

38.30
ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΤΥΛ. ΜΠΑΞΕΒΑΝΑΚΙ

Δ. Φ. ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ

ΕΛΛΗΝΕΣ ΛΥΡΙΚΟΙ

ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ

ΜΕΤΑ ΠΑΝΤΟΙΩΝ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ

ΚΑΙ ΜΕΤΡΙΚΟΥ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΚΤΗ

«Ἡγοῦμαι ἐγὼ
ἄνδρ' παιδείας μέγιστον μέρος εἶναι
περὶ ἔπων δεῖνόν εἶναι·
ἔστι δὲ τοῦτο
τὰ ὑπὸ τῶν ποιητῶν λεγόμενα
οἷόν τ' εἶναι ξυνιέναι».

Πλάτ. Πρωταγ. XXVI.

ΧΑΡΙΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ ΤΗΣ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΑΚΗΣ ΤΑΞΕΩΣ

Τιμᾶται μετὰ τοῦ βιβλιοσήμου καὶ φόρου δραχ. 25.25

Βιβλιοσημον καὶ Τόρος Ἄναγκ. Δανείου ἀξίας δραχ. 11.70

Ἀριθμὸς ἐγκριτικῆς ἀποφάσεως 21009

Ἀριθμὸς ἀδείας κυκλοφορίας 212, 21 Ὀκτωβρίου 1927.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΑΙ: ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ",

44-Ὀδὸς Σταδίου -44

1927

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΤΥΛ. ΜΠΑΞΕΒΑΝΑΚΙ

Δ. Φ. ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ

ΕΛΛΗΝΕΣ ΛΥΡΙΚΟΙ

ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ

ΜΕΤΑ ΠΑΝΤΟΙΩΝ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ

ΚΑΙ ΜΕΤΡΙΚΟΥ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ

ΧΑΡΙΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ ΤΗΣ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΑΚΗΣ ΤΑΞΕΩΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΚΤΗ

«Ἡγοῦμαι ἐγὼ
 ἀνδρὶ παιδείας μέγιστον μέρος εἶναι
 περὶ ἐπῶν δεινὸν εἶναι
 ἔστι δὲ τοῦτο
 τὰ ὑπὸ τῶν ποιητῶν λεγόμενα
 οἷόν τ' εἶναι ξυνιέναι».

Πλάτ. Πρωταγ. XXVI.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
 ΕΚΔΟΤΑΙ: ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ
 ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ",
 44—'Οδὸς Σταδίου —44

1927

Πᾶν γνήσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν σφραγίδα τοῦ
βιβλιοπωλείου τῆς « Ἐστίας ».

Τυπογραφεῖον ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ, ὁδὸς Περικλέους 16

ΕΛΛΗΝΕΣ ΛΥΡΙΚΟΙ

Ι. ΕΛΕΓΓΕΙΑΚΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

Α. ΚΑΛΛΙΝΟΥ ΕΛΕΓΓΕΙΑ

1. (1)*

- × Μέχρις τευ κατάκεισθε ; κόντ' ἄλκιμον ἔξετε θυμόν,
ὦ νέει ; οὐδ' αἰδεῖσθ' ἀμφιπερικτίονας,
ὦ δε λίην μεθιέντες, ἐν εἰρήνῃ δὲ δοκαίτε
ἦσθαι, ἀτὰρ πόλεμος γαῖαν ἅπασαν ἔχει.
[ᾠχετο συμποσίων ἐρατῶν χρόνος, ἦχετο, παῖδες, 5
εἰρήνης γλυκερῆς ἦπια δῶρα τὰ πρὶν].
νῦν δ' ἐπὶ Κιμμερίων στρατὸς ἔρχεται ὄβριμοεργῶν,
[δυσμενέων ἀνδρῶν, τηλόθεν ἐκ βορέω.
Πάτρης οὖν πέρι τῆς δε παρ' ἀλλήλοισι μάχεσθε] 10
καὶ τις ἀποθνήσκων ὕστατ' ἀκοντισάτω.
Τιμῆν τε γάρ ἐστι καὶ ἀγλαὸν ἀνδρὶ μάχεσθαι
γῆς πέρι καὶ παίδων κουριδίης τ' ἀλέχου
δυσμενέσιν· θάνατος δὲ τότ' ἔσσεται, οὐκ ὀτε κεν δῆ
Μοῖραι ἐπικλώσωσ'· ἀλλὰ τις ἰθὺς ἴτω 15
ἔγχος ἀνασχόμενος καὶ ὑπ' ἀσπίδος ἄλκιμον ἦτορ
ἔλσας, τὸ πρῶτον μιγνυμένου πολέμου.
Οὐ γάρ κως θάνατόν γε φυγεῖν εἰμαρμένον ἐστὶν
ἄνδρ', οὐδ' εἰ προγόνων ἢ γένος ἀθανάτων.
Πολλάκι δηϊότητα φυγῶν καὶ δοῦπον ἀκόντων 20
οἴχεται, ἐν δ' οἴκῃ μοῖρα κίχεν θανάτου.

(*) Οἱ ἐν παρεθέσει ἀριθμοὶ κατὰ τὴν σπερεότυπον ἔχουσιν τῆς Anthol. Lyric. Th. Bergk 1883.

Ἄλλ' ὁ μὲν οὐκ ἔμπης δῆμψ φίλος οὐδὲ ποθεινός,
τὸν δ' ὀλίγος στενάχει καὶ μέγας, ἦν τι πάθῃ·
λαψὲ γάρ σύμπαντι πόθος κρατερόφρονος ἀνδρός
θνήσκοντος, ζῶων δ' ἄξιος ἡμιθέων·
ὥσπερ γάρ μιν πύργον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὄρωσιν·
ἔρδει γὰρ πολλῶν ἄξια μῦνος ἐών. ✕

25

Β'. ΤΥΡΤΑΙΟΥ ΥΠΟΘΗΚΑΙ

2. (10)

Τεθνάμεναι γὰρ καλὸν ἐνὶ προμάχοισι πεσόντα
ἄνδρ' ἀγαθὸν περὶ ἧ πατρίδι μαρνάμενον·
τὴν δ' αὐτοῦ προλιπόντα πόλιν καὶ πλονας ἀγρούς
πτωχεύειν πάντων ἔστ' ἀνιηρότατον,
πλαζόμενον σὺν μητρὶ φίλῃ καὶ πατρὶ γέροντι
παισὶ τε σὺν μικροῖς κουριδίῃ τ' ἀλόχῳ.
Ἐχθρὸς μὲν γὰρ τοῖσι μετέσσειται, οὓς κεν ἴκηται
χρησιμοσύνη τ' εἰκων καὶ στυγερῇ πενίῃ,
αἰσχύνει τε γένος, κατὰ δ' ἀγλαὸν εἶδος ἐλέγχει,
πάσα δ' ἀτιμὴ καὶ κακότης ἔπεται.
Εἰ δ' οὕτως ἀνδρὸς τοι θλωμένου οὐδεμί' ὄρη
γίγνεται, οὔτ' αἰδῶς οὔτ' ὄπισ οὔτ' ἔλεος,
θυμῷ γῆς πέρι τῆςδε μαχώμεθα καὶ περὶ παίδων
θνήσκωμεν ψυχέων μηκέτι φειδόμενοι. ✕
ᾧ νέοι, ἀλλὰ μάχεσθε παρ' ἀλλήλοισι μένοντες,
μηδὲ φυγῆς αἰσχροῦς ἄρχετε, μηδὲ φόβου,
ἀλλὰ μέγαν ποιείσθε καὶ ἀλκιμον ἐν φρεσὶ θυμόν,
μηδὲ φιλοψυχεῖτ' ἀνδράσι μαρνάμενοι.
Τοὺς δὲ παλαιότερους, ὧν οὐκέτι γούνατ' ἐλαφρά,
μὴ καταλείποντες φεύγετε, τοὺς γεραιούς·
αἰσχρὸν γὰρ δὴ τοῦτο μετὰ προμάχοισι πεσόντα

5

10

15

20

κείσθαι πρόσθε νέων ἄνδρα παλαιότερον,
ἤδη λευκὸν ἔχοντα κάρη πολίων τε γένειον,
θυμὸν ἀποπνεύοντ' ἄλκιμον ἐν κονίῃ,
αἵματ' ἔβοντ' αἰδοῖα φίλαις ἐν χερσίν ἔχοντα— 25
αἰσχρὰ τὰ γ' ὀφθαλμοῖς καὶ νειμεσητὰ ἰδεῖν—
καὶ χροῖα γυμνωθέντα· νέοισι δὲ πάντ' ἐπέοικεν,
ὄφρ' ἐρατῆς ἤβης ἀγλαὸν ἄνθος ἔχῃ·
ἄνδράσι μὲν θηητὸς ἰδεῖν, ἐρατὸς δὲ γυναιξίν,
ζῶδς ἐών, καλὸς δ' ἐν προμάχοισι πεσών. 30
Ἄλλὰ τις εὖ διαβάς μενέτω ποσὶν ἀμφοτέροισιν
στηριχθεὶς ἐπὶ γῆς, χεῖλος ὀδοῦσι δακῶν.

3. (11)

Ἄλλ' Ἡρακλῆος γὰρ ἀνικίτου γένος ἐστέ,
θαρσεῖτ', οὐπω Ζεὺς αὐχένα λοξὸν ἔχει·
μηδ' ἀνδρῶν πληθὺν δειμαίνετε, μηδὲ φοβεῖσθε,
ἰθὺς δ' ἐς προμάχους ἀσπίδ' ἀνὴρ ἐχέτω,
ἐχθρὴν μὲν ψυχὴν ἠέμενος, θανάτου δὲ μελαίνας 5
κῆρας ὁμῶς αὐγαῖς ἠελίοιο φίλας.
Ἵστε γὰρ Ἄργος πολυδακρύου ἔργ' αἰδηλὰ,
εὖ δ' ὀργὴν ἐδάητ' ἀργαλέου πολέμου
καὶ θαμὰ φευγόντων τε διωκόντων τ' ἐγένεσθε,
ὦ νέοι, ἀμφοτέρων δ' ἐς κόρον ἠλάσατε. 10
Οἳ μὲν γὰρ τολμῶσι παρ' ἀλλήλοισι μένοντες
ἐς τ' αὐτοσχεδίην καὶ προμάχους ἰέναι,
παυρότεροι θνήσκουσι, σαοῦσι δὲ λαὸν ὀπίσω·
τρεσσάντων δ' ἀνδρῶν πᾶσ' ἀπόλωλ' ἀρετή.
Οὐδεὶς ἂν ποτε ταῦτα λέγων ἀνύσειεν ἕκαστα, 15
ὅσσ', ἦν αἰσχρὰ πάθη, γίγνεται ἀνδρὶ κακά·
ῤιγαλέον γὰρ ὄπισθε μετάφρενόν ἐστι δαΐζειν
ἄνδρὸς φεύγοντος δηΐῳ ἐν πολέμῳ·

αἰσχροὺς δ' ἐστὶ νέκυσ κακκείμενος ἐν κονίησιν
νῶτον ὀπισθ' αἰχμῇ δουρὸς ἐληλαμένους. 20
Ἄλλὰ τις, εὖ διαβάς μενέτω ποσὶν ἀμφοτέροισι
στηριχθεὶς ἐπὶ γῆς, χεῖλος ὁδοῦσι δακῶν,
μηρούς τε κνήμας τε κάτω καὶ στέρνα καὶ ὦμους
ἀσπίδος εὐρείης γαστρὶ κτυψάμενος·
δεξιτερῇ δ' ἐν χειρὶ τινασσέτω ὄβριμον ἔγχος, 25
κινεῖτω δὲ λόφον δεινὸν ὑπὲρ κεφαλῆς·
ἔρδειν δ' ὄβριμα ἔργα διδασκέσθω πελεμίζων,
μηδ' ἐκτὸς βελέων ἐστάτω ἀσπίδ' ἔχων,
ἀλλὰ τις ἐγγὺς ἰὼν αὐτοσχεδὸν ἔγχρῃ μακροῦ
ἢ ξίφει οὐτάζων δῆϊον ἄνδρ' ἐλέτω· 30
καὶ πόδα παρ ποδὶ θεὶς καὶ ἐπ' ἀσπίδος ἀσπίδ' ἐρείσας,
ἐν δὲ λόφον τε λόφῳ καὶ κυνέην κυνέη
καὶ στέρνον στέρνῳ πεπλημένος ἀνδρὶ μαχέσθω,
ἢ ξίφεος κώπην ἢ δόρυ μακρὸν ἐλών.
Ἵμεῖς δ', ὦ γυμνήτες, ὑπ' ἀσπίδος ἄλλοθεν ἄλλος 35
πτώσσοντες μεγάλοις βάλλετε χερμαδίσις,
δούρασί τε ξεστοῖσιν ἀκοντίζοντες ἐς αὐτούς,
τοῖσι πανόπλοισιν πλησίον ἰστάμενοι.

4. (12)

Οὐτ' ἂν μνησαίμην οὔτ' ἐν λόγῳ ἄνδρα τιθείμην
οὔτε ποδῶν ἀρετῆς οὔτε παλαιμοσύνης,
οὐδ' εἰ Κυκλώπων μὲν ἔχοι μέγεθος τε βίην τε,
νικήη δὲ θεῶν Θρηίκιον Βορέην, 5
οὐδ' εἰ Τιθωνοῖο φυὴν χαριέστερος εἶη,
πλουτοίη δὲ Μίδεω καὶ Κινύρεω μάλιον,
οὐδ' εἰ Τανταλίδεω Πέλοπος βασιλεύτερος εἶη,
γλώσσαν δ' Ἀδρήστου μελιχόγηρυν ἔχοι,
οὐδ' εἰ πᾶσαν ἔχοι δόξαν πλὴν θούριδος ἀλκῆς·

οὐ γὰρ ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ, 10
εἰ μὴ τετλαίῃ μὲν ὄρων φόνον αἱματόεντα
καὶ δηίων ὀρέγοιτ' ἐγγύθεν ἱστάμενος.
Ἦδ' ἀρετῆ, τόδ' ἄεθλον ἐν ἀνθρώποισι ἀριστον
κάλλιστόν τε φέρειν γίγνεται ἀνδρὶ νέῳ.
Ἐυνὸν δ' ἐσθλὸν τοῦτο πόλῃ τε παντί τε δήμῳ, 15
ὅστις ἀνὴρ διαβάς ἐν προμάχοισι μένῃ
νωλεμέως, ἀισχροῦς δὲ φυγῆς ἐπὶ πάγχυ λάθηται.
φυχὴν καὶ θυμὸν τλήμονα παρθέμενος,
θαρούνη δ' ἔπεισιν τὸν πλησίον ἄνδρα παρεστῶς·
οὗτος ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ· 20
αἰψὰ δὲ δυσμενέων ἀνδρῶν ἔτρεψε φάλαγγας
τρηχέας, σπουδῇ τ' ἔσχεθε κῦμα μάχης·
ὅς δ' αὐτ' ἐν προμάχοισι περὶ φίλον ὤλεσε θυμὸν,
ἄστυ τε καὶ λαοὺς καὶ πατέρ' εὐκλείσας,
πολλὰ διὰ στέρνοιο καὶ ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης 25
καὶ διὰ θώρηκος πρόσθεν ἐληλαμένος,
τὸν δ' ὀλοφύρονται μὲν ὁμῶς νέοι ἠδὲ γέροντες
ἀργαλέῳ τε πόθῳ πᾶσα κέκηδε πόλις
καὶ τύμβος καὶ παῖδες ἐν ἀνθρώποις ἀρίσημοι
καὶ παίδων παῖδες καὶ γένος ἐξοπίσω. 30
Οὐδέ ποτε κλέος ἐσθλὸν ἀπόλλυται, οὐδ' ὄνομ' αὐτοῦ,
ἀλλ' ὑπὸ γῆς περ ἐὼν γίγνεται ἀθάνατος,
ὄντιν' ἀριστεύοντα μένοντά τε μαρνάμενόν τε
γῆς πέρι καὶ παίδων θούρος Ἄρης ὀλέσῃ.
Εἰ δὲ φύγῃ μὲν κῆρα τανηλεγέος θανάτοιο, 35
νικήσας δ' αἰχμῆς ἀγλαὸν εὖχος ἔλῃ,
πάντες μιν τιμῶσιν ὁμῶς νέοι ἠδὲ παλαιοί,
πολλὰ δὲ τερπνὰ παθῶν ἔρχεται εἰς Αἴδην·
γῆράσκων ἀστοῖσι μεταπρέπει, οὐδέ τις αὐτὸν
βλάπτειν οὔτ' αἰδοῦς οὔτε δίκης ἐθέλει, 40
πάντες δ' ἐν θώκοισιν ὁμῶς νέοι οἷ τε κατ' αὐτόν

εἵκουσ' ἐκ χώρης οἷτε παλαιότεροι.
Ταύτης νύν τις ἀνὴρ ἀρετῆς εἰς ἄκρον ἰκέσθαι
πειράσθω θυμῷ, μὴ μεθιείς πολέμου.

5. (15) Ἐμβατήριον.

Ἄγετ', ὦ Σπάρτας εὐάνδρῳ
κῶροι πατέρων πολιατῶν,
λαιᾶ μὲν ἔτυν προβάλεσθε,
δόρυ δ' εὐτόλμῳς ἀνσχεσθε,
μὴ φειδόμενοι τᾶς ζωᾶς·
οὐ γὰρ πάτριον τᾶ Σπάρτα.

Γ'. ΜΙΜΝΕΡΜΟΥ

6. (2)

Ἡμεῖς δ' οἶά τε φύλλ', ἃ φέει πολυανθέος ὄρη,
εἴαρος, αἰψ' ἀυγῆς ἄζεται ἡελίου,
τοῖς ἔκελοι πῆχυιον ἐπὶ χρόνον ἀνθεσιν ἦβης
τερπόμεθα, πρὸς θεῶν εἰδότες οὔτε κακόν
οὔτ' ἀγαθόν. Κῆρες δὲ παρεστήκασι μέλαιναι,
ἦ μὲν ἔχουσα τέλος γήραος ἀργαλέου,
ἦ δ' ἐτέρη θανάτῳ· μίνυνθα δὲ γίγνεται ἦβης
καρπός, ὅσον τ' ἐπὶ γῆν κίδναται ἡέλιος·
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ τοῦτο τέλος παραμείψεται ὄρης,
αὐτίκα τεθνάμεναι βέλτιον ἢ βίωτος·
πολλὰ γὰρ ἐν θυμῷ κακὰ γίγνεται· ἄλλοτε οἶκος
τρυχοῦται, πενίης δ' ἔργ' ὀδυνηρὰ πέλει·
ἄλλος δ' ἀπὸ παιδῶν ἐπιδευέται, ὧν τε μάλιστα
ἰμείρων κατὰ γῆς ἔρχεται εἰς Αἶδην·
ἄλλος νοῦσον ἔχει θυμοφθόρον· οὐδέ τις ἔστιν
ἀνθρώπων, ᾧ Ζεὺς μὴ κακὰ πολλὰ διδοί.

Δ'. ΣΟΛΩΝΟΣ

7. (4) Ὑποθήκαι εἰς Ἀθηναίους.

Ἡμετέρα δὲ πόλις κατὰ μὲν Διὸς οὐποτ' ὀλεῖται
αἴσαν καὶ μακάρων θεῶν φρένας ἀθανάτων·
τοίη γὰρ μεγάλθυμος ἐπίσκοπος ὄβριμοπάτρη
Παλλὰς Ἀθηναίη χειρας ὕπερθεν ἔχει·
αὐτοὶ δὲ φθείρειν μεγάλην πόλιν ἀφραδίῃσιν 5
ἄστοι βούλονται χρήμασι πειθόμενοι,
δήμου θ' ἡγεμόνων ἄδικος νόος, οἷσιν ἐτοῖμον
ὄβριος ἐκ μεγάλης ἄλγεα πολλὰ παθεῖν·
οὐ γὰρ ἐπίστανται κατέχειν κόρον οὐδὲ παρούσας
εὐφροσύνας κοσμεῖν δαιτὸς ἐν ἡσυχίῃ.... 10
πλουτεῦσιν δ' ἀδίκους ἔργμασι πειθόμενοι....
Οὔθ' ἱερῶν κτεάνων οὔτε τι δημοσίων
φειδόμενοι κλέπτουσιν ἀφαρπαγῇ ἄλλοθεν ἄλλος,
οὐδὲ φυλάσσονται σεμνὰ θέμεθλα Δίκης,
ἢ σιγῶσσι σύνοιδε τὰ γιγνόμενα πρό τ' ἐόντα, 15
τῷ δὲ χρόνῳ πάντως ἦλθ' ἀποτισομένη.
Τοῦτ' ἤδη πάσῃ πόλει ἔρχεται ἔλκος ἀφυκτον·
ἐς δὲ κακὴν ταχέως ἦλυθε δουλοσύνην,
ἢ στάσιν ἔμφυλον πόλεμόν θ' εὐδοντ' ἐπεγεῖρει,
ὅς πολλῶν ἐρατὴν ὄλεσεν ἡλικίην· 20
ἐκ γὰρ δυσμενέων ταχέως πολυήρατον ἄστει
τρύχεται ἐν συνόδοις τοῖς ἀδικεῦσι φίλαις.
Ταῦτα μὲν ἐν δήμῳ στρέφεται κακὰ· τῶν δὲ πενιχρῶν
ἰκνεύνται πολλοὶ γαῖαν ἐς ἀλλοδαπήν
πραθέντες δεσμοσὶ τ' ἀεικελίῳσι δεθέντες, 25
καὶ κακὰ δουλοσύνης στυγνὰ φέρουσι βίᾳ.
Οὕτω δημόσιον κακὸν ἔρχεται οἴκαδ' ἐκάστω,
αὔλειοι δ' ἔτ' ἔχειν οὐκ ἐθέλουσι θύραι,

ὕψηλὸν δ' ὑπὲρ ἔρκος ὑπέρθορον, εὖρε δὲ πάντως,
εἰ καὶ τις φεύγων ἐν μυχῶ ἤ θανάμου. 30
Ταῦτα διδάξαι θυμὸς Ἀθηναίους με κελεύει,
ὡς κακὰ πλείστα πόλει δυσνομία παρέχει,
εὐνομία δ' εὖκοσμα καὶ ἄρτια πάντ' ἀποφαίνει
καὶ θ' ἅμα τοῖς ἀδίκους ἀμφιτίθησι πέδας 35
τραχέα λειαίνει, παύει κόρον, ὕβριν ἀμαυροῖ,
αὐαίνει δ' ἄτης ἄνθεα φυόμενα,
εὐθύνει δὲ δίκας σκολιὰς ὑπερήφανά τ' ἔργα
πραῦνει, παύει δ' ἔργα διχοστασίης,
παύει δ' ἀργαλέης ἔριδος χόλον, ἔστι δ' ὑπ' αὐτῆς 40
πάντα κατ' ἀνθρώπους ἄρτια καὶ πινυτά.

8. (13) Ὑποθήκαι εἰς ἑαυτόν.

Μνημοσύνης καὶ Ζηγνὸς Ὀλυμπίου ἀγλαὰ τέκνα,
Μοῦσαι Πιερίδες, κλυτὲ μοι εὐχομένω
ἄλθον μοι πρὸς θεῶν μακάρων δότε καὶ πρὸς ἀπάντων
ἀνθρώπων αἰεὶ δόξαν ἔχειν ἀγαθῆν 5
εἶναι δὲ γλυκὺν ὧδε φίλοις, ἐχθροῖσι δὲ πικρὸν,
τοῖσι μὲν αἰδοῖον, τοῖσι δὲ δεινὸν ἰδεῖν.
Χρήματα δ' ἱμείρω μὲν ἔχειν, ἀδίκως δὲ πεπᾶσθαι
οὐκ ἐθέλω· πάντως ὕστερον ἦλθε δίκη.
Πλοῦτον δ', ὃν μὲν δῶσι θεοί, παραγίγνεται ἀνδρὶ 10
ἐμπεδος ἐκ νεάτου πυθμένος ἐς κορυφήν·
ὃν δ' ἄνδρες μετίωσιν ὑφ' ὕβριος, οὐ κατὰ κόσμον
ἔρχεται, ἀλλ' ἀδίκους ἔργμασι πειθόμενος
οὐκ ἐθέλων ἔπεται· ταχέως δ' ἀναμίσγεται ἄτη·
ἀρχὴ δ' ἐξ ὀλίγου γίγνεται ὡς τε πυρός,
φλαύρη μὲν τὸ πρῶτον, ἀνιερῆ δὲ τελευτᾷ· 15
οὐ γὰρ δὴν θνητοῖς ὕβριος ἔργα πέλει.
Ἄλλὰ Ζεὺς πάντων ἐφορᾷ τέλος, ἐξαπίνης δέ

ὥστ' ἄνεμος νεφέλας αἴψα δισκέδασεν
ἥρινός, ὅς πόντου πολυκύμονος ἀτρυγέτιοι
πυθμένα κινήσας, γῆν κατά πυροφόρον 20
δηώσας καλὰ ἔργα, θεῶν ἔδος αἰπὺν ἰκάνει
οὐρανόν, αἰθρίην δ' αὖθις ἔθιγεν ἰδεῖν·
λάμπει δ' ἠελίοιο μένος κατὰ πύονα γαῖαν
καλόν, ἀτὰρ νεφείων οὐδὲν ἔτ' ἐστὶν ἰδεῖν·
τοιαύτη Ζηγὸς πέλεται τίσις, οὐδ' ἐφ' ἐκάστην, 25
ὥσπερ θνητὸς ἀνὴρ, γίγνεται βεβύχολος·
αἰεὶ δ' οὐ ἐλέγηθε διαμπερές, ὅστις ἀλιτρόν
θυμὸν ἔχει, πάντως δ' ἐς τέλος ἐξεφάνη·
ἀλλ' ὁ μὲν αὐτίκ' ἔτισεν, ὁ δ' ὕστερον· εἰ δὲ φύγωσιν
αὐτοί, μηδὲ θεῶν μοῖρ' ἐπιούσα κίχνη, 30
ἤλυθε πάντως αὖθις· ἀνάτιοι ἔργα τίνουσιν
ἢ παῖδες τούτων ἢ γένος ἐξοπίσω.

9. (13)

Θνητοὶ δ' ὧδε νοεῦμεν ὁμῶς ἀγαθὸς τε κακὸς τε·
εὐθηνεῖν αὐτὸς δόξαν ἕκαστος ἔχει,
πρὶν τι παθεῖν· τότε δ' αὐτίκ' ὀδύρεται· ἄχρι δὲ τούτου
χάσκοντες κούφαις ἐλπίσι τερπόμεθα.
Χῶστις μὲν νούσοισιν ὑπ' ἀργαλέῃσι πιεσθῆ, 5
ὡς ὑγιῆς ἔσται, τοῦτο κατεφράσατο·
εἰ δὲ τις ἀχρήμων, πενίης δὲ μιν ἔργα βιάται,
κτῆσεσθαι πάντως χρήματα πολλὰ δοκεῖ.
Σπεύδει δ' ἄλλοθεν ἄλλος· ὁ μὲν κατὰ πόντον ἀλάται
ἐν νηυσὶν χρήζων οἴκαδε κέρδος ἄγειν 10
ἰχθυόεντ', ἀνέμοισι φορευόμενος ἀργαλείοισιν,
φειδωλὴν ψυχῆς οὐδεμίαν θέμενος·
ἄλλος γῆν τέμνων πολυδένδρεον εἰς ἑναυτόν
λατρεύει, τοῖσιν καμπύλ' ἄροτρα μέλει·

ἄλλος Ἀθηναίης τε καὶ Ἡφαίστου πολυτέχνεω 15
 ἔργα δαεὶς χειροῖν ξυλλέγεται βίστον·
 ἄλλος Ὀλυμπιάδων Μουσέων πάρα δῶρα διδαχθεὶς,
 ἱμερτῆς σοφίης μέτρον ἐπιστάμενος·
 ἄλλον μάντιν ἔθηκεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων,
 ἔγνω δ' ἀνδρὶ κακὸν τηλόθεν ἐρχόμενον, 20
 ᾧ συνομαρτήσωσι θεοί· τὰ δὲ μόρσιμα πάντως
 οὔτε τις οἰωνὸς ῥύσεται οὔθ' ἱερά·
 ἄλλοι Παιῶνος πολυφαρμάκου ἔργον ἔχοντες
 ἰητροί· καὶ τοῖς οὐδὲν ἔπεστι τέλος·
 πολλάκι δ' ἐξ ὀλίγης ὀδύνης μέγα γίγνεται ἄλγος 25
 κοῦκ' ἂν τις λύσαιτ' ἦπια φάρμακα δούς·
 τὸν δὲ κακαῖς νούσοισι κακούμενον ἀργαλείαις τε
 ἀψάμενος χειροῖν αἶψα τίθησ' ὕγιῃ.
 Μοῖρα δέ τοι θνητοῖσι κακὸν φέρει ἠδὲ καὶ ἐσθλόν·
 δῶρα δ' ἄφυκτα θεῶν γίγνεται ἀθανάτων. 30
 Παῖσι δέ τοι κίνδυνος ἐπ' ἔργμασιν, οὐδέ τις οἶδεν,
 ἧ μέλλει σχήσειν, χρήματος ἀρχομένου·
 ἄλλ' ὁ μὲν εὖ ἔρδειν πειρώμενος οὐ προνοήσας
 εἰς μεγάλην ἄτην καὶ χαλεπὴν ἔπεσεν,
 τῇ δὲ κακῶς ἔρδοντι θεὸς περὶ πάντα δίδωσιν 35
 συντυχήην ἀγαθὴν, ἔκλυσιν ἀφροσύνης.

Ε'. ΦΩΚΥΛΙΔΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

10. (1. 5. 16)

- α') Καὶ τότε Φωκυλίδω· Λέριοι κακοί· οὐχ ὁ μὲν, ὅς δ' οὐ·
 πάντες, πλὴν Προκλέους· καὶ Προκλῆς Λέριος.
- β') Καὶ τότε Φωκυλίδω· πόλις ἐν σκοπέλῳ κατὰ κόσμον
 οἰκεῦσα σμικρὴ κρέσσων Νίνου ἀφραινούσης.

γ') [Καὶ τότε Φωκυλίδεω·] χρήστης κακοῦ ἔμμεναι ἀνδρὸς
φεύγειν, μὴ σέ γ' ἀνιήσῃ παρὰ καιρὸν ἀπαιτέων.

ΞΕΝΟΦΑΝΟΥΣ

11. (1) Συμπόσιον.

Νῦν γὰρ δὴ ζάπεδον καθαρὸν καὶ χεῖρες ἀπάντων
καὶ κύλικες· πλεκτοὺς δ' ἀμφιτιθεῖ στεφάνους
ἄλλος· ὁ δ' εὐῶδες μύρον ἐν φιάλῃ πορσύνει·

κρητήρ δ' ἔστηκεν μεστός εὐφροσύνης·
ἄλλος δ' οἶνος ἑτοῖμος, ὃς οὔκοτε φησὶ προδώσειν.

μειλιχος ἐν κεράμοις, ἄνθος ὀζόμενος·
ἐν δὲ μέσοις ἀγνήν ὀσμὴν λιθανωτὸς ἴησιν,

ψυχρὸν δ' ἔστιν ὕδωρ καὶ γλυκὺ καὶ καθαρὸν·
πάρκεινται δ' ἄρτοι ξανθοὶ γεραρῆ τε τράπεζα
τυροῦ καὶ μέλιτος πίονος ἀχθομένη·

βωμὸς δ' ἄνθεσιν ἂν τὸ μέσον πάντῃ πετύκασται,
μολπὴ δ' ἀμφὶς ἔχει δώματα καὶ θαλίη.

Χρῆ δὲ πρῶτον μὲν θεὸν ὑμνεῖν εὐφρονας ἀνδρας
εὐφήμοις μύθοις καὶ καθαροῖσι λόγοις·

σπείσαντας δὲ καὶ εὐξαμένους τὰ δίκαια δύνασθαι
πρήσσειν — ταῦτα γὰρ ὧν ἔστι προχειρότερον —

οὐχ ὕβρις πίνειν ὅποσον κεν ἔχων ἀφίκοιο
οἴκαδ' ἄνευ προπόλου, μὴ πάνυ γηραλέος·

ἀνδρῶν δ' αἰνεῖν τοῦτον, ὃς ἐσθλὰ πίων ἀναφαίνει.
ὧς οἱ μνημοσύνη καὶ πόνος ἀμφ' ἀρετῆς·

οὔτι μάχας διέπειν Τιτῆνων οὐδὲ Γιγάντων,
οὐδ' αὖ Κενταύρων, πλάσματα τῶν προτέρων.

ἢ στάσις σφεδανάς· τοῖς οὐδὲν χρηστὸν ἔνεστιν·
θεῶν δὲ προμηθεῖην αἰὲν ἔχειν ἀγαθόν.

12. (2) Ὑποθήκαι.

Ἄλλ' εἰ μὲν ταχυτῆτι ποδῶν νίκην τις ἄροιτο
 ἢ πενταθλεύων, ἔνθα Διὸς τέμενος
 παρ Πίσασο βροῆς ἐν Ὀλυμπίῃ, εἴτε παλαιῶν,
 ἢ καὶ πυκτοσύνην ἀλγινόεσσαν ἔχων,
 εἴτε τὸ δεινὸν ἄθλον, ὃ παγκράτιον καλέουσιν,
 ἀστοῖσιν κ' εἴη κυδρότερος προσορᾶν
 καὶ κε προεδρίην φανερὴν ἐν ἀγῶσιν ἄροιτο
 καὶ κεν σῖτ' εἴη δημοσίων κτεάνων
 ἐκ πόλιος καὶ δῶρον, ὃ οἱ κειμήλιον εἴη·
 εἴτε καὶ ἵπποισιν, ταῦτά κε πάντα λάχοι
 οὐκ ἐὼν ἄξιος, ὥσπερ ἐγὼ· βώμης γὰρ ἀμείνων
 ἀνδρῶν ἠδ' ἵππων ἡμετέρη σοφίη.
 Ἄλλ' εἰκῆ μάλα τοῦτο νομίζεται· οὐδὲ δίκαιον
 προκρίνειν βώμην τῆς ἀγαθῆς σοφίης.
 Οὔτε γὰρ εἰ πύκτης ἀγαθὸς λαοῖσι μετείη
 οὔτ' εἰ πενταθλεῖν οὔτε παλαιοδοσίην,
 οὐδὲ μὲν εἰ ταχυτῆτι ποδῶν, τόπερ ἐστὶ πρότιμον
 βώμης ὅσσ' ἀνδρῶν ἔργ' ἐν ἀγῶνι πέλει,
 τοῦνεκεν ἂν δὴ μᾶλλον ἐν εὐνομίῃ πόλις εἴη·
 σμικρὸν δ' ἂν τι πόλει χάσμα γένοιτ' ἐπὶ τῷ,
 εἴ τις ἀεθλεύων νικῶ Πίσασο παρ' ὄχθας·
 οὐ γὰρ πιαίνει ταῦτα μυχοῦς πόλιος.

Ζ'. ΘΕΟΓΝΙΔΟΣ

13. (στ. 1) Εἰς Ἀπόλλωνα.

ὦ ἄνα, Λητοῦς υἱέ, Διὸς τέκος, οὔποτε σεῖο
 λήσομαι ἀρχόμενος, οὐδ' ἀποπαυόμενος,
 ἀλλ' αἰεὶ πρῶτον σὲ καὶ ὕστατον ἐν τε μέσοισιν

αείσω· σὺ δέ μοι κλυθι καὶ ἐσθλὰ δίδου.
Φοῖβε ἄναξ, ὅτε μὲν σε θεὰ τέκε πότνια Λητώ, 5
φοίνικος ῥαδινῆς χερσὶν ἐφαψαμένη,
ἀθανάτων κάλλιστον, ἐπὶ τροχοειδέϊ λίμνῃ,
πᾶσα μὲν ἐπλήσθη Δῆλος ἀπειροσίῃ
ὀδμῆς ἀμβροσίης, ἐγέλασσε δὲ γαῖα πελώρη,
γῆθησεν δὲ βαθὺς πόντος ἄλδος πολιῆς. 10

14. (στ. 11) **Εἰς Ἄρτεμιν.**

Ἄρτεμι θηροφόνῃ, θύγατερ Διός, ἦν Ἄγαμέμνων
εἴσαθ', ὅτ' ἐς Τροίην ἐπλεε νηυσὶ θοαῖς,
εὐχομένῳ μοι κλυθι, κακὰς δ' ἀπὸ κῆρας ἀλαλκε·
σοὶ μὲν τοῦτο, θεά, σμικρόν, ἐμοὶ δὲ μέγα.

15. (στ. 15) **Εἰς τὰς Μούσας.**

Μούσαι καὶ Χάριτες, κοῦραι Διός, αἶ ποτε Κάδμου
ἐς γάμον ἐλθοῦσαι καλὴν αἰείσατ' ἔπος·
«ὅττι καλόν, φίλον ἐστί· τὸ δ' οὐ καλὸν οὐ φίλον ἐστί.»
τοῦτ' ἔπος ἀθανάτων ἤλθε διὰ στομάτων.

16. (στ. 43) **Πρὸς Κύρνον.**

Οὐδεμίαν πω, Κύρν', ἀγαθοὶ πόλιν ὤλεσαν ἄνδρες·
ἀλλ' ὅταν ὑβρίζειν τοῖσι κακοῖσιν ἄδη
δῆμόν τε φθείρωσι, δίκας τ' ἀδίκοισι διδῶσιν
οἰκείων κερδέων ἔνεκα καὶ κράτεος, 5
ἔλπεο μὴ δηρὸν κείνην πόλιν ἀτρεμείσθαι,
μηδ' εἰ νῦν πολλῇ κεῖται ἐν ἠσυχίῃ,
εὐτ' ἂν τοῖσι κακοῖσι φίλ' ἀνδράσι ταῦτα γένηται,
κέρδεα δημοσίῳ σὺν κακῷ ἐρχόμενα·
ἐκ τῶν γὰρ στάσιές τε καὶ ἔμφυλοι φόνοι ἀνδρῶν
μὴναρχοὶ θ', ἃ πόλει μήποτε τῆδε ἄδοι. 10

17. (στ. 69).

Μήποτε, Κύρνε, κακῷ πίσυρος βούλευε σὺν ἀνδρὶ,
εὐτ' ἂν σπουδαῖον πρήγμ' ἐθέλῃς τελέσαι,
ἀλλὰ μετ' ἐσθλὸν ἰὼν βουλεύεο πολλὰ μογήσας
καὶ μακρὴν ποσσίν, Κύρν', ὁδὸν ἐκτελέσας.

18. (στ. 79).

Παύρους εὐρήσεις, Πολυπαῖδη, ἀνδρας ἐταίρους
πιστοὺς ἐν χαλεποῖς πρήγμασι γιγνομένους,
οἵτινες ἂν τολμῶεν, ὁμόφρονα θυμὸν ἔχοντες,
ἴσον τῶν ἀγαθῶν τῶν τε κακῶν μετέχειν.
Τόσσους δ' οὐ δῆεις διζήμενος οὐδ' ἐπὶ πάντας
ἀνθρώπους, οὓς ναῦς μὴ μία πάντας ἄγοι,
οἷσιν ἐπὶ γλώσση τε καὶ ὀφθαλμοῖσιν
αἰδῶς, οὐδ' αἰσχρὸν χρῆμ' ἐπι κέρδος ἄγει.

19. (στ 699)

Πλήθει δ' ἀνθρώπων ἀρετὴ μία γίγνεται ἤδη,
πλουτεῖν τῶν δ' ἄλλων οὐδὲν ἄρ' ἦν ὄφελος,
οὐδ' εἰ σωφροσύνην μὲν ἔχοις Ῥαδαμάνθου αὐτοῦ,
πλείονα δ' εἰδείης Σίσυφου Αἰολίδεω,
ὅστε καὶ ἐξ Ἄϊδεω πολυῖδρήσιν ἀνήλθεν
πέισας Περσεφόνην αἰμυλίοισι λόγοις,
ἦτε βροτοῖς παρέχει λήθην, βλάπτουσα νόσιο—
ἄλλος δ' οὐπω τις τοῦτό γ' ἐπεφράσατο,
ὄντινα δὴ θανάτοιο μέλαν νέφος ἀμφικαλύψῃ,
ἔλθῃ δ' ἐς σκιερὸν χῶρον ἀποφθιμένων,
κυανέας τε πύλας παραμείφεται, αἶ τε θανόντων
ψυχὰς εἴργουσι καίπερ ἀναινομένας·
ἀλλ' ἄρα καὶ κεῖθεν πάλιν ἦλυθε Σίσυφος ἦρωσ
ἐς φάος ἡελίου σφῆσι πολυφροσύναις·—

οὐδ' εἰ ψεύδεα μὲν ποιοῖς ἐτύμοισιν ὅμοια,
γλῶσσαν ἔχων ἀγαθὴν Νέστωρος ἀντιθέου,
ὠκύτερος δ' εἴησθα πόδας ταχεῶν Ἀρπυιῶν
καὶ παίδων Βορέω, τῶν ἄφαρ εἰσὶ πόδες.
Ἄλλὰ χρὴ πάντας γνώμην ταύτην καταθέσθαι,
ὡς πλοῦτος πλείστην πᾶσιν ἔχει δύναμιν.

20. (στ. 93)

Εἴ τις ἐπαινῆσθαι σε τόσον χρόνον, ὅσον ὀρήφης,
νοσφισθεὶς δ' ἄλλη γλῶσσαν ἴησι κακίην,
τοιούτος τοι ἑταῖρος ἀνὴρ φίλος οὔτι μάλ' ἐσθλός,
ὅς κ' εἶπη γλώσση λῶα, φρονῆ δ' ἕτερα.
Ἄλλ' εἴη τοιοῦτος ἐμοὶ φίλος, ὅς τὸν ἑταῖρον
γιγνώσκων ὀργὴν καὶ βαρὺν ὄντα φέρει
ἀντὶ κασιγνήτου· σὺ δέ μοι, φίλε, ταῦτ' ἐνὶ θυμῷ
φράζεο καὶ ποτ' ἐμεῦ μνήσεται ἐξοπίσω.

21. (στ. 105)

Δειλοὺς εὖ ἔρδοντι ματαιοτάτη χάρις ἐστίν·
ἴσον καὶ σπεῖρειν πόντον ἄλδς πολιῆς.
Οὔτε γὰρ ἂν πόντον σπεύρων βαθὺ λήϊον ἀμῶς
οὔτε κακοὺς εὖ δρωῖν εὖ πάλιν ἀντιλάβοις·
ἄπληστον γὰρ ἔχουσι κακοὶ νόον· ἦν δ' ἐν ἀμάρτης,
τῶν πρόσθεν πάντων ἐκκέχυται φιλότης.
Οἱ δ' ἀγαθοὶ τὸ κάκιστον ἐλαφρίζουσι παθόντες,
μνημα δ' ἔχουσ' ἀγαθῶν καὶ χάριν ἐξοπίσω.

22. (στ. 305)

Τοὶ κακοὶ οὐ πάντως κακοὶ ἐκ γαστρὸς γεγόνασιν,
ἀλλ' ἀνδρῆσαι κακοῖς συνθέμενοι φιλήην

N. Μπαξεβανάκι "Ελληνες Λυρικοὶ ἔκδοσις ἔκτη.

2

ἔργα τε δείλ' ἔμαθον καὶ ἔπη δύσφημα καὶ ὕβριν,
ἐλπόμενοι κείνους πάντα λέγειν ἔτυμα.

23. (στ. 113)

Μήποτέ τοι κακὸν ἄνδρα φίλον ποιῆσθαι ἑταῖρον,
ἀλλ' αἰεὶ φεύγειν, ὥστε κακὸν λιμένα.

24. (στ. 145)

Βούλεο δ' εὐσεβέων ὀλίγοις σὺν χρήμασιν οἰκεῖν
ἢ πλουτεῖν, ἀδίκως χρήματα πασάμενος.
Ἐν δὲ δικαιοσύνῃ συλλήβδην πᾶσ' ἀρετῇ ἔστιν,
πᾶς δέ τ' ἀνὴρ ἀγαθός, Κύρνε, δίκαιος ἐών.

25. (στ. 149)

Χρήματα μὲν δαίμων καὶ παγκάκῳ ἀνδρὶ δίδωσιν,
Κύρν' ἀρετῆς δ' ὀλίγοις ἀνδράσι μοῖρ' ἔπεται.

26. (στ. 155)

Μήποτέ τοι πενίην θυμοφθόρον ἀνδρὶ χολωθεῖς,
μηδ' ἀχρημοσύνην οὐλομένην πρόφερε·
Ζεὺς γάρ τοι τὸ τάλαντον ἐπιρρέπει ἄλλοτε ἄλλως,
ἄλλοτε μὲν πλουτεῖν, ἄλλοτε μηδὲν ἔχειν.

27. (στ. 159)

Μήποτε, Κύρν', ἀγορᾶσθαι ἔπος μέγα· οἶδε γὰρ οὐδεὶς
ἀνθρώπων, ὅ τι νύξ χημέρη ἀνδρὶ τελεῖ.

28. (στ. 173)

Ἄνδρ' ἀγαθὸν πενίη πάντων δάμνησι μάλιστα
καὶ γήρως πολιοῦ, Κύρνε, καὶ ἠπιάλου,
ἦν δὴ χρὴ φεύγοντα καὶ ἐς βαθυκίττα πόντον

ρίπτειν καὶ πετρώων, Κύρνε, κατ' ἠλιβάτων·
καὶ γὰρ ἀνὴρ πενίῃ δεδμημένος οὔτε τι εἰπεῖν
οὔτ' ἔρξαι δύναται, γλώσσα δέ εἰ δέδεται.

5

29. (στ. 425)

Πάντων μὲν μὴ φῦναι ἐπιχθονίοισιν ἄριστον,
μηδ' εἰσιδεῖν αὐγάς ὀξέος ἡελίου·
φύντα δ' ὄπω ὠκιστα πύλας Ἄϊδαο περήσαι
καὶ κείσθαι πολλὴν γῆν ἐπισσάμενον.

30. (στ. 667) Πρὸς Σιμωνίδην.

Εἰ μὲν χρήματ' ἔχοιμι, Σιμωνίδη, οἷα πάροιθεν,
οὐκ ἂν ἀνιόμην τοῖς ἀγαθοῖσι συνών·
νῦν δέ με γιγνώσκοντα παρέρχεται, εἰμὶ δ' ἄφωνος
χρημοσύνη, πολλῶν γνοὺς περ ἄμεινον ἔτι,
οὐνεκα νῦν φερόμεσθα καθ' ἰστία λευκὰ βαλόντες
Μηλίου ἐκ πόντου νύκτα διὰ δυοφερῆν·
ἀντλεῖν δ' οὐκ ἐθέλουσιν· ὑπερβάλλει δὲ θάλασσα
ἀμφοτέρων τοίχων· ἢ μάλα τις χαλεπῶς
σφίζεται, οἷ' ἔρδουσι· κυβερνήτην μὲν ἔπαυσαν
ἔσθλόν, ὅτις φυλακὴν εἶχεν ἐπισταμένως·
χρήματα δ' ἀρπάζουσι βίῃ, κόσμος δ' ἀπόλωλεν,
δασμὸς δ' οὐκέτ' ἴσος γίγνεται· ἐς τὸ μέσον,
φορτηγοὶ δ' ἄρχουσι, κακοὶ δ' ἀγαθῶν καθύπερθεν.
Δαιμαίνω, μήπως ναῦν κατὰ κύμα πύγῃ.
Ταῦτά μοι ἠνέχθω κεκρυμμένα τοῖς ἀγαθοῖσιν·
γιγνώσκοι δ' ἂν τις καὶ κακός, ἦν σοφὸς ἦ.

5

10

15

31. (στ. 773) Εἰς Ἀπόλλωνα.

Φοῖθε ἀναξ, αὐτὸς μὲν ἐπύργωσας πόλιν ἄκρην
Ἄλκαθ' ὦ, Πέλοπος παιδί, χαρίζόμενος·

αὐτὸς δὲ στρατὸν ὕβριστὴν Μήδων ἀπέρυκε
 τῆςδε πόλεως, ἵνα τοι λαοὶ ἐν εὐφροσύνῃ,
 ἦρος ἐπερχομένου, κλειτὰς πέμπτωσ' ἑκατόμβας, 5
 τερπόμενοι κιθάρῃ τ' ἢ δ' ἐρατῇ θαλίῃ
 παιάνων τε χοροῖς ἰαχῆσί τε σὸν περὶ βωμόν.
 Ἦ γὰρ ἔγωγε δέδοικ' ἀφραδίην ἐσορῶν
 καὶ στάσιν Ἑλλήνων λαοφθόρον· ἀλλὰ σύ, Φοῖβε,
 ἵλαος ἡμετέρην τὴν δε φύλασσε πόλιν. 10
 Ἦλθον μὲν γὰρ ἔγωγε καὶ εἰς Σικελίην ποτε γαῖαν,
 ἦλθον δ' Εὐβοίῃς ἀμπελόεν πεδίον
 Σπάρτην τ', Εὐρώτα δονακοτρόφου ἀγλαὸν ἄστν,
 καὶ μ' ἐφίλειν προφρόνως πάντες ἐπερχόμενον·
 ἀλλ' οὔτις μοι τέρψις ἐπὶ φρένας ἦλθεν ἐκείνων. 15
 Οὕτως οὐδὲν ἄρ' ἦν φίλτερον ἄλλο πάτρης.

32. (στ. 1135) Ἦ ἐλπίς.

Ἦλπίς ἐν ἀνθρώποις μούνη θεὸς ἐσθλή ἔνεστιν,
 ἄλλοι δ' Οὐλυμπόνδ' ἐκπρολιπόντες ἔβαν.
 Ὄχετο μὲν Πίστις, μεγάλη θεός, ὄχετο δ' ἀνδρῶν
 Σωφροσύνη· Χάριτές τ', ὦ φίλε, γῆν ἔλιπον. 5
 Εὐσεβέων δ' ἀνδρῶν γένος ἔφθιτο, οὐδὲ θέμιστας
 οὐκέτι γινώσκουσ', οὐδὲ μὲν εὐνομίας.
 Ἦλλ' ὄφρα τις ζῶει καὶ ὄρα φάος ἠελίοιο,
 εὐσεβέων περὶ θεοὺς Ἐλπίδα προσμενέτω,
 εὐχόμενος δὲ θεοῖσι καὶ ἀγλαὰ μηρία καίων 10
 Ἐλπίδι τε πρώτη καὶ πυμάτῃ θυέτω·
 φραζέσθω δ' ἀδίκων ἀνδρῶν σκολιὸν λόγον αἰεὶ,
 οἱ θεῶν ἀθανάτων οὐδέν' ὀπιζόμενοι.
 αἰὲν ἐπ' ἄλλοτρίοις κτεάνοις ἐπέχουσι νόημα,
 ἐσθλὰ κακοῖς ἔργοις σύμβολα θηκάμενοι.

33. (στ. 133) Πρὸς Κύρνον.

Οὐδείς, Κύρν', ἄτης καὶ κέρδεος αἴτιος αὐτός,
ἀλλὰ θεοὶ τούτων δώτορες ἀμφοτέρων·
οὐδέ τις ἀνθρώπων ἐργάζεται, ἐν φρεσὶν εἰδώς,
ἔς τέλος εἴτ' ἀγαθὸν γίγνεται εἴτε κακόν.
Πολλάκι γὰρ δοκέων θήσειν κακόν, ἐσθλὸν ἔθηκεν, 5
καὶ τε δοκῶν θήσειν ἐσθλόν, ἔθηξε κακόν.
Οὐδέ τις ἀνθρώπων παραγίγνεται, ὅσσ' ἐθέλησιν·
ἔσχει γὰρ χαλεπῆς πείρατ' ἀμηχανίης.
Ἄνθρωποι δὲ μάταια νομίζομεν, εἰδότες οὐδέν·
θεοὶ δὲ κατὰ σφέτερον πάντα τελεῦσι νόον. 10

II. ΙΑΜΒΟΓΡΑΦΟΙ

Α'. ΑΡΧΙΛΟΧΟΥ

Τρίμετρα καὶ τετράμετρα

34. (25)

Οὐ μοι τὰ Γύγῳ τοῦ πολυχρύσου μέλει,
οὐδ' εἰλέ κώ με ζῆλος, οὐδ' ἀγαίομαι
θεῶν ἔργα, μεγάλης δ' οὐκ ἐρέω τυραννίδος·
ἀπόπροθεν γὰρ ἐστὶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν.

35. (56)

Τοῖς θεοῖς τιθεῖν ἅπαντα· πολλάκις μὲν ἐκ κακῶν
ἄνδρας ὀρθοῦσιν μελαίνῃ καιμένους ἐπὶ χθονί,
πολλάκις δ' ἀνατρέπουσι καὶ μάλ' εὐ βεβηκότας
ὑπτίους κλίνουσ'· ἔπειτα πολλὰ γίγνεται κακὰ
καὶ βίου χρήμη πλανᾶται καὶ νόου παρήγορος. 5

36. (58)

Οὐ φιλέω μέγαν στρατηγόν, οὐδὲ διαπεπλιγμένον,
οὐδὲ βοστρύχοισι γαῦρον, οὐδ' ὑπεξυρημένον·
ἀλλὰ μοι σμικρὸς τις εἶη καὶ περὶ κνήμας ἰδεῖν
ῥοϊκός, ἀσφαλῆως βεβηκῶς ποσσί, καρδίης πλέος.

37. (66)

Θυμέ, θύμ', ἀμηχάνοισι κήδεσιν κυκώμενε,
ἀναδύου, μένων δ' ἀλέξει προσβαλὼν ἐναντίον
στέρνον, ἐν δοκῆσιν ἐχθρῶν πλησίον κατασταθεὶς
ἀσφαλῆως· καὶ μήτε νικῶν ἀμφάδην ἀγάλλεο
μήτε νικηθεὶς ἐν οἴκῳ καταπεσῶν ὀδύρεο·
ἀλλὰ χαρτοῖσιν τε χαίρε καὶ κακοῖσιν ἀσχάλα
μὴ λίην· γίγνωσκε δ' οἶος ῥυσμὸς ἀνθρώπους ἔχει.

38. (74)

Χρημάτων ἄελπον οὐδέν ἐστιν, οὐδ' ἀπώμοτον,
οὐδὲ θαυμάσιον, ἐπειδὴ Ζεὺς πατὴρ Ὀλυμπίων
ἐκ μεσημβρίας ἔθηκε νύκτ' ἀποκρύψας φάος
ἡλίου λάμποντος· ὠχρὸν δ' ἦλθ' ἐπ' ἀνθρώπους δέος·
Ἐκ δὲ τοῦ καὶ πιστὰ πάντα κἀπίελπα γίνεταί
ἀνδράσιν· μηδεὶς ἔθ' ὑμέων εἰσορῶν θαυμαζέτω,
μηδ' ὅταν δελφῖσι θῆρες ἀνταμείψωνται νομόν
ἐνάλιον καὶ σφιν θαλάσσης ἠχέεντα κύματα
φίλτερ' ἠπιέρου γένηται, τοῖσι δ' ἠδὲ ἦν ὄρος.

Β'. ΣΗΜΩΝΙΔΟΥ ΤΟΥ ΑΜΟΡΓΙΝΟΥ

39. (1)

ᾧ παῖ, τέλος μὲν Ζεὺς ἔχει βαρύκτυπος
πάντων, ὅσ' ἔστι, καὶ τίθησ' ὄκη θέλει·
νοῦς δ' οὐκ ἐπ' ἀνθρώποισιν· ἀλλ' ἐπήμεροι

ἅ δ' ἄ βοτὰ ζώουσιν, οὐδὲν εἰδότες,
 ὅπως ἕκαστον ἐκτελευτήσει θεός. 5
 Ἐλπίς δὲ πάντας κάπιπειθείη τρέφει
 ἄπρηκτον ὀρμαίνοντας· οἳ μὲν ἡμέρην
 μένουσιν ἔλθειν, οἳ δ' ἑτέων περιτροπᾶς·
 νέωτα δ' οὐδείς ἕστις οὐ δοκεῖ βροτῶν
 πλοῦτῳ τε κάγαθοῖσιν ἕξεσθαι φλέων. 10
 Φθάνει δὲ τὸν μὲν γῆρας ἄζηλον λαβόν,
 πρὶν τέρμ' ἵκηται, τοὺς δὲ δύστηνοι βροτῶν
 φθείρουσι νοῦσαι· τοὺς δ' Ἄρει δεδμημένους
 πέμπει μελαίνης Ἀΐδης ὑπὸ χθονός·
 οἳ δ' ἐν θαλάσῃ λαίλαπι κλονούμενοι 15
 καὶ κύμασιν πολλοῖσι πορφυρῆς ἄλός
 θνήσκουσιν, εὖτ' ἂν εὖ νοήσωνται ζόειν·
 οἳ δ' ἀγχόνῃ ἄφαντο δυστήνῳ μόρῳ
 καὐτάγρετοι λείπουσιν ἡλίου φάος.
 Οὕτω κακῶν ἅπ' οὐδὲν ἀλλὰ μυρία 20
 βροτοῖσι κῆρες κἀνεπίφραστοι δύαι
 καὶ πῆματ' ἐστίν· εἰ δ' ἐμοὶ πιθοῖατο,
 οὐκ ἂν κακῶν ἐρῶμεν, οὐδ' ἐπ' ἄλγεσιν
 κακοῖς ἔχοντες θυμὸν αἰκίζοίμεθα.

Γ'. ΣΟΛΩΝΟΣ

40. (33) Τετράμετρα.

[Δημαγωγός]

«Οὐκ ἔφυ Σόλων βαθύφρων οὐδὲ βουλήεις ἀνὴρ·
 ἐσθλὰ γὰρ θεοῦ διδόντος, αὐτὸς οὐκ ἐδέξατο·
 περιβαλὼν δ' ἄγραν, ἀγασθείς, οὐκ ἐπέσπασεν μέγα
 δίκτυον, θυμοῦ θ' ἀμαρτῆ καὶ φρενῶν ἀποσφαλεῖς·
 ἤθελον γάρ κεν κρατήσας, πλοῦτον ἄφθονον λαβῶν 5

καὶ τυραννεύσας Ἰθηνῶν μῦνον ἡμέραν μίαν,
ἀσκὸς ὕστερον δεδάρθαι κάπιτετριφθαι γένος.»

[Σόλων]

«Εἰ δὲ γῆς ἐφεισάμην
πατρίδος, τυραννίδος δὲ καὶ βίης ἀμειλίχου
οὐ καθηψάμην, μίνας καὶ καταισχύνας κλέος, 10
οὐδὲν αἰδεῦμαι· πλέον γὰρ ὧδε νικήσειν δοκέω
πάντας ἀνθρώπους.»

41. (36) Τρίμετρα.

Ἐγὼ δὲ τῶν μὲν οὐνεκα ξυνήγαγον
δῆμον, τί τούτων πρὶν τυχεῖν ἐπαυσάμην ;
συμμαρτυροῖη ταῦτ' ἂν ἐν δίκῃ χρόνου
μήτηρ μεγίστη δαιμόνων Ὀλυμπίων
ἄριστα, Γῆ μέλαινα, τῆς ἐγὼ ποτε 5
ἔρους ἀνεῖλον πολλαχῆ πεπηγότας,
πρόσθεν δὲ δουλεύουσα, νῦν ἐλευθέρα.
Πολλοὺς δ' Ἀθήνας πατρίδ' εἰς θεόκτιτον,
ἀνήγαγον πραθέντας ἄλλον ἐκδίκως,
ἄλλον δικαίως· τοὺς δ' ἀναγκαίης ὑπὸ 10
χρειοῦς φυγόντας, γλῶσσαν οὐκέτ' Ἀττικὴν
ἰέντας, ὡς ἂν πολλαχῆ πλανωμένους.
Τοὺς δ' ἐνθάδ' αὐτοῦ δουλίην ἀεικέα
ἔχοντας, ἦθη δεσποτῶν τρομευμένους,
ἐλευθέρους ἔθηκα. Ταῦτα μὲν κράτει 15
νόμου, βίην τε καὶ δίκην συναρμόσας,
ἔρεξα καὶ διήλθον, ὡς ὑπεσχόμην.
Θεσμοὺς δ' ὁμοίως τῷ κακῷ τε κάγαθῷ,
εὐθεῖαν εἰς ἕκαστον ἀρμόσας δίκην,
ἔγραφα. Κέντρον δ' ἄλλος, ὡς ἐγὼ, λαβὼν, 20
κακοφραδῆς τε καὶ φιλοκτῆμων ἀνήρ,

οὐκ ἂν κατέσχε δῆμον· εἰ γὰρ ἤθελον,
ἃ τοῖς ἐναντίοισιν ἤνδανεν τότε,
αὐθις δ', ἃ τοῖσιν ἄτεροι φρασαίατο,
πολλῶν ἂν ἀνδρῶν ἤδ' ἐχρηώθη πόλις.
Τῶν οὖνεκ' ἀλκὴν πάντοθεν ποιούμενος
ὥς ἐν κυσὶν πολλῆσιν ἐστράφην λύκος.

20

III. ΜΕΛΙΚΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

Α'. ΑΙΟΛΙΚΗΣ ΠΟΙΗΣΕΩΣ

Α'. ΑΛΚΑΙΟΣ

42. (18)

Ἄσυνέτημι τῶν ἀνέμων στάσιν·
τὸ μὲν γὰρ ἔνθεν κῦμα κυλίνδεται,
τὸ δ' ἔνθεν ἄμμες δ' ὄν τὸ μέσον
ναῖ φορήμεθα σὺν μελαίνα,
χείμωνι μοχθεῦντες μεγάλῃ μάλα·
πὲρ μὲν γὰρ ἄντλος ἰστοπέδαυ ἔχει,
λαῖφος δὲ πᾶν ζάδηλον ἤδη
καὶ λάκιδες μεγάλαι κατ' αὐτο·
χόλαισι δ' ἄγκυλαι...

5

43. (34)

Ἦτοι μὲν ὁ Ζεὺς, ἐκ δ' ὀράνω μέγας
χείμων, πεπάγαισιν δ' ὑδάτων ῥόαι.

κάβαλλε τὸν χεῖμων' ἐπὶ μὲν τίθεις

5

πῦρ, ἐν δὲ κέρναις οἶνον ἀφειδέως
μέλιχρον, αὐτὰρ ἀμφὶ κόρσα
μάλθακον ἀμφιβαλῶν γνόφαλλον.

44. (35)

Οὐ χρὴ κάκοισι θῦμον ἐπιτρέπην·
προκόψομεν γὰρ οὐδὲν ἀσάμενοι,
ὦ Βύκχι, φάρμακον δ' ἄριστον
οἶνον ἐνεικαμένοις μεθύσθην.

Β'. ΣΑΠΦΩ

45. (1) Ὀδὴ εἰς Ἀφροδίτην.

Ποικιλόθρον', ἀθάνατ' Ἀφρόδιτα,
παῖ Δίος, δολόπλοκε, λίσσομαί σε,
μή μ' ἄσαισι μηδ' ὀνίαισι δάμνα,
πότνια, θῦμον·

ἀλλὰ τυτθ' ἔλθ', αἷ ποτα κἄτέρωτα
τᾶς ἔμας αὖθωὺς αἰοῖσα πήλυι
ἔκλυες, πάτρος δὲ δόμον λίποισα
χρῦσιον ἤλθες

ἄρμ' ὑπασθεύξαισα· κάλοι δέ σ' ἄγον
ὄκεες στρουθοὶ περὶ γᾶς μελαίνας
πύκνα δίνεντες πτέρ' ἀπ' ὠράνω αἴθε-
ρος διὰ μέσσω.

Αἰψά δ' ἐξέκοντο· τὸ δ', ὦ μάκαιρα,
μειδιάσαις' ἀθανάτῳ προσώπῳ,
ἤρε', ὅτι δηῦτε πέπονθα κῶττι
δηῦτε κάλημι

κῶττι ἔμῳ μάλιστα θέλω γένεσθαι
μαινόλα θύμῳ· «τίνα δηῦτε Πείθω

μαῖς ἄγην ἐς σὺν φιλότατα, τίς σ', ὦ

Ψάφρ', ἀδικήει;

20

καὶ γὰρ αἰ φεύγει, ταχέως διώξει,

αἰ δὲ δῶρα μὴ δέκετ', ἀλλὰ δώσει,

αἰ δὲ μὴ φίλει, ταχέως φιλήσει

κωὺκ ἐθέλοισαν.»

Ἔλθε μοι καὶ νῦν, χαλεπᾶν δὲ λύσον

25

ἐκ μεριμνᾶν, ὅσσα δέ μοι τέλεσσαι

θυμὸς ἡμέρρει, τέλεσσον· σὺ δ' αὐτὰ

σύμμαχος ἔσσο.

*ἔρδει ναι ἰσρα κρεσ
με ἀσασαζόν με
(σε) τι τῶν συσχερῶν
φρονιδῶν εὐεγγεσον
σε ὅσα ἐαιδουμῆ να
εὐεγγεσον ἢ φορη
μον σὺ δὲ αὐτῶν
ἔσο σύμμαχός μου*

Γ'. ΑΝΑΚΡΕΩΝ

46. (1) Εἰς Ἄρτεμιν.

Γουνοῦμαί σ', ἐλαφηβόλε,

ξανθῆ παῖ Διός, ἀγρίων

δέσποιν' Ἄρτεμι θηρῶν·

ἔκει νῦν, ἐπὶ Ληθαίου

δίνησι θρασυκαρδῶν

ἀνδρῶν ἐσκατόρα πόλιν

χαίρουσ'· οὐ γὰρ ἀνημέρους

ποιμαίνεις πολιήτας.

5

47. (43) Τὸ γῆρας.

Πολιοὶ μὲν ἡμῖν ἤδη κρόταφοι κάρη τε λευκόν,

χαρίεσσα δ' οὐκέθ' ἦθη πάρα, γηραλέοι δ' ὀδόντες,

γλυκεροῦ δ' οὐκέτι πολλὸς βιότου χρόνος λέλειπται·

διὰ ταῦτ' ἀνασταλύζω θαμὰ Τάρταρον δεδοικώς·

Ἄιδεω γάρ ἐστι δεινὸς μυχός, ἀργαλήη δ' ἐς αὐτὸν

5

κάθοδος· καὶ γὰρ ἐτοῖμον καταβάντι μὴ ἀναβῆναι.

Β'. ΔΩΡΙΚΗΣ Η ΧΟΡΙΚΗΣ ΛΥΡΙΚΗΣ

Α'. ΑΛΚΜΑΝ

48. (60)

Εϋδουσιν δ' ὄρέων κορυφαί τε καὶ φάραγγες,
πρώονές τε καὶ χαράδραι,
φῦλα θ' ἔρπετά, τόσσα τρέφει μέλαινα γαῖα,
θῆρές τ' ὄρεσκῶσι καὶ γένος μελισσᾶν
καὶ κνώδαλ' ἐν βένθεσσι πορφυρέας ἄλλος·
εϋδουσιν δ' οἰωνῶν
φῦλα τανυπτερύγων.

Β'. ΣΤΗΣΙΧΟΡΟΥ

49. (8)

Ἄέλιος δ' Ὑπεριονίδας δέπας ἐσκατέβαινε
χρύσειον, ὄφρα δι' Ὠκεανοῖο περάσας
ἀφίκοιθ' ἱερᾶς ποτὶ βένθεα νυκτὸς ἔρεμνᾶς,
ποτὶ ματέρα κουριδίαν τ' ἄλοχον παίδας τε φίλους·
ὁ δ' ἐς ἄλσος ἔβα δάφναισι κατάσκιον
ποσσὶ πάϊς Διός

Γ'. ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ Ο ΚΕΙΟΣ

50. (4) Εἰς τοὺς ἐν Θερμοπύλαις πεσόντας.

Τῶν ἐν Θερμοπύλαισι θανόντων
εὐκλεῆς μὲν ἂ τύχα, καλὸς δ' ὁ πότμος,
βωμὸς δ' ὁ τάφος, πρὸ γόνων δὲ μνᾶστις, ὁ δ' οἶκτος ἔπαινος·
ἐντάφιον δὲ τοιοῦτον οὐτ' εὐρώς
οὔθ' ὁ πανδαμάτωρ ἀμαυρώσει χρόνος·
ἀνδρῶν ἀγαθῶν ὅδε σακὸς οἰκέταν εὐδοξίαν

Ἑλλάδος εἴλετο· μαρτυρεῖ δὲ καὶ Λεωνίδα,
ὁ Σπάρτας βασιλεὺς, ἀρετᾶς μέγαν λειοπῶς
κόσμον ἀέναόν τε κλέος.

51. (32) Πρὸς Σκόπαν Κρέοντος Θετταλόν.

- α'. Ἄνδρ' ἀγαθὸν μὲν ἀλαθέως γενέσθαι χαλεπὸν,
χερσίν τε καὶ ποσὶ καὶ νόῳ τετράγωνον, ἄνευ ψόγου
τετυγμένον ...
- β'. Οὐδέ μοι ἔμμελέως τὸ Πιττάκειον νέμεται,
καίτοι σοφοῦ παρὰ φωτὸς εἰρημένον· χαλεπὸν,
φάτ', ἐσθλὸν ἔμμεναι.
Θεὸς ἂν μόνος τοῦτ' ἔχοι γέρας· ἄνδρα δ' οὐκ ἔστι
μὴ οὐ κακὸν ἔμμεναι, 5
- ὄν ἀμάχανος συμφορὰ καθέλλη·
πράξας γὰρ εὖ πᾶς ἀνὴρ ἀγαθός,
κακὸς δ' εἰ κακῶς· καὶ
τοῦπι πλεῖστον ἄριστοι, τοὺς κε θεοὶ φιλέωντι.
- γ'. Τοῦνεκεν οὔ ποτ' ἐγὼ τὸ μὴ γενέσθαι δυνατὸν 10
διζήμενος κενεᾶν ἐς ἄπρακτον ἐλπίδα μοῖραν αἰῶνος βαλέω,
πανάμωμον ἄνθρωπον, εὐρυέδεος ὅσοι καρπὸν αἰνύμεθα χθονός·
ἐπὶ τ' ὕμμιν εὐρῶν ἀπαγγελέω·
πάντας δ' ἐπαίνημι καὶ φιλέω,
ἐκὼν ὅστις ἔρδη 15
- μηδὲν αἰσχρόν· ἀνάγκη δ' οὐδὲ θεοὶ μάχονται.
- δ'. ..... ἔξαρκεῖ γ' ἐμοὶ
ὅ κε μὴ κακός, μηδ' ἄγαν ἀπάλαμνος, εἰδώς γ'
ὄνασιπολιν δίκαν,
- ὕγιης ἀνὴρ· οὐδὲ μὴ μιν ἐγὼ
μωμάσομαι· τῶν γὰρ ἀλιθίων 20
ἀπείρων γενέθλα.
Πάντα τοι καλὰ, τοῖσι τ' αἰσχρὰ μὴ μέμικται.

52. (58) Ἡ Ἀρετή.

Ἔστι τις λόγος
τὰν Ἀρετὰν ναίειν δυσαμβάτοις ἐπὶ πέτραις·
ἀγνὰν δέ μιν θεὰν χῶρον ἀγνὸν ἀμφέπειν.
Οὐδὲ πάντων βλεφάροις θνατῶν ἔσοπτος,
ἢ μὴ θακέθυμος ἰδρῶς
ἐνδοθεν μόλῃ ἴκη τ' ἐς ἄκρον
ἀνδρείας.

5

Δ'. ΒΑΚΧΥΛΙΔΗΣ

57. (Ken. 3)

Βραχὺς ἐστὶν αἰὼν·
δολόεσσα δ' ἐλπίς ὑπὸ κέαρ δέδουκεν
ἐφαμερίων· ὁ δ' ἀναξ Ἀπόλλων
ἐκαβόλος εἶπε Φέρητος υἱ·
«Θνατὸν εὖντα χρῆ διδύμους ἀέξειν
γνώμας, ὅτι τ' αὔριον ὄψεται
μοῦνον ἀλίου φάος
χῶτι πεντήκοντ' ἔτεα
ζωὰν βαθύπλουτον τελεῖς.
Ὅσια δρῶν εὐφραине θυμόν· τοῦτο γὰρ
κερδέων ὑπέρτατον.
Φρονέοντι συνετὰ γαρύω· βαθὺς μὲν
αἰθὴρ ἀμίαντος· ὕδωρ δὲ πόντου
οὐ σάπεται· εὐχρυσύνα δ' ὁ χρυσός·
ἀνδρὶ δ' οὐ θέμις, πολὺν παρέντα
γῆρας, θάλειαν αὐτὶς ἀγκομίσαι
ἦβαν. Ἀρετᾶς γε μὲν οὐ μινύθει
βροτῶν ἅμα σώματι φέγγος, ἀλλὰ
Μοῦσά νιν τρέφει».

5

10

15

54. (Κεν. 8)

Τίκτει δέ τε θνατοῖσιν εἰράνα μεγάλα,
πλοῦτον καὶ μελιγλώσσω ἀοιδᾶν ἄνθεα,
δαιδαλέων τ' ἐπὶ βωμῶν θεοῖσιν αἴθεσθαι βῶων
ξανθᾶ φλογὶ μῆρα τανυτρίχων τε μήλων,
γυμνασίων τε νέσις αὐλῶν τε καὶ κώμων μέλειν· 5
ἐν δὲ σιδαροδέτοις πόρπαξιν αἰθᾶν
ἀραχνᾶν ἱστοὶ πέλονται·
ἔγχεά τε λογχωτὰ ξίφεά τ' ἀμφάκεα δάμναται εὐρώς·
χαλκεᾶν δ' οὐκ ἔστι σαλπίγγων κτύπος·
οὐδὲ συλάται μελίφρων ὕπνος ἀπὸ βλεφάρων; 10
ἀμὸν ὡς θάλπει κέαρ.
Συμποσίων δ' ἑρατῶν βρίθοντ' ἀγυαί, παιδικοὶ θ' ὕμνοι
φλέγονται.

Ε'. ΠΙΝΔΑΡΟΥ

55. Διθύραμβος

Ἴδετ' ἐν χορόν, Ὀλύμπιοι,
ἐπι τε κλυτὰν πέμπετε χάριν, θεοί,
πολύθατον οἷτ' ἄστεος ὀμφαλὸν θυθέντα
ἐν ταῖς ἱεραῖς Ἀθάναις
οἴχνηται πανδαίδαλόν τ' εὐκλέ' ἀγοράν· 5
ἰσοδέτων λάθετε στεφάνων
τὰν ἑαρίδρεπτον λαιβάν Διόθεν τέ με σὺν ἀγλαΐᾳ
ἴδετε πορευθέντ' ἐς ἀοιδὰν δεῦτερον
ἐπὶ τὸν κισσοδέταν θεόν.
Τὸν Βρόμιον Ἐριθόαν τε βροτοὶ καλέομεν, 10
γόνον ὑπάτων μὲν πατέρων μελπόμεν
γυναικῶν τε Καδμεΐαν ἔμολον.
Ἐναργέα τελέων σάματ' οὐ λανθάνει,

φοινικοεάνων ὀπότη' οἰχθέντος Ὁρᾶν θαλάμου
 εὐοδμον ἐπάγωσιν ἔαρ. Φυτὰ νεκτάρεια
 τότε βάλλεται, τότε, ἐπ' ἀμβρόταν χθόν' ἔραται
 ἴων φόβαι ῥόδα τε κόμαισι μίγνυται.
 Ἄχειτ' ὀμφαί μελέων σὺν αὐλοῖς,
 ἀχειτε Σεμέλαν ἑλικάμπυκα χοροί.

15

56. Ὀλυμπιονίκης ιδ'

Ἄσωπιχῶ Ὀρχομενίῳ παιδί, σταδιστῇ.

Στρ. Καφισίων ὑδάτων λαχοῖσαι

ταί τε ναίετε καλλίπωλον ἔδραν,

ὦ λιπαρᾶς αἰσιδιμοὶ βασιλείαι

Χάριτες Ἐρχομενοῦ, παλαιογόνων Μινυᾶν

ἐπίσκοποι,

κλυτῶ, ἐπεὶ εὐχομαι· σὺν γὰρ ὑμῖν τὰ τερ-

πνὰ καὶ

5

τὰ γλυκὴ ἄνεται πάντα βροτοῖς,

εἰ σοφός, εἰ καλός, εἴ τις ἀγλαὸς ἀνήρ.

Οὐδὲ γὰρ θεοὶ σεμνᾶν Χαρίτων ἄτερ

κοιρανέοντι χοροὺς οὔτε δαίτας· ἀλλὰ πάντων

ταμίαι

ἔργων ἐν οὐρανῷ, χρυσότοξον θέμεναι πάρα

Πύθειον Ἀπόλλωνα θρόνους,

αἰέναον σέβοντι πατρός Ὀλυμπίοιο τιμάν.

10

Ἄντ. Ὡ πότνι Ἀγλαΐα φιλησί-

μολπέ τ' Εὐφροσύνα, θεῶν κρατίστου

παῖδες, ἐπακοοῖτέ νυν. Θαλία τε

ἔρασίμολπε, ἰδοῖσα τόνδε κῶμον ἐπ' εὐμενεῖ τύχα

κοῦφα βιβῶντα· Λυδῷ γὰρ Ἀσώπιχον τρόπῳ

ἐν μελέταις τ' αἰείδων ἔμολον,

οὐνεκ' Ὀλυμπιόνικος ἅ Μινύεια

15

σεῦ ἕκατι. Μελαντειχέα νῦν δόμον
 Περσεφόνας ἴθι, Ἄχοι, πατρὶ κλυτὰν φέροισ'
 ἀγγελίαν,
 Κλεόδαμον ὄφρ' ἰδοῖς' υἱὸν εἵπηγης, ὅτι οἱ νέαν
 κόλποις παρ' ἐνδόξοις Πίσας
 ἐστεφάνωσε κυδίμων ἀέθλων πτεροῖσι
 χαίταν.

5. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ

57. (6) Εἰς Ἀρετὴν.

Ἀρετά, πολύμοχθε γένει βροτείῳ,
 θήραμα κάλλιστον βίῳ,
 σᾶς πέρι, παρθένε μορφᾶς
 καὶ θανεῖν ζαλωτὸς ἐν Ἑλλάδι πότμος
 καὶ πόνους τλῆναι μαλεροῦς ἀκάμαντας' 5
 τοῖον ἐπεὶ φρένα βάλλεις
 ἄρπυν ἐς ἀθάνατον χρυσοῦ τε κρείσσω
 καὶ γανέων μαλακαυγώπιό θ' ὕπνου'
 σεῦ δ' ἔνεχ' οὐκ Διὸς Ἡρακλέης Λήδας τε κοῦροι
 πόλλ' ἀνέτλαν σὰν ἐπ' ἔργοις 10
 ἀναγορεύοντες δύναμιν.
 Σοῖς δὲ πόθοις Ἀχιλεὺς Αἴας τ' Ἄϊδαο δόμους
 ἤλθον.
 Σᾶς δ' ἔνεκεν φίλιου μορφᾶς καὶ Ἀταρνέος ἔντροφος
 ἀελίου χήρωσεν αὐγάς'
 τοιγὰρ αἰδιμὸς ἔργοις ἀθάνατόν τέ μιν αὐξήσουσι
 Μοῦσαι,
 Μναμοσύνας θύγατρεις, Διὸς ξενίου σέβας ἀσκοῦσαι
 φιλίας τε γέρας βεβαίου. 15

N. Μπαξεβανάκι Ἑλληνες Λυρικοὶ ἔκδοσις ἕκτη. 3

Ζ'. ΥΒΡΙΟΥ

58. (28) Στρατιωτικὸν ᾄσμα (σκόλιον).

- α'. Ἔστι μοι πλοῦτος μέγας δόρυ καὶ ξίφος
καὶ τὸ καλὸν λαισήμεον, πρόβλημα χρωτὸς·
τούτῃ γὰρ ἄρῳ, τούτῃ θερίζω,
τούτῃ πατέω τὸν ἄδῳ, οἶνον ἀπ' ἀμπέλω·
τούτῃ δεσπότης μοῖσας κέκλημαι. 5
- β'. Τοὶ δὲ μὴ τολμῶντ' ἔχειν δόρυ καὶ ξίφος
καὶ τὸ καλὸν λαισήμεον, πρόβλημα χρωτὸς,
πάντες γόνυ πεπηθῶτες ἁμόν
ἀεὶ σέβοντι προσκυνέοντί τε δεσπότην
καὶ μέγαν βασιλῆα φωνέοντες. 10

Η'. ΑΔΕΣΠΟΤΩΝ

59. (140)

Κλύθε, Μοῖραι, Διὸς αἵ τε παρὰ θρόνον ἀγχοτάτω θεῶν
ἐζόμεναι περιώσι' ἄφυκτά τε μήδεα
παντοδαπῶν βουλῶν ἀδαμαντίναισιν ὑφαίνετε κερκίσιιν,
Αἴσα καὶ Κλωθῶ Λάχεσις τ', εὐώλενοι
κοῦραι Νυκτός, 5
εὐχομένων δ' ἐπακούσατ', οὐράνιαι χθόνιαί τε
δαίμονες ὧ πανδείμαντοι·
πέμπετ' ἄμμιν ῥοδόκολπον
Εὐνομίαν λιπαροθρόνους τ' ἀδελφάς, Δίκην
καὶ στεφανηφόρον Εἰράναν· πόλιν τε τάνδε βαρυφρόνων
λελάθοιτε 10
συντυχιᾶν.

IV. ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

Α'. ΕΠΙΤΥΜΒΙΑ

60. 'Αδέσποτον.

Σάμα τόδ' Ἀρριάδα Χάροπος, τὸν δ' ὄλεσεν Ἄρης
βαρνάμενον παρὰ ναυσὶν ἐπ' Ἀράθθιοι βροαῖσι,
πολλὸν ἀριστεύοντα κατὰ στονόφροσσαν ἀΓυτάν.

ΣΙΜΩΝΙΔΟΥ

61. (90) Ἐπὶ τῇ ἐν Μαραθῶνι νίκῃ.

Ἑλλήνων προμάχοῦντες Ἀθηναῖσι Μαραθῶνι
χρυσασφόρων Μήδων ἐστόρεσαν δύναμιν.

62. (91) Εἰς Θερμοπύλας.

Μυριάσιν ποτὲ τᾶδε τριακοσίαις ἐμάχοντο
ἐκ Πελοποννάσου χιλιάδες τέτορες.

63. (92) Εἰς τοὺς ἐν Θερμοπύλαις πεσόντας.

ᾧ ξεῖν', ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίους, ὅτι τῆδε
κείμεθα τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι.

64. (94) Εἰς Μεγιστίαν.

Μνήμα τόδε κλεινοῦ Μεγιστία, ὃν ποτε Μῆδοι
Σπερχεῖδν ποταμὸν κτεῖναν ἀμειψάμενοι,
μάντιος, ὃς τότε κῆρας ἐπερχομένας σάφα εἰδώς
οὐκ ἔτλη Σπάρτης ἡγεμόνας προλιπεῖν.

65. (95) Εἰς τοὺς μετὰ Λεωνίδου πεσόντας.

Εὐκλέας αἶα κέκευθε, Λεωνίδα, σὶ μετὰ σεῖο
τῆδ' ἔθανον, Σπάρτης εὐρυχόρου βασιλεῦ,

πλείστων δὴ τόξων τε καὶ ὠκυπόδων σθένος ἵππων
Μηδείων τ' ἀνδρῶν δεξάμενοι πολέμῳ.

66. (96) Εἰς τοὺς ἐν Σαλαμῖνι πεσόντας Κορινθίους.

ᾠ ξεῖν', εὐδρόν ποκ' ἐναίομεν ἄστῳ Κορίνθου,
νῦν δ' ἄμ' Αἴαντος νᾶσος ἔχει Σαλαμίς·
ἐνθάδε Φοινίσσας νῆας καὶ Πέρσας ἐλόντες
καὶ Μήδους ἱερὰν Ἑλλάδα ρυσάμεθα.

67. (105) Εἰς τοὺς ἐπ' Εὐρυμέδοντι πεσόντας.

Οἶδε παρ' Εὐρυμέδοντά ποτ' ἀγλαὸν ὤλεσαν ἦθην
μαρνάμενοι Μήδων τοξοφόρων προμάχοις,
αἰχμηταί, πεζοί τε καὶ ὠκυπόροι ἐπὶ νηῶν,
κάλλιστον δ' ἀρετῆς μνήμ' ἔλιπον φθίμενοι.

68. (100) Εἰς τοὺς πεσόντας ἥρωας.

Εἰ τὸ καλῶς θνήσκειν ἀρετῆς μέρος ἐστὶ μέγιστον,
ἡμῖν ἐκ πάντων τοῦτ' ἀπένειμε τύχη·
Ἑλλάδι γὰρ σπεύδοντες ἐλευθερίην περιθεῖναι
κείμεθ' ἀγηράντῳ χρώμενοι εὐλογίῃ.

69. (99) Ὅμοιον.

Ἄσβεστον κλέος οἶδε φίλῃ περὶ πατρίδι θέντες
κυάνεον θανάτου ἀμφεβάλλοντο νέφος·
οὐδὲ τεθνασι θανόντες, ἐπεὶ σφ' ἀρετὴ καθύπερθεν
κυδαίνουσ' ἀνάγει δώματος ἐξ Αἴδεω.

70. (111) Εἰς Ἀρχεδίκην Ἰππίου.

Ἄνδρὸς ἀριστεύσαντες ἐν Ἑλλάδι τῶν ἐφ' ἑαυτοῦ·
Ἰππίου Ἀρχεδίκην ἦδε κέκευθε κόνις·
ἦ, πατρός τε καὶ ἀνδρὸς ἀδελφῶν τ' οὐσα τυράννων
παίδων τ', οὐκ ἦρθη νοῦν ἐς ἀτασθαλίην.

71. Ἀδέσποτον ἐκ Θηβῶν.

Ξεινοκράτης
Θεόπομπος
Μνασίλαος.

Ἄνικα τὸ Σπάρτας ἐκράτει δόρυ, τηγάκις εἶλεν
Ξεινοκράτης κλάρῳ Ζηγὶ τροπαῖα φέρειν,
οὐ τὸν ἀπ' Εὐρώτα δείσας στόλον, οὐδὲ Λάκαιναν
ἀσπίδα· Θηβαῖοι κρείσσονες ἐν πολέμῳ.
Καρύσσει Λεύκτροις νικαφόρα δουρὶ τροπαῖα,
οὐδ' Ἐπαμεινώνδα· δεῦτεροι ἐδράμομεν.

×

72. Ἀδέσποτον.

Εἵπερ ἴσῃν γνώμη βῶμην, Δημόσθενες, εἶχες,
οὐ ποτ' ἂν Ἑλλήνων ἤρξεν Ἄρης Μακεδῶν. ×

73. (17) Ἀρχιλόχου.

Ἰψηλοῦς Μεγάτιμον Ἀριστοφώντά τε Νάξου
κίονας, ὦ μεγάλη γαί', ὑπένερθεν ἔχεις.

74. Ἀδέσποτον.

Θεοφίλα χρηστή
χαῖρε.

Ἄδ' ἀρετὰν στέρξασα καὶ ἔνδικα λέκτρα ξυνεύου,
Νικίου ἱμερτὰ παῖς, ξένη, Θεοφίλα,
καῖται ὑπὸ σκιερὰν Σύρου κόνιν ἅ βαρυπενθής
ὄρφανὸν ἐν ζωῆς παῖδα λιποῦσα πατρός,
ὕσάτιοιγ τελέσασα τὸν ἐγ Μοιρέων ἐνιαυτόν,
πέμπτον ἐπὶ τρισσαῖς πλησαμένα δεκάσιν.
Τοῦνεκά μιν τὰν πρόσθε περίφρονα καὶ μακαριστὰν
Ἔστιαῖος φθιμέναν τῷδ' ὑπέθηκε τάφῳ.

75. Ἄδεσποτον.

Ἐσθλὸν τῆδ' ἱερῆα καὶ εὐσεβῆ ἀμφικαλύπτει
χθῶν ἤδε Κλειτοφῶντα τὸν Ἐρασιθένου(ς),
στήλην δ' ἔστησεν θυγάτηρ ἐπὶ σήματι τήνδε
αὔξουσα φήμην πατρὸς εὐκλεεῖ γραφῆ.

**Β'. ΑΝΑΘΗΜΑΤΙΚΑ, ΓΝΩΜΙΚΑ, ΣΚΩΠΤΙΚΑ
ΣΙΜΩΝΙΔΟΥ**

76. (140) Ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Ἐλευθερίου Διός.

Τόνδε ποθ' Ἕλληνας νίκας κράτει ἔργω Ἄρης,
εὐτόλμω ψυχᾶς λήματι πειθόμενοι,
Πέρσας ἐξελάσαντες, ἐλευθέρῃ Ἑλλάδι κοινὸν
ἰδρύσαντο Διὸς βωμὸν Ἐλευθερίου.

77. (44) Εἰς ἀπόμαχον μελίαν.

Οὔτω τοι, μελία ταναὰ ποτὶ κίονα μακρὸν
ἦσο πανομφαίῳ Ζηνὶ μένουσ' ἱερά·
ἦδη γὰρ χαλκὸς τε γέρων αὐτὰ τε τέτρυσαι
πυκνὰ κραδαινομένα δαίῳ ἐν πολέμῳ.

78. (143) Εἰς τὰ τόξα τῶν ἠρώων.

Τόξα τάδε πτολέμοιο πεπαυμένα δακρυόεντος
νηῖ Ἀθηναίης κεῖται ὑπωρόφια,
πολλάκι δὴ στονόεντα κατὰ κλόνον ἐν δαί φωτῶν
Περσῶν ἵππομάχων αἶματι λευσάμενα.

79. (133) Εἰς τὸ ἄγαλμα Πανός.

Τὸν τραγόπουν ἐμὲ Πάνα, τὸν Ἀρκάδα, τὸν κατὰ Μήδων,
τὸν μετ' Ἀθηναίων, στήσατο Μιλτιάδης.

80. Ἀνύτης.

Ἔσταθι τᾶδε, κράνεια βροτοκτόνε, μῆδ' ἔτι λυγρὸν
 χάλκειον ἀμφ' ὄνουχα στάζε φόνον δαῖων·
 ἀλλ' ἀνὰ μαρμάρεον δόμον ἡμένα αἰπὸν Ἀθάναις
 ἄγγελλ' ἀνορέαν Κρητὸς Ἐχεκρατίδα. †

81. Ἴωνος.

Εἰκόν' ἐὰν ἀνέθηκεν ἐπ' ἔργῳ τῆδ', ὅτε νικῶν
 ναυσὶ θοαῖς πέρσεν Κεκροπιδᾶν δύναμιν
 Λύσανδρος Λακεδαίμον' ἀπόρθητον στεφανώσας,
 Ἑλλάδος ἀκρόπολιν, καλλίχορον πατρίδα.

82. Ἀνύτης.

Ξεῖν', ὑπὸ τὰν πτελέαν τετρομένα γυῖ' ἀνάπαυσον·
 ἀδύ τοι ἐν χλωροῖς πνεῦμα θροεῖ πετάλοις·
 πίδακά τ' ἐκ παγᾶς ψυχρὸν πίε· δὴ γὰρ ὀδίταις
 ἄμπαυμ' ἐν θερμῷ καύματι τοῦτο φίλον.

83. (169) Εἰς Τιμοκρέοντα Ῥόδιον.

Πολλὰ φαγῶν καὶ πολλὰ πίων καὶ πολλὰ κάκ' εἰπὼν
 ἀνθρώπους κεῖμαι Τιμοκρέων Ῥόδιος.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΣΧΟΛΙΑ

Ὁ Καλλίνος ἦτο Ἴων ἐξ Ἐφέσου, ἀκμαίως ἐμπορικῆς πόλεως, ἀποι-
κίας τῶν Σαμίων καὶ περιωνύμου διὰ τὸν ἐν αὐτῇ ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος.

Πότε ἐγεννήθη ἀκριβῶς δὲν δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν. Γνωρίζομεν μό-
νον ὅτι ἤρχισε μετὰ τὴν ἀρχὴν τῶν Ὀλυμπιάδων (776 π. Χ).

Ἡ καταγωγὴ αὐτοῦ καὶ ἐν γένει τὰ τοῦ βίου του εἶναι ἡμῖν ἀγνω-
στα. Ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ θάνατος αὐτοῦ. Βέβαιον ἔχομεν μόνον, ὅτι ὁ
Καλλίνος εἶναι ὁ ἀρχαιότατος τῶν Ἑλλήνων ἐλεγειακῶν ποιητῶν, ὧν
δισωθήσαν ποιήματα, ὡς ὁ Ὅμηρος εἶναι ὁ ἀρχαιότατος τῶν Ἑλλήνων
ἐπικῶν, ὧν ἔχομεν τὰ ἔπη. Ὁ Καλλίνος ἄρα εἶναι ὁ πατὴρ τῆς ἑλλη-
νικῆς ἐλεγειακῆς ποιήσεως, ὡς ὁ Ὅμηρος τῆς ἐπικῆς.

Σκοπὸς τῆς μόνης διασωθείσης ἐλεγείας αὐτοῦ ἦτο νὰ ἐξεγείρῃ τοὺς
νέους τῆς πατρίδος αὐτοῦ εἰς ἀμυναν ὑπὲρ αὐτῆς κινδυνευούσης, ὥστε
δικαίως αὕτη δύναται νὰ ὀνομασθῇ πολεμικὸν ἐγερετήριο.

Στίφη βαρβάρων, οἱ Κιμμέριοι καλούμενοι, ἤκουον ἐν Κριμαίᾳ καὶ
περὶ αὐτήν, δι' ἧ καὶ ὁ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς ἀπέναντι στερεᾶς παρθ-
μὸς λέγεται Κιμμέριος Βόσπορος. Οἱ Κιμμέριοι οὗτοι ὑπὸ τῶν ἄλλων
Σκυθῶν ἐξωσθέντες (κατὰ τὸν 7^{ον} αἰῶνα π. Χ.) ἐπέδραμον τὴν Μικρὰν
Ἀσίαν καὶ μάλιστα τὰς χώρας Λυδίαν καὶ Φρυγίαν, ἐληγλάτησαν τὰς
Σάρδεις, κατέστρεψαν τὴν Μαγνησίαν καὶ ἠπειλοῦν πάσας τὰς ἐν Ἀσίᾳ
ἐλληνικὰς ἀποικίας, ἐν αἷς καὶ τοῦ ποιητοῦ τὴν πατρίδα. Ἐν ᾧ δὲ τό-
σον μέγας ἐπεκρέματο κίνδυνος, οἱ νέοι τῆς Ἐφέσου, ἐκτεθηλυμμένοι
ὑπὸ τῆς τρυφῆς καὶ τοῦ πλοῦτου, ἠδιαφόρουν. Τὴν ὀλιγοψίαν αὐτῶν
ταύτην βλέπων ὁ Καλλίνος, φοβούμενος δὲ μὴ ἀπολεσθῇ ἢ πατρίς, συ-
νέταξε τὴν ἐλεγείαν ταύτην, δι' ἧς, ὡς προεῖπομεν, ἐπειράτο νὰ ἐξεγείρῃ
τοὺς νέους, νὰ ἐμπνεύσῃ θάρρος εἰς αὐτοὺς κατὰ τῶν ἐπερχομένων Σκυ-
θῶν καὶ νὰ προτρέψῃ αὐτοὺς εἰς ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς κινδυνευούσης πατρί-
δος, ἣν ἡμεῖς οἱ Ἕλληνας πάντοτε μητρὸς τε καὶ πατρὸς καὶ τῶν ἄλλων

προγόνων ἀπάντων τιμωτάτων καὶ σεμνότατων καὶ ἀγιώτατων ἐθεωρήσαμεν καὶ θεωροῦμεν.

Σημειωτέον ὅμως, ὅτι τὸ ποίημα δὲν διεσώθη ἀκέραιον, οὐδὲ δυνατόν να εἴπωμεν ἀσφαλῶς, ὅτι ἕλον εἶναι τοῦ Καλλίνου, διότι πλὴν τῶν πρώτων στίχων αὐτοῦ (1—4 καὶ 7) οἱ λοιποὶ ἀποδίδονται καὶ εἰς τὸν Τυρταίου, οἱ δὲ 5, 6, 8 καὶ 9, παρενεβλήθησαν ὑφ' ἡμῶν πρὸς ἀπαρτισμὸν τῆς ἐννοίας αὐτοῦ χάριν τῶν μαθητῶν.

Στίχ. 1. *Μέχρις τεῦ* : τὸ τεῦ εἶναι ἰωνικ. τύπος τῆς ἕγεν. τῆς ἐρωτ. ἀντων. τίς, συνηρημένος, ἀντὶ τίνος. Ὁ σχηματισμὸς αὐτοῦ εἶναι τέο-τεῦ, ὡς σέο-σεῦ, ἐμέο-ἐμεῦ, ποιέομαι-ποιεῖμαι κ. λ.—*κατάκεισθε* : κείσθε κάτω, κοιμᾶσθε, ἀμελεῖτε. *Μέχρις τεῦ κατάκεισθε*—μέχρι τίνος κοιμᾶσθε, ἕως πότε θ' ἀδιαφορῆτε;—*κότ'* : πότε. Οἱ Ἴωνες ἀντὶ τοῦ πότε ἔλεγον *κότε*, ὡς ἔλεγον *κῶς* ἀντὶ *πῶς*.—*ἄλκιμος θυμός* : ἀνδρεία ψυχῆ; *κότ' ἄλκιμον ἔξετε θυμόν*; πότε θ' ἀποκτήσετε ἀνδρείαν ψυχῆν; πότε θὰ λάβητε θάρρος;—2. *νέοι* : πῶς φαντάζεται αὐτοὺς ὁ ποιητῆς καὶ διακί ἀποτείνεται πρὸς τοὺς νέους;—*αἰδεῖσθ'* : αἰδεῖσθε ἐνεστ. *αἰδέομαι-οὔμαι*—ἐντρέπομαι.—*ἀμφιπερικίονας* : τοὺς γείτονας. Ἐκ τῆς ἀμφί-περὶ καὶ κίων, τὸ αὐτὸ καὶ τὸ ἀμφικίων, τὸ δὲ κίων μετοχὴ τοῦ κίω=κτίζω ὥστε ἀμφικίων καὶ ἀμφιπερικίων ὁ κτίζων πέραξ τινός (ναοῦ συνήθως)=γείτων.—3. *μεθιέντες* : μετοχ. ἐνεστ. τοῦ *μεθίημι* (ἀφήνω, ἀμελῶ)—ἀμελοῦντες, διότι ἀμελεῖτε.—*ᾄδε* : ἐπιτατ. τοῦ *λίην*=τόσον ᾄδε *λίην*=τόσον πολὺ.—4. *ἦσθαι* : ἀπαρέμφ. τοῦ ἦμαι (κάθημαι), *δοκεῖτε δὲ ἦσθαι*=νομίζετε δέ, ὅτι κάθησθε, ὅτι εὐρίσκασθε. *Ποῦ*;—*ἀτάο* : σύνδ ἰωνικ. ἴσος τῷ ἀλλά, ὡς καὶ τὸ λατιν. at. *ἔχει* : =κατέχει. *Τί*;—*ἐραιῶν* : ἐκ τοῦ ἐράω-ᾶ (ἀγαπῶ, ἐπιθυμῶ, ποθῶ)=ἐπιθυμητῶν.—6. *δῶρα* : ὑποκ. τοῦ β' ᾄχετο=παρήλθον τὰ δῶρα.—*τὰ πρῖν*=τὰ πρότερον.—*γλυκερῆς* : γλυκερός, ἢ, ὄν=γλυκύς, εἶα, ὕ.—7. *ἐπὶ...ἔρχεται* : τμησις=ἐπέρχεται. *Τί* ἐστὶ τμησις;—Οἱ Κιμμέριοι ἦσαν ἄγριοι βάρβαροι, δηρῶντες τὰ πάντα, ὀβριμοεργοί.—*ὀβριμοεργῶν* : ὀβριμος (βαρὺς, φοβερός) καὶ ἔργον=τῶν ἐργαζομένων, ποιοῦντων φοβερὰ ἔργα.—*τηλόθεν* : ἐπίρρ.=μακρόθεν.—*βορέω* : γεν. τοῦ *βορέας* ἐκ *βορέω*=ἐκ *βορρά* βορέας, ἐώ καὶ ἐάο=ὁ βορράς.—9. *περὶ* : ἀναστροφὴ ἀντὶ *περὶ*=ὑπέρ. *Τί* λέγεται ἀναστροφὴ προθέσεως;—*πάτρις περὶ*=ὑπέρ τῆς πατρίδος.—*παρ' ἄλλήλοισι* : τὸ μὴ ἐγκαταλείπειν τὸν παραστάτην εἶναι τὸ καθήκον τοῦ στρατιώτου, δι' ὃ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐφηβοὶ ὀρκιζόμενοι ἔλεγον «οὐκ ἐγκαταλείψω τὸν παραστάτην, ἕτω ἂν στοιχῶς». *ὑστατ'* : ὑστατα=διὰ τελευταίαν φοράν καὶ διὰ τῶν τελευταίων

του δυνάμεων.—11. τιμήεν : ὁ καὶ ἡ τιμήεις, τὸ τιμήεν (ἐκ τοῦ τιμή) = τιμητικόν.—ἀγλαόν : ἐκ τοῦ ἀγάλλομαι = λαμπρόν, χαρᾶς πρόξενον, ἀγχαλλιάσεως. Τί : (τὸ μάχεσθαι = τὸ νὰ μάχηται).—12. γῆς πέρι : ἀναστροφή πάλιν ἀντί περὶ γῆς = ὑπὲρ πατρίδος.—ἄλογος : (α ἄθρ. καὶ λέχος) = σύζυγος, γυνή τινος, ἢ μετέχουσα τοῦ λέχους, τῆς κλίνης αὐτοῦ.—κουριδίη : ἐκ τοῦ κουρή (κόρη) ἢν ἐλαβέ τις σύζυγον κόρην οὖσαν = νόμιμος. "Ὡστε κουριδίης τ' ἀλόχου = καὶ ὑπὲρ τῆς νομίμου συζύγου του.—13. δυσμενέειν : πόθεν θὰ ἐξαρτηθῆ ἢ δοτική αὐτῆ : — ἔσεται = θὰ συμβῆ, θὰ ἔλθῃ.—ὀκκότε κεν = ὀπόταν.—14. ἐπικλώσασσι : ἐπικλώθει ἢ Μοῖρα = κλώθουσα ὀρίζει. Αἱ Μοῖραι ἦσαν τρεῖς, ἡ Κλωθὴ (ἢ κλώθουσα τὸ νῆμα τοῦ βίου τῶν ἀνθρώπων), ἡ Λάχεσις, (ἢ ἐξάγουσα τὸν λαχὸν καὶ ὀρίζουσα οὕτω τὸ μέλλον ν' ἀποθάνῃ πρόσωπον) καὶ ἡ Ἄτροπος (ἢ ἀναπότρεπτος, ἢ κόπτουσα τὸ νῆμα αὐτοῦ). Τὸ πεπρωμένον καὶ ἡμεῖς ὡσαύτως παραδεχόμεθα ἀποδίδοντες πολλὰ τῶν συμβαινόντων καὶ μάλιστα τὸν θάνατον εἰς τὴν μοῖραν καὶ λέγοντες «ἦτο γραφτό του». Ὁ λαὸς ἔχει καὶ γνωμικὸν περὶ τούτου· «χωρὶς τοῦ Θεοῦ τὸ θέλημα φύλλο ἀπὸ δένδρου δὲν πέφτει».—δῆ = ἦδη.—ἰθὺς : ἐπίρρ. = κατ' εὐθείαν, ἐμπρός.—ἴτω = ἄς βαδίξῃ.—15. ἀνασχόμενος : ἄθρ. τοῦ ἀνέχομαι = ὑψώνω, σηκώνω ἐπάνω τὸ ὄπλον μου· ἔργος ἀνασχόμενος = ἄφ' οὗ σηκώσῃ ἐπάνω τὸ δόρυ του. ἔργος : γνωστὸν ἐκ τοῦ Ὀμήρου. Ἦτο ὄπλον ἐπιθετικόν, τὸ δόρυ, ξύλον δηλ. μακρόν, συνήθως ἐκ μελίας, ἔχον ἄνω μὲν λόγχην χαλκῆν (αἰχμήν), κάτω δὲ οὐρὰν (σαυρωτήρα, οὐρίαχον), ἵνα ἐμπηγνύηται κατὰ γῆς ὀρθιον. Ὅμοιον σχεδὸν ἦτο καὶ τὸ ἀκόντιον (κοντάρι), βραχύτερον ὅμως, ἵνα ῥίπτηται κατὰ τῶν πολεμίων.—ἀσπίς : Καὶ αὕτη γνωστὴ ὡς ὄπλον ἀμυντικόν σχήματος ἰσριδοῦς δίσκου ἢ κυκλιτερουῦς. ἔξωθεν μὲν κυρτοῦ, ἔνδοθεν δὲ κοίλου, ἵνα καλύπτῃ τὸ στήθος τοῦ ὀπλίτου. Κατεσκευάζετο ἐκ δέρματος βοείου, τιθεμένου κατὰ στρώματα ἐπὶ ξυλίνου σκελετοῦ καὶ καλυπτομένου ἔξωθεν ἢ κατὰ τὴν περιφέρειαν διὰ στρώματος χαλκοῦ. Ἐκρατεῖτο διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς εἰσερχομένης εἰς ἱμᾶντας ἐκ δέρματος (ἄχανα), οὓς ἔφεραν ἔνδοθεν ἢ ἀσπίς, καὶ κρατούσης λαβὴν ὑπάρχουσαν ἐν αὐτῇ ἐπίτηδες, ἵνα διευθινῆται κατὰ βούλησιν τοῦ ὀπλίτου. Ἡ ἀσπίς εἶχε καὶ τελαμῶνα (λωρίον), δι' οὗ ἐξηρτάτο ἀπὸ τοῦ τραχήλου καὶ τῆς ἀριστερᾶς ὠμοπλάτης τοῦ ὀπλίτου.—ὑπ' ἀσπίδος = ὑποκάτω τῆς ἀσπίδος.—16. ἔλαας : ἄθρ. τοῦ εἶλω = ὠθήσας.—ἦτορ : ἡ καρδία, τὸ στήθος· ἄλκιμον ἦτορ ἔλαας = ὠθήσας τὴν ἀνδρείαν καρδίαν του, συγκεντρώσας, προφυλάξας, ἀσφαλίσας, τὸ ἀνδρεῖον στήθός του (κατὰ συνεχδοχὴν).—τὸ πρῶτον =

εὐθύς.—μυγνυμένου πολέμου = ἔταν ἀρχίξῃ ὁ πόλεμος, ἐν ἀρχῇ τῆς μάχης.—17. οὐ . . . κως=οὐπως, οὐδαμῶς, κατ' οὐδένα τρόπον.—εἰμαρμένον=πεπρωμένον. Πρkm. τοῦ μείρομαι. Τί οὐκ ἔστιν εἰμαρμένον;—18. ἄνδρ' : ἄνδρα ὑποκ. τοῦ φυγεῖν=ἄποφυγῇ ἀνὴρ τις τὸν θάνατον.—εἰ . . . ἦ : ποιητικῶς ἀντὶ ἐὰν ἦ οὐδ' εἰ ἦ=οὐδ' ἐὰν εἶναι, καὶ ἂν εἶναι, . . . δὲν δύναται.—γένος : αἰτ. τοῦ κατὰ τι=κατὰ τὸ γένος.—προγόνων ἀθανάτων : κατηγορ.=ἐξ ἀθανάτων προγόνων, δηλ. οὔτε ἂν κατάγῃται ἐξ ἀθανάτων προγόνων, ἐκ θεῶν. προγόνων ἀθανάτων : τοιοῦτος ἦτο ὁ Σαρπηδῶν, υἱὸς τοῦ Διός, ὅστις ὅμως ἐπέπρωτο νὰ φονευθῇ ὑπὸ Πατρόκλου. Τοιοῦτοι ἦσαν καὶ οἱ πλείστοι τῶν ἡρώων, ὅθεν καὶ ἡμίθεοι λέγονται.—19. δηϊότης-τήτος : (ἐκ τοῦ δήμος, δηῶ) σημαίνει τὴν σφαγὴν, τὸν φόνον, τὴν μάχην· φεύγω δηϊότητα=διαφεύγω τὴν σφαγὴν.—δοῦπος : λέξις πεποιημένη, ἐκ τοῦ δοῦπ=κρότος· κτύπος· δοῦπος ἀκόντιων = ὁ κτύπος τῶν ἀκοντίων, τὰ κονταροκτυπήματα, ὁ ἀγὼν τῆς μάχης.—ἀκόντιων : γεν. πληθ. τοῦ ἄκων, οντος, οὐ ὑποκορ. τὸ ἀκόντιον.—20. οἴχεται=φεύγει, σφίζεται.—μοῖρα θανάτου : περιφραστικῶς ὁ θάνατος.—κίχεν : ἄορ. τοῦ κιχάνω=καταλαμβάνω, φθάνω, εὐρίσκω. Τὸ κίχεν εἶναι ἄορ. τῆς συνηθείας = συνήθως εὐρίσκει αὐτὸν (ὁ θάνατος).—21. ἀλλ' ὁ μὲν : ὁ διαφυγὼν καὶ σωθεὶς.—ἐμπης : ὅμως, μ' ἔλα ταῦτα.—22. τὸν δ' : τὸν μείναντα καὶ ἀγωνισθέντα.—ὀλίγος καὶ μέγας : μικρὸς καὶ μέγας.—στενάχει=στενάζει, θρηνηεῖ.—ἦν τι πάθη : ἂν πάθῃ τίποτε, κατ' εὐφημισμὸν ἀντὶ τοῦ ἂν φονευθῇ.—23. κρατερόφρων : (κρατερός-φρήν)=κρατερός τὰς φρένας, ἀνδρεῖος.—λαῶ σύμπαντι πόθος : =σύμπας ὁ λαὸς ποθεῖ. Τί :—24. θνήσκοντος : ὅταν φονεῖται τοιοῦτος.—ζῶων : μετοχ. τοῦ ζῶω ζῶ=ζῶν, ζωντανὸς ὢν, ἐν ὄσῃ ζῆ.—ἄξιος ἡμιθέων : εἶναι ἀντάξιος, ἴσος πρὸς ἡμιθέους.—25. μὴν : ἀντ. προσ. γ' προσ.=αὐτόν.—ὀρῶσι γάρμιν : διότι βλέπουσιν αὐτόν.—26. ἔρδει=πράττει.—μοῦνος ἐὼν=ἐν ᾧ εἶναι εἷς.—Κυρία ἰδέα : Ἡ αὐτὴ καὶ παρὰ Ῥήγα τῷ Φεραίῳ ἐν τῇ μνήμῃ αὐτοῦ «Ὡς πότε παλληκάρια κ.λ.π.».

Χαρακτηρισμὸς Καλλίνου : Ὁ Καλλίνος πραγματεύεται τὸ παρόν, ὡς πάντες οἱ λυρικοὶ ποιηταί, κατεχόμενος ὑπὸ ψυχικῶν παθῶν, ὑπὸ συναισθημάτων, τὰ ὅποια ζητεῖ νὰ μεταδώσῃ εἰς τοὺς νέους. Τοιαῦτα εἶναι ὁ περὶ πατρίδος φόθος, ἡ αἰδώς ἢ ἐκ τῆς ὀλιγωρίας τῶν Ἐφεσίων νέων, ἢ φιλοτιμία καὶ τὸ θάρρος αὐτοῦ. Ὁ Καλλίνος ἄρα μορφώνει ἐξ ἑαυτοῦ διανοήματα καὶ συναισθήματα, τὰ ὅποια ζητεῖ νὰ

μεταδώσει καὶ εἰς ἄλλους, ἔχει δ' ἀξιώσεις ἐν τῇ πολιτείᾳ καὶ τῇ πολιτικῇ βίῳ. Τούτου ἕνεκα εἶναι *λυρικός ποιητής*. Ἐπειδὴ πρὸς τούτοις πάντα ταῦτα ἐκφέρει μετὰ ἡθους, δηλ. μετὰ μαλακῆς ψυχικῆς διαθέσεως, ὁ δὲ σάλος τῆς ψυχῆς αὐτοῦ εἶναι ἐλάχιστος, ὥστε ὁ ποιητής ἀπαγγέλλει μόνον, δὲν μελωθεῖ· δὲν καίεται ὑπὸ τοῦ πάθους, ἀλλὰ θερμαίνεται μόνον· δὲν ἐνθουσιᾷ ὀργιαστικῶς· δὲν χορεύει, ἀλλὰ καὶ δὲν κόπτεται· δὲν θρηνεῖ· ζητεῖ ὅμως τὴν διὰ πολέμου ἄμυναν· διὰ πάντα ταῦτα ὁ Κάλλιος εἶναι *λυρικός ἐλεγειακὸς ποιητής, πολεμικός*, ἢ δὲ ποιήσας αὐτοῦ εἶναι *ἰωνικὴ πολεμικὴ ἐλεγεία*. Τῆς ἐλεγείας ταύτης ἐσωτερικὸς μὲν χαρακτήρ εἶναι· ἢ ἐξ ὑποκειμένου ἔκφρασις συναισθημάτων, διανοημάτων καὶ παρατηρήσεων μετ' ἡθους (δηλ. μετὰ μαλακῆς ψυχικῆς διαθέσεως), ἀλλὰ καὶ μετὰ πολεμικῆς χροιάς, ἢ δ' ἐξωτερικὴ μορφή ὁμοιάζει πρὸς τὴν τοῦ ἔπους, διότι ἔχει γλώσσαν μὲν τὴν αὐτὴν πρὸς αὐτό, μέτρον δὲ μικρὸν διαφέρον τοῦ ἠρωϊκοῦ, συνιστάμενον ἐκ στροφῆς διστίχου, ἢς ὁ μὲν α' στίχος εἶναι αὐτὸ τοῦτο τὸ ἠρωϊκὸν ἐξάμετρον, ὁ δὲ β' εἶναι τὸ ἐλεγειακὸν πεντάμετρον, δηλαδὴ πάλιν τὸ αὐτὸ, κολοβὸν κατὰ τὸ ἦμισυ τοῦ γ' καὶ ε' ποδὸς χάριν κινήσεως τοῦ πάθους (ἴδε καὶ Παράρτημα).

2.

Ὁ Τυρταῖος, ζῶν ἐπὶ τοῦ δευτέρου Μεσσηνιακοῦ πολέμου, ἦτο κατὰ τὴν παράδοσιν Ἀθηναῖος (ἐξ Ἀφιδνῶν) χωλὸς γραμματοδιδάσκαλος, ὃν οἱ Ἀθηναῖοι ἐπεμψαν εἰς Σπάρτην κατὰ παράκλησιν τῶν Σπαρτιατῶν, αἰτησαμένων παρ' αὐτῶν τῇ συμβουλῇ τοῦ ἐν Δελφοῖς μαντείου στρατηγόν· εἰκάζεται δ' ὅμως ὅτι ὁ ποιητής ἦτο Ἴων ἐξ Ἀσίας καὶ μάλιστα Μιλήσιος ἐλθὼν εἰς Ἀφίδνας τῆς Ἀττικῆς καὶ ἐκεῖθεν ὕστερον μετακίησας εἰς Σπάρτην. Κατ' ἄλλους ὁ Τυρταῖος ἦτο ἐξ Ἀφιδνῶν τῆς Λακωνικῆς. Τὸ τελευταῖον τοῦτο εἶναι τὸ πιθανώτερον, διότι καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ποιητοῦ εἶναι δωρικόν καὶ τὰ ποιήματά του ἐψάλλοντο ἐν Σπάρτῃ καὶ Κρήτῃ ὡς δωρικά προῖόντα.

Διὰ τῶν ἐλεγείων αὐτοῦ ἐζήτησε νὰ ἐμβάλῃ θάρρος τοῖς ἠττωμένοις ὑπὸ τῶν Μεσσηνίων Σπαρτιάταις καὶ νὰ κατευνάσῃ τὰς ἐκ τῶν ἠττῶν γεννηθείσας μεταξὺ αὐτῶν στάσεις καὶ ταραχάς. Πρὸς τὸν τελευταῖον τοῦτον σκοπὸν ἔγραψε τὴν *Ἐνδομίαν* αὐτοῦ, ἐν ἣ παρεῖχεν, ὡς φαίνεται, εἰκόνα τοῦ λαμπροῦ τῶν Σπαρτιατῶν πολιτεύματος. Πρὸς παραθάρρυνσιν τῶν Σπαρτιατῶν συνέταξεν ὁ Τυρταῖος τὰς *Ἐποδήκας* αὐτοῦ (δηλαδὴ Συμβουλὰς), αἵτινες ἤδοντο ἐν τοῖς συσσιτίοις τῶν Σπαρτιατῶν.

Ἰδιαίτερώς χαρακτηριστικὰ ποιήματα αὐτοῦ ἦσαν τὰ καλούμενα Ἐμβατήρια ἀδόμενα πρὸς αὐλὸν ἐν ἀρχῇ τῆς μάχης καὶ ἔχοντα ῥυθμὸν ἀναπαιστικόν (ἰδὲ Παραρτήματος Δ'), ῥυθμιζόντα τὸ βῆμα τῶν εἰς τὴν μάχην βαινόντων ὀπλιτῶν.

Τὰ ποιήματα τοῦ Τυρταίου ἦσαν παρὰ τοῖς Σπαρτιάταις ἐν μεγίστῃ τιμῇ, τὰ δὲ Ἐμβατήρια ἐχρησίμευσον τρόπον τινὰ ὡς τις ἔθνικὸς ὕμνος κατὰ τὰς μάχας καὶ διὰ τοῦτο ἐποιήθησαν καὶ ἐν δωρικῇ διαλέκτῳ, ἵνα καταστῶσι δημοτικώτερα, ἐν ᾧ αἱ Ἐλεγείαι αὐτοῦ ἔχουσι γλῶσσαν Ἰωνικὴν ἐπικὴν.

1. γὰρ : ὁ σύνδεσμος οὗτος ἐνταῦθα δὲν εἶναι αἰτιολογικός, ἀλλ' εἶναι βεβαιωτικός ἰσοδυναμῶν πρὸς τὸ βεβαίως, τῷ ὄντι, καί. Ὅτι ἡ ἀρχαιοτάτη σημασία τοῦ γὰρ εἶναι βεβαιωτική, πασίγνωστον. Ἐν τῇ αὐτῇ δ' ἀκριβῶς σημασίᾳ, ἐν ἣ καὶ ἐνταῦθα, ἀναμφίριστως εὐρηταί τὸ γὰρ παρ' Ἡροδότῳ (VI, 11), ἐν ἀρχῇ λόγου δηλαδὴ καὶ ἰσοδυναμοῦν πρὸς τὸ « τῷ ὄντι ». « Ἐπὶ ξυροῦ γὰρ ἀκμῆς ἔχεται ἡμῖν τὰ πρήγματα, ἄνδρες Ἴωνες. — Τεινόμεναι : ἀπαρ. — τεινάναι, τὸ νὰ φανευθῆ τις. — καλόν : ὄραϊον πρᾶγμα. — ἐνὶ προμάχοισι πεσόντα : πεσῶν μεταξὺ τῶν προμάχων, μεταξὺ τῶν πρώτων. — 2. ἄνδρ' ἀγαθὸν μαοράμενον : μαχόμενος ἀνδρείως. — 3, 4. Ἡ σειρά τοῦ λόγου εἶναι ἡ ἑξῆς: τὸ δὲ πτωχεῦειν (τινὰ) προλιπόντα τὴν αὐτοῦ πόλιν κλ. ἐστὶν ἀνηρότατον πάντων. — πτωχεῦειν : ἐπαιτεῖν καὶ πτωχὸς ὁ ἐπαίτης. — προλιπόντα : ἀφ' οὗ ἀφήσῃ καὶ φύγῃ. — λίονας : τοὺς εὐφόρους. Τὸ ἠηλ. πείρα. — 5. πλαζόμενον : περιπλανώμενος: τοῦτο πάσχει ὁ τρέσας καὶ ῥίψασπις γινόμενος, τὸ πάλαι δὲ μάλιστα ἐπασχεν ἐν Σπάρτῃ, ἔνθα ἀπεστρέφοντο αὐτὸν ἅπαντες, ἅτε τοῦ Νόμου κελεύοντος «μαχόμενον νικᾶν ἢ ἀποθνήσκειν». — φίλη : τὸ ἐπίθ. τοῦτο παρ' Ὀμήρῳ καὶ ἐν γένει παρὰ τοῖς ἐπικοῖς καὶ λυρικοῖς ποιηταῖς τίθεται ἀντὶ τῆς κτητικῆς ἀντωνυμίας τοῦ γ' προσώπου, καὶ ὅσον ὅ,τι εἶναι τινός, εἶναι καὶ φίλον (ἀγαπητὸν) αὐτῷ. Τίθεται δὲ συνήθως ἐπὶ τῶν συγγενῶν (πατρός, μητρός, ἀδελφοῦ καὶ φίλων, ἐταίρων) καὶ ἐπὶ τῶν μελῶν τοῦ σώματος (χειρός, γονάτων) καὶ τῶν ἐνδυμάτων ἔτι. — 6. κοιριδίη : ἰδὲ ἀνωτέρω I, 12. — 7. ἐχθρὸς μὲν γὰρ : αἰτιολογεῖ τὸ διατὶ τὸ πτωχεῦειν ἐστὶ πάντων ἀνιρότατον. Ὁ μὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὸ ἐν τῷ 9 στίχῳ τέ, τὸ δὲ ἐχθρός, μισητός, διότι θὰ ἐνοχλῆ αὐτοὺς ἐπαιτῶν. Οὕτω καὶ ὁ Θεόγγις (209 Bergk) λέγει: «Ὅδ' ἔστιν φεύγοντι φίλος καὶ πιστὸς ἐταῖρος: Τῆς δὲ φυγῆς ἐστὶν τοῦτ' ἀνηρότατον». — τοῖσι μετέσσειται : ἔσεται μετὰ τοῖσι, ἔσται μετὰ τούτων. — οὖς: ἡ σύνταξις τοῦ ἴχεται μεθ' ἀπλῆς αἰτίας. ποιητικὴ ἀντὶ τοῦ

πρός αὐς. Ἡ πρότασις ἀριστολογική.—8. *χορημοσύνη*: ἡ παρ' Ὀμήρῳ *χοριώ*, *χρεία*, *ἀνάγκη*.—*στυγερῆ*: *μισητῆ*, *φρικτῆ*.—9. *αἰσχύνει*: ὑποκ. ὁ τρέσας.—*ἐλέγχει*: ἀτιμάζει, καταισχύνει· τμησίς.—*εἶδος*: τὴν μορφήν του. Κατὰ τοὺς παλαιούς ἡ πενία καὶ τὸ πνεῦμα ἀμθλύνει καὶ τὸ σωματικὸν κάλλος ἀφανίζει, ὥστε φροντιστέον νὰ διαφεύγωμεν αὐτὴν ἐργαζόμενοι.—10. *ἀτιμία*: περιφρόνησις.—*κακότης*: δυστυχία.—*ἐπειτα*: τοῖς ἀνωτέρω κακοῖς· πλὴν τῶν εἰρημένων δηλαδὴ ἔπονται καὶ αὐταί.—11. *οὕτως*: ὡς ἀνωτέρω περιεγράφη.—*τοί*: βεβαιωτ.—*ᾧρη*: φροντίς.—12. *αἰδώς*: σεβασμός.—*ὄπις*: προσοχή.—*ἔλεος*: γένους ἀρσ.—13. *μαχώμεθα*: ὑποτ. παρακελευσμ.—*θυμῶ*: ἐπιρρηματικῶς· θαρραλίως.—14. *φυγέων*: τῆς ζωῆς ἡμῶν.—15. *ἀλλὰ μάχεσθε*: ὁ ἀλλὰ μετὰ προστακτ. ἐπὶ προτροπῆς. Σημειωτέα δὲ ἡ θέσις αὐτοῦ μετὰ τὴν κλητικὴν. Οὕτω καὶ παρ' Ὀμρ. ἐν Ἰλ. ρ, 645 «Ζεῦ πάτερ, ἀλλὰ σὺ ῥῦσαι κ.λ.». Ἡ δὲ μεταβολὴ τοῦ α' προσ. *μαχώμεθα*, *θνήσκωμεν*, εἰς β' *μάχεθε* εἶναι σημεῖον σφοδρότητος.—16. *φυγῆς*... *ἄρχετε*: μὴδὲ κάμνετε πρώτοι ἀρχήν.—17. *ποιεῖσθε*: μέσον· ποιεῖτε ὑμῖν αὐτοῖς, λαμβάνετε.—*θυμόν*: θάρρος.—18. *φυλοφυχεῖτε*: μὴδὲ γίγνεσθε φίλοι τῆς ψυχῆς, δηλ. τῆς ζωῆς, φιλοσώματοι· μὴδὲ φείδεσθε τῆς ζωῆς.—*μαρνάμενοι*: χρον. μετοχή.—19. *παλαιότερους*: γεροντοτέρους, τοὺς γεραιούς, ὡς ἐπεξηγείται κατωτέρω.—20. *καταλείποντες φεύγετε*: μὴ φεύγετε καὶ ἀφήνετε.—22. *κεῖσθαι*: ἐπεξηγήσις τοῦ τοῦτο.—23. *κόρη*: τὴν κόρην.—25. *ἔχοντα*: κρατῶν μεταξὺ τῶν χειρῶν του αἱματόφυρτα τὰ αἰδοῖά του.—26. *αἰσχρά*: εἶναι ἐντροπή.—*ρεμσητά*: ἀγανακτήσεως πρόξενα.—27. *καὶ χοῶ*: καὶ γυμνὸν τὸ σῶμα, κατὰ τὸ σῶμα.—*πάντ' ἐπέοικεν*: πάντα ἀρμόζουσιν. Ἀληθές τοῦτο, διότι ἡ ὄψις νεανικοῦ σώματος γυμνοῦ οὐ μόνον παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ἀλλὰ καὶ νῦν ἔτι δὲν νομίζεται προσδλητικὸν καὶ μάλιστα ἂν τύχη τοῦτο πληρωμένον ἢ ἄλλως ἠκρωτηριασμένον ἐν μάχῃ.—28. *ὄφρ' ἔχη*: ἕως ἂν ἔχη, ἐν ὄσφ ἔχει, κατέχει. Ἡ ὑποτ. κατὰ παράλειψιν τοῦ κέν: Ὑποκ. τὸ ἄνθος. Οὕτω παρ' Ὀμρ. ἐν Ἰλ. σ. 515: «ἀνέρες, οὓς ἔχε γήρας».—29. *θηητὸς ἰδεῖν*: ἄξιος θέας, ἀξιόθεατος, ὁ νέος δηλαδὴ.—*ἐρωτὸς*: ἀγαπητὸς, ποθητὸς, ἀξιέραστος.—30. *ζῶν ἐών*: ἂν εἶναι ζῶν, ζωντανός.—*πεσών*: ἂν πέσῃ.—31. *εὐ διαβάς*: ἀνοίξας τὰ σκέλη καλῶς, διασκελίσας. Τὸ ἀνοίγμα τῶν σκελῶν ἐχρησίμειεν εἰς καταβολὴν μείζονος δυνάμεως.—*ποσίν*: στηριχθεῖς ἐπὶ γῆς καὶ διὰ τῶν δύο ποδῶν, χάριν ἀσφαλείας.—32. *δακῶν*: *δαγκάσας*. Τὸ δάκνειν τὰ χεῖλη καὶ σήμερον ἔτι εἶναι σημεῖον ἀντοχῆς καὶ καρτερίας πόνων.

Ἐπιγραφή: Ἀμύνεσθε περὶ πάτρης.

Προτροπή εἰς ἀνδρείον ἀγῶνα.

1. Ἄλλ' Ἡρακλῆος γάρ: Ὁμαλῶς θὰ εἶχεν ἡ σύνταξις ὧδε: «Μὴ δειμαίνετε, ἀλλὰ θαρσεῖτε» Ἡρακλ. γὰρ κλ., τὸ δὲ Ἡρακλῆος γενικὴ τῆς καταγωγῆς.—γένος ἐστέ: Ἡρακλέους εἰσθε κατὰ τὸ γένος, ἀφ' Ἡρακλέους κατάγεσθε. Ἀληθές τοῦτο, διότι: οἱ Σπαρτιάται ἦσαν Δωριεῖς, ὧν ἠγεμόνες οἱ Ἡρακλεῖδαι, δι' ὃ καὶ ἡ μετανάστασις τῶν Δωριέων λέγεται καὶ Ἡρακλεῖδων κάθοδος Ἰδὲ καὶ ἀνωτέρω παρὰ Καλλίνῳ 1, 18 — 2. θαρσεῖτ': ἔχετε θάρρος.—αὐχένα λοξόν: δὲν ἔχει ἀποστρέψει ἀκόμη τὸ πρόσωπον. Ἡ λοξότης τοῦ αὐχένος δηλοῖ τὴν ἀποστροφὴν τοῦ προσώπου ἀπὸ τινος καὶ ἐπομένως τὴν ἄρσιν τῆς εὐνοίας καὶ βοήθειας τινός.—3. δειμαίνετε: φοβεῖσθε.—φοβεῖσθε: τρέπεσθε εἰς φυγὴν.—4. ἰθὺς δ': ἀλλὰ κατ' εὐθείαν ἐμπρός.—ἐχέτω: ἄς κρατῇ.—5. θέμενος: νομίσας.—ἐχθρῶν: μισητῶν.—φυγῆν: τὴν ζωὴν.—6. κῆρας: μοίρας θ. τὸν θάνατον.—ὁμῶς αὐγαῖς: ὁμοίως ταῖς λάμπουσιν, ὡσπερ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου.—7. αἰδήλα: τὰ καταστρεπτικά, ὀλέθρια.—Ἄρηος: τοῦ πολέμου.—8. ἐδάητ': ἐδιδάχθητε, ἐμάθητε.—δορῆν: τὴν μανίαν, παραφρορῶν προσωποποιήσις.—9. καὶ πρὸς φευγόντων: καὶ πρὸς τὸ μέρος τῶν φευγόντων. . . . ὑπήρξατε ἦτοι καὶ φεύγοντες καὶ διώκοντες ὑπήρξατε.—10. ἠλάσατε: προουχωρήσατε, προέβητε μέχρι κόρου ἀμφοτέρων.—11. οἱ μὲν γάρ: ὅσοι μὲν δηλαδὴ. Ὁ γὰρ ἐπέξηγ.—12. αὐτοσχεδῆ: ἡ ἐκ τοῦ συστάδην μάχη.—13. θηήσκουσι: φονεύονται.—σαοῦσι: σφίξουσι.—ὀπίσω: εἰς τὸ μέλλον.—14. τρεσσάντων: ἐκ τοῦ τρέω (τρέμων, φεύγω τρέμων) τῶν δειλῶν, βίψασπίδων. Ἡ αὐτὴ καὶ παρ' Ὀμρ. ἔγνωια, ἐν Ἰλ. ε, 531 «αἰδομένων δ' ἀνδρῶν πλέονες σόσι ἢ πέφανται: Φευγόντων δ' οὔτ' ἄρ κλέος ὄρνυται οὔτε τις ἀλκή».—15. ἀνώσειν: ἤθελε φθάσει εἰς πέρας.—λέγων: ἀπαριθμῶν, διηγούμενος ἕκαστα ταῦτα, ταῦτα καθ' ἑν.—16. ἦν αἰσχρὰ πάθη: ἂν καταισχυθῆ, ἂν ἐντροπισθῆ (τραπείς δηλ. εἰς φυγὴν).—17. οὐγαλέον: φοβερόν, φρικτόν.—ὀπισθε: ἀναφέρεται εἰς τὸ δαίξειν, ἐκ τῶν ὀπισθεν κόπτειν, σχίζειν, σπαράττειν.—μετάφρον: ἡ ὠμοπλάτη, τὸ ἄνω τῆς βράχως. Οἱ Σπαρτιάται ἐφείδοντο τῶν ἠττωμένων καὶ φευγόντων οὔτε γενναίων οὔτε Ἑλληνικὸν κατὰ Πλούταρχον (Λυκ. 22) ἠγούμενοι κόπτειν καὶ φονεῦειν τοὺς τοιοῦτους.—18. δηῶ: καταστρεπτικῶ.—19. αἰσχρός . . . νέκυς: ἄσχημος, κατησχυμμένος . . . νεκρός.—κακκείμενος: κατακείμενος.

Συγκοπέντος τοῦ α, ἀφωμοιώθη τὸ τ πρὸς τὸ ἐπόμενον κ.—ἐν κοίῃσιν· εἰς τὰ χῶματα (κάτω).—20. ἐλληλαμένος· πρkm. τοῦ ἐλαύνομαι· τρυπημένος.—αἰχμῆ δουρός· λόγχη δόρατος, διὰ λόγχης δ. Γνωστὸν ὅτι παρὰ Σπαρτιάταις τὸ νὰ φονευθῆ τις πληρωθεὶς ἐκ τῶν ὀπισθεν ἐνομιζέτο αἰσχρὸν καὶ ἡ ταφὴ τοῦ τοιοῦτου ἐτελεῖτο ἐν σιγῇ, ἄνευ πομπῆς καὶ θαυροῦ, ἅτε κατησχυμμένου ὄντος· τούτταντίον συνέβαινε περὶ τὸν κατάσθηθα πληρωθέντα καὶ πεσόντα. Οὗτος ἐτιμᾶτο μέγας καὶ μεγαλοπρεπῶς ἐθάπτετο καὶ ὁ θάνατος αὐτοῦ ἦτο καύχημα τοῦ οἴκου, εἰς ὃν ἀνήκεν.—21. Ἰδὲ 2, 31 καὶ 32.—24. ἀσπίδος γαστροί· μεταφορικῶς διὰ τῆς καλότητος τῆς εὐρείας ἀσπίδος.—25. δεξιτερῆ . . . χειροί· διὰ δὲ τῆς δεξιᾶς χειρός.—ἄβρομον· τὸ στιβαρὸν.—ἔγχος· δόρυ.—26. ὑπέρ· ὑπεράνω.—27. ὄβρομα ἔργα· ἀνδρεία ἔργα, ἀνδραγαθήματα.—πελεμίζων· σείων, τινάσσων (τὸ ἐγχος).—28. ἐκτὸς βελέων· ἐκτὸς βολῆς.—29. αὐτοσχεδόν· ἐκ τοῦ συστάδην.—30. δήϊον ἄνδρα· πολέμιον.—ἐλέτω· ἅς φονεύσῃ, φονεύσάτω.—31. πάο· κατ' ἀποκοπὴν πλησίον.—ποδί· τοῦ πολεμίου.—ἀσπίδος· ὡσαύτως.—ἀσπίδα· τὴν ἑαυτοῦ. Οὔτω καὶ τὰ ἐπόμενα.—32. ἐν δέ· συγχρόνως δέ.—33. πεπλημένος· πρkm. τοῦ πελάζω· πλησιάσας.—34. κώπην· λαθὴν.—35. γυμνῆτες· φιλοὶ οὗτοι ἔφερον σφενδόνην καὶ δόρυ ξεστὸν ἢ ἀκόντιον ἢ ρόπαλον, ἦσαν δ' Ἐλλῶτες.—ἐπ' ἀσπίδος· ὑποκάτω τῆς ἀσπίδος, ὀπισθεν τῆς ἀσπίδος (ἐκάστου δηλ. ὀπίτου).—36. πιώσσοιτες· κρυπτόμενοι, προφυλαττόμενοι.—βάλλετε· κτυπάτε, λιθοβολεῖτε.—χερμαδίοις· τὸ ὄργανον διὰ μεγάλων χειροπληθῶν λίθων, τροχάλων.—37. αὐτοῦς· τοὺς πολεμίους.—38. πάνοπλοι· τοῖς ὀπίταις πλησίον τῶν ὀπλιτῶν. Οἱ φιλοὶ ἐν τῶν στρατῶ τῶν Σπαρτιατῶν ἴσταντο πλησίον τῶν ὀπλιτῶν κρυπτόμενοι ὀπισθεν αὐτῶν καὶ ἐκεῖθεν ἐλιθοβόλουν ἢ ἠκόντιζον εἰς τοὺς πολεμίους· οἱ δὲ πάνοπλοι ἢ ὀπίται· ἦσαν οἱ βαρέως ὀπλισμένοι φέροντες ἀσπίδα καὶ δόρυ καὶ ξίφος καὶ τὰ τοιαῦτα.

Ἐπιγραφή· Θαυρεῖτε!

4.

1. μνησαίμην ἄν· ἤθελον μνημονεύσει, ἤθελον ἀναφέρει.—ἐν λόγῳ . . . τῆείμην· ἤθελον λογαριάσει.—2. ἀρετῆς· γεν. τῆς αἰτίας· διὰ τὴν ταχύτητα τῶν ποδῶν του.—παλαισμοσύνης· διὰ τὴν περὶ τὴν πάλην τέχνην, παλαιστικὴν δεινότητα.—3 καὶ 4. Χιαστὸν. Τὸ μέγεθος καὶ ἡ βία ἀναφέρονται εἰς τὴν παλαισμοσύνην, τὸ δὲ θέων εἰς τὴν ἀρετὴν τῶν πο·
N. Μπαξεβανάκι Ἑλληνες Λυρικοὶ ἔκδοσις ἔκτη. 4

δῶν.—Κυκλώπων: Ἐκ τοῦ κύκλος καὶ ὠψ=στρογγυλόφθαλμος· (κατ' ἄλλους ὁμοῦς ἐκ τοῦ κυκλέω—ῶ, κυκλώ καὶ ὠψ=ὀ κυκλῶν τοὺς ὀφθαλμούς, συστρέφων, ἄγριος). Λαὸς μυθικὸς γιγαντικαίου ἀναστήματος καὶ ῥωμαλέος, ἄγριος καὶ βιαιότατος, οἰκῶν ἐν Σικελίᾳ. Οἱ Κύκλωπες ἐμυθολογοῦντο ὅτι ἦσαν μονόφθαλμοι.—εἰ ἔχοι: ἂν ἤθελεν ἔχει.—μέγεθος: τὸ ἀνάστημα.—βίην: βίαν, δύναμιν.—νικῶη: ἤθελε νικᾶ.—θέων: τρέχων.—Θρηϊκίον: τὸν Θρακικόν, τὸν ἐκ Θράκης πνέοντα. Ἡ Θράκη ἐθεωρεῖτο ἕδρα τῶν ἀνέμων καὶ μάλιστα τοῦ Βορέου, ἐκεῖθεν τῷ ὄντι πνέοντος εἰς τὴν Ἑλλάδα. Χαρακτηριστικὸν τῶν ἀνέμων ἡ ταχύτης· ὅθεν καὶ παρ' ἡμῖν ἐτι λέγεται ἐπὶ τῶν τάχιστα ἐξαφανιζομένων «ἀνεμος ἔγινε».—5. Τιθαινοῖο: Οὗτος ἦτο υἱὸς Λαομέδοντος, τοῦ βασιλέως τῆς Τροίας, παρομιώδης διὰ τὸ κάλλος αὐτοῦ.—χαριώτερος: ὠραιότερος.—φυήν: αἷτ. τῆς ἀναφ.=κατὰ τὸ σῶμα.—6. Μίδε: δισύλλαβον κατὰ συνίξιν. Οὕτω καὶ τὸ Κινύρῳο τρισύλλαβον. Ὁ Μίδας ἦτο βασιλεὺς Φρυγῶν πλουσιώτατος, ὁ δὲ Κινύρας ἦρχε τῶν Κυπρίων· παρομιώδης καὶ οὗτος ὦν ἐπὶ πλούτῳ ἔκτισε τὴν Πάφον καὶ ἐχρημάτισεν ἱερεὺς τῆς ἐκεῖ λατρευομένης Ἀφροδίτης.—μάλιον: μᾶλλον.—7. βασιλεύτερος: ἰσχυρότερος βασιλεὺς.—Τανταλίδεω: τοῦ υἱοῦ τοῦ Ταντάλου.—8. Ἀρήστου: τοῦ Ἀδράστου. Οὗτος ἦτο βασιλεὺς Ἀργείων, εἰς τῶν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, φημιζόμενος ἐπὶ φυσικῇ εὐγλωττίᾳ.—μειλιχόγηρον: γλυκεῖαν, γλυκύφωνον. Ἐκ τοῦ μείλιχος (γλυκὺς) καὶ γῆρος (φωνή).—9. πλὴν θ. ἀλκίης: πλὴν τῆς πολεμικῆς ἀνδρείας. Τὸ ἀρσ. θούρος (ἐκ τοῦ θρῶσκα)=ὀρμητικὸς, πολεμικὸς.—10. ἀγαθός: ἀνδρεῖος (δὲν ἀνδραγαθεῖ ἐν πολέμῳ).—11. τετλαίη . . . ὀρῶν: ἤθελε βλέπει μετὰ τόλμης, ἤθελε δύνασθαι· νὰ βλέπη, ἤθελεν ὑπομένει νὰ βλέπη.—μέν: ἀπόδοσις αὐτοῦ ὁ κατωτέρω καὶ—φόνον αἷμ.: ἀφθονον φονικόν αἷμα.—12. ὀρέγοι: ἤθελεν ἐκτείνει ἑαυτὸν κατὰ τῶν πολεμίων (ἔνα φονεύη αὐτούς), ἤθελε ζητεῖ νὰ ἐπιτύχη τῶν πολεμίων (νὰ κτυπήσῃ τοὺς πολεμίους)· νοεῖται τῷ δόρατι.—13. ἦδ': ἔλξῃς τὸ τολμᾶν κ. λ.—ἀρετή: προτέρημα.—ἄεθλον: ἀθλον, βραβεῖον, ἀέθλιος δὲ ἢ ἀθλος ὁ ἀγών.—14. φέρον: ἀναφορὰ· ὡς πρὸς τὸ φέρειν, νὰ φέρῃ αὐτό. Ἴδὲ καὶ 2, 29.—15. ξυθόν δ' ἐσθλόν: κοινὸν κόσμημα. Τὸ ἐσθλὸν οὐσιαστικῶς.—πόλη: τῇ πατρίδι.—δήμω: τῷ λαῷ.—16. ὄσις: ἐπεξ. τοῦ τοῦτο· ἐάν τις.—διαβάς: Πρβλ. 2, 31.—17. νωλεμέας: ἀδιαλείπτως.—ἐπὶ . . . λάθηται: τμησις· λησιμονήση.—πάγχυ: καθ' ὅλοκληρίαν.—18. παρθέμενος: ἀντὶ παραθέμενος· διακυβεύων.—ψυχὴν: τὴν ζωήν.—θυμόν τλήμονα: τὴν καρτερικὴν, ἡρωϊκὴν ψυχὴν του.—20. Ἴδὲ σίχ. 10.—21. δ. ἀνδρῶν:

τῶν πολεμίων.—*ἔτρεψε*: ἀόρ. τῆς συνηθείας ἢ γνωμικός: συνηθῶς τρέπει.—22. *τροχίας*: τὰς φριτούσας: ἕνεκα τῶν προτεταμένων δοράτων.—*σπουδῆ*: μετὰ σπουδῆς, τάχιστα.—*ἔσχε*: ἀναχαιτίζει.—*κῦμα*: τὴν ὄρμην.—23. *ὄς δ' αὐτ'*: ὅστις δὲ πάλιν.—*φίλον*: . . . θυμόν: τὴν ζῶν του.—24. *ἐδκλείσας*: δοξάσας.—*ἄστυ*: τὴν πατρίδα.—*λαούς*: τὸ ἔθνος του.—25. *πολλά*: συναπτόεν τῇ ἐληλαμένους: πολλά τραύματα λαβόν.—*διὰ στέροιο*: διὰ μέσου τοῦ στήθους καὶ τῆς ὀμφαλωτῆς ἀσπίδος. Πρωθύτερον ἀντὶ δι' ἀσπίδος καὶ στέροιο. Ὀμφαλὸς ἐλέγετο ἢ ἐν τῇ κέντρῳ τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας τῆς ἀσπίδος ἐξοχή.—26. *πρόσθεν*: ἔμπροσθεν τοῦτο ἦτο τιμητικόν, τὸ δ' ὀπίσθεν αἰσχρὸν καὶ σημεῖον δειλίας τοῦ φονευθέντος.—27. *τὸν δ'*: ἀπόδοσις τοῦ *ὄς δ' αὐτ'*—τοῦτον τότε.—*ὀλοφύρονται*: κλαίουσι, θρηνοῦσιν ἰδὲ καὶ 1, 22.—28. *κέκηδε*: πρῆμ. μετὰ σημ. ἐνεστ. τοῦ κήδομαι: ὡς ἀντικ. νοεῖται αὐτοῦ φροντίζει περὶ αὐτοῦ.—*ἄογ. πόθῳ*: μετὰ μεγάλου πόθου.—*πᾶσα*: . . . πόλις: πᾶσα ἢ πατρίς.—30. *ἀρίσημοι*: ἐπίσημοί, λίαν ἔνδοξοι, πασίγνωστοι. Ἐκ τοῦ ἀχωρίστου *ἀρι* τοῦ ἐπιτατικοῦ καὶ *σημα*.—31. *γένος ἐξοπίσω*: ἢ κατόπιν, ἢ μέλλουσα γενεά, οἱ ἀπόγονοι.—32. *ὑπὸ γῆς περ ἑών*: κἄπερ ὦν ὑποκάτω τῆς γῆς, νεκρός.—33. *μαρνάμενον*: μαχόμενον.—34. *γῆς πέρι*: ὑπὲρ πατρίδος.—*θοῦρος*: ὁ ὄρμητικός.—35. *εἰ δὲ φύγη*: ἐὰν δὲ διαφύγῃ ἰδὲ 1, 18.—*κῆρα*: μοῖραν.—*ταηλεγέος*: ἐκ τοῦ *ταν* (τείνω) καὶ *ἄλεγ* (ἀλεγεινός) τοῦ λίαν ἀλγεινοῦ.—36. *αἰχμῆς*: . . . εἶδος: πολεμικὴν δόξαν.—37. *μῖν*: ἀντων. προσ. γ' προσώπου αὐτόν.—38. *παθῶν*: ἀπολαύσας.—*ἔοχ*. εἰς *Ἄϊδην*: ἀποθνήσκει.—39. *μεταπρέπει*: διαπρέπει μεταξὺ τῶν πολιτῶν, ἐξέχει.—40. *αἰδοῦς*: . . . δίκης: γεν. τῆς ἀναφορᾶς: οὔτε ὡς πρὸς τὴν τιμὴν οὔτε ὡς πρὸς τὸ δίκαιον. Πρὸλ. 19, 7.—41. *ἐν θῶκοισιν*: ἐν ταῖς συνεδρίαις, τῇ ἐκκλήσιᾳ.—*οἱ τε κατ' αὐτόν*: οἱ σύγχρονοι αὐτῷ, οἱ ἠλικιωταί.—42. *εἴκουσ' ἐκ χώρης*: ὑποχωροῦσιν, ἐγείρονται ἐκ τῆς θέσεως αὐτῶν.—43. *εἰς ἄκρον*: εἰς τὸν καλοφῶνα.—44. *θυμῷ*: μετὰ θάρρους.—*μεθίεις*: ἀμελῶν, ἀπέχων.

Ἐπιγραφή: Ἄξια τῆς ἀνδρείας.

5.

Τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο εἶναι ἐμβατήριον, παρακείμεσις τῶν Σπαρτιατῶν εἰς ἀνδρείον ἀγῶνα. Περὶ Ἐμβατηρίων ἰδὲ σελ. 46 περὶ δὲ τοῦ μέτρου αὐτῶν Παρρατ. Δ'.

1. *Ἄγετ'*: παρακλεισματικόν ἐμπρός. Ἡ σειρά τῶν λέξεων εἶναι:

ὦ κῶροι πατέρων πολιατῶν Σ. εὐάνδρω· ὦ υἱοὶ (γεννηθέντες ἐκ) πατέρων πολιτῶν τῆς εὐάνδρου Σ.—2. κῶροι πατέρων πολιατῶν: μετ' ἐμφάσεως· ἄξιοι δηλαδὴ τοιούτων πατέρων, ἀληθεῖς υἱοί. Τὸ δὲ κῶροι δωριστὶ ἀντὶ κούροι· ὡσαύτως καὶ τὸ πολιατῶν ἀντὶ πολιητῶν, πολιτῶν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς περιοίκους· τρέπεται δηλαδὴ τὸ ου εἰς ω καὶ τὸ η τῆς Ἰωνικῆς εἰς α παρὰ Δωριεῦσιν· οὕτω καὶ Σπάρτας ἀντὶ Σπάρτης, τῆς ζωᾶς ἀντὶ τῆς ζωῆς.—3. καιῶ: δηλ. χειρὶ· διὰ τῆς ἀριστεράς.—*ἴτων*: συγγενὲς τῇ *λίεα* σημαίνει πᾶσαν ἐκ ξύλων περιφέρειαν, ἐνταῦθα δὲ τὴν ἀσπίδα διὰ τὸ περιφερικὸν αὐτῆς.—*προβάλεσθε*: προτείνετε, βάλετε πρὸ ὑμῶν αὐτῶν.—4. ἀνοχεσθε: ἀντὶ ἀνάσχεσθε, ἀνυψώσατε· νόησον τῇ δεξιᾷ.—6. πάτριον: πατροπαράδοτον, ἔθιμον· τὸ φεῖδεσθαι δηλαδὴ τῆς ζωῆς ἐν ταῖς μάχαις.

6.

Ὁ Μίμνερμος ἤκμασε περὶ τὸ 620 π. Χ. δηλαδὴ ἐπὶ Σόλωνος, καὶ κατήγετο ἐξ οἰκογενείας, ἐν ἣ διεδίδετο κληρονομικῶς ἡ τέχνη ἡ αὐλητικῆ.

Ἡ πατρίς αὐτοῦ Σμύρνη (τότε πρὸ πολλοῦ κτῆσις τῆς Ἰωνικῆς πόλεως Κολοφῶνος, δι' ἃ καὶ Κολοφώνιος μάλιστα λέγεται ὁ ποιητῆς) ἐκυριεύθη ὑπὸ Ἀλυάττου τοῦ βασιλέως τῶν Λυδῶν καὶ κατεστράφη (περὶ τὸ 580), οἱ δὲ κάτοικοι αὐτῆς διασπαρέντες καὶ κατὰ κόμας περὶ αὐτὴν ἔπειτα οἰκοῦντες ἐστερήθησαν τῆς ἑαυτῶν ἐλευθερίας. Τούτου ἕνεκα ἐζήτουν, ὡς καὶ πάντες οἱ τότε ὑποδουλωθέντες Ἴωνες, ἀντισίχωμα ἐν τῇ ὑπερβολικῇ τρυφῇ καὶ τῇ ἀκολάστῃ ἡδονῇ, διαθέσει, ἧς ὁ χαρακτήρ καὶ ἐν ταῖς ἐλεγείαις τοῦ Μιμνέρμου διακρίνεται.

Γενικῶς ἐκ τῆς ποιήσεως τοῦ Μιμνέρμου ἔρχεται πρὸς ἡμᾶς πνοὴ βαθείας δυσθυμίας. Ἐν τῇ προκειμένῳ ἀποσπάσματι ὁ ποιητῆς θρηνεῖ διὰ τὸ ὀλιγοχρόνιον τῆς ἡβῆς. Ἐν μαλακοῖς θρηνώδεσι τόνοις ἀναφέρει οὗτος τὰ θέλγητρα τῆς ἐφημέρου νεότητος καὶ τὰ φόδητρα τοῦ γήρατος καὶ συνάπτει τὴν συμβουλήν τῆς ἀπολαύσεως τοῦ βίου. Ὁ Μίμνερμος ἄρα εἶναι ὁ δημιουργὸς τῆς κυρίως αἰσθηματικῆς ποιήσεως, δι' ἃ καὶ ὑπὲρ πάσας ὀνομασταὶ ἦσαν αἱ ἔρωτικαὶ αὐτοῦ ἐλεγείαι, ὧν πολλαὶ καὶ ἠὺλφ-δοῦντο.

Ἡ γλῶσσα αὐτοῦ, ἐπικὴ μετὰ τινων τύπων τῆς νεωτέρας Ἰάδος εἶναι ὑπερβαλλόντως ἄβρᾶ καὶ τερπνῆ. Ἦδη ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἀνεγνωρίσθη τοῦτο μεγάλως, ἐφ' ᾧ καὶ τὸ ἐπίθετον αὐτοῦ *Μιγνασιάδης* (τερπνὸς ψάλτης).

1. φύλλ' : ἄνθη. Ὁ Μίμνερμος προστίμησε τὴν σημασίαν τοῦ ἄνθους, διότι κἀμνει λόγον περὶ τῆς ἀκμῆς τῆς ἡβῆς καὶ οὐχὶ περὶ τοῦ ἔλου ἀνθρωπίνου βίου. Φυσικώτατα ἄλλως τε μεταπίπτομεν ἀπὸ τοῦ τῆς ἡβῆς ἄνθους, τοῦ ὀλιγοχρόνιου, εἰς τὸ ὡσαύτως ὀλιγοχρόνιον ἄνθος τοῦ φυτοῦ καὶ τὰνάπαλιν. Οὕτω καὶ ὁ Ψαλμῶδὸς λέγει. «Ἄνθρωπος, ὡσεὶ χόρτος καὶ ἡμέραι αὐτοῦ, ὡσεὶ ἄνθος τοῦ ἀγροῦ οὕτως ἐξανθήσει». — *Οἶά τε φύλλ'* : ὡσπερ τὰ ἄνθη. — *φύει* : ἀμεταβάτως = φύονται, γεννῶνται. — *ῶση πολ. εἶαρος* : ἐν καιρῷ τοῦ πελυανθοῦς ἔαρος. — 2. *ἄζεται* : ξηραίνονται. — *αὐγῆς ἡλίου* : ἐν ταῖς τοῦ ἡλίου ἀκτίσιν, ὑπὸ τὰς ἀκτίνας τοῦ ἡλίου τὰς θερμάς, εὐθύς ὡς προσβληθῶσιν ὑπὸ τῶν καυστικῶν τοῦ ἡλίου ἀκτίνων. — 3. *τοῖς ἴκελοι* : ἀπόδοσις τοῦ ἀναφορικοῦ οἶά τε = τούτοις ἔμοιαι. — *πῆχυον* : μικρόν· ἐκ τῆς λέξεως πῆχυς, δηλοῦσης τὸ ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος μέχρι τοῦ καρποῦ μέρος τῆς χειρός. Οὕτω καὶ ὁ Εὐαγγελιστῆς Ματθαῖος ἐν 6, 27 : «τίς δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυον ἓνα ;» ἐλάχιστον δηλαδὴ χρόνον : — *ἀνθῆσιν ἡβῆς* : τῆ ἀκμῆ τῆς ἡβῆς καὶ ἐπομένως ταῖς ἡδοναῖς τῆς ἡβῆς. — 4. *πρὸς θεῶν* : ἀπὸ μέρους τῶν θεῶν· τὸ δὲ θεῶν μέτρησον κατὰ συνίτησιν. — *εἰδότες...* ἀγαθόν : ἀπειροὶ δηλαδὴ ὄντες κακοῦ τε κἀγαθοῦ. Οὕτω καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν Αἴ. 554 «ἐν τῷ φρονεῖν γὰρ μηδὲν ἦδιος βίος, Ἐὼς τὸ χεῖρειν καὶ τὸ λυπεῖσθαι μάθηξ». — 5. *Κῆρος* : προσωποποιήσις τῶν διαφόρων φοβερῶν μορφῶν ἢ τρόπων τοῦ θανάτου, θῆεν μέλαινα. Μυρίαὶ οὖσαι αὐταὶ ἐνταῦθα φαίνονται δύο μόνον, ἡ μὲν ἔχουσα τέλος γήραος (περιφραστικῶς ἀντὶ τοῦ γῆρας), ἡ δ' ἑτέρα θανάτου (προφῆρου καὶ βιαίου)· ἡ μὲν δηλαδὴ φέρουσα τὸ ἐπίπονον (ἀργαλέον) γῆρας, ἡ δ' ἑτέρα τὸν πρόωρον, βίαιον θάνατον. — 7. *μίνυθα* : ἐπίρρ. χρόν. ὡς κατηγορούμενον = μινυνθάδιος, ὀλιγοχρόνιος. Ἴδὲ καὶ Ἰλ. ζ. 130 «οὐδὲ γὰρ οὐδὲ — Λυκόβοργος Δὴν ἦν». — 8. *κίδναται* : σχεδάννεται, ἐξαπλοῦται Ἰλ. θ, 1 «Ἦὼς . . . ἐκίδνατο πᾶσαν ἐπ' αἴαν». — *ἡέλιος* : ὁ ἥλιος, τὸ ἡλιακὸν φῶς. — *ὅσον τ' ἐπὶ γῆν* . . . ἡέλιος : ἐφήμερος. — 9. *παραιμείφεται* : ὑποτ. ἀντὶ παραιμείφεται = παρέλθῃ. — *τέλος ὄσης* : ἴδὲ στίχ. 6. — 10. *αὐτίκα* : εὐθύς, πάραυτα. — *τεθνάμεναι* : τὸ τεθνήσκειν, ὁ θάνατος. — *βίσιος* : ὁ βίος, ἡ ζωὴ. — 11. *ἐν θ. γίγνεται* : ἐντὸς τῆς ψυχῆς εἰσχωροῦσιν (ἦται κίσθανόμεθα, πάσχομεν). — *ἄλλοτε* : ἡ ἀπόδοσις αὐτοῦ ἄλλος δὲ ἐν στίχ. 13. Δὲν ἐκθλίβεται δὲ διὰ τὸ δίγαμμα τοῦ οἴκος. — 12. *τροχούται* : φθείρεται ἕτερος τύπος τοῦ τρούχεται. — 13. *ἐπιδεδέεται* : στερεῖται (τέκνων). — 14. *ἱμερώων* : ποθῶν (ἐκ τοῦ ἡμερος = πόθος). Ἡ ἐξαφάνσις τῆς γενεᾶς καὶ ἐκλείψις καὶ πάλαι καὶ νῦν ἔτι νομίζεται δυστύχημα. — 15. *θυ-*

μορφόροον : ἀλεθρίαν, καταστρεπτικὴν τῆς ζωῆς.—16. μὴ διδοῖ : δὲν δίδει (κατὰ τὴν γνώμην μου). Τὸ μὴ ᾄηλοῖ τὸ ἐξ ὑποκειμένου, τὴν γνώμην τοῦ λέγοντος.

7.

Σόλων ὁ Ἀθηναῖος νομοθέτης, ἦτο υἱὸς Ἐξηκαστίδου, Κοδρίδης. Ὁ χρόνος τοῦ βίου αὐτοῦ πίπτει περὶ τὸ τέλος τῆς ἐβδόμης καὶ τὸ πρῶτον ἡμῶν τῆς ἔκτης πρὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος (640—559 π. X.). Ἐλαττώσαντος τοῦ πατρὸς τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, ὁ Σόλων ἠναγκάσθη νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὴν ἐμπορίαν, οὕτω δὲ περιῆλθε τὴν Ἑλλάδα καὶ μικρὰν Ἀσίαν, ὡς λέγεται δὲ καὶ τὴν Αἴγυπτον. Ἐνεκα τῶν ἀποδημιῶν αὐτοῦ ἔμαθε πλεῖστα ὄσα, ἐγένετο φίλος σοφῶν (λ. χ. Θαλῶ τοῦ Μιλησίου καὶ Βίαντος τοῦ Πριηνέως) καὶ συγκατετάχθη καὶ αὐτὸς μεταξὺ τῶν 7 σοφῶν τῆς Ἑλλάδος, ἀνεδείχθη δὲ καὶ ποιητὴς ἀξιολογώτατος, μεστὸς φιλοπατρίας, φιλοδοξίας καὶ δικαιοσύνης.

Ὁ χρόνος καθ' ὃν ἀνεφάνη ὁ Σόλων, ἦτο ἐν Ἀθήναις περίοδος πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς ζυμώσεως. Οἱ θεσμοὶ τοῦ Δράκοντος εἶχον εὐθὺς ἐν τῇ ἀρχῇ αὐτῶν ἀκυρωθῆ καὶ ἄγριος κομματικὸς ἀγὼν εἶχεν ἐξαφθῆ. Οἱ πένητες ἐπέβζοντο ὑπὸ τῶν πλουσίων ὑπερβολικῶς, διότι οὗτοι, δανείζοντες ἐπὶ τοῖς σώμασιν, ἐφυλάκιζον τοὺς ἀδυνατοῦντας νὰ ἀποτίσωσι τὰ ὀφειλόμενα καὶ ἐπώλουν ὡς δούλους καὶ αὐτοὺς καὶ τὰ τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν. Ἐν τῇ ἀνάγκῃ ταύτῃ, ὁ λαὸς τρέφων πίστιν ἐπὶ τὸν Σόλωνα ἀνέθετο αὐτῷ τὴν ἀρχὴν καὶ νέαν νομοθεσίαν (594 π. X.).

Τὸ κύριον ἔργον τοῦ Σόλωνος ἦτο νὰ πραθῆνῃ διὰ τρόπου λαγικῶν, μηδεμίαν τῶν πολιτικῶν μερίδων παραβιάποντος, τὴν ἀφόρητον πίεσιν, ἣν οἱ πλούσιοι ἤσκαον εἰς τὸ πλῆθος, καὶ τὸ πρόβλημα τοῦτο ἐπέτευχε νὰ λύσῃ εὐτυχῶς.

Διευθετήσας τὰ πράγματα ἀπεδήμησεν ἐπὶ δεκαετίαν εἰς Αἴγυπτον καὶ Κύπρον. Κατὰ τὴν ἐπάνοδον εὗρεν ἐν Ἀθήναις ἰσχυροῦ κόμματος ἀρχηγὸν τὸν συγγενῆ αὐτοῦ Πεισίστρατον, ἐπειδὴ δὲ τὴν ὑποστήριξιν τοῦτου ἐνόμισε ἐπικίνδυνον τῇ πατρίδι, ἐκήρυττεν ἀναφανδὸν κατ' αὐτοῦ καὶ ἀπέτρεπε τὸν δῆμον ἀπὸ τῆς ἀπατηλῆς αὐτοῦ πολιτικῆς. Ἀνωφελῶς δ' ὅμως, Ὁ Πεισίστρατος καταλαβὼν τὴν Ἀκρόπολιν ἐγένετο τύραννος. Ὁ Σόλων τότε δὲν ἀπεδειλίασεν· ἐμέμφετο ἐν ταῖς ἐλεγείαις αὐτοῦ τοὺς Ἀθηναίους διὰ τὴν τύφλωσιν αὐτῶν, χωρὶς νὰ ἐπισύρῃ ἐφ' ἑαυτὸν τὴν ὀργὴν τοῦ τυράννου· τοῦναντίον ἀπέλαυσε διαρκοὺς ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ παρ' αὐτοῦ καὶ οὐχὶ σπανίως παρεκλήθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς συμβουλήν, τοῦ

Πεισιστράτου καὶ μετὰ τὸν θάνατον ἔτι τοῦ Σόλωνος μὴ καταλύσαντος τοὺς νόμους αὐτοῦ.

Αἱ ἐλεγείαι: αὐτοῦ εἶναι 1) *Σαλαμίς*, ἣτις περιεῖχε 50 δίστιχα, ἣς ὅμως δὲν διεσώθησαν, εἰμὴ 8 στίχοι. 2) *Ὑποθήκαι πρὸς Ἀθηναίους* (συμβουλαί), δηλαδὴ ἠθικαὶ παρατηρήσεις ἀναφερόμεναι εἰς γεγονότα τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ ἐνεργείας, ἐν αἷς ἐξιστορεῖται ἡ πολιτικὴ κατάστασις τῶν Ἀθηνηῶν ἐν εἶδει ἐμμέτρου δημηγορίας. 3) *Ὑποθήκαι εἰς ἑαυτὸν*, οὐχὶ ἀμέσως εἰς τὴν πόλιν καὶ τὸ Κράτος ἀναφερόμεναι, ἀλλὰ παρέχουσαι ἡμῖν τὴν συνειδητὴν τοῦ καθ' ἑαυτὸν καὶ ἀνεξαρτήτως σκεπτομένου ἀνθρώπου, παρέχουσαι δηλαδὴ εἰδὸς τι πνευματικῆς χειραφετήσεως τοῦ ἀτόμου καὶ περιέχουσαι θεωρίας περὶ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου. 4) Πρὸς Φιλόκυπρον, πρὸς Μίμνερμον καὶ πρὸς Κριτίαν. 5) Πλὴν τούτων ἔγραψεν ὁ Σόλων καὶ τροχαϊκὰ τετράμετρα καὶ ἰαμβικὰ τρίμετρα.

Στίχ. 1. *Ἡμετέρα δὲ πόλις: ἡ πατρίς δ' ἡμῶν.*—οὔλοι' ὀλεῖται: οὐδέποτε θὰ χαθῆ.—*κατὰ . . . αἶσαν:* κατὰ τὴν βουλήν τοῦ Διός, κατ' ἀπόφασιν.—2. *φρένας:* φρένες εἶναι ὁ νοῦς, ἡ διάνοια καὶ τὰ ἐν διανοίᾳ, δηλαδὴ αἱ σκέψεις:—*καὶ κατὰ τὰς σκέψεις*—3. *τοίη . . . μεγάθυμος:* τόσον μεγαλόψυχος.—*ἐπίσκοπος:* προστάτρια, πολιούχος.—*ὀβριμοπάτηρ:* ἰσχυροῦ πατρὸς θυγάτηρ: ἐκ τοῦ ὀβριμος (στειχάρης) καὶ πατήρ: ἐπίθετον τῆς Ἀθηναῖς παρ' Ὀμήρῳ.—4. *χεῖρας ἔχει ὑπερθεν:* τὰς χεῖρας κρατεῖ ὑπεράνω, σκέπει.—5. *αὐτοὶ δέ:* ἡ ἀπόδοσις τοῦ κατὰ μὲν Διός=αὐτοὶ ὅμως, ἀλλ' αὐτοὶ (οἱ πολῖται).—*ἀφραδίησιν:* (ἀφράζομαι)=διὰ τῶν ἀνοησιῶν των.—6. *χορήμασι πειθόμενοι:* πειθόμενοι διὰ χρημάτων, ὑπὸ πλεονεξίας κινούμενοι.—7. *δήμου θ' ἡγεμόνων:* καὶ τῶν ἀρχηγῶν τοῦ λαοῦ.—*εἰσιμόν:* ἐνν. ἐστί.—8. *ἕβριος ἐκ μεγάλης:* ἔνεκα τῆς μεγάλης αὐτῶν αὐθαδείας, ἀλαζονείας.—9. *κατέχειν κόρον:* νὰ συγκρατῶσι, νὰ χαλιναγωγῶσι τὸν κόρον, τὸν χορτασμένον, τὴν ἐκ πολλῶν τροφῶν πλησμονήν, ἐπομένως τὰ πλοῦτη των.—*κατέχειν:* συγκρατεῖν, νικᾶν, γίγνεσθαι κύριον.—10. *κοσμεῖν:* νὰ διευθετῶσι (καὶ ἐπομένως νὰ ἀπολαύωσιν)—*εὐφροσύνας . . . δαιτός:* τὰς π. εὐφροσύνας (ἡδονάς) τοῦ συμποσίου. Παραβάλλεται δηλαδὴ ὁ βίος τῶν πλουσίων πρὸς ἡδονικὸν συμπόσιον, οὗ τὰς ἡδονάς δὲν δύνανται οὗτοι νὰ ὑπομείνωσιν ἡσύχως, ἀλλ' ὑβρίζουσι (δηλαδὴ φέρονται ὑβριστικῶς), ἀφ' οὗ κορεσθῶσιν.—*ἐν ἡσυχίᾳ:* ἀντὶ ἐπιρρήματος ἡσύχως.—11. *ἐργασί:* ἐργαίς.—*πειθόμενοι:* ἐνδίδοντες, ἐπομένως πράττοντες.—12. *κτεάνων:* κτημάτων κτέανον καὶ κτέαρ τὰ αὐτά. Αἱ γενικαὶ ἐκ τοῦ φειδόμενοι, τὸ δὲ τί=κατὰ τι ἐν ἀρνήσει δὲ (ὡς ἐνταῦθα)=οὐδαμῶς.—13. *ἀφαρ-*

παγῆ: ἐπίρρ.—ληστρικῶς (ἀφαρπάζοντες).—14. φυλάσσονται: φυλάσσονται, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν, φοβοῦνται.—σεμνὰ θ. Δίκης: τὰ σεβαστὰ (ἄγια) θεμέλια τῆς Δικαιοσύνης (τὰς σεβαστὰς βάσεις τῆς Δ., δηλαδὴ τοὺς θεσμούς).—Δίκη: προσωποποίησης τῆς δικαιοσύνης.—15. πρὸ τ' εἶονα: τὰ πρότερον ὄντα, τὰ παρελθόντα, τὰπραχθέντα.—16. τῷ χρόνῳ: μετὰ πάροδον χρόνου, βραδέως (μὲ τὸν καιρὸν).—πάντως: ἐξ ἅπαντος.—ἤλθ': ἀόρ. τῆς συνηθείας, γνωμικὸς—συνήθως ἔρχεται.—ἀποτισομένη: τελ. μετοχ.—νὰ ἐκδικηθῆ. Ὁ ἐνεστὼς ἀποτίνυμαι=ἀναγκάζω τινὰ νὰ με πληρώσῃ, ἐκδικουμαι. Ἡ ἔννοια τούτων εἶναι ἢ ἐξῆς: Οἱ πολῖται οὔτε ἱερῶν οὔτε δημοσίων φειδόμενοι κλέπτουσι ληστρικῶς ἄλλοθεν ἄλλος, οὐδὲ φοβοῦνται τὴν Δικαιοσύνην, ἣτις καίπερ σιγῶσα ἔχει δ' ἔμως συνείδησιν πάντων τῶν τε γιγνομένων καὶ γενομένων καὶ ἢ ὅποια πάντως μετὰ χρόνον συνήθως ἐκδικεῖται τοὺς κλέπτας κολάζουσα αὐτούς. Ἄς ἔχωμεν ταῦτα πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ ἡμεῖς οἱ νεώτεροι καὶ ἄς ἀπεχώμεθα οὐ μόνον τῶν ἱερῶν καὶ κοινῶν, ἀλλ' ἐν γένει παντὸς ἄλλοτρίου ἐνθυμούμενοι ὅτι πάντως ἡ θεία Δίκη ἐπέρχεται κατὰ τῶν πονηρῶν καὶ διεσθαρμένων πολιτῶν βραδέως μὲν, ἀλλ' ἀσφιλῶς.—17. ἔλκος ἄφυκτον: πληγὴ ἀναπόφευκτος· κατὰ προσωποποίησιν τῆς πόλεως.—18. ἤλυθε: ὑποκ. ἢ πόλις: ἐπικῶς ἀντὶ ἤλυθε=περιέπεσε, συνήθως περιπίπτει.—δουλοσύνην: δουλείαν.—19. ἔμφυλον: ἐμφύλιον.—εὐδοκ': κοιμώμενον, δηλαδὴ κυφορούμενον.—επεγείρει: ἐγείρει ἐπὶ τὴν πόλιν.—20. ὄλεσεν: ἀόρ. τῆς συνηθείας=συνήθως καταστρέφει.—ἐρατὴν ἡλικίην: τὴν ἀγαπητὴν νεότητα (τὰ νεῖατα, ὡς λέγομεν κοινῶς). Ἡ λέξις ἤλ κίη σημαίνει μὲν πᾶσαν ἡλικίαν, ἀλλὰ κατ' ἐξοχὴν τὴν νεανικὴν.—21. ἐκ γὰρ δυσμερέων: αἰτιολογεῖ τὸν ἐξωτερικὸν πόλεμον—ἐκ μέρους τῶν πολεμίων, ὑπὸ τῶν πολεμίων.—πολυήρατον: τὸ πολυπόθητον.—22. τρύχεται: φθείρεται.—ἐν συνόδοις: ἐν συγκρούσεσιν, ἐν καιρῷ τῶν ἐμφυλίων σπαραγμῶν. Ὅτι τὴν ἔννοιαν τῆς συγκρούσεως ἔχει ἡ λέξις σύνοδος μαρτυρεῖ τὸ παρὰ Θουκυδ. ἡ, 70 «καὶ μετὰ ταῦτα ἡ ζῦνοδος ἦν.» Ἡ δ' ἔννοια εἶναι, ὅτι ἐν καιρῷ τῶν ἐμφυλίων συγκρούσεων καὶ σπαραγμῶν, τῶν ἐκ τῆς στάσεως γεννωμένων, ἐπιτίθενται κατὰ τῆς πατρίδος καὶ οἱ ἐξωτερικοὶ ἐχθροί, οἱ καιροφυλακοῦντες, καὶ οὕτως ἡ ἐμφύλιος στάσις τίκτει τὸν πόλεμον (τὸν ἐξωτερικόν), ἢ δὲ πατρίς φθείρεται τότε.—τοῖς ἀδικεῦσι: ἰωνικ. ἀντὶ τοῖς ἀδικουσιν· εἶναι δὲ πράγματι: αἱ ἐμφύλιοι συγκρούσεις ἀγαπηταὶ τοῖς ἀδικουσι, διότι τότε οὗτοι δύνανται ἀτιμώρητοι ν' ἀρπάζωσιν, ὡς ὁ λύκος ἐν τῇ ἀνεμοζάλλῃ.—23. ἐν δήμῳ: ἐντὸς τῆς πατρίδος, ἐν τῷ ἐσωτερικῷ· διότι ἢ λέξις δημος

ἐσθήμακινε τὸ πρῶτον τόπον περικεκλεισμένον καὶ περιπεφραγμένον, χρησι-
 μεύοντα τοῖς ἀνθρώποις εἰς οἴκησιν.—*πεινοχοῶν*: τῶν πενήτων, τῶν
 ὑπὸ πείνης πιεζομένων.—24. *ἰκνεῦνται*: ἴων, ἀντὶ ἰκνοῦνται ἀφικνοῦν-
 ται.—*γαῖαν εἰς ἀλλοδαπήν*: εἰς τὴν ξένην, εἰς τὸ ἐξωτερικόν.—25. *πρα-*
θίντες: ἄορ. τοῦ πιπράσκω=πωληθέντες.—*δεσμοῖσι τ' ἀεικέλιοσι*: διὰ
 δεσμῶν ἀπρεπῶν, ἐπονειδίστων. Τὸ ἀεικέλιος ἐκ τοῦ α στερ. καὶ εἶκελος,
 ὃ πάλιν ἐκ τοῦ εἴκω=αεικίης, ἀπρεπής.—26. *φέρουσι βία*: φέρουσιν
 ἀναγκαστικῶς, ὑπομένουσιν.—*σιτυγά*: μισητά, φρικτά.—27. *δημόσιον*
κακόν: κακὸν τοῦ δήμου, τὸ κοινὸν κακόν, τὸ λυμαινόμενον τὰ δημόσια
 πράγματα.—*οἴκαδ' ἑκάστου*: εἰς τὸν οἶκον ἑκάστου, ἰδιωτικῶς εἰς ἑκα-
 στὸν. Τὸ κακὸν δηλαδὴ τὸ λυμαινόμενον τὰ δημόσια ἄρχεται νὰ λυμαι-
 νηται καὶ τὸν οἶκον ἑκάστου πολίτου, ἰδιωτικῶς ἕνα ἕκαστον.—28. *αὐ-*
λαιοὶ θύραι: αἱ θύραι τῆς αὐλῆς, δι' ὧν ἐκ τῆς ὁδοῦ εἰσερχόμεθα εἰς
 τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας, αἱ ἐξώθυραι.—*ἔτ'... οὐκ*: οὐκέτι, ὄχι πλέον.—
ἐθέλουσι: κατὰ προσωποποίησην, ἀντὶ οὐ δύνανται, ἀδυνατοῦσιν (δὲν
 δύνανται πλέον).—*ἔχειν*: νὰ κρατῶσι, νὰ κωλύωσι, νὰ ἐμποδίζωσιν (αὐ-
 τό).—29. *ὑπέρορθον*: ἄορ. τοῦ ὑπερθρόσκω (ὑπερπηδῶ)=συνήθως
 ὑπερπηδᾷ.—*ὑψηλόν... ὑπὲρ ἕρκος*: ὑπὲρ τὴν ὑψηλὴν αὐλὴν.—*ἕρκος* ἐκ
 τοῦ εἶργω' περίφραγμα, φραγμός, αὐλὴ διὰ τοίχου περιπεφραγμένη.—
εἶρε δὲ π: ἐξ ἄπαντος δ' εὐρίσκει' ὡς ἀντικ. νόησον τὸν ἔνοικον.—30.
εἶ... καὶ ἦ: καὶ ἐν μυχοῖ ἂν εἶναι. τὸ εἶ μεθ' ὑποτ. ἐπιτικῶς, ὡς καὶ ἐν
 1, 18 καὶ ἀλλαχοῦ πολλαχοῦ.—*μυχός*: τὸ ἐνδότετον τοῦ θαλάμου.—
φρέγων: προσπαθῶν ν' ἀποφύγη (τὸ κακόν).—32. *δυσνομία*: ἡ κακὴ
 διοίκησις, ἡ καταπάτησις τῶν νόμων.—*παρέχει*: προξενεῖ.—33. *ἐννο-*
μία: οἱ καλοὶ νόμοι, ἡ ἔννομος τάξις, ἡ καλὴ διοίκησις, ἡ τήρησις τῶν
 νόμων.—*ἀποφαίνει*: ἀποδεικνύει, κάμνει.—*εὐκοσμία καὶ ἄρτια*: εὐτα-
 κτα, τακτικὰ καὶ ἄρμονικὰ, τέλεια (σωστά).—24. *καὶ θ' ἄμα*: Οὕτως
 ἐγράψαμεν ἀντὶ τοῦ φερομένου καὶ θάμα φρονούντες ὅτι οὕτω διαφαί-
 νται λεπτοτέρα τις ἔννοια διὰ τοῦ καὶ θ' =καὶ τε=μάλιστα, καὶ ἰδίᾳ, τοῦ
 ἄμα σημεινόντος τὸ συγχρόνως, ὥστε τὸ καὶ θ' ἄμα=καὶ μάλιστα συγ-
 χρόνως. Ὅτι τὸ καὶ τε ἔχει τὴν οἰημασίαν ταύτην, ἰδὲ Ὅμορ. Ὅδ. ρ,
 485: «καὶ τε θεοὶ ξείνοισιν εὐκίστες... ἐπιστρωφῶσι πόληας» ἔνθα τὸ
 καὶ τε συνάπτει πρὸς γενικὸν εἰδικόν τι.—*ἀμφιπέδησι πέδας*: περὶ τοῖς
 ἀδίκους τίθησι πέδας, περιβάλλει τοὺς πόδας τῶν ἀδίκων διὰ δεσμῶν,
 ἐπομένως δεσμεύει τοὺς ἀδίκους.—35. *τραχέα λειαίνει*: τάνωμάλα κά-
 μνει λεία, ὀμαλά.—*κόρον*: τὴν (πληρυσμένην καὶ τὴν ἐξ αὐτῆς) ἀηδίαν.
 —*ἔθρον ἄμαρτοῖ*: τὴν ἀλαζονεῖαν ἐξαλείφει.—36. *αἰαίνει*: ξηραίνει.—

ἄτης ἄνευ: τὰ σπέρματα τῆς ἀπάτης, τοὺς βλαστούς.—φύομενα: βλαστάνοντα, εὐθύς ὡς βλαστήσωσιν.—37. εὐθύει: ἰσάζει.—οκοιᾶς: τὰς στρεψοδίκους, τὰς στραδάς.—39. χόλον: τὴν ὀργήν.—ὕπ' αὐτῆς: τὸ ἀναγκ. αἷτιον· ἐξ αἰτίας αὐτῆς.—40. κατ' ἀνθρώπους: μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων.—ἄροια καὶ πιτυτά: ἄρμονικὰ (τέλεια, σωστά) καὶ φρόνιμα.

Ἡ ποίησις τοῦ Σόλωνος εἶναι πολιτικὴ, στρεφομένη δ' ὅμως καὶ πρὸς τὴν γνωμικὴν διεύθυνσιν, ἣς κύριος ἀντιπρόσωπος εἶναι ὁ Θεόγνης. Τὸ λεκτικὸν αὐτοῦ καταδηλοῦν φαιδρὰν ἡρεμίαν τοῦ ἀληθοῦς σοφοῦ, ἀπλότητα μετὰ βαθείας ὀληθείας καὶ καθαρῶς ἀγῆθὸν φρόνημα συνδεδεμένον πρὸς τὴν ἀπόλαυσιν τῶν τοῦ βίου, διακρίνεται ἐπὶ σαφηνείᾳ, οἷα παρ' οὐδενὶ ἄλλῳ τῶν παλαιῶν ἐλεγειακῶν καταφαίνεται, εὔρηται δὲ παρ' αὐτῷ καὶ εἰδικὸν τι ἀπτικὸν στοιχεῖον.

Ὡς πρὸς τὴν διάλεκτον ἀνέμιξεν ὁ Σόλων τὸ ἐπικὸν ἰδίωμα μετ' ἰδιαίτερον ἀπτικῶν στοιχείων. Ἐντεῦθεν ἀπαντᾷ τὸ ἀπτικὸν μακρὸν α ἀντὶ τοῦ ἐπικοῦ η (ὡς λ. χ. ἡμετέρα, ἄροια, ἀντὶ ἡμετέρη, ἄροην), εὔρηται δ' ὅμως πρὸς τούτοις καὶ τὸ η (ὡς σοφίης, ἡμετέρη) καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

8.

Τὸ ἄδικον οὐκ εὐλογεῖται.

Στίχ. 1 Μνημοσύνης: αὕτη ἦτο ἡ θεὰ τῆς μνήμης.—ἀγαλά: ἐκ τοῦ ἀγάλλω λαμπρά.—2. Μοῦσαι: αὗται ἦσαν 9 τὸν ἀριθμὸν, θεαὶ τῆς ᾠδῆς καὶ τῆς ποιήσεως, ἐμπνέουσαι τοὺς ποιητάς καὶ παρέχουσαι αὐτοῖς χάριν καὶ ἡδονήν. Τὰ ὀνόματ' αὐτῶν ἦσαν: Κλειώ, Εὐτέρπη, Θάλεια, Μελπομένη, Τερψιχόρη, Ἐρατώ, Πολύμνια, Οὐρανία, Καλλιόπη.—Πιερίδες: ἐκ Πιερίας: ἦτο δὲ ἡ Πιερία ἢ περὶ τὸν Ὀλυμπον Μακεδονικὴ χώρα—κλυτέ μοι εὐχομένω: εἰσακούσατε τῆς δεήσεώς μου. Τὸ κλύω παρὰ τοῖς ἐλεγειακοῖς συχνὰ εὔρηται μετὰ δοτικῆς· ἰδὲ καὶ Θεόγνιδος 4: «σὺ δέ μοι κλυθι». Τὸ δὲ εὔχομαι=προσεύχομαι, αἰτῶ προσευχόμενος, δέομαι.—3. ὄλβον: εὐτυχίαν, εὐδαιμονίαν.—πρὸς θεῶν: ἐκ μέρους τῶν θεῶν· ὁ ὄλβος ἔρχεται ἐκ μέρους τῶν θεῶν διδόντων, ἐν φῆ κατωτέρω ἀναφερομένη δόξα ἐκ μέρους τῶν ἀνθρώπων. Τὸ ὄλβον δὲν εἶναι κατηγορηματ., ἀλλ' ἀντικείμενον, νοουμένου καὶ ἐνταῦθα τοῦ ἔχειν ὥστε ἡ σειρὰ τῶν λέξεων εἶναι: ὁτὲ μοι ἔχειν πρὸς θεῶν (μὲν) ὄλβον, πρὸς ἀπάντων (δ') ἀνθρώπων δόξαν ἀγαθὴν.—4. αἰεὶ: αἰεὶ· κατ' ἔκτασιν.—δόξαν... ἀγαθὴν: καλὴν φήμην, καλὸν ὄνομα· διότι ἡ λέξις δόξα

εἶναι: μέση λέξις δηλοῦσα ἀπλῶς φήμην, ἣτις δύναται καὶ καλὴ νὰ εἶναι καὶ κακὴ. Παρ' ἡμῖν ἡ δόξα σημαίνει κατ' ἐξοχὴν τὴν καλὴν φήμην. — 5. εἶναι: ἔξαρτ. ἐκ τοῦ δότε' νὰ εἶμαι δέ.—*γλυκὴν ὄδον*: οὕτω γλυκός, τόνον ἀγαπητός.—*πικρόν*: μισητός. Μία τῶν μεγίστων ἠθικῶν ἀρχῶν τῶν ἡμετέρων προγόνων ἦτο αὕτη, τὸ εὐεργετεῖν μὲν τοὺς φίλους πάτῃ δυνάμει, τιμωρεῖσθαι: δὲ τοὺς ἐχθροὺς παντὶ σθένει· ὁ Χριστιανισμὸς ἐξημέρωσε κατὰ τοῦτο τὴν νεωτέραν κοινωνίαν ὑπαγορεύων τὴν καὶ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ἀγάπην· φυσικῶς μόνον τὸ πρὸς τοὺς ἀσπόνδους πολεμίους τοῦ ἔθνους ἡμῶν μίσος σήμερον ἐπιτρέπεται, οὐχὶ δ' ὅμως καὶ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν τοὺς ἀτομικοὺς.—6. *τοῖσι μὲν αἰδοῖον*: νοεῖται τὸ ὅσπερ ὥστε εἰς ἐκείνους μὲν (τοὺς φίλους) νὰ εἶμαι σεβαστός.—*τοῖσι δὲ δεινὸν ἰδεῖν*: εἰς τούτους δὲ φοδερὸς τὴν ὄψιν (νὰ προξενῶ δηλ. φόβον διὰ τῆς δυνάμεώς μου ὀρώμενος). Συνήθως τὸ ὁ μὲν, ὁ δὲ σημαίνει οὗτος μὲν, ἐκεῖνος δέ, ἐνταῦθα δ' ὅμως τάνάπαλιν. Τὸ ἰδεῖν εἶναι αἰτ. τῆς ἀναφορᾶς. Ὅρα καὶ 2,29.—7. *ἡμείρω*: ἰων. ἐπιθυμῶ, ποθῶ.—*πεπᾶσθαι*: πρὸς κτλ.—*κεκτήσθαι*: (νὰ ἀποκτήσω αὐτά, νὰ τὰ ἔχω).—8. *ἦλθε δίκη*: ἔρχεται συνήθως ἡ τιμωρία.—9. *πλοῦτον καθ' ἑλξιν ἀντὶ πλοῦτος*.—*δῶσι*: κατὰ παράλειψιν τοῦ ἄν' ὃν ἄν δῶσι.—*παραγίγνεται*: παραμένει, παρακάθηται.—10. *ἔμπεδος*: σταθερός, ἀσφαλής. Ὁ δικαίως δηλ. κτηθεὶς πλοῦτος στηρίζεται: ἐπὶ ἀσφαλῶν βάσεων καὶ μένει ἀσφαλής.—*ἐκ νεάτου πυθμένος*: ἐκ τοῦ κάτω κάτω τοῦ πυθμένος μέχρι τῆς κορυφῆς, δηλ. ὄλος, ὀλόκληρος. Τὸ νεάτος ὑπερθ. τοῦ νέος: κατώτατος, ἀκρότατος, ὑστατος.—11. *μετίωσιν*: ὑποτ. τοῦ μέτεμι (μετέρχομαι): κατὰ παράλειψιν τοῦ ἄν' ὃν δ' ἄν ἐπιδιώκωσιν οἱ ἄνθρωποι.—*ὑφ' ὕβριος*: ὑδρίζοντες, ὑδριστικῶς φερόμενοι, παρανομοῦντες, ἀδίκους ἔργμασι: πειθόμενοι, ὡς εἶπεν ἐν 7, 11.—*οὐ κατὰ κόσμον*: οὐχὶ ἐν τάξει, ἀτάκτως.—12. *πειθόμενος*: ἴδε 7, 11.—13. *οὐκ ἐθέλων*: ἄκων, παρὰ τὴν θέλησίν του.—*ἀναμίσγεται*: αὐτῷ, δηλ. τῷ πλούτῳ.—*ἄτη*: τιμωρία, βλάβη.—14. *ἀρχή*: τῆς τιμωρίας (ἄτης).—*ἐξ ὀλίγου*: ἐκ μικροῦ.—*ὥστε πυρός*: ὡς πυρός: ὡς δηλαδὴ ἀρχεται τὸ πῦρ ἐκ μικρᾶς αἰτίας, μικρὸν κατὰ μικρόν, οὕτω καὶ ἡ τιμωρία. Καλὴ ἢ εἰκὼν αὕτη τῆς παρομοιώσεως τῆς ἀρχῆς τῆς θείας δίκης πρὸς τὴν τοῦ πυρός. καλλίστη δ' ὅμως καὶ λαμπροτάτη ἢ ἐπομένῃ παραβολὴ αὐτῆς πρὸς τὴν ἑαρινὴν θύελλαν (ἴδε στίχ. 18 καὶ ἐξῆς).—15. *φλαύρη*: ἀσήμαντος.—*ἀνηρη*: ἀκικὰ δὲ καταντᾷ ἐπὶ τέλους, πρόξενος ἀνίας, λύπης, στενοχωρίας.—16. *δὴν*: κατηγορ. ὡς καὶ ἐν 6,7=πολυχρόνια. Τὰ ἔργα τῆς ὕβρεως οὐ πέλει (δὲν τυγχάνουσι) δὴν, πολυχρόνια, τοῖς θνητοῖς, δὲν διαρκοῦσιν ἐπὶ πολὺ.

Ἔϊς τὸ αὐτὸ καταλήγομεν καὶ ἂν ἔτι τὸ δὴν ἐκληφθῆ ἀπλῶς ὡς ἐπίρρημα, τοῦ πέλει ἐρημνευομένου τότε διὰ τοῦ ὑφίστανται. Κοινῶς λέγομεν ἀνεμομαζώματα διαβολοσκοπίσματα.—17. ἑξαπίνης: ἐπίρρ.= ἑξαίφνης, αἰφνιδίως.—18. ὥστ' ἀνεμος... διεσκέδασεν: ὡς ἀκριβῶς ἀνεμος (θύελλα)... συνήθως διασκορπίζει.—Τὴν ἀπόδοσιν τῆς παραβολῆς ἔχεις ἐν στίχῳ 25.—19. ἠριγός: ἐκ τοῦ ἔαρ, οὐ γεν. ἔαρως καὶ ἦρος.—πολυκύμορος: πολυκυμάντου, πολλὰ κύματα ἔχοντος.—πότιον: πελάγους.—ἀτρογέτιο: ἐκ τοῦ α στερητ. καὶ τρύζω ξηραίνω, ὥστε ἀτρογέτος=ἀστεϊρευτος.—20. πυροφόρον: τὴν φέρουσαν πυρούς, σιτοφόρον ἐν ᾧ ὁ φέρον πῦρ λέγεται πυρόφορος.—21. καλὰ ἔργα: τοὺς ὥραίους ἀγρούς, τοὺς καλλιεργημένους ἀγρούς.—ἰκάνει: φθάνει, ὁ ἀνεμος. Ἡ λογικὴ σειρὰ ἢ εἶχεν ὧδε: ὥστε δ' ἀνεμος ἑξαπίνης νεφέλας διεσκέδασεν... ὅς... ἰκάνει θεῶν ἔδος, αἰπὺν οὐρανόν, ἔθηκεν δ' αὐθις ἰδεῖν αἰθρίην· λάμπει δ. μ. ἡελίοιο... ἀτὰρ οὐδὲν ἔτ' ἐστὶν ἰδεῖν νεφέων· τοιαύτη κ. λ.—ἔδος: ἀντικ. τοῦ ἰκάνει κατ' ἐπικύην συνήθειαν παραλείπομένης τῆς προθέσεως:—εἰς τὴν ἔδραν (κατοικίαν) τῶν θεῶν.—αἰπὺν οὐρανόν: ἐπεξήγ. τοῦ ἔδος (δηλαδὴ τὸν ὑψηλὸν οὐρανόν).—22. αἰθρίην: αἰθρίαν (καλωσύνην, ὡς λέγομεν κοινῶς, ξαστεριάν).—ἔθηκεν ἰδεῖν: ἔκκαμε νὰ ἴδωμεν. Οὕτω καὶ παρ' Ὀμρ. ἐν Ἰλ. Ζ, 6: «φῶς ἐτάροισι» κ. λ.—23. ἡελίοιο μένος: περιφρ.= ὁ ἥλιος.—κατὰ πύονα: ἀνά τὴν παχείαν, τὴν εὐφορον γῆν. Ἐνταῦθα τὸ πύον δικατάληκτον, ἀλλ' ἔχει καὶ ἠηλ. πείρα, ὡς πέπων πέπειρα.—24. καλόν: ὥραϊα.—ἀτὰρ νεφῶν: τῶν δὲ νεφῶν τὸ ἀτὰρ σύνδεσμος ἰσοδύναμος ἐνταῦθα τῇ δέ.—οὐδὲν ἔτ': οὐδὲν πλέον.—ἐστὶν ἰδεῖν: εἶναι δυνατόν νὰ ἴδῃ τις.—25. τοιαύτη: ἢ ἀπόδοσις τῆς παραβολῆς.—ἴσις: ἢ ἐκδίκησις.—πέλειται: ἐστὶ, τυγχάνει.—ἔφ' ἐκάστω: οὐδέτερον νόησον ἀδίκῳ ἔργω μὴ δι' ἕκαστον ἀδίκημα.—26. ἀθύρολος: ἀθύρτος· ὁ Ζεὺς δηλαδὴ (ὁ Θεός): ἦτοι δὲν ὀργίζεται εὐθὺς δι' ἐν ἕκαστον ἀδίκημα ἡμῶν, ἀλλὰ βραδύνει νὰ ἐκδικηθῆ ἡμᾶς, δὲν λησμονεῖ δ' ὅμως.—27. οὐ ἔλεληθε: δὲν διαφεύγει αὐτόν, τὴν προσοχὴν αὐτοῦ. Τὸ ἔ εἶναι ἢ αἰτιατικῆ· τοῦ γ' προσώπου τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας ἐγκεκλιμένη, τὸ δὲ λέληθε πρκμ. τοῦ λανθάνω μετὰ σημασίας ἐνεστώτος.—διαμπερές: ἐπιτατικόν τοῦ αἰεῖ=αἰωνίως, πέρα πέρα.—ἀλιτρον θυμόν: ἀμαρτωλὴν ψυχὴν· τὸ ἀλιτρος ἐκ τοῦ ἀλιταίνω, ἦλιτον=ἀμαρτάνω, ἦμαρτον.—28. ἔχη: κατὰ παράλειψιν τοῦ ἂν.—ἐς τέλος: μέχρι τέλους.—ἑξεφάνη: γνομ. ἀόρ.=συνήθως γίγνεται φανερός, ἔρχεται εἰς τὸ φανερόν.—29. ὁ μὲν: ἄλλος μὲν.—ἔπισεν: ἀόρ. τοῦ τίνω· συνήθως πληρώνει.—εἰ δὲ φήγωσιν: τὸ εἰ μεθ'

ὑποτ. ἐπικῶς· ἐὰν δὲ διαφύγωσιν αὐτοί.—30. μηδέ· καὶ δέν.—κίχη· ἄορ. τοῦ κιχάνω=προλάβῃ, προφθάσῃ, φθάσῃ (αὐτούς).—θεῶν μοῖο· ἢ ἀπόφασις τῶν θεῶν· ὡς καὶ ἐν 7, 2 «Διός... αἶσαν».—21. ἤλυθε π. αὐθις· ἐξ ἄπαντος ἔρχεται πάλιν. Τὸ ἤλυθε ἐπικ. ἀντὶ ἤλυθε.—ἀνάιτιοι· ἄθῃοι.—ἔργα· τὰς κακὰς πράξεις, τὰ κακὰ ἔργα, τὰ κακουργήματα (τῶν ἀμαρτάντων).—32. παῖδες· τὰ παιδιὰ τῶν.—γένος ἐξολίσσω· ἢ κατόπιν, ἢ μέλλουσα γενεά, οἱ ἀπόγονοι. Περδλ. 4.30.

9.

Ἐπίδρασις τῆς μοίρας ἐπὶ τὰς τύχας τῶν ἀνθρώπων.

Στίχ. 1. θνητοί· οἱ ἄνθρωποι.—ὧδε· ὡς ἐξῆς.—νοεῖμεν· νοοῦμεν, κρίνομεν, σκεπτόμεθα.—ὁμῶς· ὁμοίως, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον· ἐκ τῆς ἄντων. ὁμῶς=ὁ αὐτός.—2. Ἡ σειρὰ εἶναι· ἕκαστος ἔχει δόξαν εὐθηνεῖν αὐτός· δηλ. ἕκαστος νομίζει ὅτι αὐτὸς προκόπτει, προσδεύει, εὐτυχεῖ.—3. τότε· ὅταν πάθῃ.—τούτων· τοῦ παθεῖν.—4. τροπόμεθα· χροταίνομεν, διασκεδάζομεν (διὰ κενῶν ἐλπίδων).—5. χόστις ν. ὑπ' ἄορα-λέησι· ὑπὸ βρειῶν νόσων.—6. κατεφούσαιο· γνωμ. ἄορ.=συνήθως σκέπτεται, πολυσκέπτεται.—τοῦτο· τὸ ὡς ὑγῆς ἴσται, τὸ πῶς θὰ γίνῃ καλὰ, πῶς θὰ θεραπευθῇ· ὥστε ἢ πρότασις αὐτῆς πλαγίᾳ ἐρώτησις.—7. ἀχοήμων· ἄνευ χρημάτων, ἀκτῆμων.—μῖν· αἰτιατ. τῆς τριτοπρ. ἄντων. =αὐτόν.—βιᾶται· ἀρχαιότερος τύπος τοῦ βιάζομαι· πιέζει, ἀναγκάζει.—ἔργα πενίης· περιφρ. ἢ πενία. Ἐνταῦθα παραβάλλεται ἡ πενία πρὸς τὴν νόσον, ὡς δ' ὁ νόσων σκέπτεται πάντοτε πῶς θὰ θεραπευθῇ, οὕτω καὶ ὁ πένης διανοεῖται πῶς τῆς πενίας θ' ἀπαλλαγῇ.—8. δοκεῖ· νομίζει, ἐλπίζει· νοεῖται ἐαυτῷ.—9. σπεύδει· εἰς τοῦτο (δηλ. τὸ κτήσασθαι), εἰς τὴν κτῆσιν· ἀσχολεῖται.—ἄλλοθεν ἄλλος· ἄλλος κατ' ἄλλον τρόπον. Τὸ τοπικὸν ἐπίρρηγμα μεταπίπτει εἰς τροπικὸν ἕνεκα τῆς σημασίας τοῦ σπεύδει.—ὁ μὲν· εἰς τοῦτο ἀποδίδεται ἔπειτα τὸ κατ' ἐπανάληψιν λεγόμενον ἄλλος, ἄλλος, παραλειπομένου τοῦ δέ.—ἀλάται· πλανᾶται (ἀνά τὸ πλήρες ἰχθύων πέλαγος)· ὥστε τὸ ἐν στίχῳ 11 ἰχθυόεντα συναπτεῖον πρὸς τὸ λόντον.—10. χηῖζων· χρεῖαν ἔχων, ζητῶν.—11. φορεῖμενος· ἄορ. ἄντι φοροῦμενος=φερόμενος τῆδε κάκεισε, παρασυρόμενος.—ἀοραλέοισιν· ὑπὸ τῶν φοβερῶν (ἀνέμων). Ἡ λέξις ἐκ τοῦ ἔργον, ὃ δηλοῖ τὸ δυσχερὲς καὶ ἐπίπονον.—12. φ. οὐδ. θέμενος· περιφραστ.=οὐδαμῶς τὸ δυσχερὲς καὶ ἐπίπονον.—13. ἄλλος... λαιρεύει· ἄλλος ὕπφρ. φεισάμενος.—μυχῆς· τῆς ζωῆς.—13. ἄλλος... λαιρεύει· ἄλλος ὕπφρ.

ρετεῖ ἐπὶ μισθῷ. — *τέμων*: τῇ ἀρότρῳ· ἀροτριῶν, γεωργῶν. — *γ. πολυδένδρον*: τὴν πολυδέδρον γῆν. — *εἰς ἐνιαυτόν*: ἐνιαυσίως, ἐτησίως. — 14. *τοῖσιν*: οἰσιν, οἷς (μέλει), ὅσοι φροντίζουσιν, ὅσοι ἀσχολοῦνται περὶ τὰ κ. ἄροτρα. Ὁ πληθυντ. κατὰ σύνεσιν, νοουμένων τῶν γεωργῶν. — Ἀθηναίης: Ἀθηναῖς (τῆς Ἐργάνης). — *πολυτέχνεω*: κατὰ συνίχησιν τετρασύλλαβον πολυτέχνου, (πολυτεχνίτου καθ' ἡμᾶς), νοοῦνται δ' οἱ μεταλλουργοὶ μάλιστα διὰ τούτων. — 16. *δαεῖς*: διδαχθεῖς· παθ. ἀβρ. τοῦ δαῖω, οὗ ἡ ῥίζα *δα-* σημαίνει: τὸ καίειν καὶ φωτίζειν. — *βίωτον*: βίον, τὰ πρὸς τὸ ζῆν. — *χ. ξυλλέγεται*: συλλέγει ἑαυτῷ διὰ τῶν χειρῶν, ἐστὶν ἀποχειροβιώτος. — 17. *ἄλλος*: νοεῖται: «ξυλλέγεται βίωτον» ἀπὸ κοινου. — Ὀλ. *Μ. πάρα*: ἀναστροφή ἀντὶ «παρ' Ὀλ. Μ.», ἀπὸ μέρους τῶν Ὀλ. Μουσῶν. — *δῶρα*: τὰ δῶρα αὐτῶν (δηλ. τὴν ποίησιν καὶ ᾠδὴν). — 18. *ἡμερτῆς*: ἐπιθυμητῆς. — *σοφίης*: τῆς ποιήσεως. — *μέτρον*: τὸ προσήκον, πληρὲς μέτρον, τὴν τελείαν σοφίαν. — 19. *ἔθηκεν*: κατέστησεν, ἀνέδειξεν, ἔκαμεν. — *ἐκάεργος*: (ἐκ τοῦ ἐκάς καὶ ἔργον) ὁ μακρόθεν ἐνεργῶν (λάμπων). Πρὸβλ. καὶ τὸ ἐκῆβόλος (ἐκάς - βάλω), ὁ μακρόθεν βάλλων (τὰς ἀκτῖνας δηλον ὅτι), ἐπομένως ὁ μακρόθεν λάμπων καί, ἐπειδὴ αἱ ἀκτῖνες παραβάλλονται πρὸς βέλγη, ὁ τοξότης. — Ἀπόλλων: ἐκ τῆς ἀπὸ καὶ ἔλλω καὶ σημαίνει: τὸν ἀπελαύνοντα τὸ κακόν, τὸν ἀλεξίκακον. — 20. *ἔγνω*: συνήθως δὲ παρατηρεῖ, βλέπει, προμαντεύει. — *ἔρχ.* ἀνδρὶ τηλόθεν: ἐρχόμενον κατ' ἀνδρὸς μακρόθεν. Ὑποκείμενον ὁ τοιοῦτος, ὁ μάντις. — 21. *ᾧ . . . συνομαρτήσῃσι*: ἀοριστολ. πρότασις κατὰ παράλειψιν τοῦ ἂν ᾧ ἂν συνακολουθήσῃσι, συμπράξῃσι, βοηθήσῃσιν, ἐπομένως, ὅταν βοηθήσῃσιν αὐτῷ — τὰ . . . μόρσιμα: τὰ πεπωμένα. — *ὄσεται*: ἀναχαιτίζει (δύναται ν' ἀναχαιτίσῃ, ν' ἀποσοθήσῃ). — 22. *οἰωνός*: σημεῖον (προφητικόν) ἐκ τῆς πτήσεως τῶν πτηνῶν λαμβανόμενον. — *ἰερά*: τὰ σημεῖα τὰ ἐκ τῶν σπλάγγχνων τῶν θυμάτων καὶ γενικῶς τὰ σφάγια. — 23. *Παιῶν*: ὁ παρ' Ὀμήρῳ *Παιῶν*, ὁ ἰατρός τῶν θεῶν, συγγεόμενος ἔπειτα πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα. — *πολυφαρμάκιον*: τοῦ πολλὰ φάρμακα εἰδότος. — 24. *ἰητροί*: νόησον εἰσὶ. — *καὶ τοῖς*: καὶ τούτοις. — *τέλος*: ἀσφαλές τέλος, ἀσφάλεια, καὶ οὗτοι δηλαδὴ δὲν ὀδηγοῦσιν εἰς ἀσφάλειαν. — 25. *ὀδύνης*: πόνου. — *ἄλγος*: ταλαιπωρία. — 26. *κοῦκ ἄν τις λ. :* καὶ δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ καταπάσῃ τις αὐτήν, τὴν ταλαιπωρίαν. — *ἦπια*: πραϋντικά. — 27. *τὸν δέ*: ἄλλον δέ· ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν ἐν τῇ 25 στίχῳ. — *κακούμενον*: βλαπνιζόμενον. — 28. *τίθησ'*: κάμνει. — *ἄψαμ. χειροῖν*: ἀψήμενος διὰ τῶν χειρῶν, δι' ἀπλῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν ὥστε ἡ Τύχη τὸ πᾶν. — 29. *Μοῖρα*: ἡ Μοῖρα, ἡ Τύχη. — *τοι*: βεβαίως. — 30. *ἄφικτα*: ἀναπό-

φευκτα.—31. *πᾶσι . . . ἐπ' ἔργοισιν* : εἰς πάντα τὰ ἔργα (ὑπάρχει κίνδυνος).—*οὐδὲ τις οἶδεν* : καὶ δὲν ἠξεύρει κανείς.—32. *ἦ* : ποῖ (ποῦ).—*σχήσειν* : νὰ σταματήσῃ, νὰ σταθῇ, νὰ καταλήξῃ.—*χορήματος ἀχορμίον* : ἐν ἀρχῇ τοῦ ἔργου· ἀποδοτέον εἰς τὸ οἶδεν.—33. *εἰ ἔροειν πειρώμενος* : ἐν ᾧ προσπαθεῖ νὰ κατορθώσῃ καλῶς (νὰ φέρῃ εἰς καλὸν πέρας) τὸ ἔργον (οὐ ἤρξατο).—*οὐ προνοήσας* : χωρὶς νὰ ὑποπεύσῃ αὐτό.—35. *τῷ δέ . . . ἔδοκον* : τῷ δὲ κακῶς ἐνεργοῦντι.—*περὶ πάντα* : ἢ περὶ δηλοῖ ἀναφορὰν· ἐν σχέσει πρὸς πάντα, ἐν γένει.—36. *συντυχίην ἀγαθὴν* : καλὴν ἐπιτυχίαν.—*ἐκλυοῖν* : ἀπαλλαγῆν.—*ἀφροσύνης* : ἀπὸ τῆς ἀνοησίας του. Ὁ Θεὸς δηλαδὴ ἀναπληροῖ εἰ τι ὁ ἄνθρωπος ἀφρόνως φερόμενος ἐκτελεῖ κακῶς καὶ ἐλλιπῶς.

10.

Φωκυλίδης ὁ Μιλήσιος ἤκμασε περὶ τὸ 540 π. Χ. Τὰ ποιήματ' αὐτοῦ ἦσαν ἐλεγειαὶ καὶ ἔπη, ἀπετέλουν δὲ σειρὰν παραινέσεων καὶ γνωμῶν καὶ εἶχον χαρακτηριστικὸν ὅτι ἤρχοντο συνήθως διὰ τῆς φράσεως «καὶ τότε Φωκυλίδεω», ἐκαλοῦντο δὲ Κεφάλαια. Ἐπειδὴ ἐν αὐτοῖς διεφάνετο ὕγις νοῦς καὶ κρίσις, ἀνεγινώσκοντο λίαν ὑπὸ τῶν παλαιῶν, ὁ δὲ Φωκυλίδης ἐνομιζέτο ὁ πρῶτος τῶν γνωμικῶν ποιητῶν. Δυστυχῶς ὀλίγοι μόνον στίχοι τῶν ἔργων αὐτοῦ διεσώθησαν.

Ἐν τῇ α' διστίχῳ τῷ ὑφ' ἡμῶν παρατιθεμένῳ περιέχεται ἡ περὶ Λερίων γνώμη τοῦ ποιητοῦ, ἐν δὲ τῇ β' ἡ περὶ εὐνομουμένης πόλεως· τὸ γ' τέλος διστιχον παραινεῖ ν' ἀποφεύγωμεν δάνειον ἀγενοῦς ἀνθρώπου, ἵνα μὴ οὗτος ἡμᾶς ἀντὶ παρὰ καιρὸν ἀπαιτῶν τὰ ἐφειλόμενα.

Τὸ μέτρον τοῦ μὲν α' ἐλεγειακόν, τῶν δ' ἄλλων δακτυλικόν, ἅτε ἀνηκόντων τούτων εἰς τὰ ἔπη τοῦ ποιητοῦ.

α'.) Φωκυλίδεω : πανταχοῦ κατὰ συνίξῃσιν τετρασύλλαβον.—ὁ μὲν, ὅς δ' οὔ : οὗτος μὲν (ναί, κακὸς δηλαδὴ), ἐκεῖνος δὲ ὄχι.—Προκλέους : δισύλλαβον κατὰ συνίξῃσιν.

β'.) ἐν σκοπέλῳ : ἐπὶ βράχου.—κατὰ κόσμον : κοσμίως, ἐν εὐνομίᾳ, ἐν τάξει.—οἰκεῦσα : ἰων. οἰκοῦσα.—σμικροή : συναπτέον τῇ πόλις.—κρέσσων : κρείσσων, ἀνωτέρα, καλυτέρα.—Νίνου : τῆς Νίνου ἢ Νινευτ, δηλαδὴ μεγίστης καὶ ἀχανοῦς.—ἀφραινούσης : ἀνοχταινούσης, ἀνοήτως φερομένης.

γ'.) χορήσις : (ἐκ τοῦ κίχραμαι=δανείζομαι) χρεώσις.—ἐμμεναι : ἐπικ. τύπος τοῦ εἶναι.—φεύγειν : ἀντὶ προστακτ. φεῦγε=ἀπόφευγε.—

ἀνύση : λυπήση. — παρὰ καιρόν : παρακαίρως, ἀκαίρως, ἐν οὐχί καταλλήλῳ ὥρα. — ἀπαιτέων : τρισύλλαβον κατὰ συνίξησιν ζητῶν ὀπίσω τὰ δρεϊλόμενα.

11.

Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος ἦτο ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Ἐλεατικῆς φιλοσοφικῆς Σχολῆς. Περὶ τοῦ χρόνου τῆς γεννήσεως καὶ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ δὲν ἔχομεν δυστυχῶς ἀκριβεῖς καὶ ὠρισμένας μαρτυρίας. Ἐκ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ ἐξάγομεν μόνον, ὅτι πέντε καὶ εἴκοσιν ἐτῶν ἔφυγεν ἐκ τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος καὶ ἐπὶ 67 ἔτη περιώδευεν ἀνά τὰς Ἑλληνικὰς χώρας, ὥστε ἔζησε πλέον τῶν 92 ἐτῶν, μακροβιότατος γενόμενος. Φαίνεται δ' ὅτι ἔζη καὶ ἔδρα κατὰ τὸ δ' ἡμισυ τοῦ 6ου π. Χ. αἰῶνος τελευτήσας πρὸ τοῦ 475 καὶ μετὰ τὸ 500 π. Χ., ἐπομένως ὅτι ἐγεννήθη περὶ τὸ 580—576.

Ὁ Ξενοφάνης ἐφημίζετο ὡς ἐξέχων ἐπὶ πολυμαθεῖα καὶ ἐτάσσετο ἐν ἰσῆ μοίρᾳ πρὸς τὸν Ἡσίοδον καὶ Πυθαγόραν. Τοῦτο οὐδαμῶς θαυμαστόν, ἂν ἐνθυμηθῶμεν, ὅτι ὁ ποιητὴς οὗτος ἦτο τέκνον τῆς Ἰωνίας, τῆς μητρὸς τῆς πολιτικῆς καὶ διανοητικῆς ἐλευθερίας, τῆς ἐστίας πάσης τέχνης καὶ ἐπιστήμης, τῆς πατρίδος τῆς ποιήσεως, τῆς μουσικῆς, τῆς φιλοσοφίας, καὶ ὅτι ἐγεννήθη ἐν πόλει ὀνομαστῇ διὰ τε τὸν πλοῦτον αὐτῆς καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν διανοητικὴν ἀνάπτουξιν.

Τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος Κολοφῶνος ἐξεληθὼν καὶ τὴν Ἑλλάδα περιερχόμενος ὁ Ξενοφάνης καὶ τὰ ἑαυτοῦ ποιήματα βραφωδῶν ἐκέρυττεν ἐν ποιητικῇ ἐνθουσιασμῷ τὰς ὑψηλὰς θεολογικὰς, ἠθικὰς καὶ ἐπιστημονικὰς αὐτοῦ πεποιθήσεις. Τίς ἢ αἰτία τῆς ἐκ τῆς πατρίδος ἀπομακρύνσεως αὐτοῦ ἄδηλον· εἰκάζεται δ' ὅμως ὅτι ψέγων διὰ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ τὸν ἐκδεδιητημένον βίον τῶν ἑαυτοῦ συμπολιτῶν ἐπεσπάσατο τὴν δυσμένειαν αὐτῶν καὶ οὕτως ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλίπη τὴν πατρίδα. Διέτριψε δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐν Ζάγκλῃ καὶ Κατάνῃ τῆς Σικελίας, μάλιστα δὲ ἐν Ἐλέᾳ τῆς Ἰταλίας, ἧς καὶ τὴν κτίσιν ἐξόμνησε καὶ ἐν ἧ ἴδρυσεν τὴν ἀπὸ τοῦ ὀνόματος αὐτῆς κληθεῖσαν Ἐλεατικὴν φιλοσοφικὴν Σχολήν· φαίνεται δ' ὅμως ὅτι καὶ τὰς Ἀθήνας ἐπεσκέφθη ἐπὶ Πεισιστρατιδῶν καὶ τὰς Συρακούσας ἐπὶ Ἰέρωνος.

Τὰ ποιήματα τοῦ Ξενοφάνους ἦσαν ἔπη, ἐλεγεῖαι καὶ ἰαμβοί, τὸ δὲ περιεχόμενον αὐτῶν ἦτο ἐν γένει θεολογικόν, φιλοσοφικόν καὶ ἠθικόν, διὸ καὶ ἀνάγεται αὐτὸς εἰς τοὺς διδακτικὰς ποιητάς.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 11 ἐλεγεία εἶναι περιγραφή συμποσίου.

Τὸ συμπόσιον (ὁ πότος) ἤρχετο παρὰ παλαιοῖς μετὰ τὸ δεῖπνον. Ἀφ' οὗ δηλαδὴ εἰσιτώντο καλῶς οἱ κεκλημένοι, ἀπεσύροντο τὰ φαγητά, σαρωνόμενον ἐκαθαρίζετο τὸ ἔδαφος ἀπὸ τῶν διαφόρων λειψάνων τοῦ δείπνου (δοσίων π. χ. καὶ τῶν τοιούτων), τῶν ῥιπτομένων κάτω ὑπὸ τῶν ἐστιωμένων, ἐνίπτοντο αἱ χεῖρες ἀπάντων καὶ ἐκαθαρίζοντο ἀπὸ τοῦ λίπους τῶν ἔδεσμάτων (διότι οἱ παλαιοὶ ἔτρωγον διὰ τῶν δακτύλων τῶν χειρῶν), ἐπλύοντο αἱ κύλικες (τὰ ποτήρια), παρετίθετο τὰ ἐπιδόρπια, παρεσκευάζοντο ἐν γένει τὰ πάντα καὶ τότε, ἐκλεγομένου ἢ ὀρίζομένου ἐνὸς τῶν συμποσίων βασιλέως ἢ συμποσιάρχου, ἤρχετο τὸ συμπόσιον παρτεινόμενον μέχρι βαθείας νυκτὸς ἢ καὶ μέχρι ἕρθρου. Καὶ αἱ συνήθειαι δὲ προπόσεις μετὰ τὸ τέλος τῶν φαγητῶν αἰεποτε ἐγίγνοντο, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Ὅμηρος πολλαχού μαρτυρεῖ. (1) Συνήθιζον δ' οἱ παλαιοὶ Ἕλλη- νες νὰ στεφανῶνται ἐν τοῖς συμποσίοις διὰ στεφάνων μύρτων καὶ ῥόδων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, νὰ ἀλείφωνται διὰ μύρου, νὰ καίωσι λίβανωτῶν ἐν τῇ δι' ἀνθέων κεκοσμημένῃ τῆς οἰκίας βωμῇ, νὰ σπένδωσιν εἰς τοὺς θεοὺς καὶ μετὰ ταῦτα νὰ πίνωσιν οἶνον κεκραμένον (ἔθεν τὸ ἡμέτερον κρασί) διὰ τριῶν ἢ δύο τοῦλάχιστον μερῶν ὕδατος, τῆς ἀκρατοποσίας ἐν γένει βαρβάρου θεωρουμένης. Περιεφέρετο δὲ τὸ ποτήριον ἐπὶ δεξιᾷ, τοῦ πρώτου δηλαδὴ πίνοντος προσφέροντος αὐτὸ πρὸς τὸν δεξιὰ αὐτοῦ καθήμενον, πλὴν ἂν ἐγίγνετο πρόποσις, ὅτε τοῦτο προσεφέρετο τῇ ὑπὲρ οὗ ἢ πρόποσις. Τὴν δὲ εὐθυμίαν κατὰ τὸ συμπόσιον προεκάλουν μουσική, ἄσματα, χοροί, διάφοροι ἀστεῖομοὶ καὶ χαριεντισμοὶ, παίγνια καὶ εὐφρεῖς συνδιαλέξεις, μεταξὺ δὲ σπουδαίων ἀνδρῶν ἐγίγνοντο καὶ σπουδαῖαι συζητήσεις.

Στίχ. 1. Νῦν γὰρ δὴ: Νῦν ἦδη τῇ ὄντι (πράγματι). Περὶ τοῦ γὰρ ἰδὲ 2, 1.—ζάπεδον: τὸ δάπεδον (πάτωμα) ὑπὸ τῶν δούλων δηλαδὴ ἢ παιδῶν.—2. κύλικες: τὰ ποτήρια.—πλεκτούς: πεπλεγμένους.—ἀμφιθεῖ: περιτίθεισι, περιβάλλει: στεφάνους (τὴν κεφαλὴν ἢ τὸν τράχηλον τῶν συμποσίων, διότι τοὺς στεφάνους περιεβάλλοντο καὶ ἀπὸ τοῦ τραχήλου πρὸς τὸ στήθος, ὡς ἀποτρεπτικοὺς τῆς μέθης, καλοῦντες αὐτοὺς τότε ὑποθυμίδας).—3. ἄλλος: παῖς, δούλος.—ὁ δ': ἄλλος δὲ πάλιν παῖς.—ἐν φιάλῃ: ἢ φιάλῃ (ἴδε εἰκόνα ἐν τέλει τοῦ βιβλίου) ἦτο ἀγγεῖον ἀνοικτόν, βαθύ καὶ στρογγύλον, ὅμοιον πρὸς τὰς σημερινὰς ξυλίνας ῥωσικὰς κιάσκα, δι' ὧν οἱ πενήστεροι Ῥῶσοι πίνουσι τὸ τέϊον ἢ τὸ γάλα.

(1) Ἰλ. α, 469. Ὀδ. α, 150 κτλ.

ἀβαθέστερον ὅμως· ὥστε κακῶς λέγεται σήμερον φιάλη παρ' ἡμῖν ὑπὸ πολλῶν ἢ παρὰ Γάλλοις bouteille (ἰταλιστὶ bottiglia), ἐν ᾧ οὐδὲν ἄλλο εἶναι αὕτη ἢ *λήκυθος*.—*μύρον*: τὸ μύρον ἐχρησίμευεν οὐ μόνον εἰς ἀλειψιν, ἀλλὰ καὶ εἰς πόσιν μετὰ τοῦ οἴνου ἀναμειγνύμενον.—*πορσύναι*: ἐτοιμάζει. πορίζει.—4. *κρατήρ*: μέγα ἀγγεῖον, ἐν ᾧ ἐκινῆατο ὁ οἶνος μεθ' ὕδατος, ἐξ αὐτοῦ δ' ἐλάμβανον διὰ τῆς οἰνοχόης καὶ ἔχον εἰς τὰ ποτήρια· ἴδε καὶ τούτου τὴν εἰκόνα ἐν τέλει τοῦ βιβλίου.—*εὐφροσύνης*: εὐθυμίας, οἴνου ὁ οἶνος ἐλέγετο εὐφροσύνη ὡς αἷτιος αὐτῆς· οὕτω καὶ παρ' ἡμῖν λέγεται «καλὴ καρδιά».—5. ἄλλος δ' οἶνος: πλὴν τοῦ ἐν τῇ κρατῆρι.—*οὔκοτε*: οὔποτε, οὐδέποτε· συναπτέον τῷ προδῶσειν=ἔτι οὐδέποτε θὰ προδώσῃ ἡμᾶς, θὰ ἐκλίπῃ. Προσωποποιεῖται ὁ οἶνος χάριν ἐμπάσεως.—6. *μείλιχος*: γλυκός.—*ἐν κεράμοις*: ἐντὸς κεραμεῶν, πηλίνων ἀγγείων, πίθων.—*ἄνθεος δζόμενος*: ἀναδίδων ὁσμὴν ἄνθους, ἀνθοσμίας, μοσχάτος. Ἡ γεν. ἄνθεος, διότι εἶναι αἰσθήσεως σημαντικόν.—7. ἐν δὲ μέσοις: ἐν τῷ μέσῳ δ' ἡμῶν (τῶν συμποσίων).—*ἀγνή*: διότι ὁ λιβανωτὸς ἐχρησίμευεν, ὡς καὶ σήμερον, εἰς τὴν λατρείαν τοῦ θεοῦ καὶ μάλιστα εἰς τὰς θυσίας.—*ἴηται*: ἀναπέμπει, ἀναδίδει.—8. *ἔστιν*: ὑπάρχει, πᾶρεστιν.—9. *πάρκειται*: παράκεινται, ἔχουσι παρατεθῆ.—*γεοραή... τράπεζα*: σεβαστὴ, μεγαλοπρεπὴς, ἀξία λόγου τράπεζα. Νοεῖται ἡ δευτέρα κελουμένη τράπεζα, τὰ τραγήματα.—10. *ἀχθομένη*: κατάφορτος, πλήρης.—11. *βωμός*: ὁ κατὰ τὸ μέσον τῆς αἰθούσης χάριν τῶν σπονδῶν κείμενος.—*ἀν*: κατ' ἀποκοπὴν ἀντὶ ἀνά.—*πεπύκασται*: πρkm. τοῦ πυκάζομαι· εἶναι πυκνῶς κεκαλυμμένος, κατασκεπασμένος.—*πάντη*: καθ' ὁλοκληρίαν.—12. *ἀμφὶ ἔχει*: πληροὶ πανταχόθεν.—*μολπὴ*: ἄσμα.—*θαλίη*: χαρά.—13. *εὐφρονας ἄνδρας*: οἱ φρόνιμοι ἄνδρες, οἱ εὐθυμοῦντες.—14. *εὐφήμοις μύθοις*: διὰ καλῶν, ἠθικῶν, εὐλαδῶν διηγημάτων καὶ καθαρῶν λόγων. Ὁ μῦθος σημαίνει μυθικόν διήγημα, ὁ δὲ λόγος ἀληθής.—15. *εὐξαμένους*: ἐπειδὴν διὰ προσευχῆς αἰτήσωνται, ἀφ' οὗ προσευχηθέντες ζητήσωσι.—*δύνασθαι*: νὰ καθιστῶνται ἱκανοὶ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.—16. *πρήσσειν*: πράσσειν, πράττειν.—*γὰρ ὦν*: γὰρ οὖν· διότι βεβαίως, διότι φυσικῶς.—*ταῦτα*: τὸ πρῆττειν τὰ δίκαια.—*προχειρότερον*: πρότερον (καθῆκον).—17. *οὐχ ἕβρις πίπειν*: δὲν εἶναι ὑβρις τὸ νὰ πίνης. Τὸ β' πρόσ. ἄτε λαμβανομένου τοῦ πράγματος γενικῶς, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν.—*ἀφίκοῦ κεν*: ἤθελεν εἶναι δυνατόν νὰ φθάσῃ, θὰ ἠδύνασο νὰ φθάσῃ.—18. *οἰκάδ'*: εἰς τὴν οἰκίαν σου.—*προπόλου*: ὑπηρέτου.—*μὴ π. γηραλέος*: ὦν ἂν δὲν εἶσαι πολὺ γέρων· διότι εἰς τοὺς γέροντας ἐπετρέπετο διὰ τὴν ἡλικίαν ἢ χρῆσις ὑπηρέτου, ὅστις νὰ ὑποβαστάξῃ αὐ-

τούς, ἵνα μὴ πίπτωσιν ὥστε ἡ ἔλλειψις ὑπὴρέτου ἀπὸ τῶν νέων ἀναχω-
 ρούντων ἀπὸ συμποσίου οἴκαδε ἦτο σημεῖον ἐγκρατείας, ἐν Σπάρτῃ δὲ
 καὶ νόμος ὑπῆρχε τοιοῦτος κατὰ Πλτρχ, ἐν Λυκ. 12 λέγοντα : «πίοντες
 δὲ μετρίως ἀπίσι· δίχα λαμπάδας· οὐ γὰρ ἔξεστι πρὸς φῶς βαδίξαι...».

—19. αἰεῖν : ἐννοεῖται χρῆ. — πίων : ἔταν πῆγ. — ἀναφαίνει : φέρει εἰς
 φῶς. — ἐσθλά : ἀγαθὰς σκέψεις. — 20. ὡς οἱ μνημοσύνη : ἐπεξηγήσεις τῶν
 ἀνωτέρω· ὅτι ἔστιν αὐτῷ μνήμη, ὅτι δηλαδὴ μέμνηται τῆς ἀρετῆς καὶ
 ποιεῖ (κοπιᾷζει) ὑπὲρ αὐτῆς. — 21. διέπειν : ἐκ τοῦ χοή· οὐδαμῶς χρῆ
 διέπειν· οὐχὶ νὰ διηγῆται τις καθόλου μάχας κ.λ., οὐδαμῶς δηλαδὴ πρέ-
 πει τοῦτο ἐν συμποσίῳ. — Τιτήνων : συναπτέον τῇ μάχας, ὡς καὶ τὰλλα
 δύο τὰ ἐπόμενα Τιτανομαχίας, οὐδὲ Γιγαντομαχίας κ.λ. Οἱ Τιτῶνες ἦσαν
 παῖδες τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς ἔξ τὸν ἀριθμόν, ὁ Ὠκεανός, Κοῖος,
 Κρεῖος, Ὑπερίων, Ἰαπετός, Κρόνος. Οὗτοι ἐπαναστάντες κατὰ τοῦ πα-
 τρός αὐτῶν ἐξεθρόνισαν αὐτόν, καταλαβόντες τὴν βασιλείαν τοῦ Κρόνου·
 μετ' οὐ πολὺ δ' ἕμως ὁ Κρόνος κατεκρήμνισεν αὐτοὺς εἰς τὸν Τάρτα-
 ρον. Τούτου ἐνέκα ὀργισθεῖσα ἡ Γῆ ὑπεκίνησε τὸν υἱὸν τοῦ Κρόνου Δία,
 ὅστις ἐκθρόνισας τὸν πατέρα καὶ ῥίψας αὐτόν εἰς τὸν Τάρταρον ἔλαβε τὴν
 βασιλείαν. Αἱ τιτανομαχίαι ἄρα ἦσαν μάχαι μεταξὺ ἀδελφῶν, ὁ δὲ Ξενο-
 φάνης διὰ τοῦτο ἀπὸ ἠθικῆς ἀρχῆς ἀπαγορεύει τὴν κατὰ τὰ συμπόσια
 ἐξιστόρησιν αὐτῶν. Ἐσήμαινον δ' οἱ Τιτάνες τὰς βιαίας φυσικὰς δυνά-
 μεις, τὰς μεταβαλλούσας καὶ μεταποιούσας τὸν κόσμον. — Γιγάντων : Καὶ
 οὗτοι ἦσαν κατὰ τὸν μῦθον υἱοὶ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, τεράστια ἀνθρώ-
 πινα ὄντα τὸ τε ὕψος καὶ τὴν δύναμιν, ἔχοντες πόδας ὀφιοειδεῖς, Ἐπα-
 ναστάντες καὶ οὗτοι ἀσεβῶς κατὰ τῶν Ὀλυμπίων θεῶν ἐκεραυνώθησαν
 πάντες ὑπὸ τοῦ Διός, βοηθοῦντος καὶ τοῦ Ἡρακλέους. Κατὰ τοὺς νεωτέ-
 ρους εἶναι καὶ οἱ Γιγάντες σύμβολα τῶν ἀκαταδαμάστων, ἀγρίων δυνά-
 μων τῆς φύσεως. — 22. οὐδ' αὖ Κενταύρων : οὐδὲ κενταυρομαχίας πά-
 λιν (ἀφ' ἐτέρου). Οἱ Κένταυροι ἦσαν λαὸς θεσσαλικὸς οἰνοπότης, ἀγριος,
 μεταξὺ Πηλίου καὶ Ὀσσης οἰκῶν, ἐκδιωχθεῖς δὲ ἐκείθεν ὑπὸ τῶν γει-
 τόνων Δαπιθῶν. Ἦσαν θηριώδεις, μεγαλόσωμοι, ὄρεσιβίαι (θήρες, φῆρες
 ὄρεσκηφοί) ἔχοντες κατὰ τὸν μῦθον πόδας ἵππου, ὑπὲρ ἐδήλου τὴν περὶ
 τὴν ἵππασίαν ἐμπειρίαν αὐτῶν, ἔπειτα δ' ἐπλάσθησαν ὡς τέρατα ἔχοντα
 προτομὴν μὲν ἀνθρώπου, τὸ δ' ἄλλο σῶμα ἵππου. Διὰ τὰς ἀγρίας αὐ-
 τῶν πράξεις ἀπαγορεύει ὁ Ξενοφάνης καὶ τὸν περὶ αὐτῶν λόγον ἐν συμ-
 ποσίῳ. — τῶν προτέρων : αἰδῶν. 23. σφεδαράς : σφοδράς. — τοῖς : οὐ-
 δέτερον· τούτοις (τοῖς προειρημένοις δηλ. πᾶσι). — χορηστόν : ὄφελος. —

24. ἀγαθόν: τὸ ἔχειν προμηθεῖην=τὸ σέβεσθαι τοὺς θεούς, τὸ μετὰ σεβασμοῦ φέρεσθαι πρὸς τοὺς θεούς.

12.

Ἐνταῦθα παραπονεῖται ὁ Ξενοφάνης, ὅτι αἱ σωματικαὶ ἀσκήσεις προσιμῶνται τῆς ἠθικῆς καὶ διανοητικῆς ἀσκήσεως.

Ἦν αὐτὴν ἔννοιαν εὐρίσκομεν καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ Παναθηναϊκοῦ τοῦ Ἰσοκράτους (α', 1—3).

1. εἰ μὲν: ἡ ὑπόθεσις αὐτῆ ἐκτείνεται μέχρι τοῦ 6 στίχου ἐπαναλαμβανομένη πάλιν διὰ τοῦ ἐν τῷ 10 στίχῳ «εἶτε καὶ ἵπποισιν», ἡ δ' ἀπόδοσις ἀρχεται διὰ τοῦ ἐν τῷ 6 στίχῳ ἀστοῖσιν κ' εἴη κ.λ. ἐπαναλαμβανομένη διὰ τοῦ ταῦτά κε πάντα λάχοι ἐν τῷ 10 στίχῳ. — εἰ... ἄροιο: ἂν ἤθελεν ἄρει νίκην, ἂν ἤθελε νικήσει.—ταχυτῆτι ποδῶν: διὰ τῆς ταχύτητος τῶν ποδῶν του, τρέχων. Τίθεται πρῶτον τὸ ἀγώνισμα τοῦ δρόμου ὡς τὸ ἀρχαιότατον καὶ ὁ κατ' ἐξοχίην ἀγών. Πρβλ. καὶ Τυρτ. 4 (12), 2.—2. πενταθλεύων: ἀγωνιζόμενος πένταθλον· ἦν δὲ τοῦτε δρόμος, ἄλμα, δίσκος, ἀκόντιον, πάλη.—ἐνθα...τέμενος: ὅπου ὑπάρχει τὸ τέμενος (ἄλσος) τοῦ Διός, (δηλαδὴ ἡ ἱερὰ περιοχὴ, ἐν ἣ ὁ ναὸς τοῦ Διός, ἡ καλουμένη Ἄλτις).—3. παρ: κατ' ἀποκοπὴν ἀντὶ παρὰ—παρ. ὁρῆς: πλησίον τῶν βρεμάτων.—Πίσσας: τοῦ Πίσου (ποταμοῦ). Ὁ Πίσας ἦν παραπόταμος τοῦ Ἀλφειοῦ παρὰ τὴν Ὀλυμπίαν βέων.—παλαίων: νοεῖται «νίκην ἄροιο».—4. ἔχων: εἰδώς, γινώσκων, ἔμπειρος ὢν.—πυκτιοσύνην: τὴν πυγμαχίαν, πυγμὴν.—ἀλγινόεσσαν: τὴν πλήρη ἀλγους, ἀλγεινὴν.—5. ἀθλον: ἔχων (ὡς ἀνωτέρω). Σημειωτέα ἢ χρήσις τοῦ οὐδετέρου ἀθλον ἀντὶ τοῦ ἀρσενικοῦ ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἀγῶνος· διότι συνήθως ὁ ἀγών λέγεται ἀθλος, ἀθλον δὲ τὸ βραβεῖον τοῦ ἀγῶνος.—παγκράτιον: πάλη καὶ πυγμὴ.—6. ἀστοῖσιν κ' εἴη: ἡ ἀπόδοσις τοῦ ὑποθετικοῦ· ἤθελεν εἶναι μεταξὺ τῶν ἀστῶν, θὰ ἐφαίνετο εἰς τοὺς ἀστούς.—κυδρότερος: (ἐκ τοῦ κυδός) ἐνδοξότερος· ὁ β' ὅρος τῆς συγκρίσεως νοεῖται «παντὸς ἄλλου».—προσορᾶν: ἐκ τοῦ κυδρότερος·=τὸ πρόσωπον, ὥστε νὰ προσβλέπωσι, νὰ θεωρῶσιν αὐτόν.—7. καὶ κε... ἄροιο: καὶ ἤθελεν ἄρει ἑαυτῷ, ἤθελεν ἀξιωθῆ. — ἐν ἀγῶσιν: ἐν καιρῷ ἀγῶνων. Οἱ Ὀλυμπιονίκαί πλην τοῦ στεφάνου, οὐ ἤξιοντο, εἶχον καὶ ἄλλας τιμάς, οἶαι ἢ ἐν πρυτανείῳ σίτησις, ἀτέλεια, προεδρία (τὸ δικαίωμα δηλ. τοῦ νὰ καθίζωνται ἐπὶ τῶν ἐδωλίων τῆς α' σειρᾶς ἐν θεάτροις ἢ ἐν ἀγῶσι) κ. λ. Ἐνταῦθα τῆς αὐτῆς προεδρίαν νοεῖ.—8. καὶ κε... εἴη: νόει «αὐ-

τῶν· καὶ ἤθελεν εἶναι αὐτῶν.—οἷτα: σίτησις (ἐν πρυτανείῳ).—δ. κτεά-
ρων: ἐκ δημοσίων κτημάτων, δημοσίᾳ.—9. ἐκ πόλιος: ἐκ μέρους τῆς
πόλεως (τῆς πατρίδος).—θ οἶ... εἴη: τὸ ὅποσον ἤθελεν εἶναι εἰς αὐτὸν
κεμῆλιον, τὸ ὅποσον δηλαδὴ ἤθελεν φυλάττει οὗτος ὡς κεμῆλιον.—10.
εἶτε καὶ ἵπποισιν: νοεῖται ἄλλην «νίκην τις ἄριστος», ἂν ἤθελε νικήσει καὶ
δι' ἵππων, ἐν ἵπποδρομίᾳ ἢ ἄρματοδρομίᾳ.—ταῦτα κε... λάχοι: ἤθελε
τύχει τούτων (τῶν τιμῶν, δηλ. προεδρίας, ἀτελείας, ἐν πρυτανείῳ σιτή-
σεως).—11. οὐκ ἐὼν—ἐν ᾧ δὲν εἶναι ἔναντ. μετοχή.—ἐγῶ: εἰμὶ δη-
λαδῆ.—θώμης: τῆς σωματικῆς δυνάμεως.—ἀμείνων: ὑπερτέρα, ὠφε-
λιμωτέρα.—12. σοφίη: ἢ ποιητικὴ δηλαδὴ καὶ φιλοσοφική.—13. εἰκὴ
μάλα νομίζεται: λίαν ἀλογίστως τοῦτο συνηθίζεται, λίαν ἀλόγιστος (ἀ-
τοπος) συνήθεια εἶναι αὕτη.—τοῦτο: τὸ τιμᾶν τοὺς νικητάς.—14. προ-
κρίνειν: προτιμᾶν.—τῆς ἀγαθῆς σοφίης: τῆς σωτηρίου σοφίας (δηλ.
ποιήσεως καὶ φιλοσοφίας).—15. εἰ... μετήϊ: ἂν ἤθελεν ὑπάρχει μεταξύ
τῶν λαῶν.—λύκτις ἀγαθός: δεξιός, καλὸς πυγμαχός.—16. πενταθλιεῖν:
ἐκ τοῦ ἀγαθός, ὡς καὶ τὰ κατωτέρω παλαισμοσύνην καὶ ταχυτήτι πο-
δῶν· σημειωτέα δ' ἢ ποικιλία αὕτη τῆς συντάξεως τοῦ ἀγαθός, πεντα-
θλιεῖν ἀγαθός=καλὸς εἰς τὸ πένταθλον.—παλαισμοσύνην: δεξιός εἰς τὴν
πάλην.—17. οὐδὲ μὲν: οὐδὲ μὴν—οὐδὲ μάλιστα· ἐξαιρέται ὁ δρόμος, ὡς
ὁ κατ' ἐξοχὴν ἀγών.—εἰ ταχ. ποδῶν: ἂν ἤθελεν ὑπάρχει τις ἀγαθός
κατὰ τὴν ταχύτητα τῶν ποδῶν, ἀγαθός δρομεύς, δεξιός εἰς τὸν δρόμον.
—τόπερ: ἕπερ.—πρότιμον: προτιμότερον πάντων δηλ. τῶν ἔργων, ὅσα
πέλει ἔργα θώμης ἀνδρῶν ἐν ἀγῶνι.—19. τοῦτεκεν: τούτου ἕνεκα.—
δὴ: δά.—20. χάσμα: χαρά, ὄφελος.—ἐπὶ τῶν: ἐπὶ τούτῳ.—21. εἴ τις.
νικῶ: ἐπεξήγησις τοῦ ἐπὶ τῶν ἂν τις ἤθελε νικᾷ, ἤθελεν εἶναι νικητής.
Τὸ νικῶ γ' πρόσ. ἐνεστ. εὐκτ.=νική. Ἡ ἐπανάληψις αὕτη τῆς ὑπο-
θέσεως εἰρωνική.—ἀθλεύων: ἀγωνιζόμενος.—22. οὐ παίνει: μεταφο-
ρικῶς δὲν πληροῦσι, δὲν γεμίζουσι.—μυχοῦς πόλιος: τὰ ταμεία τῆς
πατρίδος.

13.

Θεόγνις, ὁ κυρίως ἀντιπρόσωπος τῆς γνωμικῆς ἐλεγείας, ἤκμασε
περὶ τὸ 544 π. Χ., καθ' ὃν χρόνον μεγάλαί πολιτικαὶ μεταβολαὶ συνέ-
δησαν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, τοῖς βουλευτικῶς Μεγάροις. Ἡ πόλις δηλ.
αὕτη ἀπὸ τῆς καθόδου τῶν Ἡρακλειδῶν εἶχε θῶριον πολιτεύμα καὶ ἀπὸ
τῆς ἀποσπάσεως αὐτῆς ἀπὸ τῆς Κορίνθου διωκεῖτο ὑπὸ θωρικῆς ἀριστο-
κρατίας, ἣτις σὺν τῷ χρόνῳ κυρία γενομένη τῆς γῆς καὶ προνομιούχος

κατεπίεξε δεινῶς τὸν ἀκτῆμονα λαόν. Τὴν δυσαρέσκειαν τοῦ πιεζομένου πλήθους ἐκμεταλλευθεὶς πρὸ τοῦ Σόλωνος ἤδη ὁ Θεαγένης ἐγένετο τύραννος· μετὰ τὴν πτώσιν δ' ὅμως αὐτοῦ οἱ ἀριστοκρατικοὶ ἐπεκράτησαν πάλιν καὶ τὰ Μέγαρα κατέστησαν θέατρον ἀγρίων κομματικῶν ἀγώνων. Μετ' ὀλίγον ἔπεσεν ἡ ἀριστοκρατία καὶ δημοκρατία ἀχαλίνωτος εἰσήχθη. Ὁ δῆμος κατεδίωξε τοὺς εὐγενεῖς ἀγριώτατα καὶ τὰ κτήματ' αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους τὸ πλῆθος διένειμαν. Καὶ κατώρθωσαν μὲν πάλιν οἱ ἀριστοκρατικοὶ νὰ ἐκδιώσωσιν ἀποκατάστασιν τινα αὐτῶν εἰς τὰ πρῶην δικαιώματα, ἀλλ' εὐθὺς μετ' ὀλίγον ὁ δῆμος ἐπεκράτησε πάλιν, οἱ εὐγενεῖς ἐξωρίσθησαν καὶ μόλις βραδύτερον ἐπῆλθε φιλικὸς τις συμβιβασμός.

Εἰς τοὺς χρόνους τῆς πολιτικῆς ταύτης ἀνατροπῆς πίπτει ὁ βίος τοῦ Θεόγνιδος, ἐξ αὐτῆς δὲ καὶ αἱ ἐν τοῖς ποιήμασι μακρῶδεις ἐκφράσεις αὐτοῦ (κακοὶ καὶ δειλοὶ κ. λ.) κατὰ τῶν δημοκρατικῶν. Ἄνηκεν οὗτος εἰς ἀριστοκρατικὴν οἰκογένειαν, ἀπώλεσε τὴν κτηματικὴν αὐτοῦ περιουσίαν καὶ ἐγκατέλιπε τὴν πατρίδα κατ' ἀνάγκην ὡς πολιτικῶς φυγᾶς. Μετὰ μακρὰν περιπλάνησιν ἀνὰ τὴν Εὐβοίαν καὶ Σπάρτην ἀφίκετο εἰς τὰ σικελικὰ Μέγαρα, ὅπου καὶ ἐκτίσατο τὰ πολιτικὰ δικαιώματα, μετὰ ἔτη δὲ, γέρων ἤδη, κατήλθεν εἰς τὴν πατρίδα, ἣν, ὡς αὐτὸς λέγει ἐν τοῖς ποιήμασι, προετίμα πάσης ἄλλης πόλεως, ^α καὶ πανταχοῦ διὰ τὴν σοφίαν αὐτοῦ ἦτο εὐπρόσδεκτος.

Αἱ πλείστα αὐτοῦ ἐλεγεῖαι ἀπηυθύνοντο πρὸς νέαν τινα Μεγαρέα, Κύρνον Πολυπαῖδην, ἀριστοκρατικόν, ὃν ὁ Θεόγνις ἐξήτει ν' ἀναθρέψῃ ὡς πατήρ καὶ νὰ διατηρήσῃ ἐν αὐτῷ τὸ φρόνημα καὶ τὸν χαρακτήρα τῶν εὐγενῶν αὐτοῦ προγόνων. Ἐν γένει διὰ τῶν ἐλεγεῖων τοῦ Θεόγνιδος πνέει ἀριστοκρατικὴ πνοή. Μισεῖ οὗτος τοὺς δημοκρατικούς, δι' ὃ ἔπαθεν ὑπ' αὐτῶν κακά, καὶ εὐχεται νὰ πῆν τὸ αἷμά των λέγων «τῶν εἶη μέλαν αἷμα πιεῖν». Οὕτω φανατικῶς ἀριστοκρατικῶς ἦτο, ὥστε κατ' αὐτὸν προσωπικῆ ἱκανότητος δὲν ὑπάρχει παρά μόνον ἐν τῇ ἀριστοκρατίᾳ· οἱ εὐγενεῖς μόνον ἐσθλοὶ, πάντες δ' οἱ λοιποὶ δειλοὶ καὶ κακοὶ, ἀμαυρουμένης τῆς ἠθικῆς σημασίας τῶν λέξεων τούτων. Ἡ διοίκησις τῆς πολιτείας ἀνήκει μόνον τοῖς ἀριστοκρατικοῖς, ὁ δὲ δῆμος ὀφείλει νὰ κύπτῃ τὸν αὐχένα. Οὐδὲ πρέπει ὁ εὐγενὴς νὰ συναναστρέφῃται τοῖς διαφθείρουσι τὰ ἦθη δημοκρατικοῖς, ἀλλὰ νὰ μένῃ ἐν τῇ κοινωνικῇ αὐτοῦ τάξει.

Πλὴν τῶν πρὸς Κύρνον ἐλεγεῖων ὁ Θεόγνις ἐπιζήησε καὶ συμποτικὰς ἐλεγεΐας, πρὸς δὲ καὶ πρὸς ἄλλους φίλους ἐπιθήκας.

Ἡ μεγάλη ἠθικὴ ἀξία τοῦ Θεόγγινος ἀρχαιότατα κατενοήθη, διὰ τοῦτο αἱ ἐλεγείαι αὐτοῦ ἤδοντο τὸ πάλαι ἐν συμποσίοις πρὸς αὐτόν, οἱ δ' Ἀθηναῖοι καίπερ ὄντες δημοκρατικοί, πρωίμως εἰσήγαγον τὸν Θεόγγιν, ὡς καθαρῶς διδακτικὸν ποιητὴν, εἰς τὰ σχολεῖα τάξαντες αὐτὸν μετὰ τοῦ Ἡσιόδου καὶ Ὀμήρου. Ἐγράφη δ' ὁ Θεόγγιν, καίπερ Δωριεὺς, ἐν ἰωνικῇ μορφῇ καὶ διαλέκτῳ, διότι ἡ γλῶσσα τῆς ἐλεγείας ἦτο ἡ ἐπική· ὡς Μεγαρεὺς ὁμοῦς ἔχει καὶ τινὰς δωρισμοὺς.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 13 ἀπόσπασμα εἶναι ὕμνος εἰς Ἀπόλλωνα, προσίμιον συμποτικῆς ἐλεγείας, ἀδομένης ἐν ὥρᾳ σπονδῆς (ἰδὲ 11). Καὶ ναὶ μὲν οἱ ἀρχαιότατοι ὕμνοι ἀνήκουσιν εἰς τὸ ἔπος (ὡς οἱ Ὀμηρικοὶ) ἔχοντες μέτρον δακτυλικὸν ἐξάμετρον, σὺν τῷ χρόνῳ δ' ὁμοῦς ἐγράφησαν τοιούτοι καὶ ἐν ἠρωφελεγεΐῳ ὑπὸ τῶν ἐλεγειακῶν ποιητῶν.

1. Ὡ ἄνα· κλητ. τοῦ ἄναξ· ἐπὶ τῶν θεῶν ἔχει τοῦτο κλητικὴν διττὴν ἄνα καὶ ἄναξ, ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων δὲ μόνον ἄναξ.—Διὸς τέκος· τέκνον, γόνε τοῦ Διός. Ὁ Ἀπόλλων ἦτο θεὸς τοῦ φωτός (ὁ φωτοδότης καὶ ζωογόνος ἥλιος), υἱὸς Διὸς καὶ Λητοῦς (δηλαδὴ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ σκότους τῆς νυκτός, διότι πράγματι ὁ ἥλιος ἀνατέλλει εἰς τὸν οὐρανοῦ σκότους τῆς νυκτός, διότι πράγματι ὁ ἥλιος ἀνατέλλει εἰς τὸν οὐρανοῦ σκότους). Ὁ παλαιότερος αὐτοῦ τύπος ἦν Ἀπέλλων (ἔθεν καὶ τὰ ὀνόματα Ἀπελλάς, Ἀπελλῆς, Ἀπελλικῶν καὶ ὁ μὴν Ἀπελλαῖος), οἱ Θεσσαλοὶ μάλιστα ἔλεγον αὐτὸν Ἀπλῶν ἢ Ἀπλων, ἐν Ἰταλίᾳ δ' οἱ Τυρρηνοὶ Apellun, Apulu καὶ Aplu. Τὸ Ἀπέλλων (ἐκ τῆς ἀπὸ καὶ ἔλλων) ἰσοδυναμεῖ τῷ ἀπελαύνων (ἀπείργων, ἀπομακρύνων τὰ κακὰ), ἦν ιδιότης ἔχει τὸ ἥλιακὸν φῶς, ὁ ἥλιος ὥστε ὁ Ἀπόλλων ἦτο θεὸς ἀλεξίκακος καὶ εὐεργετικός.—οὐποτε σέιο λήσομαι· οὐδέποτε θά σε λησμονήσω· διότι ὁ Ἀπόλλων ἦτο καὶ προσταγῆς τῆς μουσικῆς (καὶ ποιήσεως) καὶ πολιούχος τῶν Μεγάρων, τῆς πατρίδος τοῦ ποιητοῦ.—2. ἀρχόμενος· τοῦ συμποσίου. Ἡ μετοχὴ χρονική=ὄταν ἀρχωμαι, ἐν ἀρχῇ. Ὡσαύτως καὶ τὸ ἀποπανόμενος=οὐδέ κατά τὸ τέλος.—3. σέ· ἀντικ. τοῦ αἰέσω· θά σε ὕμνω.—πρῶτον· ἐν ἀρχῇ (τοῦ συμποσίου).—ἔσταιον· καὶ περὶ τὸ τέλος.—ἐν τε μέσοισιν· καὶ ἐν τῷ μέσῳ.—4. σὺν δέ μοι κλῦθι· Πρβλ. 8, 2.—ἐσθλά· εὐτυχίαν.—5. φοῖβε· ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος, πιθανῶς σημαῖνον τὸν φωτεινὸν (ἐκ τοῦ φάος, φόως, φῶς). Δὲν ἐκθλίβεται, διότι ἡ ἐπομένη λέξις εἶχεν ἐν ἀρχῇ δίγαμμα.—πότνια· ἡ σεβασμία, ἡ δέσποινα.—6. φοίνικος... ἐφαγαμένη· ἐγγίσασα, ἐναγκαλισθεῖσα τὸν φοίνικα· διότι ἐμυθολογεῖτο ὅτι ἡ Λητώ ἔτεκε τὸν θεὸν ἐν Δήλῳ ὑποκάτω φοίνικος, οὗ τὸν κορμὸν ἐνηγκαλίσθη, ἵνα ἀντίσχη εἰς τὰς ὠδῖνας.—ῥαδιῆς χερσίν· διὰ τῶν ῥα-

δινῶν (εὐλυγίστων, κομφῶν) αὐτῆς χειρῶν.—7. κάλλιστον: ὠραιότατον ἕνεκα τῆς αἴγλης τοῦ φωτός.—ἐπί... λίμνη: πλησίον τῆς τροχοειδοῦς (κυκλοτεροῦς) λίμνης. Ἡ λίμνη αὕτη σφίζεται ἐν Δήλῳ μέχρι σήμερον οὕσα ἀκριβῶς τροχοειδῆς.—8. ἀπειρεσίη: ἡ κυκλοτερής.—9. ὀδμῆς ἀμβροσίας: θείας ὀσμῆς, θείας εὐωδίας· δηλωτικὸν τοῦτο τῆς κατὰ τὰς πρώτας (περὶ τὴν ἀνατολήν τοῦ ἡλίου) ἐν τε τῇ Δήλῳ καὶ ταῖς περὶ αὐτὴν νήσοις διαχευομένης ἐκ τῶν ἀγρίων ἀνθέων ἀθανάτου τῷ ὄντι εὐωδίας.—ἐγέλασε: δηλωτικὸν τῆς ἐκ τοῦ φωτός παραγομένης ἐντυπώσεως, διότι τὸ φωτιζόμενον μέρος τῆς γῆς φαίνεται πράγματι ὅτι γελᾷ.—πελώρη: ἡ πελωρία.—10. πόντος: τὸ πέλαγος.—ἄλος πολίης: τῆς λευκιζούσης θαλάσσης, γαλανολεύκου.

14.

• Εὐχή εἰς Ἄρτεμιν, ὅπως προστατεύσῃ αὐτὴ τὸν ποιητὴν.

1. Θηροφόνη: ἀντὶ τοῦ συνήθους θηροφόνε· ὁ εἰς ἡ τύπος εὐχρηστος ἐπὶ θεαινῶν· οὕτω καὶ «Ἦρη ἡμίόχη» κ. λ. Ἡ Ἄρτεμις εἰκόνιζε τὴν σελήνην, ἐνομιζέτο δὲ καὶ θεὰ τῆς θήρας, ἀδελφὴ τοῦ Ἀπόλλωνος.—2. εἶσαθ': εἶσατο (ἐκ τῆς ῥίζης εἶ, ὅθεν καὶ τὸ ῥζω)—ἔδρυσεν. Ὁ λόγος ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς θεᾶς ἀναφέρεται εἰς τὸ ἄγαλμα αὐτῆς, ὃ ἔδρυσεν ὁ Ἀγαμέμνων, διότι ἡ Ἄρτεμις ἔσωσε τὴν κόρην αὐτοῦ Ἰφιγένειαν ἀπὸ τῆς θυσίας ἐν Αὐλίδι ἀναρπάσασα αὐτήν, ἀντ' αὐτῆς δὲ καταπέμψασα ἔλαφον.—εὐχομένη μοι κλῦθι: Πρβλ. 8. 2.—ἀπὸ... ἄλαλκε: τμήσις, ἀπομάκρυνον. Τὸ ἄλαλκε εἶναι ἀόρ. β' τοῦ ἀλέξω.—κακὰς.. κῆρας: τὸν κακὸν θάνατον. Ἡ λέξις κῆρ κυρίως σημαίνει τὸν θάνατον καὶ τοὺς ποικίλους αὐτοῦ τρόπους.—4. σμικρόν: ἐστὶ μῆδαμινόν.—μέγα: σπουδαῖον.

15.

Τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο εἶναι ἐπίκλησις πρὸς τὰς Μούσας καὶ Χάριτας. Καὶ περὶ μὲν Μουσῶν ἰδὲ 8, 2, αἱ δὲ Χάριτες ἦσαν θεαὶ τῆς χάριτος καὶ τῶν θεληγῆτρων, θυγατέρες Διὸς καὶ Εὐρυνόμης, τρεῖς τὸν ἀριθμὸν, Ἀγλαΐα, Εὐφροσύνη, Παισιθέα.

1. Κάδμου: Οὗτος ἦτο υἱὸς Ἀγήνορος τοῦ βασιλέως τῶν Φοινίκων καὶ ἀδελφὸς τῆς Εὐρώπης, ἣν ζητῶν κατὰ τὸν μῦθον ὑπὸ Διὸς ἀρπαγεῖσάν ἤλθεν εἰς Ἑλλάδα καὶ ἔκτισεν ἐν τῇ Βοιωτίᾳ τὰς Θήβας, ὧν

ἡ ἀκρόπολις ἀπ' αὐτοῦ ὠνομάσθη Καδμεία. Οὗτος εἰσήγαγεν εἰς Ἑλλάδα κατὰ τὴν παράδοσιν καὶ τὰ γράμματα. Ἐνομφεύθη τὴν Ἀρμονίαν, θυγατέρα Ἄρεως καὶ Ἀφροδίτης, εἰς τοὺς γάμους δ' αὐτοῦ παρέστησαν ἅπαντες αἱ θεοί, ἐν οἷς καὶ αἱ Μοῦσαι καὶ Χάριτες· προσήνεγκαν δὲ ἕκαστος δῶρα ἄλλοι ἄλλα, αἱ δὲ Μοῦσαι καὶ Χάριτες ἐτραγῳδῆσαν καὶ ἐχόρευσαν. Τότε λοιπὸν εἶπον καὶ τὸ ἐν τῷ γ' στίχῳ ἀναφερόμενον, ὅπερ ἀπέβη παροιμιῶδες. — 2. αἰεῖσαι² : ἤσατε, ἐτραγῳδῆσατε, τραγῳδοῦσαι· εἶπετε. — καλόν : ὠραῖον. — 3. ὄντι : ἐπικῶς=ἔ,τι. — φίλον : ἀγαπητόν. — οὐ καλόν : οὐχὶ ὠραῖον, ἀσχημὸν. — 4. τοῦτ' ἔπος : οὗτος ὁ λόγος. — ἤλθε : ἐπέρασε διὰ μέσου ἀθανάτων στομάτων, ἐλέχθη ὑπ' ἀθανάτων στομάτων.

16.

1. πῶ : μέχρι τοῦδε. — 2. ἔταν . . . ἄδη : ἔταν γίνῃ ἀρεστὸν τοῖς κακοῖς, ἔταν θελήσωσιν οἱ κακοί. Τὸ ἄδη εἶναι ἀόρ. τοῦ ἀνδάνω. — 3. δῆμον : τὸν λαόν. — φθείρωσι : διαφθείρωσι παραπλανῶσι. — δίκας : τὰς δίκας, τὴν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης, τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν. — δίδωσιν : ἀναθέτουσιν. — 4. εἴνεκα : ἔνεκα, χάριν. — οἰκείων κερδέων : ἀτομικῶν συμφερόντων· τὸ κερδέων κατὰ συνίζησιν. — κράτεος : ὑπερισχύσεως. — 5. ἔλπεο μὴ : μὴ ἔλπιζε, μὴ νόμιζε. — ἀτρομεῖσθαι : ἔτι θά μείνῃ ἡσυχος. — δηρόν : πολὺν χρόνον. — 7. εἴτ' ἄν : ἔταν. — φίλα . . . ταῦτα γένηται : γένωνται ταῦτα ἀρεστά. — 8. δημοσίῳ σὺν κακῶ : μετὰ δημοσίας συμφορᾶς, μετὰ τῆς καταστροφῆς τοῦ λαοῦ. — 9. σιάσεις : γίνονται. — ἐμφύλιοι : ἐμφύλιοι· ἀναφέρεται ἀπὸ κοινοῦ καὶ εἰς τὸ σιάσιες. — 10. μόνταροχοι : κατ' ἕκτασιν ἀντὶ μόνταροχοι=τύραννοι. — μήποτε . . . ἄδοι : εὐχὴ· εἴθε μὴδέποτε νὰ γένωνται ἀρεστά, εἴθε νὰ μὴ ἀγαπήσῃ ποτέ.

Τίς ἡ κυρία ἰδέα : —

17.

Διὰ τῶν ἐν τῷ ἀποσπάσματι τούτῳ ὁ ποιητὴς ἀποτρέπει τὸν Κύρνον τοῦ νὰ προσλαμβάνῃ συμβούλους δημοκρατικούς.

Μήποτε : μὴδέποτε· τὸ μὴ τίθεται, ἐπειδὴ ἡ πρότασις εἶναι ἐπιθυμίας. — βούλευε : κάμνε συμβούλιον. — κακῶ . . . σὺν ἀνδρῶ : μετὰ κακοῦ ἀνδρός (δημοκρατικοῦ). — πίσυρος : (ἐκ τῆς βίβλης λίθ· τοῦ λίθω(=πεποιθῶς, δίδων πίστιν εἰς αὐτόν. — 2. εἴτ' ἄν : ἔταν. — τελέσαι : νὰ

ἐκτελέσῃ.—3. μετ' ἐσθλὸν ἰών : πορευθεὶς πρὸς χρηστὸν (ἀριστοκρατικόν).—πολλὰ μογήσας : πολλὰ κοπιήσας.—4. καὶ...ἐκτελέσας : καὶ διανύσας, βαδίσας.

18.

Σπάνιον ὁ πιστὸς φίλος.

Παύρους : (συγγεν. τῷ paulus, raucus, φλαυρός, φαῦρος, φαῦλος) = ὀλίγους. Καὶ ἀλλαχοῦ λέγει ὁ ποιητὴς τοιαῦτα :

«Εὐ μὲν ἔχοντος ἑμεῦ, πολλοὶ φίλοι ἦν δέ τι δεινὸν
συγκύρσῃ, παῦροι πιστὸν ἔχουσι νόον».

Πολυπαῖδη : πατρωνυμικὸν ἐκ τοῦ Πολυπαῖς-ιδος (πολυπάμων = πολυκτῆμων). Ἡ λέγουσα συστέλλεται, διότι ἔπεται φωνῆν.—ἐταίρους : συντρόφους, φίλους.—2. ἐν χ. πηγήμασι : ἐν δυστυχίαις, συμφοραῖς.—πιστοῦς : κατηγορούμενον.—3. ἂν τολμῶεν : θά ἐτόλμων.—4. θυμόν : τὴν αὐτὴν γνώμην.—5. ἴσον : παρὰ ποιηταῖς ἐκτείνει τὸ ἴωτα.—6. δήεις : μέλλον (ἐκ τοῦ da) = θά εὐρηξ.—διζήμενος : ζητῶν, ἂν ζητῆς.—οὐδ' ἐπὶ π. ἀνθρώπους : οὐδὲ καθ' ἕλλην τὴν γῆν.—7. οὐς...μὴ...ἄγοι : ὥστε δὲν ἤθελε περιλάβει αὐτούς.—8. οἴσιν : σχῆμα καθ' ἕλον καὶ μέρος : ὧν ἐπάνω εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπάρχει (ἐπικαθίσταται) αἰδώς.—9. οὐδ' αἰσχρὸν : ἢ σειρὰ εἶναι ἢ ἐξῆς : οὐδ' ἄγει (αὐτοὺς τὸ) κέρδος ἐπὶ αἰσχρὸν χρῆμα· δηλαδὴ : οὐδ' ὀδηγεῖ αὐτοὺς τὸ κέρδος, τὸ χρῆμα, εἰς διάπραξιν αἰσχροῦ πράξεως.

19.

Περὶ χρήματος.

1. Πλήθει : ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ πλήθους, ἐν τῇ κρίσει τοῦ ἀπαίδετου λαοῦ.—μία γίνεται : μία ὑπάρχει.—ἦδε : δεικτικῶς ἢ ἐξῆς (ὁ πλοῦτος).—2. πλουτεῖν : ἐπεξήγ. τοῦ ἦδε :—3. οὐδ' εἰ σοφοὶ μὲν ἔχοις : οὐδὲ σύνεσιν τοῦ δικαίου (δικαιοσύνην) μὲν ἂν ἤθελες ἔχει.—Ῥαδ. αὐτοῦ : αὐτοῦ τοῦ Ῥαδαμάνθους. Ὁ Ῥαδάμανθος ἦτο υἱὸς Διὸς καὶ Εὐρώπης, ἀδελφὸς Μίνως, τοῦ βασιλέως τῶν Κρητῶν, δικαιοτάτος καὶ πάσης κολακείας ἐχθρὸς. Μετὰ θάνατον μυθολογεῖται ὅτι ἐγένετο κριτὴς ἐν Ἄδου, ὡς καὶ ὁ Μίνως.—4. εἰδείης δέ : ἤθελες δὲ ἠξεύρει.—Αἰολίδαο : τοῦ υἱοῦ τοῦ Αἰόλου· προενεκτέον τὸ ὄνομα κατὰ

συνίξισιν. Σίσυφος, ὁ κτίστης τῆς Ἐφύργης (Κορίνθου), ἦτο περιβόητος διὰ τὴν πανουργίαν καὶ φιλοκέρδειαν αὐτοῦ, ἐκ τούτου δὲ καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἔπερ δηλοῖ τὸν παρά πολὺ σοφὸν καὶ πανοῦργον (Σι— ἢ βίβια τοῦ σιός=θεός—καὶ σύφος=σοφός ἀλοιστί· ἔθεν Σίσυφος=θεόσοφος, παρά πολὺ σοφός). Περὶ αὐτοῦ ἐμυθολογεῖτο ὅτι προέδιδε τοῖς ἀνθρώποις τὰ μυστικά τῶν θεῶν καὶ ὅτι κατώρθωσε νὰ ἐξαπατήσῃ καὶ νεκρὸς ἐν Ἄδου τὴν Περσεφόνην. Ζῶν δηλαδὴ ἔτι παρήγγειλεν εἰς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Μερόπην νὰ ἀφήσῃ αὐτὸν ἀποθανόντα ἄταφον· ἔτε δὲ ἦλθεν εἰς Ἄδου παρεπονεῖτο διὰ τοῦτο καὶ ἔπεισε διὰ τῶν πολυτροπιῶν του καὶ πανουργιῶν τὴν Περσεφόνην νὰ ἐπιτρέψῃ αὐτῷ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν γῆν. Ἐνα δῆθεν τιμωρήσῃ τὴν ἀσεβῆ σύζυγον· ἀλλ' ἀναβάς δὲν ἤθελε πλέον νὰ καταβῆ πάλιν εἰς Ἄδου καὶ ἐπέμψθη ὁ Ἑρμῆς, ὅστις κατεβίβασεν αὐτὸν διὰ τῆς βίας. Διὰ πάντα ταῦτα ἐτιμωρήθη νὰ κυλίῃ ἐν Ἄδου πρὸς τὴν κορυφὴν λόφου πέτραν (μέγαν βράχον) «λαῶν ἄνω ὄθεσκε ποτὶ λόφον» καθ' Ὅμηρον, ἦτις ἔμωε εὐθύς ὡς ἔφθανεν εἰς τὴν κορυφὴν ἐκφεύγουσα κατεκυλίετο πάλιν καὶ οὕτως ὁ Σίσυφος διετέλει ἔσαι βρασανιζόμενος.—5. ὅστε : ὁ ὅποιος, ὡς γνωστόν.— Αἶδεω : συνίξισις.— πολυῖδριον : (ἐκ τοῦ πολυῖδρις, πολυῖδρις, πολυμαθής) διὰ τῶν πανουργιῶν αὐτοῦ.— Περσεφόνην : τὴν θυγατέρα τῆς Δήμητρος καὶ γυναῖκα τοῦ Πλούτωνος.— αἰμυλίωσι λόγοις : διὰ κατασκευτικῶν, ἀπατηλῶν λόγων.—7. παρέχει : προξενεῖ.— νόσιω : γενικὴ τῆς ἀναφοράς. Πρβλ. 4, 40. Αἱ ψυχαὶ ἐν Ἄδου ἐνομιζόντο ὅτι ἦσαν ἀπλᾶ εἰδωλα τῶν ἀποθανόντων ἄνευ νοῦ καὶ φρενῶν.—9. οἴπω τις : οἶδεῖς μέχρι τοῦδε.— ἐπεφράσατο : διενεόηθη.—9. ἀμφικαλύψη : περικαλύψη.—10. σκιερὸν : σκοτεινόν.— ἀποφθιμένον : τῶν νεκρῶν.—11. παραμείνεται : ὅποι. ἔστις εἶναι δ' ὑποτακτικὴ συνισταμένη = παρέλθη, περάσῃ, διαβῆ. Πρβλ. 6, 9.— κναέας : (ἐκ τοῦ κύναος) τὰς μαύρας.— αἴ τε : Πρβλ. στίχ. 5.—12. εἰρογοῖσι : κωλύουσι νὰ ἐξέλθωσιν.— ἀναινομένας : ἀρνούμενας, ἀνθισταμένας.—13. ἀλλ' ἄρα : ἀλλ' ἀληθῶς.— σφῆσι πολυφροσύναις : διὰ τῶν πολυτροπιῶν, μηχανορραφιῶν του.—16. ἀγαθὴν : καλὴν, εὐχάριστον, γλυκείαν ἔθεν παρ' Ὅμηρον ὁ Νέστωρ ἡδονεής.— Ν. ἀντιθέου : τοῦ ἰσοθέου Νέστορος. Περὶ αὐτοῦ λέγει ὁ Ὅμηρος (ἐν Ἰλ. α, 249) : τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αἰδῆ.—17. ὠκύτερος δ' εἴηθα : ταχύτερος δὲ θὰ ἦσο.— πόδας : κατὰ τοὺς πόδας.— ταχειῶν Ἀρπυιῶν : ἔβ' ἕρος τῆς συγκρίσεως εἰς τὸ ὠκύτερος=ταχύτερος τῶν ταχειῶν Ἀρπυιῶν. Τὸ ταχειῶν ἀντὶ ταχειῶν κατὰ συστολήν. Ἦσαν δὲ αἱ Ἀρπυιαὶ προσωποποιήσεις τῶν ἀρπακτικῶν καὶ ὀλεθρίων θυελλῶν καὶ δαίμονες

τοῦ ταχέως καὶ αἰφνιδίου θανάτου. Ὀνόματα αὐτῶν φέρονται Ποδάργη, Ἀελλόπους ἢ Ἀελλῶ, Θυέλλα, Ὠκυπέτη.—18. παιδῶν Βορέω : τῶν υἱῶν τοῦ Βορέου· τὸ Βορέω δισύλλαβον κατὰ συνίξιν· ἐλέγοντο δ' οὕτοι Ζήτης καὶ Κάλαις.—τῶν : ὦν.—ἄρα εἰσὶ πόδες : ἐν τῇ ἄρᾳ, περρωτοὶ εἶναι οἱ πόδες.—19. πάντας : πάντες.—ταύτη : οὕτω.—γνώμην καταθέσθαι : νὰ νομιζώμεν, νὰ φρονῶμεν.—20. ὡς : ἔτι δηλαδὴ ἔπλαστος.—πᾶσιν : παρὰ τῇ πλήθει, ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ πλήθους.

20.

Ὁ καλὸς φίλος.

1. Εἴ τις ἐπαινῆσθαι σε : τὸ εἰ μεθ' ὑποτακτικῆς ἐπικῶς· ἐάν τις σ' ἐπαινέσῃ.—ὅσον δούλης : ὅσον ἠθέλεις βλέπει αὐτὸν (ὅσον δηλ. θὰ ἦτο ἐνώπιόν σου).—2. κοσμιθεὶς δ' ἄλλῃ : ἀπομακρυνθεὶς δ' εἰς ἄλλο μέρος, ἔταν ἀπομακρυνθῆ εἰς ἄλλο μέρος.—γλώσσαν ἴησι κακὴν : λέγει κακοὺς λόγους, κακολογῆ.—3. τοί : βεβαίως, ἀληθῶς.—εἰαῖρος ἀνὴρ : σύντροφος.—φίλος οὐ τοί μάλ' ἐσθλός : δὲν εἶναι διόλου πολὺ καλὸς φίλος.—4. ὅς κ' εἶπῃ : ὅς ἂν εἶπῃ, ἕστις δήποτε εἶπῃ.—γλώσση : διὰ τῆς γλώσσης, διὰ τοῦ στόματος.—λίπα : λῶια· ἀγαθὰ, καλὰ.—φρονη δ' ἕτερα : σκέπτηται δὲ διάφορα, ἐναντία.—5. ἀλλ' εἶη : εὐχὴ· ἀλλ' εἶθε νὰ ἔχω.—6. φέροι : ὑποφέρει, ἀνέχεται (καὶ βαρὺν ὄντα κατὰ τὴν ὀργήν). Οὕτω σχεδὸν καὶ ἡμεῖς λέγομεν : ἀγάπαε τὸν φίλον σου μὲ τὸ ἐλάττωμά σου.—7. ἀντὶ κασιγνήτου : ὡς ἀδελφόν.—ἐνὶ θ. φράζω : θέτε εἰς τὸν νοῦν σου, ἐνθυμοῦ.—8. καὶ ποτ' ἐμεῦ μνήσσαι : καὶ θὰ μ' ἐνθυμηθῆς καμμίαν φοράν.—ἐξοπίσω : εἰς τὸ μέλλον.

21.

Δημοκρατικοὶ καὶ εὐγενεῖς.

1. Δειλοὺς : κακοὺς, χυδαίους.—εὐ ἔροσιν : τῇ εὐεργετοῦντι (χυδαίους).—ματ. χάρις ἐστίν : ἡ εὐεργεσία ἀποβαίνει ματαιοτάτη· ματαιοποιεῖ δηλ. ὁ χυδαίους εὐεργετῶν.—2. ἴσον : Πρβλ. 18, 4.—πόντιον : Πρβλ. 13, 10.—3. βαθὺ λήιον : βαθὺ σπартόν.—ἀμῶς ἂν : εὐκτ. τοῦ ἀμάω : ἠθέλεις θερίζει, θὰ ἦτο δυνατόν νὰ θερίσῃς.—εὐ δρῶν : εὐεργετῶν.—εὐ π. ἀντιλάβοις : ἠθέλεν εἶναι δυνατόν νὰ λάβῃς ὡς ἀντάλλαγμα πάλιν εὐεργεσίαν, νὰ ἀντευεργετηθῆς.—5. κακοί : οἱ δημοκρατικοί.—ἀμῶσθης : μὴ δώσῃς.—6. ἐκκέχυται : ἔχει λησμονηθῆ, εἶναι λη-

σμονημένη, λησμονεῖται.—φιλότις : ἡ φίλια.—7. οἱ δ' ἀγαθοί : οἱ εὐγενεῖς.—ἐλαφροῖζοι : ἐν ἐλαφρῷ ποιοῦνται, θεωροῦσιν ἐλαφρόν, μικρὸν πρᾶγμα.—8. μνήμα : μνήμην.—ἀγαθῶν : τῶν εὐεργεσιῶν.—χάριον : εὐγνωμοσύνην.—ἐξοπίσω : Πρβλ. 20, 8.

22.

Οἱ κακοί.

1. Τοί : δωρικὸν καὶ ἐπικὸν=οἱ.—ἐκ γαστροῦ : ἐκ τῆς μητρικῆς κοιλίας, ἐκ γενετῆς.—2. συνθέμενοι : συνάψαντες, Ἐνθυμητέον τὴν παροιμίαν : «φθειροῦσιν ἤθη χρήσθ' ὁμίλια κακία».—3. δεῖλ' : ἀχρεία.—ἔπη δύσφημα : κακολογίας.—4. ἐλπόμενοι : νομίζοντες.—πάντα λέγειν ἔτιμα : ὅτι πάντα ἔλεγον ἀληθῆ· ὅτι πάνθ' ὅσα ἔλεγον, ἦσαν ἀληθῆ.

23.

Φιλία κακοῦ ἀνδρός.

1. Μήποτε . . . ποιῆσθαι : τὸ ἀπαρέμ. ἀντὶ προστ. = μηδέποτε κάμνε.—τοί : βεβαίως.—φίλον εταῖρον : φίλον.—2. φεύγειν : νὰ φεύγῃς φεύγε.—ὥστε : ὡς ἂν.

24.

Εὐσέβεια, πλοῦτος, δικαιοσύνη.

1. Βούλεο : προτίμα.—εὐσεβέων : εὐσεβῶν, εὐσεβῶς ζῶν.—οἰκεῖν : νὰ ζῆς.—2. ἢ πλουτεῖν : β' ὅρος τῆς συγκρίσεως εἰς τὸ βούλεο.—πασάμενος : Πρβλ. 8, 7.—3. ὅστιν : ἔπαθε ἀφαίρεσιν, διότι προηγείται συλλαβὴ μακρά.—4. ἀγαθός : ἐστί.—εὖν : ἂν εἶναι (δίκαιος).

25.

Οἱ ἐνάρετοι.

1. δαίμων : ὁ Θεός.—2. ὀλίγοις ἀνδράσι : εἰς ὀλίγους ἀνδρας (τοὺς ἀριστοκρατικούς).—μοῦθ' ἔπειτα : μερίδιον ὑπάρχει· ὀλίγοι δηλαδή μετέχουσιν αὐτῆς.

26.

1. Μήποτε : μηδέποτε. Πρβλ. 17, 1.—τοί : Πρβλ. 23, 1.—θυμοφθόρον : τὴν φθειρούσαν τὴν ψυχὴν, τὴν ζωὴν.—χολωθεῖς : ἔταν χο-

λωθῆς, ὀργισθῆς.—2. ἀχρημοσύνην : ἀκτῆμοσύνην, ἀχρημασίαν.—ὀλομένην : μέσ. ἀβρ. β' τοῦ ὀλλυμι=τὴν κατηραμένην.—προφέρει : ὀνειδίζει.—3. τὸ τάλαριον : τὸν ζυγόν, τὴν πλάστιγγα.—ἐπιροῦπει : ἀφῆνει νὰ κλίνη. Τίνα ἐπιγραφὴν δυνάμεθα νὰ θέσωμεν ;—

27.

1. ἀγοῦσθαι : ἀντι προστακτ.—μηδέποτε λέγε· ὁ ἔνεστ. ἀγοῦσθαι.—2. ὅ,τι τελεῖ : πλάγ. ἐρώτ.=τί θὰ φέρῃ.—νῦξ χημέρη : νῦξ καὶ ἡμέρα, δηλαδὴ ἡ πάροδος τοῦ χρόνου· διότι κατὰ τὴν ἡμετέραν παροιμίαν «ἡ νύκτα γενεᾶ ἐπίσκοπον κ' ἡ αὐγὴ μητροπόλιτην». Ἡ κυρία ἰδέα ;—

28.

Ἡ πενία.

1. Πάντων μάλιστα : ὑπὲρ πάντα τάλλα.—2. γήρως : νοεῖται μᾶλλον· καὶ τοῦ γήρατος περισσότερον.—ἠλιάδων : πάλιν νόησον τὸ μᾶλλον· εἶναι δ' ἠλιάδος ὁ ἐπιάλγης, ὁ καθ' ὕπνου πιέζων τὸν ἀνθρωπον κατὰ τὸν λαίμην καὶ παραλύων πᾶσαν αὐτοῦ κίνησιν, ὁ κοινῶς λεγόμενος βοαγγῆς, ἐκ τοῦ ὅτι ἐπιφέρει βράγχος εἰς τὸν ὑπ' αὐτοῦ πιεζόμενον καὶ κωλύει οὕτω τὴν χρῆσιν τῆς φωνῆς.—φεύγοντα : ἀποφεύγων τις.—βαθυκῆτα : τὸν βαθύκοιλον, βαθύκολπον· ἐκ τοῦ βαθύς καὶ κῆτος = χάσμα, κοιλότης, ἔθεν καὶ ἡ Λακεδαιμόνων παρ' Ὀμήρῳ κητώεσσα= πλήρης σχισμῶν τοῦ ἐδάφους, χαραδρώδης. Τὸ κῆτος καὶ κητώεσσα συγγενέουσι, φαίνεται, τοῖς Καιάδας, Καιάτας, Κεάτας (τόπος ὀρυγματώδης), Καίαια (ὀρυγμάτα, ὑπὸ σεισμῶν καταρραγέντα χωρία) καὶ τῷ ῥήματι κείζειν (σχίζειν), διὸ καὶ τὸ κητώεσσα ἰσοδυναμεῖ τῷ καιετώεσσα.—πόντον : Πρὸλ. 13, 10.—4. ὀπιεῖν : ἑαυτὸν νὰ ῥίπτῃ τὸν ἑαυτὸν του, νὰ πίπτῃ—ἠλιβάτων : τῶν ἀποτόμων, ἀποκρήμων.—πετρώων : πετρῶν, βράχων.—καί : κάτω, ἀπὸ τῶν βράχων δηλαδὴ.—5. δεδμημένος : καταθεβλημένος.—6. οὐτ' ἔραξι : οὔτε νὰ πράξῃ, νὰ ἐνεργήσῃ.—γλώσσα δέ οἱ δέδεται : ἡ δὲ γλώσσα αὐτοῦ εἶναι δεδεμένη. Οὕτω καὶ ἡμεῖς λέγομεν : «τὰ γρόσια κάνουν τὲς δουλειές» καὶ «ἔχεις λιλιὰ : ἔχεις μιλιὰ».

29.

1. πάντων : ἐκ τοῦ ἄριστον.—ἐπιχθονίοισιν : τοῖς ἀνθρώποις, τοῖς ἐπὶ χθονὶ οὔσι.—2. εἰδαεῖν : νὰ ἴδωσι, νὰ αἰσθανθῶσιν.—αἰγῆς : τὸ φῶς,

τάς λάμψεις.—όξέος : τοῦ καυστικοῦ, διαπεραστικοῦ.—3. ὅπως ὄνιστα : ὡς τάχιστα.—προῆσαι : νά περάσῃ.—4. γῆν : χόον, χῶμα.—ἐπιεσάμενον : ἀόρ. τοῦ ἐπιέννυμαι, ἐφέννυμαι=ἐνδύομαι ἐπάνω μου, περικαλύπτομαι.—Ἐπιγραφή :—

30.

Ἡ ἐλεγεία αὕτη ἀπευθύνεται πρὸς τινά Σιμωνίδην, ἀνήκει δ' εἰς τὰς γραφεύσας ἐν τῇ μέσῳ τῆς πολιτικῆς τῶν Μεγάρων ἀνατροπῆς· τοῦτου ἕνεκα ὁ Θέογνις ὀμιλεῖ ἐν αὐτῇ ἀλληγορικῶς διὰ τὸν φόβον τῶν ἀντιπάλων. Ἀπολέσας τὴν περιουσίαν αὐτοῦ καὶ ἀκτῆμων γενόμενος δὲν τολμᾷ πλέον νά διδῇ συμβουλάς τοῖς ἀριστοκρατικοῖς εὐχαρίστως αὐτοῖς ἀναστρεφόμενος. Εἰκονίζεται δὲ ἐνταῦθα τὸ σκάφος τῆς πολιτείας ἐν τρικυμίᾳ. Πρὸλ. καὶ 42.

1. Εἰ μὲν ἔχοιμι : ἂν μὲν ἤθελον ἔχει.—χοήματα : περιουσίαν, κτήματα.—οἷα πάροιθεν : ὅποια ἔιχον πρότερον.—2. οἶκ ἂν ἀνύμην : (τοῦ ἀνύομαι) δὲν θὰ ἐλυπούμην.—τοῖς ἀγαθοῖσι συνῶν : τοῖς ἀριστοκρατικοῖς συναναστρεφόμενος (καὶ λέγων, ἔννοεῖται, αὐτοῖς πολλά).—3. παρόχεταιί με : ἀπροσώπως=παραλείπω αὐτά.—γινώσκοντα : ἂν καὶ τὰ γνωρίζω. 4. χορημοσύνη : ὑπ' ἀνάγκης.—γ οὐς περ : καίπερ γινώσκων (πολλῶν ἄμεινον).—5. οὔνεκα : διότι.—καθ'... βαλόντες : (τμησίς) καταβαλόντες, καταρρίψαντες· ἐντεῦθεν ἄρχεται ἡ ἀλληγορία.—6. Μ. ἐκ πότιου : οὕτως ὀνομάζεται τὸ Αἰγαῖον πέλαγος.—νύκτιδιὰ ὄνοφερῆν : διὰ νυκτὸς σκοτεινῆς. Πρὸλ. Ἰλ. κ, 83 : «νύκτα δι' ὄρφναίην».—7. ὑπερβάλλει : ὑπερτερεῖ καὶ τῶν δύο τοίχων, ὑπερπηδᾷ καὶ τοὺς δύο τοίχους (τοῦ πλοίου).—τοῖχοι δ' : αἱ πλευραὶ αὐτοῦ.—8. ἦ : ἀληθῶς.—9. οἶ' : ὅπως πράττουσιν, ὅπως φέρονται· ἐπεξηγεῖται δὲ τοῦτο διὰ τοῦ κυβερνήτην μὲν κ. λ.—10. ἐσθλόν : τὸν ἱκανόν.—δις : ἄσους.—φυλακῆν εἶχεν : ἐφύλαττε (τὸ πλοῖον).—ἐπισταμένως : ἐπιστημόνως, τεχνικῶς.—11. χοήματα δ' : τὰ δὲ πράγματα (κτήματα).—βίη : βία, διὰ τῆς βίας.—κόσμος : ἡ τάξις, ἡ πειθαρχία.—12. δασμός : (ἐκ τοῦ δαίω) διανομή. Ὑπὸ τὴν ἀλληγορικὴν ἔννοιαν τῆς διανομῆς τῶν κερδῶν τοῦ πλοίου δηλοῦται ἡ διανομή τῆς γῆς ἢ γενομένη ἐν Μεγάροις ὑπὸ τῶν δημοκρατικῶν ἅμα τῇ ἐπικρατήσῃ αὐτῶν.—οὐκέτ' ἴσος γίγνεται : δὲν γίγνεται πλέον δικαία.—εἰς τὸ μέσον : ἐξ ἴσου, ἀμερολήπτως.—13. φορητοί : οἱ ἀχθοφόροι.—κακοί : οἱ χυδαῖοι, ὁ ὄχλος (εἶναι ὑπεράνω, ὑπερτεροί).—ἀγαθῶν : τῶν εὐγενῶν.—14. δειμαίνω : φοβοῦμαι.—κατὰ κῦμα πίη : (τμησίς) καταπίη τὸ κύμα.—15. ἠνίχθω : ἀνιγματοδῶς (εἰρήσ-

θω, ἔστωσαν εἰρημένα.—μοι: ὑπ' ἑμοῦ.—*κεκρυμμένα*: κεκρυμμένως, σκοτεινῶς πως.—16. *γινώσκου δ' ἂν τις*: δύναταί τις ἔμως νὰ ἐννοήσῃ ταῦτα.—*καὶ κακός*: καὶ χυδαῖος (δημοκρατικός).—*ἦν σοφὸς ἦ*: ἂν εἶναι νοήμων, ἂν ἔχῃ νοῦν.

31.

Προσευχή εἰς Ἀπόλλωνα.

1. *Φοῖβε*: δὲν ἐκθλίβεται, διότι τὸ ἀναξ ἔχει δίγαμμα.—*αὐτὸς μὲν*: σὺ αὐτὸς μὲν, σὺ ὁ ἴδιος ἢ ἀπόδοσις ἐν στίχῳ β αὐτὸς δέ=σὺ αὐτὸς δέ.—*ἐπύρσασας*: ὠχύρσασας διὰ πύργων, ἔκτισας. Ὁ Θεόγνις ἀναφέρεται εἰς τὸν μῦθον περὶ ὀχυρώσεως τῶν Μεγάρων, καθ' ὃν ὁ Ἀπόλλων ἐβοήθησε τὸν Ἀλκιάθου εἰς ὀχύρωσιν τῆς ἀκροπόλεως κιθαρίζων, κινῶν δηλ. διὰ τῆς περὶ τὴν κιθάραν τέχνης αὐτοῦ τοὺς λίθους. Ὁ μῦθος προφανῶς ἤθελε νὰ σημάνη τὴν μεγίστην δύναμιν τῆς μουσικῆς καὶ τὴν ἐπίδρασιν αὐτῆς οὐ μόνον ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτὰ τὰ ἄψυχα. Παράβαλε καὶ τὰ περὶ Ὀρφέως μυθολογούμενα.—*πόλιν ἀκροῆν*: τὴν ἀκρόπολιν. Τὰ Μέγαρα εἶχον δύο ἀκρόπολεις, τὴν μίαν καρικὴν (κτισθεῖσαν δηλ. ὑπὸ Καρῶν, ἔχουσαν τὸ μέγαρον τῆς Δήμητρος, πρὸς τὰ ἄνω, τὴν δ' ἄλλην νεωτέραν, φαίνεται, ἔκτισεν ὁ Ἀλκιάθους βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ θεοῦ καθημένου ἐπὶ βράχου, ὅστις ἠχηρὸς διὰ τοῦτο γεγόμενος ἐδεικνύετο ὑστερον ὑπὸ τῶν Μεγαρέων τοῖς ἀφικνουμένοις ξένοις.—2. *Ἀλκαθῶφ*: ἐξ Ἡλίδος ἐλθὼν οὗτος καὶ φονεύσας τὸν ἐπὶ τοῦ Κιθαϊρῶνος λέοντα, ὅστις εἶχε σπαράξει τὸν υἱὸν τοῦ Μεγαρέως, ἀντημεψίθη λαβὼν παρ' αὐτοῦ τὴν θυγατέρα του εἰς γάμον καὶ τὸν θρόνον τῶν Μεγάρων.—3. *ὕβριστην*: τὸν βίαιον, ἀγέρωχον.—*Μήδων*: ἀναφέρεται εἰς τὰς ἀκουσμένας τότε παρασκευὰς τοῦ Δαρείου ἢ Ξέρξου, διότι καθ' Ἡρόδοτον (Ζ, 112) «τέως ἦν τοῖσι Ἑλλησι καὶ τοῦνομα τῶν Μήδων φόδος ἀκουσαί».—*ἀπέρουκε*: ἀπότρεπε, ἀπομάκρυνε.—4. *τῆσδε πόλευς*: ταύτης ἐδῶ τῆς πόλεως: τὸ εο συναϊρεῖται εἰς εν, ὡς θέρευς κ. λ.—*τοί*: σοί.—*ἐν εὐφροσύνῃ*: ἐν εὐθυμίᾳ, ἐν χαρᾷ.—5. *ἦρος*: ὅτε ἐπέρχεται τὸ ἔαρ, ἐν ἀρχῇ τοῦ ἔαρος. Αἱ ἑορταὶ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐτελοῦντο ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὸ ἔαρ, διότι τότε ἐπιστεῦετο, ὅτι ὁ θεὸς ἐπέστρεφεν εἰς Ἑλλάδα ἐκ τῶν Ὑπερβορείων (Σκυθῶν), ὅπου διεχειρίμαζε.—*πέμπωσ'*: σοὶ πέμπωσι.—*κλειάς*: λαμπράς.—*ἐκατόμβας*: θυσίας.—6. *τερόμενοι*: διασκεδάζοντες.—*κιθάρη*: διὰ τῆς κιθάρας.—*ἠδ' ἐρατῇ θαλίῃ*: καὶ διὰ ποθητῆς εὐωχίας.—7. *παιάνων τε χοροῖς*: καὶ διὰ χορῶν παιάνων, διὰ

χορῶν παιάνων, διὰ μουσικῶν χορῶν, χορῳδίων.—*λαχῆσαι* : *λαχαῖς*—διὰ φωνῶν, ἀλάλαγμων.—8. ἡ γὰρ : αἰτιολογία τοῦ ἀπευρέκει : διότι ἀληθῶς.—*ἔγωγε* : ἐγὼ τοῦλάχιστον.—*ἀφραδίην* : (ἐκ τοῦ ἀφραδῆς, ὃ ἐκ τοῦ α στερ. καὶ φράζομαι)—τὴν ἀνοησίαν βλέπων, τὴν ἀφροσύνην παρατηρῶν.—9. καὶ σιάσιν... *λαοφθόρον* : καὶ τὴν φθειρούσαν τὸν λαόν, τὴν θλεθρίαν τῷ λαῷ ἐσωτερικὴν διαίρεσιν (τῶν Ἑλλήνων). — 1. *Ἰλαος* : εὐμενής.—*ἦλθον μὲν γὰρ ἔγωγε* : διότι μετέβην (ὑπῆγον) μὲν ἐγὼ πράγματι.—*εἰς Σ. γαῖαν* : εἰς Σικελίαν· ὅτε δηλ. ἔφυγεν ἐκ τῆς πατρίδος.—12. *ἀμπελόεν πεδίον* : εἰς τὴν πλήρη ἀμπελῶν (κατάφυτον ἀμπελῶν) πεδιάδα. Καὶ ὁ Σοφ. ἐν Ἀντιγ. 1312 λέγει : «χλωρὰ ἀκτὰ πολυστάφυλος (Εὐβοίας)», ὡς γνωστὸν δὲ μέχρι σήμερον ἡ Εὐβοία εἶναι ἀμπελόεις καὶ πολυστάφυλος. Τὸ πολυστάφυλον αὐτῆς τὸ πάλαι δηλοῖ καὶ τὸ λεγόμενον ὅτι ἐν τῇ Εὐβοικῇ Νύσῃ ὑπῆρχε θαυμαστὸν κλήμα, ἕπερ τὴν μὲν πρῶταν ἦνθει, περὶ τὴν μεσημβρίαν εἶχεν ὄμφακας, περὶ δὲ τὴν ἑσπέραν ὠρίμους σταφυλάς.—13. *Σπάρτην τ'* : καὶ εἰς τὴν Σπάρτην (ἤλθον).—*ἀγλαὸν ἄστν* : (κατὰ παράθεσιν προσδ. τοῦ Σπάρτην)· τὴν λαμπρὰν πόλιν.—*δονακοτρόφον* : (δόναξ-τρέφω)· τοῦ καλαμοτρόφου, τοῦ τρέφοντος πλῆθος καλάμων· γνωστὸν τοῦτο καὶ ἐκ τοῦ ὅτι οἱ παῖδες τῶν Σπαρτιατῶν ἐκοιμῶντο ἐπὶ τῶν καλάμων, οὓς ἀπὸ τῶν ὀχθῶν τοῦ Εὐρώτα συνέλεγον.—*Εὐρώτα* : θωρικὸς τύπος.—14. *μ' ἐφίλειον* : μ' ἐφίλειον, μ' ἐφιλοξέουον.—*προσφρόνως* : προθύμως, μετὰ χαρᾶς.—*ἐπερχόμενον* : ὅτε διέβαινον, ὁσάκις διέβαινον ἐκεῖθεν.—15. *οὐ τις...* *τέοφρις* : οὐδεμία εὐχαρίστησις ἐκεῖνων (τῶν φιλοξένων περιποιήσεων).—*ἐπὶ φρένας* : εἰς τὴν καρδίαν μου.—16. *οὐδὲν ἄρ'* : οὐδέν, ὡς φαίνεται, ἄλλο.—*φίλτερον πάτριος* : ἀγαπητότερον τῆς πατρίδος. Πρβλ. Ὀδ. ι, 33 «οὐδὲν γλύκιον ἢς πατρίδος οὐδὲ τοκήων» καὶ στίχ. 27 «οὗτοι ἐγὼ γε ἢς γαίης δύναμαι γλυκερώτερον ἄλλο ἰδέσθαι».

32.

Ἑλπίς.

Στίχ. 1. Ἑλπίς : Οἱ ἐξόριστοι καὶ πολιτικοὶ φυγάδες ἔξω τρέφοντες πάντοτε τὴν ἐλπίδα τῆς καθόδου αὐτῶν εἰς τὴν πατρίδα. Ἄλλὰ καὶ γενικῶς ἡ ἐλπίς ἐπιστεύετο καὶ πιστεύεταί, ὅτι μόνη αὐτὴ παραμένει τοῖς ἀνθρώποις ἐν ταῖς δυστυχίαις τοῦ βίου. Ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς προσωποποιεῖ τὴν ἐλπίδα, ὡς καὶ κατωτέρω τὴν πίστιν, τὴν σωφροσύνην καὶ

6

N. Μπαξεβανάκι Ἑλληνες Λυρικοὶ ἔκδοσις ἕκτη.

τὰς χάριτας.—*μούνη* : *μόνη*.—*θεός* : *θεά*.—*εὐθλή* : *ἀγαθή*, *εὐεργετική*.—*ἔνεστιν* : *ὑπάρχει* μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων.—2. *ἐκπρολιπόντες* : τοὺς ἀνθρώπους *φυγόντες* καὶ *ἀπήσαντες*, *ἐγκαταλιπόντες*.—*ἔβαν* : *ἀνεχώρησαν*.—3. *ἀνδρῶν σωφροσύνη* : ἡ *σωφροσύνη*, ἡ *φρόνησις* τῶν ἀνθρώπων.—*ἔλιπον ἐγκατέλιπον*. Αἱ *Χάριτες* *ἐσήμαινον* τὴν *ἠθικὴν* τῶν *πραγμάτων* *διάταξιν*, τὴν *ἁρμονίαν* καὶ *ὁμόνοιαν*, ἡ *ἀπουσία* δ' αὐτῶν *τοὐναντίον* τὴν *ἀκοσμίαν* καὶ *ἀγριότητα*.—5. *γένος* : ἡ *γενεά*.—*ἔφθιτο* : *ἀόρ.* β' τοῦ *φθίνω*=*κατεστράφη*, *ἀπόλετο*.—*θέμιστας* : *νόμους*, *δίκαιον*.—6. *οὐκ ἐτι γινώσκουσ'* : *δὲν γινώσκουσι πλέον*, *δὲν ἔχουσι φιλοδικαίους διαθέσεις*.—*οὐδὲ μὲν* : *οὐδὲ μὴν*, *ἀλλ' οὐδέ*.—*ἐθνομίας* : τοὺς *τρόπους* τῆς *καλῆς* *διοικήσεως*, τῆς *τηρήσεως* τῶν *νόμων*.—8. *ἄφρα ζῶει* : *ἐν ἄσφ ζῆ*.—8. *περὶ θεοῦ* : *ἀναφορικῶς πρὸς τοὺς θεοὺς*, *περὶ τὰ θεία εὐσεβῶς φερόμενος*. Τὸ *θεοῦ* *κατὰ συνίξιν* *μονοσύλλαβον*.—9. *ἐλόγμενος* : *ἔταν προσεύχεται*.—*καίων* : *ἔταν καίη*.—*ἀγλ. μηρία* : *ἔξοχα*, *λαμπρὰ μηρία*.—*μηρία* : *μηρούς*. *ἀγλ. μ. καίων* : *ἔταν θυσιάζω*, *ἔταν προσφέρω* *θυσίαν*.—10. *πρώτη καὶ πυμάτη* : *ὑπερβατόν*, *ἀντί* : *πρώτη* *τε* *καὶ* *πυμάτη*, *καὶ* *πρώτη* *καὶ* *τελευταία* (*καὶ* *ἐν ἀρχῇ* *καὶ* *ἐν τέλει* τῆς *θυσίας*).—11. *φραζέσθω* : τοῦ *φράζομαι*=*σκέπτομαι*, *προσέχω*=*ἄς* *πρόσέχω*.—*σκολίων λόγον* : τὸν *ἀπατηλόν*, *ἐπίβουλον λόγον*.—12. *οὐδέν'* : *οὐδένα*.—*ὀπιζόμενοι* : *ἐκ τοῦ ὀπις*=*προσέχοντες*, *σεβόμενοι*, *φοβούμενοι*.—13. *αἰὲν καὶ αἰεὶ*=*αἰεὶ*, *πάντοτε*.—*ἐπέχουσι* : τὸν *νοῦν*, τὰς *σκέψεις* αὐτῶν.—*ἐπ' ἄλλοτριῶις κτεάνοις* : εἰς τὰ *ἀλλότρια*, *κτῆματα*, εἰς τὴν *περιουσίαν* τῶν *ἄλλων*.—*κτεάνον*=*κτῆμα*.—14. *θηκάνενοι* : *ἐπιθέσαντες*, *ἄφ' οὗ θέσωσι* *συνήθως*.—*εὐθλὰ σύμβολα* : *καλὰς λέξεις* εἰς *κακὰ ἔργα*.

33.

Βουλαὶ θεοῦ καὶ ἀνθρώπων.

Στίχ. 1. *ἄτης* : (*ἐκ τοῦ ἀάω*)=*ζημίας* *κατ' ἀντίθεσιν* *πρὸς τὸ κέρδος*.—*Κύρον'* : *ἰδὲ τὰ περὶ Θεόγινδος ἐν σελ. 70*.—2. *δύοτες* : *δοτήρες*.—3. *ἐν φρεσὶν εἰδώς* : *γινώσκων ἐνδομύχως*, *ἐν γνώσει ὦν*.—4. *ἐς τέλος* : *μέχρι τέλους*.—*γίνεται* : *ἀποβαίνει* (*ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐργάζεται*).—*ἀγαθόν-κακόν* : *ἀντί οὐσιαστικῶν*.—5. *δοκέων* : *δοκῶν*, *ἐν ᾧ νομίζει*.—*θήσειν* : *ἔτι* *θὰ κάμη*.—6. *καὶ τε δοκῶν* : *καὶ* *πάλιν*, *ἐν ᾧ νομίζει*.—7. *παραγίγνεται* : *ἔρχονται*. *Ἰσχυροί* *ἀποκείμενον τὸ ὄσ'* *ἐθέλησι*.—*ὄσ'* *ἐθέλησι* : *κατὰ παράλειψιν τοῦ ἂν συνήθη τοῖς ποιηταῖς ὄσα ἂν θέλη*.—8. *ἴσχει*

γάο : διότι ἐμποδίζουσι.—*χαλεπῆς πείρατ' ἀμυχανίης* : κατὰ προσωποποίησιν—τὰ δίκτυα τῆς σκληρᾶς ἀδυναμίας αὐτοῦ (ὡς ἀνθρώπου ἀδυνατου), δηλ. ἢ σκληρὰ ἀδυναμία, ἢ (ἂν τὴν λέξιν ἐκλάβωμεν ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ *πέρατα*) τὰ ὄρια, τὰ ὁποῖα ἐπιβάλλει αὐτῇ ἢ σκληρὰ αὐτοῦ ἀδυναμία.—9. *μάταια νομίζομεν* : ματαιοδοξοῦμεν, ματαιοφρονοῦμεν. Πρβλ. 9, 31-6, 10.—*κατὰ σφέτερον νόον* : κατὰ τὰς σκέψεις αὐτῶν, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν. Ἡ κατὰ σημαίνει συμφωνίαν, ἕπως δηλ. αὐτοὶ θέλουσι.—*τελεῦσαι* : τελοῦσιν, ἐκτελοῦσι.—*θεοί* : μονοσυλλάβως κατὰ συνίζησιν.

Ἡ ἐλεγεία αὕτη εἶναι μεμψιμοιρία, οὕτως εἶπειν, κατὰ τῆς ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας. Οὕτω καὶ ὁ Ξενοφῶν ἐν Κύρ. παιδ. I, 6, 19 λέγει : ἀνθρωποὶ μὲν αἰρουνται πράξεις εἰκάζοντες, εἰδότες δὲ οὐδέν, ἀπὸ πείρας ἔσται αὐτοῖς τάχαθόν.

34.

Ἄρχιλοχος ὁ Τηλεσικλέους ἔζη περὶ τὸ 700 π. Χ. Ἐξ εὐγενοῦς ἱερατικοῦ οἴκου τῆς Πάρου καταγόμενος ἀπῆλθε μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἄλλων ἀποίκων Παρίων εἰς Θάσον, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι, ὅτι ἔμελλε ν' ἀποφύγη τὴν ἐν τῇ πατρίδι πενίαν· ἢ ἀποικία δ' ἔμωε αὕτη περιπλακεῖσα εἰς πόλεμον πρὸς τοὺς ἐγχωρίους κατοίκους τῶν θρακικῶν παραλίων (Σαῖτους) καὶ πρὸς τοὺς προτέρους Ἕλληνας ἀποίκους ἐδυστύχησεν, ὃ δ' Ἄρχιλοχος ἐν τινὶ μάχῃ πρὸς τοὺς Σαῖτους, ἕπως σωθῆ, κατ' ἀνάγκην καὶ ἀκουσίως ῥίψασπις γενόμενος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα. Ἐν Πάρῳ στενὰς ἔχων σχέσεις πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Λυκάμβρα ἠγάσθη τῆς νεωτάτης θυγατρὸς αὐτοῦ Νεσδούλης, ἣν καὶ ἐμνηστεύθη· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Λυκάμβρας ὕστερον παρέβη τὴν ὑπόσχεσιν αὐτοῦ, οὕτω πικρῶς ἐπετέθη κατ' αὐτοῦ διὰ τῶν ποιημάτων ὁ Ἄρχιλοχος, ὥστε λέγεται ὅτι ἔφερεν αὐτόν τε καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ εἰς τὴν δι' ἀγχόνης αὐτοκτονίαν. Τέλος ὁ ποιητὴς ἔπεσεν ἐν τινὶ μάχῃ τῶν Παρίων πρὸς τοὺς Ναξίους φονευθεὶς ὑπὸ τινος Ναξίου λεγομένου Καλλώνδα.

Ὁ Ἄρχιλοχος δὲν ἦτο μόνον ἐλεγειακὸς ποιητὴς, ἀλλὰ καὶ κατ' ἐξοχὴν ἱαμβογράφος. Τὰ δημῶδη σκώμματα παραλαθὼν πρῶτος αὐτὸς διεμόρφωσε τεχνικῶς εἰς ποίησιν ἰδίου μέτρου καὶ ρυθμοῦ, τὴν σατυρικὴν ἱαμβικὴν, ἀναγαγὼν ἅμα αὐτὴν εἰς ἀνυπέρβλητον ἐντέλειαν.

Μέχρι τῶν χρόνων αὐτοῦ ἐγινώσκετο μόνον τὸ σεμνὸν δακτυλικὸν ἑξάμετρον. Ὁ Ἄρχιλοχος ἐγκαταλιπὼν αὐτὸ ἐδημιούργησε μέτρα ἐκ τοῦ καλουμένου διπλασίου ρυθμικοῦ γένους, δηλ. τὸν ἱαμβὸν καὶ τρο-

χαίον· ἐπειδὴ δ' ὁ μὲν ἰαμβικός στίχος αὐτοῦ συνέκειτο ἐκ τριῶν διπο-
διῶν, ὁ δὲ τροχαϊκὸς ἐκ τεσσάρων, ὁ μὲν πρῶτος ἐκλήθη *τοίμετρον*,
οὗτος δὲ *τετράμετρον*. Ἐπενόησε πρὸς τοῦτοις καὶ τὴν *παρακαταλογίην*,
δηλαδή νέον εἶδος ἀπαγγελίας τῶν ποιημάτων μετὰ ῥυθμοῦ μὲν, ἀλλ' οὐχί
καὶ μέλους, ὑπὸ τὸν ἤχον μουσικοῦ ὄργανου, ἰαμβύκης καλουμένου.

Τὰ ποιήματ' αὐτοῦ ἦσαν ἐλεγεῖαι, ἰαμβοὶ, τροχαϊκὰ τετράμετρα,
ἐπιφοδοὶ καὶ ὕμνοι· ἅπαντα δ' ἕμως πλήν τινων ἀποσπασμάτων δυστυχῶς
ἀπώλοντο. Καὶ αἱ μὲν ἐλεγεῖαι ἦσαν χαρακτηρῶς πολεμικοῦ καὶ παρα-
μυθητικοῦ, ἐν δὲ τοῖς ἰαμβοῖς ὁ ποιητὴς ἐξεδήλου ὀργὴν καὶ πικρίαν.
Τὰ τροχαϊκὰ τετράμετρα σκωπτικὰ ὄντα καὶ πικρῶς σαρκαστικά περιέ-
χουσιν ἄμα καὶ διδασκαλίαν καὶ παραίνεσιν, αἱ δ' ἐπιφοδοὶ εἶναι στίχοι
ἰαμβικοί βραχυτέροι τιθέμενοι μετ' ἄλλους μικροτέρους κατὰ κανονικὴν
σειράν, ἐνίοτε δὲ καὶ προηγούμενοι αὐτῶν ὡς προφοδοί.

Γλώσσαν ὁ Ἄρχιλόχος μετεχειρίσθη τὴν ἐπ' αὐτοῦ καθαρὰν ἰωνικὴν.
Ἐἶχεν ἀκρίθειαν, πάθος καὶ πικρίαν, μάλιστα δ' ἰὸν σκορπιώδη, ἀλλὰ
καὶ εὐστοχον ἀστεῖσμόν.

Τὰς ὑποθέσεις ἐλάμβανεν ἐκ τοῦ κοινοῦ βίου καὶ προσέβαλλε πᾶν
διάστροφον, καταβαλὼν οὕτω τὰ θεμέλια τῆς κωμωδίας, ὁμολογεῖται δ'
ὑπὸ τῶν παλαιῶν ὡς εἰς τῶν μεγίστων ποιητῶν καὶ θεωρεῖται ἴσος πρὸς
τὸν Ὅμηρον. Τὴν μεγίστην ἀξίαν τοῦ Ἄρχιλόχου διεκήρυξε καὶ αὐτὸ
τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν· διότι τὸν φονέα αὐτοῦ, ἐλθόντα νὰ ἐπερωτήσῃ
τὸν θεόν, διέταξεν ἡ Πυθία νὰ ἐξέλθῃ τοῦ ναοῦ ὡς ὄντα φονέα τοῦ θε-
ράποντος τῶν Μουσῶν, αἱ δὲ Πάριοι ἐτίμων τὸν ποιητὴν ὡς θεόν. (Περὶ
τῶν μέτρων τοῦ μὲν 34 ἰδὲ Παράρτημα ἐν Β', τοῦ δὲ 35—38 ἐν κεφ. Γ'.)

Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 34 ἀποσπάσματι ὁ ποιητὴς κηρύττεται ὑπὲρ τῆς
ἀθαμβίας ἢ ἀπαθείας πρὸς τὰ ἐν τῷ κόσμῳ μέγιστα.

1. Οὐ μοι... μέλει: δὲν με μέλει, δὲν φροντίζω.—τὰ Γύγῳ: ὕποκ.
τοῦ μέλει, διότι ἐνταῦθα προσωπικῶς—τὰ πράγματα, ὁ πλοῦτος Γύγος.
Ὁ Γύγης ἦτο βασιλεὺς Λυδῶν, σύγχρονος Ἄρχιλόχου, παροιμιώδης ἐπὶ
πλούτῳ, ὡς καὶ ὁ Κραῖσος.—τοῦ πολυχρούσου: τοῦ πλουσίου.—2. οὐδ'...
κώ: ἰων.—οὐδέπω, οὐδ' ἀκόμη μέχρι: τοῦδε.—εἶλε: κατὰ προσωπο-
ποίησιν χάριν ἐμφάσεως· κατέλαθέ με.—ζήλος: ζήλοτυπία, ζήλεια.—
ἀγαίομαι: θαυμάζω, ἐρέγομαι.—2. θεῶν ἔργα: τὰ δημιουργήματα τῶν
θεῶν (τοῦ θεοῦ τὰ πράγματα, ὡς λέγομεν κοινῶς, δηλ. τὸν ἥλιον, τοὺς
ἀστέρας, τὸν κόσμον). Τὸ θεῶν κατὰ συνίξησιν, ὁ δὲ β' πούς τρίβραχος
ἀντὶ ἰάμβου.—ἐρῶ: κατὰ συνίξησιν ἰων. ἀντὶ ἐράω=ἐρῶ, ἐπιθυμῶ.—
4. ἀπόπροθεν: μακράν, πολὺ μακράν.

35.

Ἐλπίξε καὶ πίστευε εἰς τὸν Θεόν.

1. τιθεῖν : ἀπαρέμφ. ἄντι προστ.—ἀνάθετα.—ἐκ κακῶν : ἐκ δυστυχιμάτων.—2. δοθῶσι : ἀνορθοῦσιν, ἐγείρουσιν ὀρθίους, κάμνουσιν εὐτυχεῖς.—μελ. ἐπὶ χθονί : κειμένους κατὰ γῆς, δυστυχίσαντας.—3. ἀνατρέπουσι : ἀναποδογυρίζουσι.—καὶ... ὑπίους κλίνοσ' : καὶ ῥίπτουσι ὑπίους.—μάλ' εὖ βεβηκότας : ἐν ᾧ πολὺ καλῶς (ἀσφαλῶς) ἔσταντο.—4. γίγνεται : ἐπέρχονται, συμβαίνουσι.—5. καὶ... πλανᾶται : ὁ ἀνὴρ δηλαδὴ τοῦτο νοεῖται ἐκ τοῦ προειρημένου ἀνδρός.—χοήμη : χρεῖα, σπάγει, δι' ἔλλειψιν, δι' ἀπορίαν ἐπομένως ἄπορος.—βίον : τῶν πρὸς τὸ ζῆν, τροφῆς.—καὶ νόου παρήγορος : καὶ παράφρων, ἔξω φρενῶν.—Τὸ παρήγορος (παρὰ-ἀείρω) λέγεται ἐπὶ τῶν ἵππων τοῦ ἄρματος καὶ δηλοῖ τὸν ἔξω τοῦ ζυγοῦ παρελεύοντα.

36.

1. Οὐ φιλέω : συνίξῃσι δὲν ἀγαπῶ.—μέγαν : (τὸ ἀνάστημα)—ὑψηλόν.—διαπεπλιγμένον : πρὸς τοῦ διαπλίσσομαι (πλίξ=βῆμα, δωριστί) =μεγάλα βηματίζοντα, μεγάλα βήματα κάμνοντα.—2. γαῦρον : γαυριῶντα, κομπάζοντα.—βοστρύχοισι : ἐπὶ τοῖς βοστρύχοις, διὰ τὰ μακρὰ σγουρὰ μαλλιά του, μὲ τὰ μακρὰ κατσαρὰ μαλλιά του.—ὑπεξυρημένον : ὀλίγον ἐξυρημένον (τὰς παρειὰς ἢ τὸν μύστακα μόνον μισοξυρισμένον, ἵνα φαίνεται ἀγριώτερος (κατὰ τὸ ὑπολεπωκῶς=μισομεθυσμένος).—3. ἀλλά μοι... εἶη : ἀλλ' ἔστω μοι, ἀλλ' ἄς εἶναι.—σμικρός τις : κοντός.—περὶ κνήμας ἰδεῖν : ὡς πρὸς τὴν ὄψιν τῶν κνήμων.—4. δοικός : στραβοπόδης (οὐ αἰ κνήμαι κάμπτονται πρὸς τὰ ἔξω).—ἀσφαλέως : συνίξῃσι.—βεβηκῶς : πατῶν ἀσφαλῶς πατῶν διὰ τῶν ποδῶν του.—πλέος : πλήρης.—καοδής : καρδιάς, ἀνδρείας.

Ποία ἡ κυρία ἰδέα ;—Ἐπιγραφή ;—

37.

Ἀυτεμψύχως.

1. Θυμέ, θυμ' : παραλείπεται τὸ κλητικὸν ἐπιφώνημα, διότι δηλοῦται ψυχικὸν πάθος, οὐ ἕνεκα καὶ ἢ ἐπανάληψις τῆς αὐτῆς λέξεως =ψυχῆ, ψυχῆ. Τὸ πρὸς ἑαυτὸν ἀποτείνεσθαι σύνθετες καὶ παρ' Ὀμήρω καὶ παρ' ἄλλοις. Πρὸς τὸ «τέτλαθε δὴ κραδίη».—κυκώμενε : συντα-

ρασσομένη· ἢ μεταφορὰ ἀπὸ τῆς ὑπὸ τῶν θυελλῶν ταρασσομένης θαλάσσης.—*ἀμηχ. κήδεσιν*: ὑπὸ ἀμηχάνων, εἰς ἀμηχανίαν φεροῦσῶν θλίψεων.—2. *ἀναδύειν*: ἀναδύου, ἀναθάρρει, ἀναλάμβανε θάρρος. Ἡ μεταφορὰ πάλιν ἀπὸ τῶν ὑπὸ τῶν κυμάτων δεινῶς κατακλυζομένων καὶ πάλιν ἀναδυσμένων.—*ἀλέξεν*: ἀμύνου, ὑπεράσπιζε σεαυτόν.—*προσβαλῶν*: διευθύνας, στρέψας.—*ἐναντίον*: ἀπέναντι (τῶν θλίψεων δηλ. ὡς ἐχθρῶν).—3. *σιέρονον*: τὸ στήθος.—*ἐν δοκῆσιν*: ἐν ταῖς ἐνέδραις, εἰς τὰς ἐνέδρας.—*πλησίον κατασταθεὶς ἀσφαλῆως*: πλησίον στάσιν λαβὼν ἀσφαλῆ.—4. *ἀσφαλῆως*: συνίξῃσις.—*νικῶν*: ἔταν νικᾷς.—*ἀμφαδὴν*: τὸ αὐτὸ πρὸς τὰ ἀμφαδὴν, ἀμφαδὸν καὶ ἀμφαδὰ=ἀναφανδόν, ἀγερώχως.—*ἀγάλλω*: ἀγάλλου, χαίρει.—5. *νικηθεὶς*: ἔταν νικηθῆς.—*ὀδύροιο*: ὀδύρου, κλαίει.—6. *χαροῖσι*: διὰ τὰ χαρμόσυνα, τὰ χαρᾶς ἄξια, τὰ εὐχάριστα.—*κακοῖσιν*: διὰ τὰ κακὰ, τὰ δυστυχήματα.—*ἀσχάλα*: (προστ. τοῦ ἀσχαλάω: [ἀσχάλλω] καὶ ἐπικ. ἀσχαλόω)=λυποῦ.—7. *μὴ λίην*: οὐχὶ πολὺ.—*οἷος ὕσμῶς*=ἑποῖος τρόπος, ἑποῖος χαρακτήρ, ὅποιον ἔθος.—*ἔχει*: διευθύνει, κυβερνᾷ.

38.

Ὁ Ἀρχίλοχος ποιεῖ τὸν Λυκάμβαν ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἠλιακῆς τινος ἐκλείψεως μεμψιμοιροῦντα διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ δι' ὀβρισητικῶν ποιημάτων ἀνέλπιστον προσβολὴν τῆς θυγατρὸς Νεοβούλης.

1. *χορημάτων*: τῶν πραγμάτων.—*οὐδὲν ἔστιν ἄελπιον*: οὐδὲν εἶναι ἀνέλπιστον.—*ἀπώμοτον*: μεθ' ἔρκου ἀρνήσιμον, ὃ θὰ ἠδύνατό τις ν' ἀρνηθῆ μεθ' ἔρκου.—2. *θαυμάσιον*: θαύμαστόν.—3. *ἔθθηκε νύκτι*: ἔκαμε νύκτι.—5. *ὠχρὸν δέος*: φόβος πρόξενος ὠχριάσεως. Ὡς πρὸς τὸ μέτρον ἀπεδείχθη ἔτι καὶ ἐν ταῖς περιτταῖς χώραις ἀντὶ τρογαίου δύναται νὰ τεθῆ σπονδαῖος σπανίως δ' ἔμως.—*ἦλθ' ἐπ' ἀνθρώπους*: κατέλαθε τοὺς ἀνθρώπους.—5. *ἐκ δὲ τοῦ*: ἀπὸ τοῦδε ἀκριβῶς.—*πιστά*: πιστευτά.—*κἀπίεπτα*: (καὶ-ἐπίεπτα)=καὶ ἐλπιστα.—6. *μηδεὶς ἔθ'*: μηδεὶς πλέον.—*εἰσορῶν*: παρατηρῶν.—7. *ὅταν... ἀνταμείψωνται*: ἔταν ἀνταλλάξωσιν ἐν θαλάσῃ κατοικίαν πρὸς τοὺς δελφίνας τὰ θηρία (τοῦ ἀγροῦ).—8. *σφίν*: αὐτοῖς, εἰς αὐτά.—*ἠχέοντα*: συστολῇ ἀντὶ ἠχέοντα· τὰ ἠχηρά, τὰ θορυβώδη.—9. *φίλιτρον ἠπείρου γένηται*: γένωνται ἀγαπητότερα τῆς ξηρᾶς.—*τοῖσι δ'*: οἷςπερ, εἰς τὰ ὅποια ἀκριβῶς.—*ἠδὲ ἦν*: εὐχάριστον, ἀγαπητὸν ἦτο (τὸ ὄρος). Ἡ χασμωδία ἐπιτρέπεται, διότι τὸ ἠδὲ δὲν ἐκθλίβεται.

Ὁ Σημωνίδης οὗτος, ὁ ἱμβρογράφος καλούμενος κατ' ἀντιδιαστολήν πρὸς τὸν νεώτερον Σημωνίδην τὸν μελοποιόν, κατήγετο ἐκ Σάμου· ἐπειδὴ δ' ἔμως ὁ πατὴρ αὐτοῦ περὶ τὴν 20 Ὀλυμπιάδα ἤγαγεν εἰς Μινώαν τῆς Ἀμοργῶ ἀποικίαν, ἣν οἱ Σάμιοι ἔπεμπον εἰς τὴν νῆσον ταύτην, τοῦτ' αὖ δὲ παρηκολούθησε καὶ αὐτὸς καὶ ἐν Ἀμοργῶ ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου ἔζησεν, ὠνομάσθη Ἀμοργίνος. Ἦτο νεώτερος σύγχρονος Ἀρχιλόχου (ἀκμάσας περὶ τὸ 664 π. Χ.) καὶ ὅμοιος αὐτῷ κατὰ τὸ πνεῦμα, διότι καὶ τούτου ἡ ποίησις ἦτο, ὡς ἐκείνου, σατυρική ἱαμβική, εἰ καὶ συγχρόνως ἔχει αὐτῇ καὶ χροιάν παραινευτικὴν καὶ γνωμικὴν.

Ὁ Σημωνίδης ἰσοῦται πρὸς τὸν Ἀρχίλοχον κατὰ τὴν σατυρικὴν οὐξύτητα καὶ πικρίαν, κατὰ τὰλλα δ' ἔμως εἶναι κατώτερος αὐτοῦ· ἐπειδὴ δ' ἐν τοῖς ποιήμασιν αὐτοῦ δὲν ὑπάρχει πάντοτε σκώμμα, χρησιμεύουσι ταῦτα ὡς ἀπόδειξις, ὅτι ἡ παλαιότερα ἱαμβικὴ ποίησις δὲν ἐνέμενεν ἀναγκασίως ἐν τοῖς σκώμμασι. Γλῶσσα αὐτοῦ εἶναι ἡ καθαρά ἰωνική· τὰ τοῦ μέτρου δ' ἔρα ἐν Παραρτ. Β'.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 39 ἀπόσπασμα εἶναι παραίνεσις τοῦ ποιητοῦ πρὸς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν «περὶ ματαιότητος τῶν ἀνθρωπίνων σκέψεων καὶ ἐνεργειῶν».

1. Ὁ παῖ : υἱέ μου. — τέλος : τὴν ἔκτασιν. — βαρούκιπτος : ὁ βαρέως κτυπῶν, ὁ θαρέως (ἰσχυρῶς) βροντῶν. Πρβλ. τὰ Ὀμηρικὰ *εὐρίγδουπος*, *εὐριβοιμέτης* κτλ. — ὄσ' ἔστι : ὅσα ὑπάρχουσιν (ἐν τῷ κόσμῳ). — *δκη θέλει* : ἰων. ὅπως θέλει. — 3. νοῦς : ἐννοεῖται *Διός*· ἡ διάνοια, ἡ σκέψις αὐτοῦ. — *οὐκ' ἐπ' ἀνθρώποισι* : οὐχ' φανερά, ἀφανῆς τοῖς ἀνθρώποις. — *ἐπήμεροι* : ἰων. = ἐφ' ἡμέροι. — 4. *ἄ δὴ βοτά* : οἶα δὴ βοτά = ὡς ζῶα πράγματι. — *οὐδὲν εἰδότες* : οὐδαμῶς εἰδότες. — 5. *ὄκως* : ἰων. ἀντιπῶς = πῶς. — *ἐκτελευτήσει* : θ' ἀποπερατώσῃ (τί τέλος θὰ δώσῃ). — 6. *κάπιπειθειή* : καὶ ἐπιπειθειή = καὶ ἡ πεποιθήσις. — 7. *ἄρηκτιον ὄρμαινοντας* : ἄνευ ἀποτελέσματος διαλογιζομένους. — 8. *μένουσιν* : περιμένουσιν. — *ἐτέων περιηροπίας* : περιόδους ἐτῶν. Πρβλ. τὸ ἐν Ἰλ. ψ, 834 «*περιπλομένους ἐνιαυτούς*». Τὸ *ἐτέων* κατὰ συνίζησιν. — 9. *νέωτα* : (*νέο-Ἔτα*) τὸ νέον ἔτος. — *οὐδεὶς βροτῶν* : οὐδεὶς ὑπάρχει ἐκ τῶν ἀνθρώπων. — *ὄστις οὐ δοκεῖ* : (ἐαυτῷ)· ὅστις δὲν νομίζει. — 10. *ἔζεσθαι φλέων* : ἔτι θὰ ἔλθῃ πλήρης. Τὸ φλέων εἶναι μετοχὴ τοῦ ῥήμ. φλέω = γέμω, εἶμαι πλήρης ἐξ ἀφθονίας τινός, κατάρμεστος, φορτωμένος. —

πλούτη τε κάραθοῖσιν: ἀπό πλοῦτον καὶ ἀγαθὰ: ὅτι δηλαδὴ θὰ κτή-
 σηται χρήματα καὶ ἀγαθὰ. — 11. φθάνει... λαβόν: προφθάνει καὶ κα-
 ταλαμβάνει. — ἄζηλον: τὸ ἀζήλευτον, τὸ ὅποιον οὐδεὶς ζηλεύει. — 12.
 πρὶν τέροι' ἴκηται: πρὶν φθάσῃ εἰς τὸ τέρμα (τῶν πόθων αὐτοῦ). — εὐ-
 στήνοι... νοῦσοι: ἀποτρόπαιοι νόσοι. — 13. τοὺς δ' Ἄρει δεδμημένους:
 ἄλλους δὲ καταβεβλημένους ὑπὸ τοῦ Ἄρεως. — 14. μελαίνης ὑπὸ χθο-
 νός: ὑποκάτω τῆς μαύρης γῆς. — 15. οἱ δ' ἐν... θνήσκουσιν: ἄλλοι
 ἀποθνήσκουσιν ἐν θηλάσῃ, Πρὸβλ. 9, 9. — λαίλαπι: ὑπὸ λαίλαπος, ἀνε-
 μοστροβίλου. — κλονεύμενοι: κλονούμενοι: ἄνω καὶ κάτω φερόμενοι. —
 16. πορφυρῆς ἄλός: τῆς κυμαινομένης θηλάσσης: ἐν τοῦ πορφυρῶ=
 σφόδρα κινεῖσθαι, κυμαίνομαι. — 17. εὐτ' ἄν... νοήσονται: ὅταν ἐννοήσω-
 σιν ὅτι κατέστησαν ἱκανοί. — εὐ ζώειν: νὰ ζῶσι καλῶς, ἀνεκτῶς. — 18.
 ἀγχόνην ἄφαντο: κυρίως=ἀγχόνην χάριν ἑαυτῶν ἔδωσαν, ἀπέθανον ἀγ-
 χόνην ἀναρτήσαντες, ὅ=ἀπήγγξαντο. — δυστήνω μόρφ: προσδιορίζει τὸ
 ἀγχόνην ἄφαντο, διότι τοῦτο ἰσοδυναμεῖ μὲν λέξει ἀπήγγξαντο=ἀπήγγ-
 ξαντο ἀπαισίῳ θανάτῳ, ἀπαγχονισθέντες ἀπέθανον ἀπαισίον θάνατον. —
 19. καὶτάγροτοι: (καί-αὐτάγροτοι, ὅ ἐκ τοῦ αὐτὸς-ἀγροῶ)=αὐθαιρέτως,
 ἔκουσίως, ἔκοντες. — λείπουσι: καταλείπουσι. — 20. κακῶν ἅπ' οὐδέν:
 οὐδὲν τῶν κακῶν ἄπεστι, λείπει. — μυοῖαι: ἄπειροι, ἀναρίθμητοι. —
 21. κῆρες: τρόποι θανάτου. — κἀνελίφραστοι: (καί-ἀνελίφραστοι)=καί
 ἀπροσδόκητοι. — δύαι: (δύη): δυστυχίαι. — 22. πῆματ': παθήματα, συμ-
 φοραί. — εἰσίν: ὑπάρχουσι. — παιδοῖατο: πίθοντο ἂν ἤθελον πεισθῆ εἰς
 ἐμὲ (οἱ ἄνθρωποι). — 23. οὐκ ἄν... ἐρωμέν: δὲν ἠθέλομεν ἀγαπᾶ, δὲν ἠ-
 θέλομεν ἐπιθυμεῖ σφοδρῶς, δὲν ἠθέλομεν ἐπισύρει (κακά). Ὁ ποιητῆς ἐν-
 ταῦθα συγκαταλέγει καὶ ἑαυτὸν, διότι καὶ αὐτὸς ἄνθρωπος. — 24. οὐδ'...
 αἰκιζοίμεθα: οὐδ' ἠθέλομεν βασανίζεσθαι, οὐδὲ θὰ ἐδασανίζομεθα. —
 ἔχοντες θυμόν: στρέφοντες τὸν νοῦν. — ἐπ' ἄλγεσιν κακοῖς: εἰς ἐπι-
 μόχθους φροντίδας.

40.

Ὁ Σόλων ἐνταῦθα εἰσάγει ἀντιπολιτευόμενόν τινα δημαγωγόν, μεμ-
 φόμενον αὐτὸν ὡς ἀνόητον, διότι, ἐν ᾧ τηλικαύτην ἐκτήσατο πολιτικὴν
 δύναμιν ὡς νομοθέτης, δὲν ἐγένετο τύραννος. Περὶ τοῦ μέτρου ἰδὲ Πα-
 ράρτημα ἐν Γ'.

1. οὐκ ἔφν: δὲν ἐπλάσθη ἐκ φύσεως. — βαθύφρων: (ἐκ τοῦ βαθύς
 καὶ φρήν) συνετός, — βουλήεις: νοήμων. — 2. δίδοντας: ἐναντ. μετοχῆ:

ἐν ᾧ ἔδιδεν.—ἐσθλά: ἀγαθά.—3. περιβαλὼν: περικλείσας (διὰ δικτύου).
 Ἡ εἰκὼν ἀπὸ τῶν ἀλιέων.—ἄγραν: νοεῖ τὴν τυραννίδα.—ἀγασθεῖς:
 ἐκπλαγεῖς.—ἐπέσασεν: ἔσυρεν ἐπάνω.—4. ἀποσφάλλεις θυμῷ τε καὶ
 φρενῶν: ἀποβαλὼν (χάσας) τὸ θάρρος καὶ τὸν νοῦν του. Μετὰ γενι-
 κῆς, ὡς ἀπομακρύνσεως σημαντικόν, ἐπειδὴ τὸ ἀποσφάλλω σημαίνει
 κυρίως ἀπομακρύνω, παρασύρω τινὰ τῆς ὁδοῦ.—ἀμασθῆ: συγχρόνως.
 5. ἤθελον γάρ κεν: ὡς ὑπόθεσιν νόησον τὸ «εἰ μοι δυνατόν ἦν».—κρα-
 τήσας: ἀφ' οὗ ὑπερισχύσω, γίνω κύριος.—λαβίων: ἀφ' οὗ λάθω ἀσυν-
 δέτως, διότι ἡ μία μετοχὴ προσδιορίζει τὴν ἄλλην.—τυραννεύσας: καὶ
 γίνω τύραννος.—μοῦνον: μόνον.—7. ἀσκός... δεδάσθαι: νὰ εἶμαι δε-
 δαρμένος ἀσκός, νὰ ἐκδαρῶ, νὰ γίνω ἀσκός (ἢ δορά μου δηλαδὴ). Τὸ
 καταγγ. ἀσκός κατὰ πρόληψιν, ὡς λέγεται καὶ ποιῶ τινα ταμίην, διδά-
 σκω τινὰ ἵππεά κ.λ.—καπιετροῖφθαι γένος: καὶ νὰ ἐξαφανισθῶ κατὰ
 τὸ γένος, νὰ ἐξαφανισθῆ ἡ γενεά μου.—8. γῆς... πατιόδος: συναπτέα
 ταῦτα: τῆς γῆς τῶν πατέρων μου, τῆς πατρικῆς μου γῆς, τῆς πατρί-
 δος.—9. β. ἀμειλίχον: ἀμειλίχτου, σκληρῆς βίας.—10. οὐ καθηγνά-
 μην: δὲν ἤγγισα, δὲν ἔκαμον χρήσιν. Σημειωτέον τὸ οὐ ἐπὶ ὑποθέ-
 σεως.—μάνας: τῷ καθάψασθαι: ὅτε ἤθελον μάνει (εἰ καθηπτόμην δη-
 λαδὴ).—11. αἰδεῦμαι=αἰδοῦμαι, ἐντρέπομαι, μετανοῶ.—δοκέω: συνί-
 ξησις. Νόησον ἐμαντιῶ=νομίζω.—πλέον: περισσότερον, μᾶλλον.—νική-
 σαι: τῷ κλέει.

Ποία ἡ κυρία ἰδέα; — Ἐπιγραφή: —

41.

Ἐνταῦθα ἀπαριθμεῖ ὁ Σόλων τὰ ποτελέσματα τῆς νομοθεσίας αὐτοῦ,
 ἕνα φημῶσιν τοὺς κατ' αὐτοῦ λέγοντας. Περὶ τοῦ ἱαμβικοῦ αὐτοῦ μέτρου
 ἰδὲ Παράρτημα ἐν Β'.

1. Τῶν μὲν οὐνεκα: ὧν μὲν ἕνεκα, ὅσων μὲν χάριν ἢ ἀπόδοσις εἰς
 τὸ τούτων τοῦ στίχου 2.—2. τί: ἀντικ. τοῦ τυχεῖν, ὃ σημαίνει κατορ-
 θοῦν τί πρὶν τυχεῖν ἐπαυσάμην; τί πρὶν νὰ κατορθώσω ἡσύχασα; Ἡ
 ἀπόκρισις εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην εἶναι οὐ· οὐκ ἐπαυσάμην δηλαδὴ,
 πρὶν τυχεῖν πάντων· δὲν ἡσύχασα, πρὶν νὰ κατορθώσω πάντα. Ἀποδεί-
 ξεις δὲ τούτου τὰ ἐξῆς.—συμμαρτυροίη... ἄν: δύναται νὰ μαρτυρῆ σὺν
 ἐμοί.—ἐν δ. χρόνου: ἐν τῷ δικαστηρίῳ τοῦ χρόνου, δηλαδὴ ἐν τῇ πα-
 ρόδῳ τοῦ χρόνου, ἐν ᾧ παρερχεται ὁ χρόνος.—4. Ὀλυμπίων: θεῶν.—
 5. Γῆ: ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς θεᾶς ἐννοεῖται ἅμα καὶ ἡ καθ' αὐτὸ γῆ, ὁ τόπος.

— τῆς : ἡς. — 6. ἀνεῖλον : ἀφῆρσα, ἐσήκωσα. — ὄρους : τὰς στήλας ἢ λίθους τῶν ὑποθηκῶν. Οἱ παλαιοὶ δι' ἔλλειψιν ὑποθηκοφυλακείᾳ ἐσυνήθιζον εἰς τὰ ἐνυπόθηκα κτήματα (ἀγρούς, οἰκίας) νὰ στήνω στήλας ἢ καὶ ἀπλοῦς λίθους, ἐνεπιγράφους, εἰς οὓς ἦτο ἀναγεγραμμένον τίνι καὶ ἀντὶ πόσου χρηματικοῦ ποσοῦ ἦτο ὑποθηκευμένον τὸ κτήμα. Οἱ λίθοι οὗτοι ἐλέγοντο ὄροι, διότι ἰδρύνοντο εἰς τὰς γωνίας τῶν οἰκιῶν ἢ ἀγρῶν, ὡς καὶ τὰ ἐν τοῖς παρ' ἡμῖν ἀγροῖς ὄρια. Τούτους ἀφῆρσεν ὁ Σόλων διὰ τῆς σεισαρχείας. — πεπηγότας : οἵτινες εἶχον πηχθῆσθαι πολλοῦ (διότι τὸ πλῆθος τῶν Ἀθηναίων ἦτο κατάχρεων). — πρόσθεν : χρονικόν· πρότερον. — δουλεύουσα : δούλη οὖσα (διὰ τὰ χρέη καὶ τὰς ὑποθήκας), ἐν ᾗ πρότερον ἦτο δούλη. — 8. θεόκτιστον : (θεοκτίζω) = θεόκτιστον. — 9. προθέτας : ἀόρ. τοῦ πιπράσκω παθητικῶς πωληθέντας, οἱ ἐπωλήθησαν. — ἐκδίκως : ἔξω δίκης, ἀδίκως. — 10. ἀνυγκαίης ὑπὸ χροεῖδς : ἐξ ἐπιτακτικῆς ἀνάγκης. Ἡ ὑπὸ τὸ ἀναγκαστῆριον αἴτιον. — 11. φυγόντας : γενομένους φυγάδας (ἵνα μὴ καταστῶσι δούλοι διὰ τὰ χρέα). Γνωστόν, ὅτι πρὸ τοῦ Σόλωνος οἱ ἀφειλέται ἐγίνοντο δούλοι τῶν δανειστῶν (ἂν δὲν εἶχον νὰ πληρώσωσιν) καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ τέκνα καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν, δι' ὃ ἔφευγον. — οὐκέτ'... ἰέντας : μὴ ὀμιλοῦντες πλέον τὴν Ἀττικὴν γλῶσσαν. — 12. ὡς ἂν... πλανωμένους : αἰτιολογικόν· οὕτω καὶ παρ' ἡμῖν νῦν λέγεται τὸ «ἂν ἀντὶ τοῦ διότι» λέγομένη π. χ. «ἔσ' ἂν πτωχὸς ἦν εἶναι, δὲν τὸν καταδέχεται» ἀντὶ «διότι εἶναι πτωχός». — 13. δουλίην : συνεσταλμένον χάριν τοῦ μέτρου. — ἀεικέα ἐπονείδιστον. — ἐνθάδ' αὐτοῦ : ἐν αὐταῖς ταῖς Ἀθήναις. — 14. τρομερομένους : τρέμοντας, φοβουμένους. — ἦθη : τοὺς τρόπους. — 15. εἴθηγα κατέστησα. — κράτει νόμον : διὰ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου. — 16. βίην τε καὶ δίκην : τὴν βίαν καὶ τὸ δίκαιον. — συναρομόσας : συνδύσας. — 17. διήλθον ἐπετέλεσα. — 18. θ. ἔγραφα : νόμους ἔγραφα. — τῷ κακῷ τε καγαίη τῷ ὑπὸ πολιτικὴν ἔννοιαν, ὡς καὶ πρὸς Θεόγονδι, κείνται αἱ λέξεις αὐταὶ τῷ κακῷ = τῷ δημοκρατικῷ, τῷ πένητι, τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ λαοῦ. — ἀγαθῷ : τῷ ἀριστοκρατικῷ, πλουσίῳ, τῷ εὐγενεῖ. — 20. κέντρον : κυρίως μὲν τὸ βουκέντρον, ἐνταῦθα δ' ὁμοῦς μεταφορικῶς δηλοῖ τὸν οἶακα τῆς πολιτείας. — λαβῶν : ὑποθ. μετοχή. — 21. κακοφραδῆς : κακὰ μελετῶν, κακὸς δούλος. — 23. ἦνδανε : ἦσαν ἀρεστά. — 24. τοῖσιν : κατὰ τούτων. — ἄτεροι : οἱ ἕτεροι, τὸ ἕτερον κόμμα. — φρασάιαιτο : φράσαιντο· ἤθελον σκεφθῆναι, διανοηθῆναι. — 25. ἐξηρώθη ἂν : ἤθελε στερηθῆναι πολλοὶ δηλ. θὰ ἐφρονέοντο. — 26. ἀλκήν... ποιούμενος : ἀμυνόμενος· διότι τῶν κομμάτων

αί απαιτήσεις ἄπειροι. — 27. ὡς : ἀποδοτέον εἰς τὸ λύκος. — κυσίν : ἐν μέσῳ κυνῶν.

42.

Τῶν ἀρχαιοτάτων ἀντιπροσώπων τῆς Αἰολικῆς μελικῆς ποιήσεως, ὃ ἐστὶ τῆς κατ' ἔξοχὴν μελικῆς, τοῦ ἔσματος, εἶναι ὁ Μυτιληναῖος Ἄλκαϊος, οὗ τὰ ποιήματα βρίπτουσιν ἡμᾶς εἰς τὴν ἀνεμοζάλην τοῦ κόσμου καὶ τὴν ταραχὴν τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας.

Οὗτος ἤμασε περὶ τὰ 625 π. Χ. ἀνήκων εἰς ἀριστοκρατικώτατον τῆς Μυτιλήνης οἶκον, ἀλλ', ὡς ἐκ τῶν σφζομένων ἀποσπασμάτων τῶν ἔργων αὐτοῦ καταφαίνεται, ἔζησε βίον πολυτάραχον καὶ πολυπαθῆ. Μετὰ τῶν ἀριστοκρατικῶν, συμμαχοῦντος αὐτοῖς καὶ τοῦ εἰς τοὺς ἑπτὰ σοφοῦς τῆς Ἑλλάδος ὕστερον καταταχθέντος Πιττακοῦ, ἐπολέμησε πρὸς τοὺς δημοκρατικούς, ἀλλ' ἠττηθεὶς ἐξωρίσθη καὶ ἠναγκάσθη νὰ ζῆσῃ ἐπὶ τινα χρόνον ἐν τῇ ξένῃ βίον πλάνητα διαπλεύσας τὴν τρικυμῶδη θάλασσαν μέχρι Αἰγύπτου. Ἐν τῷ μεταξύ ὁ Πιττακὸς ἐξελέγη ὑπὸ τῶν Μυτιληναίων αἰουμνήτης (δηλον ὅτι δικατητής, κριτής, ἄρχων), ὁ δ' Ἄλκαϊος δυσαρεστηθεὶς διὰ τοῦτο κηρύσσεται μετὰ τῶν ἄλλων εὐγενῶν κατ' αὐτοῦ καὶ πολεμεῖ πρὸς τὸν ἄλλοτε φίλον ὡς πρὸς τύραννον οὐ μόνον διὰ τοῦ ξίφους, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς λύρας· ἀλλ' ὁ Πιττακὸς σοφὸς καὶ μέτριος ὢν παρέσχεν αὐτῷ συγγνώμην. Τὰ ὄπλα τοῦ ποιητοῦ ἔδοκίμασε καὶ ὁ Μυρτίλος, πλὴν τούτου δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, πρὸς οὓς οἱ Μυτιληναῖοι ἐπολέμησαν περὶ Σιγείου, διότι τοῦ πολέμου τούτου μετέσχε καὶ ὁ ποιητής. Ἦτο λοιπὸν ὁ Ἄλκαϊος ἀνὴρ οὐ μόνον τῆς λύρας, ἀλλὰ καὶ τῶν ὄπλων.

Ποιήματα ἔγραψεν εἰς 10 βιβλία, ὕμνους, πολιτικά (στασιωτικά), ἐρωτικά, συμποτικά ἢ παροΐνια· τῶν τελευταίων τούτων μάλιστα θεωρεῖται εἰς τῶν κυρίων ἀντιπροσώπων.

Ὁ Ἄλκαϊος ἐπενέησε τὴν σεμνὴν καὶ μεγαλοπρεπῆ ἀπ' αὐτοῦ κληθεῖσαν ἀλκαϊκὴν στροφήν, χαρακτηριστικὸν δ' αὐτοῦ εἶναι τὸ πάθος, ὅπερ ἔχουσι κοινὸν καὶ οἱ ἄλλοι Αἰολεῖς Λυρικοί· πλὴν τούτου δ' ὅμως ὁ ποιητής ἔχει μεγαλοφυΐαν, βραχύτητα, ἠδύτητα μετὰ δεινότητος καὶ ἀκριβείας καὶ πλῆθος εἰκόνων, ἐν γένει δὲ κατὰ τὴν ποιητικὴν ἀξίαν παραβάλλεται πρὸς τὸν Ὀμηρον.

Γλῶσσα αὐτοῦ εἶναι ἡ Αἰολικὴ τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ἣτις δι' αὐτοῦ καὶ τῆς Σαπφούς ἀπέβη τὸ ὄργανον τῆς μελικῆς ποιήσεως.

Τὸ ὄπ' ἀριθ. 42 ἀπόσπασμα εἰκονίζει τὸ σκάφος τῆς πολιτείας ἐν τρικυμῶϊ. Πρὸλ. 30, 5.

Στίχ. 1. Ἀσυνέτημι... σιάσιν: τὸ μὲν σιάσιν=ἐπανάστασιν, τὸ δὲ ἀσυνέτημι εἶναι ὁ αἰολικὸς τύπος τοῦ ἀσυνειῶ=οὐ συνίγημι, δὲν ἐννοῶ. Ὁ μεταπλασμὸς οὗτος τῶν συνηρημένων ῥημάτων κατὰ τὰ εἰς-μί, ἀρχαίω-τατα ἐν τῇ Αἰολικῇ διαλέκτῳ ἀρξάμενος, εἶναι ἐν τῶν σπουδαιότερων χαρακτηριστικῶν τῆς γλώσσης τῶν Αἰολέων. Πλὴν αὐτοῦ γενικὰ χαρακτηριστικὰ τῆς Αἰολικῆς καθόλου εἶναι καὶ τὰ ἑξῆς:

α') Μεταχειρίζεται αὕτη χειλόφωνα ἀντὶ ὀδοντοφώνων, ἂν ταῦτα προήλθον ἐξ ἀρχαίων οὐρανισκοφώνων καὶ ἔκειντο ἐν ἀρχῇ λέξεως, εἴπετο δὲ μετ' αὐτὰ τὸ ε ἢ η' π. χ. φῆρ ἀντὶ θῆρ, πέτταρες ἀντὶ τέπταρες, βελφῖν ἀντὶ δελφῖν.

β') Ἡ Αἰολικὴ ἀφομοιοῖ τὰ τελικὰ σύμφωνα τῶν προθέσεων (ἀποκοπτομένων) πρὸς τὸ ἀρκτικὸν τῆς ἐπομένης λέξεως π. χ. κἀδδύναμιν, κἀμμοσε, ὑββάλλειν.

γ') Ποιεῖται χρῆσιν τοῦ ο καὶ υ (=ου) ἀντὶ τοῦ α καὶ ο καὶ μάλιστα τοῦ ορ, ρο ἀντὶ αρ, ρα π. χ. στοροτός, ἀολλής, ἄλλυδις, ὄνυμα, βύθος κ. λ.

δ') Ἐχει ε ἀντὶ α ἐν τισὶ λέξεσι π. χ. κοέτος, θέροος.

ε') Μεταπλάσσει πολλὰ συνηρημένα ῥήματα εἰς τὰ εἰς μί καὶ τὴν μετοχὴν τοῦ ἐνεργ. παρακμ. κατὰ τὴν βαρύτονον τοῦ ἐνεστώτος, οἷον ὄρημι ἀντὶ ὄρω, πεπληρωκόοντα ἀντὶ πεπληρωκότα.

ς') Ἐχει δοτικ. πληθ. τῶν τριτοκλίτων εἰς-εσσιιν.

ζ') Ἐχει πατρωνυμικὰ εἰς ιος ἀντὶ γενικῆς π. χ. Φίλων Νικίαιος, πλὴν τῶν εἰς-δας.

Τῆς δὲ ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ Αἰολικῆς, εἰς ἣν ὑπάγεται καὶ ἡ τῆς Λέσβου (ἢ γλώσσα δηλαδὴ τοῦ Ἀλκαίου καὶ τῆς Σαπφοῦς), χαρακτηριστικὰ εἶναι τὰ ἑξῆς:

α') Ἐχει τὸ βαρύτονον: θεός, θῦμος, πόταμος.

β') Ἐχει αἰ καὶ ο ἰ ἀντὶ μακροῦ α καὶ ω (ἢ ου), ὅπου συνέβη ἀντέκτασις πρὸ τοῦ νο: παῖσα, λέγοισα.

γ') Ἐχει τὴν ψίλωσιν, δηλαδὴ τὴν ἀπόλειαν τοῦ δασέος πνεύματος: ὄμμες, ἵππος, ἴσιος.

δ') Διέσωσε τὸ ὑποτακτικὸν φωνῆεν τῆς ἀρχαίας διφθόγγου υἰ: λυῖω, φνῖω, πῆλυι, ἐν τισὶ δὲ καὶ τὸ ὑποτακτικὸν υ τῆς αυ καὶ ευ: ναῦος, ἔχευε.

ε') Διέσωσε τὰ διπλᾶ ὑγρά ἢ ἔρρινα, ἂν ταῦτα προήλθον ἐξ ἀφομοιώσεως ἔρρινου ἢ ὑγροῦ καὶ ἡμίφωνου (σ, j) καὶ τἀνάπαλιν ἐξ ἀφο-

μοιώσεως τοῦ σ ἢ j πρὸς ὑγρὸν ἢ ἔρρινον : ἔστειλα, ἀέροω, ἐφθεροα, ζιμέροει κ. λ.

ς') Διέσωσε τα τι, πτ, σο, ἂν προήλθον ἐξ ἀφομοιώσεως προηγούμενου δ πρὸς ἐπόμενον τ ἢ π : ὅτι, ὅπως ἦ καὶ ἐκ τῆς συγχωνεύσεως τ καὶ j, ὅσον κ. λ.

ζ') Ἐτήρησε τὸ σδ ἀντὶ ζ : συρίσδες, Σδεύς.

η') Ἔχει τὴν πρόθεσιν ἀπὸ ἀντὶ τῆς ἀπὸ καὶ τὸ ἴα ἀντὶ μία.

θ') Τρέπει τὸ βραχὺ α εἰς ο ρίον· ὄν=ἄν=ἀνά, ὄνω=ἄνω.

Πλείω περὶ τῶν Ἑλληνικῶν διαλέκτων εὕρισκε ὁ βουλόμενος ἐν τοῖς Ἀκαδημαϊκοῖς Ἀναγνώσμασι τοῦ κ. Γ. Κ. Χατζιδάκι, ἔθεν καὶ ἡμεῖς ταῦτα παρελάβομεν.

Στίχ. 2. τὸ μὲν γάρ : ὅτι ἄλλο μὲν. — ἔνθεν : ἀπ' ἐδῶ. — 3. τὸ δ' : ἄλλο δέ.—ἄμμες : (αἰολ.) ἡμεῖς.—ὄν : ἄν=ἀνά.—4. φορήμεθα : φερόμεθα.—ναῖ...σὺν μελαίνα : σὺν μελαίνῃ νηϊ.—5. χεῖμωνι : ἀντὶ χειμῶν=ἐκ τρικυμίας (πολὴ μεγάλης).—μοχθεῦντες : μοχθοῦντες, ὑποφέροντες.—6. περ... ἔχει : (τμησις)=περιέχει, περικαλύπτει.—ἄντλος : κυρίως τὸ ἀκάθαρτον ὕδωρ τὸ ὑπάρχον ἐν τῇ κύτει τοῦ πλοίου, ἔπειτα δὲ καὶ αὐτὴ ἢ θάλασσα ἢ ἐν τρικυμίᾳ εἰσορμῶσα καὶ πληροῦσα τὸ κύτος τοῦ πλοίου.—ἰστοπέδαν : τὴν ἰστοπέδην· εἶναι δ' αὕτη ἢ ἐν τῇ βύθῃ τοῦ κύτους ὀπή, εἰς ἣν εἰσέρχεται τοῦ ἰστοῦ ὁ πούς πρὸς στερέωσιν.—λαίφος : τὸ ἰστίον, τὸ πανί. πάν : πᾶν, ὅλον.—ζάδηλον : διάδηλον=διαφανές, διερρηγμένον, καθ' ὄλοκληρίαν ἐσχισμένον.—λάκιδες : λακίδες, ῥάκη· νοεῖται εἶσιν.—κατ' αὔτιο : κατ' αὐτό, εἰς αὐτό.—9. χόλαισι : χάλαντι = χαλῶσι = χαλαροῦνται. Τὸ χαλάω τίθεται καὶ οὐδέ τέρως καὶ παθητικῶς.—ἄγκυλαι : αἱ ἀγκύλαι=τὰ σχοινία (δι' ὧν εἶναι δεδεμένοι ἐπὶ τοῦ ἰστοῦ αἱ κεραταί).—Τὸ μέτρον βλέπε ἐν Παραρτ. Ε'. — Πῶς ἐκφράζεται ἐν τῇ ποιήματι τούτῳ ὁ ποιητὴς καὶ διατὶ ἀράγει:—

43.

Τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο καίπερ λελωθὴν ἔχον, εἶναι κάλλιστον συμποτικὸν (παροίνιον).

1. Ἦγει : βρέχει. Περὶ τοῦ πνεύματος παράβαλε 42, 1 σῆμ. — ἐκ δ' οὐράνω : ἐξ οὐρανοῦ δέ.—2. χεῖμωνι : χειμῶν (γίγνεται).—πεπάρασι : ἔχουσι παγώσεις.—ὕδατων ῥοαί : τὰ ρεύματα τῶν ὑδάτων, τὰ ὕδατα.—3. κάββαλε : κατάβαλλε, κατάπαυσον.—ἐπὶ μὲν τίθει : (τμησις)=ἐπιτίθει μὲν, ἀφ' ἐνός μὲν ἐπιθέτων.—4. ἐν δὲ κέραισι : (τμη-

σις) = ἐγκιρνάς δέ, ἐγκεραννύς δέ (ἄφ' ἑτέρου δέ κερνῶν, ἐν τῷ κρα-
τῆρι). — 5. μέλιχρον : μελιχρόν, γλυκύν. — αὐτάρ : δέ. — ἀμφὶ κόρσα :
περὶ τὸν κρόταρον (περὶ τὴν κεφαλὴν). — 6. μάλλακον : μαλθακόν, μα-
λακόν. Περὶ τοῦ τόνου πρβλ. 42, 1 (σημ.) — γνόφαλον (ἐκ τοῦ γνάμ-
πω, κνάμπω, ὅθεν καὶ γναφεύς) = κνάφαλλον, ἔριον, μαλλὶ καὶ τὸ ἐξ
αὐτοῦ προσκεφάλαιον. Τὸ μέτρον ἰδὲ ἐν Παραρτ. Ε'. — Τί λέγει ἐν
περιλήψει ἐνταῦθα ὁ ποιητής : — Ἐπιγραφή : —

44.

Ἔο οἶνος παυσίλυπος.

1. Οὐ χοῆ ἐπιτρέπην : Δὲν πρέπει νὰ ἐπιτρέπωμεν, νὰ παραδίδω-
μεν. Τὸ ἐπιτρέπην αἰολιστὶ ἀντὶ ἐπιτρέπειν. — κάκοισι θῦμον : εἰς τὰ
κακὰ (εἰς τὰς λύπας) τὴν ψυχὴν ἡμῶν. Περὶ τοῦ τόνου πρβλ. 42, 1
(σημ.) — 2. προκόσομεν... οὐδὲν : διότι οὐδὲν θὰ ὠφεληθῶμεν, οὐδὲν θὰ
κερδίσωμεν. — ἀσάμενοι : ἀτώμενοι = λυπούμενοι. — 3. Βύκχι : Βάκχε.
Ἡ ὄνομ. Βύκχις = Βάκχις, Βάκχος. — 4. ἐνεικαμένοις : (ἄρ. τοῦ φέ-
ρομαι) νοεῖται ἡμῖν = ἄφ' οὗ φέρωμεν, ἄφ' οὗ ἐναποθηκεύσωμεν (πρὸς
ἡμετέραν χρῆσιν). — μεθύσθην : μεθύσθηναι = νὰ μεθύσθωμεν. Περὶ τοῦ
μέτρου ἰδὲ ἀνωτέρω 43, 6 (σημ.).

45.

Σύγχρονος τῷ Ἀλκαίῳ, νεωτέρα δ' ὅμως αὐτοῦ κατὰ τι (περὶ τὸ
600 π. Χ.) ἦτο ἡ μεγίστη τῆς Ἑλλάδος ποιήτρια Σαπφῶ (αἰολιστὶ Ψά-
πφα) ἡ Σκαμανδρωνόμου, ἡ Λεσβία ἀηδὼν καὶ δεκάτη Μοῦσα καὶ θεῖα
ἐπικληθεῖσα.

Ἐξ ἐπιφανοῦς οἴκου τῆς Λέσβου καταγομένη αὕτη εἶχεν ὑπαν-
δρευθῆ πλούσιόν τινα ἐξ Ἀνδρου καὶ ἐξ αὐτοῦ ἔτεκε τρυφερωτάτην, ὡς
αὕτη ἐν τινι ποιήματι λέγει, καὶ ὁμοίαν πρὸς ἄνθος θυγατέρα Κληΐδα
(Κλειδα) ὀνομασθεῖσαν. Ἄλλ' ὁ ἐν τῇ γυναικωνίτιδι κτηνώδης βίος τῶν
τότε γυναικῶν δὲν ἐφαίνετο λογικὸς οὐδ' ἀνθρώπινος εἰς τὴν ψυχὴν αὐ-
τῆς, τῆς σπουδαιότατα μὲν πνευματικῶς ἀνεπτυγμένης, πρὸς τὰ καλὰ δὲ
καὶ τὰς Μούσας ἐνθουσιώσης, ὅθεν καταλύσασα αὐτὸν καὶ μεταβαλοῦσα
τὴν κατοικίαν αὐτῆς εἰς μουσοπόλων οἰκίαν ἐγένετο διδάσκαλος τῶν συγ-
χρόνων αὐτῇ παρθένων (τῆς τε Λέσβου καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος) καὶ
ἐμπνέουσα εἰς αὐτάς τὴν εἰς τὰ γράμματα καὶ καθόλου πρὸς πᾶν ὕψη-
λόν καὶ εὐγενὲς κλίσιν ἐδίδασκεν αὐτάς τὴν μουσικὴν καὶ τὴν ποίησιν.

σχέσει μάλιστα πρὸς θρησκευτικὰς τινὰς λατρείας, ἀποδᾶσα ἐν Μυτιλήνῃ ἔτι ὑστερώτερον ἐν Ἀθήναις ὁ Σωκράτης.

Τοῦτο ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τοὺς ὑστερον κωμικοὺς ποιητάς, ὅπως ὑπερημῆσωσιν αὐτήν· ἀλλ' ὅμως πάντα τὰ κατ' αὐτῆς διαδοθέντα εἶναι ἐπολύτως ψευδῆ, ὡς ἀποδείκνυται καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ γνῶρίσαντος αὐτήν Ἀλκαίου, ὅστις ὀνομάζει αὐτήν ἄγνην.

Πλὴν τούτων οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἡμῖν ἀσφαλῶς γνωστὸν οὔτε περὶ τοῦ αἵου οὔτε περὶ τοῦ θανάτου αὐτῆς· πιθανολογεῖται μόνον, ὅτι ἀπέθανεν ἤδη ἐξηκοντοετίς.

Περὶ τὴν ποίησιν καὶ τὴν μουσικὴν ἡ Σαπφῶ ἀσχολουμένη ἔγραψεν ἔμνηους, ἐρωτικὰς ᾠδὰς (ὕμναλους, ἐπιθαλάμια, γαμήλια), ἐλεγείας καὶ ἄμβους εἰς 9 βιβλία, ἀλλὰ κυρίως διακρίνεται ὡς ἐξοχωτάτη ἀντιπρόσωπος τῆς ἐρωτικῆς μελικῆς ποιήσεως (τῶν ἐρωτικῶν ᾠμάτων).

Ἐν ταῖς ᾠδαῖς αὐτῆς ἔχει βαθὺ πύρινον πάθος, τρυφερότητα καὶ μερίστην χάριν. Ἡ γλῶσσα αὐτῆς εἶναι ἀνθηρὰ καὶ εὐφωvos αἰολικὴ. Ὁ ρυθμὸς μαλακὸς καὶ χαρίεις. Ἀπ' αὐτῆς δ' ὠνομάσθη καὶ ἡ Σαπφικὴ στραφή. Παράβαλε Παραρτ. κεφ. Ε'.

Διὰ τὰς ἀρετὰς ταύτας ἡ Σαπφῶ ἐδοξάσθη καὶ ἐτιμήθη τὰ μέγιστα. Τὰ ᾠσματα αὐτῆς ἤδοντο ὑπὸ πάντων τῶν Ἑλλήνων, ὁ δὲ σοφὸς τῶν Ἀθηναίων νομοθέτης Σόλων, σύγχρονος αὐτῇ γενόμενος, λέγεται ὅτι, ὡς ἤκουσέ ποτε ἐν τινι συμποσίῳ ᾠμά τι αὐτῆς ἄδόμενον, οὕτω κατεβέβηθη, ὥστε ἠθέλησε ν' ἀπομνημονεύσῃ αὐτό, πρὶν ν' ἀποθάνῃ, πράγματι δὲ καὶ ἀπεμνημόνευσεν. Τέλος οἱ Μυτιληναῖοι τιμῶντες αὐτήν ἀπετύπωσαν τὴν μορφὴν αὐτῆς ἐπὶ τῶν ἀργυρῶν καὶ χαλκῶν αὐτῶν νομισμάτων, χάλκην δ' αὐτῆς εἰκόνα ἔστησαν ἐν τῇ πρυτανείῳ. Καὶ ἐπὶ γλυπτῶν δ' ἔτι λίθων ἦτο ἡ Σαπφῶ ἀπεικονισμένη.

Τὸ ὄπ' ἀριθ. 45 ποίημα αὐτῆς εἶναι ᾠδὴ εἰς Ἀφροδίτην ἐρωτικὴν ἔχουσα ὑπόθεσιν.

Στίχ. 1. ποικιλόθρον' : ἐπὶ πεποικιλμένου θρόνου καθημένη.— Ἀφροδίτα : αἰολιστί ὁ τόνος θναβιδάζεται. Πρβλ. 42, 1 (σημ.).—2. παῖ Δίος : ἠγχατερ Διός. — δολόπλοκε : θαλαπλόκε = ἡ δόλους πλέκουσα, πανούργη· οὕτως ὀνομάζεται ὑπὸ τῶν παλαιῶν καὶ ὁ Ἔρως ψυχαπάτης, φρενοληστής, φρενοκλόπος.—3. μὴ με . . . δάμνα . . . θῦμον : μὴ καθρενοληστής, φρενοκλόπος.—4. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—ἄσαισι : δοτ. πληθ. τοῦ ἄσαισι = δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—ἄσαισι : δοτ. πληθ. τοῦ ἄσαισι = δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—5. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—ἄσαισι : δοτ. πληθ. τοῦ ἄσαισι = δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—6. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—7. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—8. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—9. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—10. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—11. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—12. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—13. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—14. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—15. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—16. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—17. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—18. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—19. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—20. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—21. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—22. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—23. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—24. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—25. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—26. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—27. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—28. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—29. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—30. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—31. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—32. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—33. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—34. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—35. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—36. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—37. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—38. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—39. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—40. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—41. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—42. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—43. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—44. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—45. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—46. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—47. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—48. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—49. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—50. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—51. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—52. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—53. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—54. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—55. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—56. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—57. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—58. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—59. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—60. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—61. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—62. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—63. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—64. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—65. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—66. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—67. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—68. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—69. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—70. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—71. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—72. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—73. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—74. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—75. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—76. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—77. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—78. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—79. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—80. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—81. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—82. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—83. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—84. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—85. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—86. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—87. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—88. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—89. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—90. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—91. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—92. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—93. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—94. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—95. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—96. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—97. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—98. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—99. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—100. δαμάζω, ἕπερ ἔχει καὶ τύπον δύνημι.—

σις)=δέσποινα. — 5. *τυτδ'* : *τῆδε*=ἐνταῦθα (τοπικῶς). — *αἷ ποτα* : ἄν ποτε. — *κατέροωτα* : (κράσις)=καὶ ἐτέρωθε=καὶ ἀλλαχοῦ. — 6. *τᾶς ἔμας αὐδῶς* : τῆς ἐμῆς αὐδῆς, τῆς φωνῆς μου. — *αἰοῖσα* : αἰούσα=ἀκούουσα. — *πήλυι* : ἐπίρρ.=τηλοῦ=μακράν. — 7. *ἔκλυες* : εἰσήκουσας. — *πάτρος* : τοῦ πατρὸς σου. — *δόμον* : τὴν κατοικίαν. — *λίποισα* : λιπούσα. — 8. *χρῦσιον... ἄρμ'* : χρυσοῦν ἄρμα. — 9. *ὕπαζεῦξαισα* : ὑποζεύξασα. — *κάλοι... δέ... ὄκεες στρουῦθαι* : καλοὶ δέ . . . ὡκεῖς στρουθοὶ=ὄρατοι δὲ ταχεῖς στρουθοί. Οἱ στρουθοὶ ἦσαν ἱερά πτηνὰ τῆς Ἀφροδίτης, ὡς καὶ αἱ περιστεραί. — *σ' ἄγον* : ἡγόν σε, σὲ ὠδήγουν, ἔσυρόν τὸ ἄρμα σου. — 10. *περὶ γᾶς* : ὑπὲρ γῆς=ὑπεράνω τῆς μελ. γῆς. Πρβλ. 48, 3. — 11. *πύκνα πτέρ'* : πυκνὰ πτερά. — *δινηήντες* : δινέοντες=ταχέως κινουντες. — *ἀπ' ὠράνω* : ἀπ' οὐρανοῦ. — 12. *αἰθέρος διὰ μέσσω* : διὰ μέσου τοῦ αἰθέρος. — 13. *τό* : =σύ. — *μάκαιρα* : μακαρία. — 14. *μειδιάσαισ'* : μειδιάσασα' τὸ σύνθημα ἐπιθέτον τῆς Ἀφροδίτης παρ' Ὀμήρῳ εἶναι φιλομειδιῆς, ὡς φαίδρας καὶ φιλαρέσκου. — *ἄθ. προσώπω* : διὰ τοῦ ἄθαν. προσώπου σου. — 15. *ἦρεσ'* : ἦρεσ=ἠρώτησας. — *ὅτι... πέπονθα* : τί ἔχω πάθει. — *δηῦτε* : (δὴ-αὐτε) =δὴ πάλιν. — *κῶτι* : (καὶ-ἔτι)=καὶ τί, καὶ διατί. — 16. *κάλημι* : ἀρχ. τύπος τοῦ καλέω· νοεῖται σέ=σὲ καλῶ. Πρβλ. 42, 1 σημ.). — 17. *κῶτι ἔμφ'* : (συνίζησις)=καὶ ὅτι ἔμφ'. Τὸ κῶτι συναπτέον τῷ θέλω=καὶ τί θέλω. — *γένεσθαι* : γενέσθαι=νὰ γίνῃ (νὰ κάμῃς). — 18. *ἔμφ... μαινόλα θύμφ'* : τῆ ἐμῇ περιπαθεῖ ψυχῇ, εἰς τὴν περιπαθῆ ψυχὴν μου. — *τίνα* : τὰ ἐν τοῖς εἰσαγωγικοῖς εἰσι λόγοι τῆς Ἀφροδίτης· εἶναι δὲ τὸ τίνα ἀντικ. τοῦ ἄγην, οὗ υποκείμενον ἢ αἰτ. *Πείθω* ὥστε ἢ σειρὰ ἔσται ἦδε : τίνα . . . μαῖς ἄγειν Πείθω ἐς σὰν φιλότατα = τίνα πάλιν ἐπιθυμεῖς νὰ ὀδηγῇ (ὀδηγήσῃ) ἢ Πείθω εἰς τὴν φιλίαν σου, εἰς τὸν ἔρωτά σου ; Ἡ Πείθω ἐστὶ προσωποποίησις τῆς πειθοῦς, ἣν εἶχεν ἢ Ἀφροδίτη καὶ δι' ἣς ἐπειθε τοὺς ἀνθρώπους. — 19. *μαῖς*=*μαῖς*=ἐπιθυμεῖς, θέλεις : τοῦ μέμαα. — *ἄγην* : ἄγειν. — 20. *Ψάψω'* : Ψάψωι (αἰολιστί)=Σαψοί. *ἀδικίη* : ἀδικεῖ=ἀδικεῖ. — 20. *αἰ φεύγει* : εἰ φεύγει=ἄν σε ἀποφεύγῃ. — *διώξει* : θά σε κυνηγήσῃ. — 22. *αἰ . . . μὴ δέκει'* : ἄν δὲν δέχεται. — 23. *αἰ . . . μὴ φίλει* : εἰ μὴ φιλεῖ=ἄν μὴ σ' ἀγαπᾷ. — 24. *κωδικ* : (κράσις) καὶ οὐκ (ἐθέλουσαν)=καὶ χωρὶς νὰ θέλῃς. — 2. *λῦσον* : ἀπάλλαξόν με. — *χαλεπᾶν . . . μεριμνᾶν* : χαλεπῶν μεριμνῶν=δυσχερῶν φροντίδων. — 26. *ὄσσα* : =ὄσα. Ἡ σειρὰ εἶναι : τέλεσον δέ μοι ὄσσα μοι θυμὸς ἡμέρρει τέλεσσαι=ἐκτέλεσόν μοι δὲ ὄσα ἢ ψυχὴ μου ἐπιθυμεῖ νὰ ἐκτελέσῃ. — 27. *ἡμέρρει*=ἡμείρει. — *αὐτὰ* : αὐτή. — 20. *ἔσοο* : προστ. τοῦ εἶμᾰ=ἔσο, ἴσθι.

46.

Ψάλλτης τοῦ ἔρωτος καὶ τοῦ οἴνου ἦτο καὶ ὁ Ἴων λυρικός Ἀνακρέων ὁ Τῆρος. Παῖς ἔτι ὢν, ὅτε ὁ στρατηγὸς τοῦ Κύρου Ἀρπαγὸς ὑπέτασσε τὰς ἐν Ἀσία Ἑλληνίδας πόλεις, κατέφυγε μετὰ τῶν ἄλλων Τηρίων εἰς Ἀδδῆρα τῆς Θράκης (περὶ τὸ 547 π. Χ.), ἐκεῖθεν δὲ μετέβη ὕστερον εἰς Σάμον εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ τυράννου Πολυκράτους, ἔνθα διέτριψε μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, συμβάντος τῷ 522. Μετὰ τοῦτο προσεκλήθη εἰς Ἀθήνας ὑπὸ τοῦ Πεισιστρατίδου Ἰππάρχου, ὅστις ἠγάπα νὰ ἔχη περὶ ἑαυτὸν τοὺς ἐπισημοτάτους τῶν ποιητῶν καὶ λογίων, ἀλλὰ μετὰ τὸν φόνον αὐτοῦ καὶ τὴν ἔξωσιν τῶν Πεισιστρατιδῶν ἀνεχώρησεν ἐξ Ἀθηναίων ὁ ποιητὴς διαγαγὼν τὸ λοιπὸν τοῦ βίου, ὡς φαίνεται, ἐν Τέφῳ καὶ ἀποθανόντων ἐκεῖ ἐν ἡλικίᾳ 85 ἐτῶν τῷ 476 π. Χ.

Ἐγραψεν ὕμνους, ἐρωτικά, παροίγια, ἰάμβους, τροχαίους καὶ ἐλεγεία· ἀλλὰ κυρίως εἶναι αὐλικὸς ἐρωτικὸς ποιητής.

Τῶν ἔργων αὐτοῦ ὀλίγα διεσώθησαν· φέρονται δ' ὅμως πλὴν αὐτῶν καὶ 65 ἄλλα ποιήματα, τὰ ὁποῖα ἔκ τε τοῦ λίαν παιγνιώδους αὐτῶν καὶ τῆς μεταγενεστέρως γλώσσης γόθα δικαίως ἔθεωρήθησαν καὶ διακρίνονται ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀνακρεόντεια.

Ἐν τῷ ἐπ' ἀριθ. 46 ἱκετεύει τὴν Ἀρτεμιν ὁ ποιητὴς γονυκλινῆς νὰ παραστῇ αὐτῇ εὐμενῆς. Τὸ μέτρον αὐτοῦ ἰδὲ ἐν Παραρτ. κεφ. Ε', 46.

1. Γουνοῦμαι : (γουνόομαι, ἔκ τοῦ γόνου)=γονυκλινῆς ἱκετεύω σε. — ἐλαφνβολέ : (ἔλαφος—βάλλω)=ἐλαφοκτόνε, θηρεύτρια τῶν ἐλάφων.
- 2. παῖ Διός : πρὸλ. 45, 2 καὶ 15, 1.—ἀγρίων : ἢ σειρά εἶναι : Ἀρτεμι, δέσποινα ἀγρίων θηρῶν.— 3. θηρῶν : θηρίων.— 4. ἔκου : ἔκου=ἐλθέ.— ἐπὶ Αἰθ. δίνῃσι : παρὰ τὰ βεῦματα τοῦ Αἰθθαίου. Ὁ Αἰθθαῖος εἶναι παραπέταμος τοῦ ἐν Ἴωνίᾳ ποταμοῦ Μαιάνδρου παρὰ τῇ Μαγνησίᾳ, ἣτις καὶ νῦν εἶχεν Ἀρτέμιδος ἐπίσημον, οὗ τὰ ἐρείπια σφύζονται καὶ μέχρι τοῦ νῦν.— 5. θρασυκαρδίῳν : τολμηρῶν.— 6. ἐσατόρα : (εἰσα-τόρα)=ἐπίβλεπε.— χαίρουσ' : χαίρουσα, εὐμενῆς.— ἀνημέρους : ἀγρίου.
- 8. πολίτας : πολίτας.

47.

Ἐν τῇ ᾠδῇ ταύτῃ θρηγεῖ ὁ ποιητὴς διὰ τὸ ἐπερχόμενον γῆρας. Τὸ μέτρον ἰδὲ ἐν Παραρτ. κεφ. Ε', 47.

1. ἡμῖν : ἡμῖν=ἡμῶν.— κόρη : ἢ κόμη (κατὰ μετωνομίαν).— 2. Ν. Μπαξεβανάκι Ἑλληνες Λυρικοὶ ἔκδοσις ἔκτη.

ἦβη : νεότης.—οὐκέθ'... πάρα : οὐκέτι πάρεστι, δὲν εἶναι παρούσα πλέον.—γρηγαλέοι : τρισύλλαβον κατὰ συνίζησιν, νοεῖται δὲ εἶσιν.—3. γλυκεροῦ... βιότου : τοῦ δὲ γλυκέος βίου, τῆς δὲ γλυκείας ζωῆς.—πολλός : πολὺς.—οὐκέτι... λέλειπται : δὲν ἔχει ὑπολειφθῆ πλέον.—4. ἀνασιαλόζω : ἀναστενάζω, κλαίω.—θαμά : συχνά.—δεδοικώς : ἐπειδὴ φοβοῦμαι (τὸν Τάρταρον).—5. ἐστὶ δεινὸς μυχός : (διότι) εἶναι φοβερός μυχός (ὁ Τάρταρος).—Ἄιδεω : τοῦ Ἄδου. Πρόφερε κατὰ συνίζησιν.—ἀργαλέη : (συνίζησις)=δυσχερής.—7. κάθοδος : κατάβασις.—καὶ γὰρ ἐτοῖμον : (ἐστὶ)=διότι εἶναι ἐτοίμον· αἰτιολογεῖ δὲ τὸ ἀργαλέη.—καταβά-
ντι : ἔταν καταβῆ τις.—μὴ ἀναβῆναι : γὰ μὴ ἀναβῆ. Ἐὶ μὴ κατὰ συνίζησιν μετὰ τῆς ἐπομένης συλλαβῆς.

48.

Καθ' ὃν χρόνον ἀνεφάνη ἡ αἰολικὴ λυρική, δηλ. τὸ ἄσμα, ἀνεπτύσσετο καὶ ἡ δωρικὴ λυρική, δηλ. τὸ μετὰ χοροῦ ἄσμα, ἐν ταῖς δωρικαῖς πόλεσι. Μετεχειρίζοντο δὲ τὸ ἄσμα τοῦτο αἱ ῥηθεῖσαι πόλεις ἐν καιρῷ ἑορτῶν καὶ πανηγύρεων, καθ' ἃς χορὸς ἀσκούμενος ἐψάλλε πρὸ τοῦ βωμοῦ τοῦ θεοῦ χορεύων ἄσμα. Κατὰ τὴν καταγωγὴν αὐτῆς ἡ ποιήσις αὕτη ἔχει καὶ τὴν γλῶσσαν δωρικὴν.

Τῆς δωρικῆς μελικτῆς, τοῦτ' ἐστὶ τῆς χορικῆς λυρικῆς ποιήσεως, ἀρχαιότατος ἀντιπρόσωπος εἶναι ὁ περὶ τὰ 650 π. Χ. ἀκμάσας Ἀλκμάν. Οὗτος καίπερ ἐκ Σάρδεων τῆς Λυδίας λεγόμενος ἦτο ἕμως Λάκων ἐκ Μεσσήας. Λεπτομερείας περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ δυστυχῶς δὲν ἔχομεν τοῦτο μόνον γινώσκομεν, ὅτι ὁ Ἀλκμάν διεκόσμησε τεχνικῶς ἐν Σπάρτῃ τὴν μουσικὴν καὶ ὀρχηστικὴν πρῶτος αὐτὸς εἰσαγαγὼν εἰς τὰ μετ' ὀρχήσεως ποιήματα τὴν στροφὴν. (Ἴδὲ Παράρτ. Ε'). Ἐν ταῖς ποικίλαις τοῦ μέλους μορφαῖς ὁ ποιητὴς οὗτος ῥηξικέλευθος γενόμενος ἔγραψεν ὕμνους, παιᾶνας, παρθένεια, προσόδια κλπ. ἐν ἑξ ἐν ἄλλω βιβλίῳ. Τούτων τὰ παρθένεια ἦσαν ἄσματα ἀδόμενα ὑπὸ παρθένων ἔχουσῶν τὸν ποιητὴν χορηγὸν καὶ χοροδιδάσκαλον, τὰ δὲ προσόδια ἤδοντο πρὸς αὐλόν, καθ' ἣν ὥραν προσήρχοντο οἱ παλαιοὶ εἰς τοὺς ναοὺς ἢ βωμοὺς ἐν ἑορταῖς.

Χαρακτηριστικὸν αὐτοῦ εἶναι ὅτι εἶχε μικρὰς στροφάς, ὡς οἱ Αἰολεῖς ποιηταί, ὅτι εἶχεν αἰολισμοὺς ἐν τῇ δωρικῇ αὐτοῦ διαλέκτῳ πρὸς μάλαξιν τῆς σκληρότητος αὐτῆς καὶ ὅτι ἡ ὑπόθεσις τῶν ποιημάτων αὐτοῦ ἦτο ἐν πολλοῖς ἐρωτικῇ· τὰ ποιήματα δ' αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἦσαν ἀπει-

κόνισις τοῦ εὐθύμου ἰδιωτικοῦ βίου, ἐγένοντο ἐθνικὸν κτῆμα καὶ διετη-
ροῦντο ἐν τῇ μνήμῃ τοῦ Ἑθνους ἐπὶ δύο αἰῶνας ζωηρά.

Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 48 ἀποσπάσματι περιγράφεται ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ

ἡ ἡρεμία τῆς νυκτός.

1. *Εὐδοῦσαι* : προσωποποιήσις χάριν ζωηρότητος.—2. *πρόωιες* :
(*πρόων* = πᾶν τὸ προέχον καὶ μάλιστα εἰς τὴν θάλασσαν) = ἀκρωτήρια.—
3. *φῦλά θ' ἑσπετά* : καὶ φύλα ζῶων, πλήθη ζῶων ἢ λέξις *ἑσπετὸν*
σημαίνει πᾶν ἔμφυχον καὶ κινούμενον, πᾶν ζῶον. Πρβλ. Ὀδ. δ, 418
«ἕσσ' ἐπὶ γαίαν ἑρπετὰ γίγνονται» = ἕσα ζῶα ὑπάρχουσι ἐπὶ τῆς γῆς.—
τόσσα : ἕσα.—*μέλαινα γαῖα* : ἢ μέλαινα γῆ. Πρβλ. 39, 14, καὶ 35, 2.
—4. *θῆρες τ' ὄρεσκόωι* : καὶ θηρία τὰ φωλεύοντα ἐν τοῖς ὄρεσι (τὰ
ὄρεσκόωιτα).—*μελισσῶν* : (ἑωριστί) τῶν μελισσῶν.—5. *κνώδαλ'* : τὰ
ζῶα.—*ἐν βένθεσσι* : εἰς τὰ βάθη.—*πορφυρέας ἁλός* : τῆς παραχῶδους
θαλάσσης. Πρβλ. 39, 16. Χαρακτηριστικὸν τῆς δωρικῆς διαλέκτου εἶ-
ναι καὶ ἡ χρῆσις τοῦ α ἀντὶ τοῦ η.—6. *οἰωνῶν φῦλα ταυπιτερούγων* :
τὰ πλήθη τῶν τὰς πτέρυγας ἐκτεινόντων ὄρνέων, τῶν πετώντων ὄρνέων,
τῶν πτηνῶν. Τὸ μέτρον ἰδὲ ἐν Παραρτ. κεφ. Ε', 48.

49.

Στησίχορος ὁ ἐξ Ἡμέρας τῆς Σικελίας ὑπῆρξεν εἰς τῶν σπουδαιο-
τάτων ποιητῶν τῆς χορικῆς λυρικῆς. Πότε ἀκριβῶς ἔζη, δὲν δυνάμεθα
νὰ εἴπωμεν, φαίνεται ὅμως, ὅτι ὁ βίος αὐτοῦ πίπτει μεταξὺ τοῦ 660 καὶ
580 π. Χ. Γνωρίζομεν μόνον, ὅτι ἔζησεν 85 ἔτη καὶ ὅτι πρότερον ἐλέ-
γητο *Τεισίας*, μετωνομάσθη δὲ *Στησίχορος*, διότι πρῶτος ἔστησε κίθα-
ρῶδιχόν χορόν.

Τὰ ποιήματ' αὐτοῦ ἦσαν ἀκόμη ὅμοια πρὸς τὸ ἔπος καὶ φέρουσι
ὀνόματα «*Ἰλίου πέποις*», «*Συνοῦθραι*», «*Ἀργοναῖται*», «*Νόστοι*», «*Γη-
ρονοητῆς*» κ. λ. Ὑποθέσεις δ' ἐλάμβανε μύθους ἐκ τοῦ τρωϊκοῦ καὶ θη-
βαϊκοῦ κύκλου. Διὰ τὸ θαυμάσιον καὶ μεγαλοπρεπὲς τῶν υποθέσεων τού-
των ὑπὸ τῶν παλαιῶν ἐκλήθη *λυρικός Ὀμηρος*. Ἡ διάλεκτος αὐτοῦ ἦτο
ἐπικὴ μετὰ δωρισμῶν, τὰ δὲ ποιήματα αὐτοῦ ὁ Στησίχορος φαίνεται
ὅτι εἶχε γράψει εἰς στροφάς, ἀντιστροφάς καὶ ἐπιφούδας, ἔθεν καὶ ἡ πα-
ροικία «οὐδὲ τὰ τρία Στησιχόρου γιγνώσκειν». Διὰ τὴν ὡραίαν ἐκλογὴν
τῶν μύθων καὶ τὰς λαμπράς εἰκόνας ὁ Στησίχορος ἠγαπάτο πολὺ ὑπὸ

τῶν Ἀθηναίων, ἀλλὰ τῶν ἔργων αὐτοῦ, ἀποτελούντων 26 βιβλία, ὀλίγα μόνον ἀποσπάσματα ἐσώθησαν.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 49 ἀπόσπασμα εἶναι ἐκ τῆς «Γηρουονηίδος». Ὁ Ἡρακλῆς, ὡς γνωστὸν εἶχε διαταχθῆ ὑπὸ τοῦ Εὐρυσθέως πλὴν ἄλλων νὰ φέρῃ καὶ τὰς βοῦς Γηρυόνου. Ἦτο δὲ ὁ Γηρυόνης τρικέφαλον ἀνθρωπόμορφον τέρας οἰκοῦν ἐν Ἐρυθραίᾳ, νήσῳ κειμένη ἐν ταῖς δυτικαῖς ἐσχατιαῖς τῆς γῆς. Βαδίζων ὁ Ἡρακλῆς πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο ἔφθασεν εἰς τὰ ὄρια Λιθύης καὶ Εὐρώπης, ὅπου ἔστησε τὰς φερωνύμους αὐτοῦ στήλας (πλησίον τῶν Γαδαίρων)· ἐπειδὴ ὅμως ἐφλέγετο ὑπὸ τοῦ κατ' ἐκεῖνα τὰ μέρη λίαν καυστικοῦ ἡλίου, ἠπειλήσε τὸν ἡλίον διὰ τοῦ τόξου. Ὁ Ἀπόλλων τότε θαυμάσας τὴν ἀνδρείαν τοῦ ἥρωος ἔδωκεν εἰς αὐτὸν χρυσοῦν δέπας, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ Ἡρακλῆς διεπέρασε τὸν Ὀκεανόν. Ἀφ' οὗ δ' ἐφόνησε τὴν Γηρυόνην καὶ ἔλαβε τὰς βοῦς αὐτοῦ, ἐπαυελθὼν εἰς Ἡρακλείους στήλας ἀπέδωκε τὸ δέπας εἰς τὸν θεόν.

Ἀέλιος : ἡέλιος, ἡλιος.— Ὑπεριονίδας : Ὑπεριονίδης, ὁ υἱὸς τοῦ τιτάνος Ὑπερίονος (ἐκ τῆς ὑπέρο καὶ τῆς ῥίζης ι τοῦ εἶμι) = τοῦ ἐπουρανίου ὁ ἐπουράνιος.— δέπας : γεν. δέπαος· ποτήριον (χρησίμιον εἰς σπονδὰς). Ἐνταῦθα σημαίνει τὸ χρυσοῦν ποτήριον, ἐν ᾧ, ὡς ἐν λέμῳ, διέπλεεν ὁ ἡλιος τὸν Ὀκεανὸν ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς κατὰ τὸ διάστημα τῆς νυκτός.— ἐσκατέβαινε : κατέβαινε μέσα (εἰς τὸ δέπας).— 2. ὄφρα... ἀφίκουθ' : διατὶ εὐκτική·— ποιὲ βένθηα : πρὸς τὰ βάθη.— ἐρεμνᾶς : σκοτεινῆς.— Ἄκουριδιαι τ' ἄλλοον : καὶ τὴν κουριδίην ἄλοχον, τὴν νόμιμον σύζυγον.— παῖδας : παῖδας.— ὃ, ὁ δέ : ἐκεῖνος δέ.— πάις Διός : ἐπεξ. τοῦ ὁ δέ = ὁ υἱὸς τοῦ Διός, ὁ Ἡρακλῆς.— ἔβα : ἔβη = ὑπῆγεν, εἰσῆλθεν.— ποσσί : πεζῆ.— ἐς ἄλσος : εἰς τὸ ἱερὸν δάσος (ὅπου ἦσαν οἱ βόες).

50.

Ποιητῆς τῆς καθολικῆς ποιήσεως καὶ εἰς τῶν μεγίστων καὶ πολυμερεστάτων λυρικῶν ἦτο Σιμωνίδης ὁ Κεῖος. Υἱὸς Λεωπρέπου, περὶ τὸ 556 π. Χ. ἐν Ίουλίδι τῆς Κέως γεννηθεὶς, ἠτύχησε νὰ ἴδῃ τὰς μεγαλοπρεπεστάτας τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας σκηνάς, τὰ Μηδικά, καὶ μάλιστα ν' ἀποβῆ ὁ κατ' ἐξοχίην ὕμνητῆς αὐτῶν καὶ ὁ λιγυφθογγότατος κήρυξ. Τὴν ποιητικὴν καὶ μουσικὴν παιδείαν ἐπαιδεύθη τὸ πρῶτον ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, ἐν τῷ χορηγεῖν τῆς ἐτέρας τῆς Κέως πόλεως, Καρθαίας, ὅπου ἦτο ὁ ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος· ἀλλ' ὅμως ἔπειτα ἐγένετο βαθυτάτος γνώστης πάντων τῶν εἰδῶν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ ποιητῆς σπουδαιότατος ἀνεδείχθη.

Τῆς ἀξίας αὐτοῦ ἀνά τὴν Ἑλλάδα γνωστῆς γενομένης, ἐκαλεῖτο εἰς τὰς ἀλλὰς τῶν φιλομούσων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τυράννων· οὕτω διέτριψεν ἐν Ἀθήναις παρὰ τῇ Πεισιστρατιῇ Ἰππάρχῳ ἐπὶ τινα ἔτη, μετὰ δὲ τὸν φόνον αὐτοῦ μετέβη εἰς Θεσσαλίαν πρὸς τοὺς Ἀλευάδας καὶ Σκοπάδας. Ἐκεῖθεν ἐπανήλθεν εἰς Ἀθήνας μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην, ἐνίκησε δ' ἐν ἀγῶνι τὸν Αἰσχύλον διὰ τῆς εἰς τοὺς ἐν Μαραθῶνι πεσόντας ἐλεγείας αὐτοῦ καὶ ὑμνησεν ἔπειτα καὶ τοὺς ἄλλους πρὸς τοὺς πεσόντους ἀγῶνας δι' ἐλεγείων καὶ ἐπιγραμμάτων. Μετέβη μετὰ ταῦτα εἰς Σικελίαν πρὸς τὸν Ἰέρωνα· ἐκεῖ δὲ διέτριψε μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, εἰς ὃν ἐνενηκοντούτης (περὶ τὸ 466) ὑπέκυψε.

Τὰ ἔργα αὐτοῦ ἦσαν ἐλεγείαι, ἐπιγράμματα, ἐπίνοιαι, ἐγκώμια, ὕμνοι, θρήνοι, διθύραμβοι, σκόλια καὶ μικρότερα ἄλλα μερικά ἄσματα· διεσώθησαν δὲ τῶν μὲν ἐπιγραμμάτων πολλά, τῶν δὲ μελικῶν αὐτοῦ ποιημάτων ἀποσπάσματα· ἀλλ' ἐν ἅπασι καταφαίνεται ἡ μεγίστη τοῦ ποιητοῦ φιλοπατρία, ἡ θαυμαστὴ τέχνη καὶ ἡ περὶ τὴν ποίησιν εὐχέρεια, δξύτης καὶ γλαφυρότης.

Ὁ Σικωνίδης ἤσκει τὴν ποίησιν οὐχὶ ἐξ ἀπλοῦ ἐνθουσιασμοῦ, ἀλλ' ὡς τέχνην ἐπὶ χρήμασι, διὸ καὶ ὁ Σωκράτης περὶ αὐτοῦ ἔλεγεν ὅτι ἐξύμνει τοὺς τυράννους οὐχ ἐκῶν, ἀλλ' ἀναγκαζόμενος· ἦτο δ' ὅμως μνημονικώτατος, ἠδουκίμησε περὶ πάντα τὰ εἶδη τῆς λυρικῆς καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ δούς εἰς τὴν ἐλεγείαν τὸν λυπηρὸν αὐτῆς χαρακτήρα.

Τούτου ἕνεκα καὶ διὰ τὴν πρακτικὴν αὐτοῦ σοφίαν ἀνεγιγνώσκето πολὺ ὑφ' ἑλης τῆς Ἑλλάδος, ἐτιμήθη, ἔσον οὐδεὶς ἄλλος, ὑπ' αὐτῆς καὶ ἀπέβη ὁ τῶν Ἑλλήνων ἐθνικὸς μελοποιός.

Ἡ γλῶσσα αὐτοῦ εἶναι μικτὴ, ἔχουσα βάσιν τὴν ὀμηρικὴν, μεμειγμένην δ' ὅμως μετὰ τύπων αἰολικῶν καὶ δωρικῶν.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 50 ἄσμα εἶναι ἐγκώμιον τῶν ἐν Θερμοπύλαις πεσόντων.

Περὶ τοῦ μέτρου ἴδὲ Παραρτ. Ε', 50.

1. θανόντων: φονευθέντων, πεσόντων.—2. εὐκλείης μὲν ἡ τύχα: περίφημος μὲν ἡ τύχη, ἔτι δηλ. ἔπεσον ὑπὲρ πατρίδος.—καλὸς δ' ὁ πότιμος: ὠραίος δὲ ὁ θάνατος. Πρβλ. 2, 1.—3. βωμός: διότι ἐπ' αὐτοῦ ἐτελοῦντο θυσίαι εἰς τοὺς πεσόντας ὡς εἰς ἥρωας.—πρὸ γόνων: ἀντὶ θρήνων.—μῆστις: μνήστις=μνήμη.—οἴκιος: ἡ λύπη.—ἔπαινος: νοεῖται γίνεσθαι.—4. ἐντάφιον: σάβανον.—5. ὁ πανδαμάτωρ: ὁ τὰ πάντα δαμάζων, καταστρέφων.—ἀμαυρώσει: θά ἀμαυρώσῃ, δύναται νὰ ἀμαυρώσῃ, νὰ ἐκμηδενίσῃ.—6. σακός: σιγκός, ἱερὸς τόπος περιφρακτός, ἱερὸν περιφραγμα, ἱερὸν, ἐνταῦθα δ' ὁ τάφος. Εἶναι δὲ βραχυλογία ἀντὶ

τοῦ: ὅδε ὁ σακός, σακός ὢν ἀνδρῶν ἀγαθῶν (ἀνδρείων), οἰκέταν εἴλετο εὐδοξίαν Ἑλλάδος.—οἰκέταν: οἰκέτην=κάτοικον.—7. εἴλετο: ἐκτί-
σατο.—εὐδοξίαν Ἑλλάδος: τὴν δόξαν τῆς Ἑλλάδος ἐν αὐτῇ δηλαδὴ
κατόκησεν ἢ δόξα τῆς Ἑλλάδος.—8. λειοπαῖς: ἕστις ἔχει καταλίπει.
Γνωστὸν δ' ὅτι ἐκεῖ εἶχε ταφῆ καὶ ὁ Λεωνίδας.—9. ἀέναόν τε κλέος:
καὶ αἰωνίαν εὐκλειαν, αἰωνίαν δόξαν, αἰώνιον ὄνομα.

51.

Τὸ ἄσμα τοῦτο ἀπευθύνεται, καθ' ἃ λέγει ὁ Πλάτων ἐν Πρωταγόρᾳ
(XXVI), πρὸς τὸν τύραννον Σκόπαν, τὸν Κρέοντος υἱὸν τοῦ Θεσσαλοῦ·
δυστυχῶς δ' ὅμως παρεδόθη ἡμῖν οὐχὶ πλήρης. Ἐν τοῖς σφισσομένοις στί-
χοις αὐτοῦ διδάσκει ὁ Σιμωνίδης, ὅτι δύσκολον εἶναι τῷ ὄντι νὰ γίνῃ
τις ἀνὴρ ἀγαθός.

Τὸ μέτρον βλέπε ἐν Παραρτ. κεφ. Ε', 51.

1. ἀλαθέως: ἀληθέως=τῇ ἀληθείᾳ, ἀληθῶς. Κατὰ Σωκράτη παρὰ
Πλάτωνι (ἐν Πρωταγόρᾳ) τὸ ἀλαθέως εἶναι ὑπερβατὸν καὶ ἀναφέρεται
εἰς τὸ χαλεπὸν, ὥστε ἡ λογικὴ σειρὰ τῶν λέξεων ἔσται ἢ ἐξῆς: ἀλα-
θέως ἐστὶ χαλεπὸν ἀνδρὰ ἀγαθὸν γενέσθαι=τῇ ἀληθείᾳ εἶναι δύσκολον
νὰ γίνῃ τις ἀνὴρ ἀγαθός.—μέν: ἡ ἀπόδοσις αὐτοῦ ἦτο ἐν τοῖς κατὰ τὸν
δεύτερον στίχον, ἃ δυστυχῶς δὲν διεσώθησαν. Ὅτι δὲ πράγματι ὑπάρχει
χάσμα μετὰ τὸν στίχον τοῦτον, μαρτυρεῖ τὸ παρὰ Πλάτωνι λ-γόμενον,
ὅτι ὁ νῦν 3 στίχος ἤρχετο προϊόντος τοῦ ἄσματος ὀλίγον. Ἐλεγε δ' ἢ
ἀπόδοσις αὕτη (πάλιν κατὰ Πλάτωνα) τάδε: οἶόν τε μέντοι ἐπὶ γε χρό-
νον τινὰ γενέσθαι τινὰ ἀγαθὸν· γενόμενον δὲ διαμένειν ἀδύνατον.—2.
τετραγώνον: μεταφορικῶς=τετράγωνος, τέλειος.—χερσῶν: καὶ κατὰ τὰς
χεῖρας καὶ κατὰ τοὺς πόδας καὶ κατὰ τὸν νοῦν (ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν).—
τεινυμένον: (παθ. πρkm. τοῦ τεύχω)=κατεσκευασμένος, πεπλασμένος.
—ἀνευ νόγου: ἄψογος.—3. οὐδὲ... νέμεται: οὐδὲ νομίζεται, οὐδὲ ἔχει.
—μοι: κατὰ τὴν γνώμην μου.—ἐμμελέως: ἐμμελῶς, ὀρθῶς.—τὸ Πι-
τάκειον: τὸ ῥητὸν τοῦ Πιττακοῦ. Περὶ Πιττακοῦ πρβλ. βίον Ἀλκαίου
ἐν 42.—4. καίτοι: μετὰ μετοχῆς ποιητικῶς ἀντὶ καίπερ.—σοφοῦ παρὰ
φωτός: παρὰ σοφοῦ φωτός, ἀνδρός: ἐκ μέρους σοφοῦ ἀνδρός.—φαπ':
κατὰ μὲν Πλάτωνα φάτιο = ἔφατο = εἶπεν (ὁ Πιττακός δηλαδὴ)· κατὰ δὲ
τοὺς νεωτέρους φατὶ=φησὶ = λέγει. Ὅπως ἂν ἔχη, ἢ αὐτὴ ἔννοια ἐξά-
γεται. Χαλεπὸν κ. λ. τοῦτο ἦτο τὸ ῥητὸν τοῦ Πιττακοῦ, τὸ Πιττάκειον
ἀπόφθεγμα· χαλεπὸν ἐστὶν εἶναι τινὰ ἀγαθὸν—νὰ διατελῇ τις ὢν ἀγαθός.

Τούτο λέγεται ὅτι εἶπεν ὁ Πιττακός, ὅτε ἔμαθεν, ὅτι Περίανδρος ὁ Κορίνθιος, ὁ πρόφρων ἡπίος καὶ δημοφιλής, ἐγένετο σκληρός.—5. θεός : ἡ σειρά εἶναι : θεὸς μόνος ἔχει ἂν τοῦτο γέρας (προνόμιον). Πρβλ. καὶ τὸν Εὐαγγ. Ματθαῖον λέγοντα ὅτι εἶπεν ὁ Χριστὸς (ἐν κεφ. ΙΘ', 17) : «Τί με λέγεις ἀγαθόν ; οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ εἰς, ὁ Θεός».—ἄνδρα δ' : ὑποκ. τοῦ ἔμμεναι=ἄνθρ δὲ (ἄνθρωπος δέ). Ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς τὸ θεός.—οὐκ ἔστιν : δὲν εἶναι δυνατόν.—μὴ οὐ... ἔμμεναι : μὴ οὐκ εἶναι =νά μὴ εἶναι. Ὁ πλεονασμὸς τῆς ἀρνήσεως διὰ τὸ ἀρνητικὸν οὐκ ἔστιν = ἀδύνατον. Προφέρεται δὲ κατὰ συνίξησιν μὴ οὐ.—κακόν : κακός (κατηγορούμενον).—6. ὄν... καθέλλη : ὄν ἂν καθέλλη=ὄντινα ἂν καταβάλλη.—ἀμάχανος συμφορά : ἀμήχανος συμφορά, καθ' ἣς οὐδεμία μηχανή, οὐδεὶς ὑπάρχει τρόπος ἀπαλλαγῆς.—7. πράξας γὰρ εὖ : διότι ἂν ἤθελεν εὐτυχῆσαι (νά παιδευθῆ καλῶς).—ἀγαθός : ἐστίν.—κακός δ' : ἐστίν.—εἰ κακῶς : πράξειε=ἂν ἤθελε δυστυχῆσαι (νά μὴ παιδευθῆ καλῶς).—9. τοῦπαι πλείστον : τὸ ἐπὶ πλείστον. ἄριστοι : εἰσίν.—τούς κε : οὗς ἂν=ἄσους ἂν.—θ. φιλέωντι : θεοὶ φιλοῦσιν, ἀγαπῶσιν. Τὸ θεοὶ =θεοὶ καὶ τὸ φιλέωντι=φιλέωντι.—10. τοῦνεκεν : τούτου ἕνεκα.—οὔποι' ἐγὼ...διζήμενος : οὐδέποτε' ἐγὼ ζητῶν.—τὸ μὴ γενέσθαι δυνατόν : (ὑπερβατὸν) ἀντί : τὸ μὴ δυνατόν γενέσθαι=τὸ μὴ δυνατόν νά γένηται (τὸ ἀδύνατον), δηλαδὴ πανάμωμον ἄνθρωπον.—11. κενεὰν... μοῖραν αἰῶνος βαλέω : κενὴν μοῖραν βίου βαλῶ=θὰ ῥίψω (θὰ καταναλώσω) μέρος τοῦ βίου (μου) κενὸν (ἀσκόπως). Ὡστε τὸ κενεὰν εἶναι κατηγ. κατὰ πρόληψιν. Τὸ βαλέω κατὰ συνίξησιν βαλέω.—εἰς ἄπρακτον ἐλπίδα : εἰς ματαίαν ἐλπίδα (μάτην ἐλπίζων).—12. πανάμωμον ἄνθρωπον : ἐπεξήγ. τοῦ ἐλπίδα : μάτην δηλαδὴ ζητῶν πανάμωμον (πάντη ἄψογον) ἄνθρωπον.—ἄσοι : ἐν πᾶσιν, ἄσοι=μεταξὺ πάντων, ἄσοι.—αἰνόμεθα : λαμβάνομεν, δρέπομεν, τρώγομεν. Πρβλ. Ἰλ. ζ, 142 «βροτῶν, οἱ ἀρούρης καρπὸν ἔδουσιν».—εὐρυνέδεος... χθονός : (εὐρῦν-ἔδος)=τῆς εὐρυχώρου γῆς.—13. ἐπὶ τ' ἔμμιν... ἀπαγγελέω : (εἰρωνικῶς) ἀκολούθως εὐθύς, ἔπειτα εὐθύς θὰ ἀναγγεῖλω ὑμῖν, ὅταν εὐρῶ.—14. ἐπαίνημι : αἰολ. ἐπαινώ. Πρβλ. 42, 1 (σημ.).—φιλέω : φιλῶ=ἀγαπῶ.—15. ἐκὼν ὅστις ἔρδη : ἡ σειρά εἶναι : ὅστις μὴδὲν ἔρδη αἰσχρὸν ἐκὼν=ἄσοι ἂν μὴδὲν αἰσχρὸν ἔρδωσιν ἐκόντες : ὁ ἐνικὸς δηλ. ἐτέθη ἀντὶ τοῦ πληθ.=ἄσοι ἂν μὴ πράττωσι κανὲν αἰσχρὸν ἐκουσίως. Ὁ Σωκράτης παρὰ Πλάτωνι τὸ ἐκὼν ἀναφέρει εἰς τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἐπαίνημι καὶ φιλέω ἐγὼ : τοῦτο δ' ὅμως προδήλως πράττει οὗτος πρῶτον μὲν, ἵνα σκωπτικῶς παραστήσῃ,

ὅτι ὁ Σιμωνίδης καὶ ἀκουσίως ἐπῆγει καὶ ἐφίλει τινὰς καὶ μάλιστα τοὺς τυράννους ἀναγκάζομενος ὑπὸ χρημάτων, ἃ παρ' αὐτῶν ἐλάμβανεν· ἔπειτα δέ, ἵνα ὑποστηρίξῃ τὴν γνώμην, ἣν εἶχεν, ὅτι οὐδεὶς ἐκὼν ἀδικεῖ, οὐδ' ἐξαμυρτάνει, ἀλλὰ πάντες κακὰ ποιοῦσιν ἄκοντες δι' ἁμαθίαν καὶ κακὴν ἀνατροφήν. Τὸ φυσικὸν ἄρα εἶναι ν' ἀποδοθῇ τὸ ἐκὼν εἰς τὸ ἔθρη καὶ νὰ ἐρμηνευθῇ: ὅστις δὲν πράττει ἐκουσίως κανὲν αἰσχρόν. — ἀνάγκη: κατὰ δὲ τῆς ἀνάγκης οὐδ' οἱ θεοὶ μάχονται: ὅταν δηλ. ἀναγκάζηται τις νὰ πράξῃ αἰσχρόν τι καὶ θεὸς ἂν εἶναι, δὲν δύναται νὰ πράξῃ ἄλλως.

— 17. Ὁ στίχος οὗτος εἶναι ἐλλιπὴς καὶ μόνον τὸ τέλος αὐτοῦ διεσώθη· πρὸ αὐτοῦ μάλιστα ὑπάρχων ἀπώλετο καὶ ἄλλος στίχος, ὡς τὸ μέτρον μαρτυρεῖ τῆς στροφῆς. Κατὰ Πλάτωνα ἡ ἔννοια αὐτῶν ἦτο ἡ ἐξῆς: Οὐ φέγω δὲ τὸ Πιττάκειον, ὅτι εἰμὶ φιλόσοφος· ἐπεὶ ἔμοιγε ἐξαρκεῖ (ἐξαρκεῖ γ' ἐμοί) ὅ κε μὴ κακὸς κ.λ.—ἐξαρκεῖ γ' ἐμοί: εἰς ἐμὲ τοῦλάχιστον εἶναι πολὺ ἀρκετόν.— 18. ὅ κε μὴ κακός: ὅς ἂν μὴ κακὸς (ἦ) = ὅστις δὲν εἶναι κακός.—μηδ' ἄγαν ἀπάλαμνος: μηδ' ὑπερβολικῶς ἄπορος, ἀμήχανος, εἰς ἀμηχανίαν φέρων.—εἰδῶς γ' ὄνασιπολιν δίκαιον: μὴ ἄγνωσθ' ἀπράγματι τὸ τὰς πόλεις ὠφελοῦν δίκαιον, τὴν δικαιοσύνην ἀσκῶν. Τὸ δὲ ὄνασιπολιν ἐκ τοῦ ὀνίνημι καὶ πόλις.— 19. ὕγιης ἀνὴρ: Φυσικώτερον εἶναι νὰ νοηθῇ ἐνταῦθα τὸ ἐστί· ὕγιης ἐστὶν ἀνὴρ (ὁ τοιοῦτος δηλαδὴ) τότε δ' ὅμως ἀνάγκη νὰ γραφῇ ἄνω στιγμὴ μετὰ τὸ ἐξαρκεῖ γ' ἐμοί· ἢ δ' ἔννοια ἀπὸ τοῦ 17 στίχου ἔσται ἡ ἐξῆς: Οὐ φέγω δὲ τὸ Πιττάκειον, διότι εἰμὶ φιλόσοφος· ἐπὶ ἔμοιγε ἐξαρκεῖ (ἐξαρκεῖ γ' ἐμοί) καὶ ὁ μέσος ἢ μέτριος ἄνθρωπος· ὅ κε μὴ κακός, μηδ' ἄγαν ἀπάλαμνος, εἰδῶς γ' ὄνασιπολιν δίκαιον, ὕγιης ἐστὶν ἀνὴρ. Τὸ δὲ ὕγιης = ἀγαθός.—οὐδὲ μὴ μιν ἐγὼ μωμάσομαι: (ἐλλειπτικῶς) = οὐδὲ δέος ἐστὶ μὴ ἐγὼ μωμῆσωμαι αὐτόν = οὐδὲ φόβος εἶναι, μὴπως ἐγὼ φέξω αὐτόν· δηλαδὴ οὐ μιν ἐγὼ μωμῆσωμαι = δὲν θὰ φέξω αὐτόν. Τὸ μωμάσομαι εἶναι ἀόρ. ὑποτ. τοῦ μωμάομαι συνεσταλμένος χάριν τοῦ μέτρου.

— 20. τῶν γὰρ ἀλιθίων: τῶν γὰρ ἡλιθίων = διότι τῶν ἡλιθίων, τῶν ἀνοήτων, τῶν μωρῶν. Αἰτιολογεῖ τὸ οὐδὲ μωμάσομαι, συμπληρωτέον δὲ ὡδε: οὐδὲ... μωμάσομαι· οὐ γὰρ εἰμὶ φιλόμωμος· τῶν γὰρ ἀλιθίων ἀπειρῶν γενέθλα, ὥστ', εἴ τις χαίρει φέγων, ἐμπλησθεῖη ἂν ἐκείνους μεμφόμενος.— 21. ἀπειρῶν: ἐπικῶς = ἄπειρος.—γενέθλα: ἡ γενέθλη, ἡ γενεά.— 22. πάντα τοὶ καλά: πάντα λοιπὸν εἶναι ὠραῖα (ἐντιμα). — τοῖσι. = οἷσι = εἰς ὅσα.—αἰσχρὰ μὴ μέμικται: δὲν εἶναι ἀναμειγμένα αἰσχρὰ, ἄσχημα. Ὡστε ὁ Σιμωνίδης καὶ τὰ μέσα, τὰ μέτρια, ἀποδέχεται.

52.

Ὁ Σιμωνίδης ἐνταῦθα εἰκονίζει τὴν ἀρετὴν οἰκουσαν ἐπὶ ὑψηλῶν δυσαναβάτων πετρῶν.

1. Ἔσσι τις λόγος : ὑπάρχει λόγος τις (λέγεται). — 2. τὰν Ἀρετὰν καίειν : ἔτι ἢ Ἀρετὴ κατοικεῖ. — ἐπὶ πέτραις : ἐπάνω εἰς βράχους. — δυσαμβάτοις : δυσαναβάτους. Πρβλ. 57. — 3. ἀγνὰν δέ μιν θεάαν : ἐπειδὴ δ' αὐτὴ εἶναι ἀγνή θεά. — ἀμφέπειν : διατρίβειν περὶ τι ἐννοεῖται δὲ φασί : λέγουσιν, ὅτι διατρίβει περὶ (τόπον ἀγνόν). — 4. οὐδὲ . . . ἔσοπιος : (ἔστιν) = οὐδὲ εἶναι ὄρατῆ. — βλεφάροις : εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, διὰ τῶν ὀφθαλμῶν. — πάντων θνατῶν : πάντων τῶν ἀνθρώπων. — 5. ᾧ μὴ . . . μόλῃ : ᾧ ἂν μὴ μόλῃ = εἰς ὅτινα δὲν ἔλθῃ. — δακέθυμος ἰδρώς : ἰδρῶς δάκνων, πικραίνων τὴν καρδίαν. Πρβλ. 57. — 6. Ἴκη τ' : (ἐννοεῖται μὴ) = καὶ μὴ Ἴκη οὗτος (ὁ ἀνθρώπος) = καὶ δὲν φθάσῃ οὗτος. — εἰς ἄκρον ἀνδρείας : εἰς τὸ ἀνώτατον ὄριον τῆς ἀνδρείας. Τί διδασκόμεθα ἐκ τοῦ ποιήματος ; — Ἐπιγραφή ; —

53.

Ἀδελφίδου Σιμωνίδου, ἀνεψιὸς δῆλον ὅτι (ἐξ ἀδελφῆς) αὐτοῦ, ἦτο ὁ Βακχυλίδης. Οὗτος ὁμοτέχνος τῷ θεῷ καὶ ὁπαδὸς ἅμα αὐτοῦ γενόμενος ἔζησεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐν Συρακούσαις, ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ Ἰέρωνος, πρὸς ὃν εἶχε γνωρισθῆ διὰ τοῦ Σιμωνίδου μετὰ τὸν θάνατον τοῦ τυράννου ἐπανήλθεν εἰς τὴν πατρίδα Κέων, ἐξ ἧς καὶ πάλιν ἀπεδήμησεν εἰς Πελοπόννησον.

Ἐγραψε ὁριστὶ παιᾶνας, ἐπινίκους, διθυράμβους, ἐρωτικά, ἐπιγράμματα κ. λ. Χαρακτηριστικὸν δ' αὐτοῦ ἦτο, ὅτι ἔστειρετο τοῦ ὕψους τῶν ἰδεῶν καὶ τοῦ βάθους τῶν αἰσθημάτων, ἐν σχέσει πρὸς τὸν Σιμωνίδην καὶ Πίνδαρον, ἀλλὰ διεκρίνετο πάλιν ἐξ ἄλλου διὰ τὴν χάριν καὶ γλαφυρότητα.

Τῶν ἔργων αὐτοῦ μέχρι πρό τινας ὀλίγα μόνον ἀποσπάσματα εἰχομεν πρὸ ὀλίγων δ' ὅμως ἐτῶν ἀνεκαλύφθησαν καὶ ἄλλα, ἐν οἷς καὶ ἀκέραια ἔσματα.

Τῶν νεωστὶ ἀνακαλυφθέντων εἶναι τὸ ὑπ' ἀριθ. 53 ὑφ' ἡμῶν καταχωριζόμενον.

βραχύς ἐστιν αἰὼν : ὀλίγος, σύντομος εἶναι ὁ βίος (τοῦ ἀνθρώπου). — 2. δολόεσσα : πλήρης δόλου, δολερά, ἀπατηλή. — ὑπὸ κέαρ : ὑπὸ τὴν καρδίαν. — δέδυκεν : ἔχει εἰσδύσει. — 3. ἐφαμερίων : τῶν ἐφημέρων, τῶν

ἀνθρώπων.—4. *ἐκαβόλος* : ἐκῆβόλος=ὁ τοξότης.—*Φέρητος νῦν* : τῷ υἱῷ τοῦ Φέρητος, εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Φέρητος. Ὁ Φέρης ἦτο θεμελιωτὴς τῶν Φερῶν τῆς Θεσσαλίας, υἱὸς δ' αὐτοῦ ἦτο ὁ Ἄδμητος βασιλεύσας καὶ οὗτος ἐν Φεραῖς, παρ' ᾧ διέτριψεν ὁ Ἀπόλλων ὡς ποιμὴν ἐπὶ 9 ἔτη ἕνεκα μεγάλης πρὸς αὐτὸν ἀγάπης.—5. *θηατὸν εἶντα* : θνητὸν εἶντα=ἄφ' οὗ εἶσαι θνητός.—*ἀέξειν* : νὰ τρέφῃς.—*διδύμους γνώμας* : δύο γνώμας.—6. *αὔριον μόνον* : αὔριον μόνον.—*ἄφει* : ἄφει=θὰ ἰδῆς.—7. *ἁλίου φάος* : τὸ φῶς τοῦ ἡλίου.—8. *χῶτι* : καὶ ἔτι.—*πεντήκοντα* : ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν Μίμνερον καὶ τὸν Σόλωνα, ὧν ὁ μὲν ἔλεγεν ὅτι 80 ἐτῶν πρέπει νὰ ἀποθνήσκῃ ὁ ἄνθρωπος, ὁ δὲ Μίμνερος 60.—9. *ζωάν* : ζώην.—*τελεῖς* : (μέλλων)=θὰ διακύνῃς, θὰ ζήσῃς.—10. *ὄσια δοῶν* : ὄσια ἔργα πράττων, ὅσιως φερόμενος.—*θυμόν* : τὴν ψυχὴν, τὴν καρδίαν σου.—12. *φρονέοντι* : πρὸς φρονούντα, πρὸς φρόνιμον ἄνθρωπον.—*συνεῖα γαρύω* : φρόνιμα λέγω, φρόνιμα ὀμιλῶ. Τὸ γαρύω=γῆρυω, ἐκ τοῦ γῆρος.—13. *αἰθήρ* : τὰ ἀνώτατα τοῦ ἀέρος στρώματα, τὰ πέραν τῶν νεφῶν.—*ἀμίαντος* : κατηγορ.=εἶναι ἀμίαντος.—14. *σάπεται* : σήπεται.—*εὐχρούνα* : (εὐ-χροά)=εὐχροια=καλὸν χροῖμα, ἀντὶ τοῦ ἐπιθέτου *εὐχρους*—*εὐχρους* δὲ (πάντοτε) εἶναι ὁ χρυσοῦς, καθαρὸς, οὐδέποτε σκωριῶν. Διὰ πάντων τούτων θέλει νὰ δείξῃ ὁ ποιητὴς τὸ ἀφθάρτον καὶ αἰώνιον τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου.—15. *ἄνθρωι δὲ οὐ θέμις* : τῷ ἀνθρώπῳ δ' ὅμως δὲν εἶναι θεμιτὸν (ἐπιτετραμμένον).—*παρέντα* : (παρήνιμ) =ἄφ' οὗ ἀφήσῃ (τὸ πολὺν γῆρας).—16. *ἀγκομίσαι* : (ἀνακομίσαι)=ν' ἀναλάβῃ (πάλιν).—*θάλιαρ...ἦβαν* : τὴν θαλερὰν ἦβην, τὴν θάλλουσαν νεότητα.—17-18. *ἀρετᾶς γε μὲν* : ἀρετῆς γε μὴν=ἀλλ' ὅμως τῆς ἀρετῆς βεβαίως.—*φέγγος* : ἡ λάμψις, ἡ δόξα.—*οὐ μινύθει* : δὲν φθίνει, δὲν ἐλαττοῦται, δὲν χάνεται.—*βροτῶν...σώματι* : σὺν τῷ σώματι, μετὰ τοῦ σώματος τῶν θνητῶν.—19. *Μοῦσά νιν τρέφει* : τρέφει αὐτὴν ἢ Μοῦσα, δηλ. ἡ ποίησις, ἢ ὅποια ὕμνεῖ καὶ ἐγκωμιάζει δι' ἄσμάτων τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας.

Κυρία ἰδέα :— Ἐπιγραφή :—

54.

Ἡ εἰρήνη.

Ἐν τῷ ἀποσπάσματι τούτῳ (παιᾶνι) ὁ ποιητὴς ἐγκωμιάζει τὴν εἰρήνην ἐξαίρων τὰ γαθὰ αὐτῆς.

Στίχ. 1. *θνατοῖσιν* : θωρ. ἀντὶ *θνητοῖσιν*. Οὕτω καὶ εἰράνα ἀντί :

— *μεγάλα* : κατηγορ. = *μεγάλα ἀγαθὰ, μεγάλα πράγματα*. — 2. *μελιγλώσσω* *ᾄοιδᾶν* : θηλ. ὄωρ. ἀντί *μελιγλώσσω* *ᾄοιδῶν* (ᾠδῶν) = *γλυκεῶν ᾠδῶν, γλυκέων, εὐχαρίστων ᾠσμάτων*. — *ἄνθεα ᾄοιδᾶν* : *ἄνθη ᾄοιδῶν* (ᾠδῶν) = *ἄριστα ποιήματα*. Πρβλ. Πινδ. Ὀλ, 9, 48 : ὕμνων ἄνθεα. — 3. *αἰθεσθαι* : τὸ ἀπαρέμφ. ἐκ τοῦ νοουμένου ἀντί τοῦ τίκει *ρήματος ποιεῖ* = *κάννει, νὰ καίωνται, γίνεται αἰτία νὰ καίωνται*. — *δαίδαλέων ἐπιβωμῶν* : ἐπὶ *καλλιτεχνικῶν βωμῶν*. Τὸ *δαίδαλεος* (ἐκ τοῦ *δαίδαλος*) = *τεχνικός, πεποικιλμένος, καλλιτεχνικῶς ἐξεργασμένος*. — *θεοῖσιν* : *χαριστοδοτ.* = *χάριν τῶν θεῶν*. Δισύλλαβον κατὰ συνίξιν. — *βοῶν μῆρα* : *μηροὶ βοῶν*. — 4. *τανυθρίων τε μῆλων* (*μῆρα*) : *καὶ μακρομάλλων προβάτων* (*μηροί*). Πρβλ. Ἡσιόδ. ἔργ. 518 : «*τανυθριεῖ αἴξ*». — 5. *γυμνασίων τε μέλειν νέοις* : τὸ ἀπαρέμφ. πάλιν ἐκ τοῦ νοουμένου *ποιεῖ*. (Ἡ εἰρήνη *ποιεῖ*, γίνεται αἰτία, νὰ φροντίζωσιν οἱ νέοι περὶ *γυμνασίων*, νὰ καταγίνωνται εἰς *γυμνάσια* κλ.). — *αὐλῶν τε καὶ κόμων* : ἐκ τοῦ *μέλειν* = *καὶ περὶ μουσικῆς καὶ ᾠσμάτων*. — 6. *σιδαροδέτοις* : (ἐκ τοῦ *σίδηρος* — *δετός*) = *διὰ σιδήρου δεδεμένοις*. — *πόρπαειν* : *πόρπαξ* ἐλέγετο ἢ *λαβὴ* τῆς *ἀσπίδος*, ἢ καὶ *ὄχανον* *καλουμένη*. Ἡ *ἀσπίς* ἦτο *κυρτὴ* πρὸς τὰ ἔξω καὶ *συνίστατο* ἐκ πολλῶν *πτυχῶν βοείου δέρματος* *κεκαλυμμένων ἄνωθεν διὰ μεταλλίνου* (*χαλκοῦ*) *ἐλάσματος*. Ἡ *περιφέρεια* αὐτῆς (*ἀντυξ*) ἦτο *μεταλλίνη* (*χαλκῆ*), ἢ δ' *ἀσπίς* αὐτὴ *πολλάκις ἐκοσμεῖτο* *ἐξωθεν δι' ὀμφαλῶν*, ὧν εἰς ἕκαστον ἐν τῇ *κέντρῳ* *κατὰ κορυφὴν* τῆς *κυρτώσεως* (*κατ' ἐξοχὴν ὀμφαλός*), ἢ δ' *ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια* τῆς *ἀσπίδος* *εἶχε* *πολλάκις καὶ ἀνάγλυφα*. Ἡ *ἀσπίς* ἐφέρετο ἀπὸ τῶν ὤμων *ἐξηρτημένη* *δι' ἱμᾶτος* (ἐπειδὴ ἦτο *βαρεῖα*), *καλουμένου τελαμῶνος*, πρὸς *χειρισμὸν* δ' αὐτῆς *ἐχρησίμευεν ἢ ἔσωθεν αὐτῆς προσκεκολλημένη λαβὴ* (*πόρπαξ*). Ἡ *μικρὰ καὶ ἐλαφρὰ ὅμως ἀσπίς* ἐφέρετο *μόνον διὰ δύο κανόνων*, ὧν ὁ μὲν *ἐστήριζεν αὐτὴν εἰς τὸν ἀριστερὸν βραχίονα*, ὁ δ' ἄλλος *ἐκρατεῖτο ὑπὸ τῆς ἀριστερᾶς χειρός*. Ἴδε καὶ 1, 15 σχόλ. — *αἰθᾶν ἀραχνᾶν* : *ὄωρ. ἀντί αἰθῶν ἀραχνῶν* = *μαύρων ἀραχνῶν*. Τὸ *αἰθῶς* (τῆς αὐτῆς *ρίξης* πρὸς τὸ *αἰθῶ*, *αἰθίωψ*) = *μαῦρος*. — 7. *ἀραχνᾶν ἱστοί* : *ἱστοὶ ἀραχνῶν, ἀράχνια*. — *πέλοισι* : *γίνονται, ὑπάρχουσιν*. — 8. *ἐγχεά τε . . ξίφά τε* : *δισύλλαβα κατὰ συνίξιν*. — *λογχωιά* : (*λόγχη*) = *δέξια, μυτερὰ*. — *ἀμφάκεα* : *ἀμφήκης-ἀμφηκες* (ἐκ τῆς *ἀμφι* καὶ *ἀκη*) = *δίστομος*, ὁ *ἀμφωτέρωθεν ἠκονημένος, δίκοπος, ἀμφίστομος*. — *δάμναται εὐρώς* : *δαμάζει, κατατρώγει ἢ* (*μοῦχλα* καὶ ἢ *ἐξ αὐτῆς*) *σκωρία*. — 9. *χαλκεῶν σαλπίγων* : *χαλκῶν σαλπίγγων*. — *κύπος* : *ἦχος*. — 10. *συλᾶται* : *ἀφαιρεῖται, διακόπτεται*. — *μελίφρων ὕπνος* : *ὁ γλυκὺς ὕπνος*. Ἐκ τοῦ *μέλι-φρῶν* καθ' ἑτεροίωσιν

μελίφρων.—11. δε θάλλει: ὁ ὅποιος τέρπει, θερμαίνει, παρηγορεῖ.—
ἀμὸν κέαρ: τὴν ἡμετέραν καρδίαν, τὴν καρδίαν ἡμῶν.—12. συμποσίων
ἐροαίων: Πρὸλ. 1, 5.—βοίθοντ': βρίζοντι (δωρικῶς) = βρίζουσι.— φλέ-
γονται: καίονται, ἀκμάζουσιν, εὐρίσκονται ἐν ἀκμῇ.

Τὸ ποίημα τοῦτο, ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν, εἶναι παιᾶν Οἱ παιᾶνες ἢ
ἐψάλλοντο ὡς ἐπιτραπέζιος προσευχή, ἢ ἦσαν ὕμνοι εἰς τὸν Ἀπόλλωνα
καὶ τὴν Ἄρτεμιν, ἢ ἐμβατήρια, ἀδόμενα πρὸ τῆς μάχης εἰς τὸν Ἄρη.
ἢ ἐπινίκιοι καὶ εὐχαριστήριοι ὕμνοι εἰς διαφόρους θεοὺς ἐπὶ σωτηρίᾳ.

55.

α'. Περὶ Πινδάρου.

Κατὰ τὸ ὕψος τῆς ἐκφράσεως καὶ τὸ βάθος τοῦ ἠθους, ἀλλὰ καὶ
κατὰ τὸ σκοτεινὸν καὶ δυσνόητον ὑπερβαίνει πάντας τοὺς Ἑλληνας λυ-
ρικοὺς Πίνδαρος ὁ Δαϊφάντου καὶ Κλεοδικῆς ἐκ τῶν παρὰ ταῖς Θήβαις
Κυνός Κεφαλῶν καταγόμενος. Ὁ χρόνος τοῦ βίου αὐτοῦ πίπτει εἰς τὴν
λαμπροτάτην περίοδον τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας, μεταξὺ τοῦ 521 καὶ
441 π. Χ., ἢ δὲ οἰκία αὐτοῦ ἦτο ἐκτὸς τῶν τειχῶν τῶν Θηβῶν, πλησίον
τῆς πηγῆς Δίρκης· εἶχεν ὁμως καὶ ἄλλην ἐντὸς τῆς πόλεως, ἢ ὁποῖα
μετεβλήθη ὕστερον εἰς πρυτανεῖον.

Εἰ καὶ αὐτοὶ οἱ Βοιωτοὶ (ἀπὸ βορρᾶ ποτε ἐλθόντες) ἔστεροῦντο τῆς
πνευματικῆς κινήσεως τῶν προτέρων κατοίκων τῆς χώρας (Καδμείων,
Θρακῶν, Μινυῶν), ὁμως πολλὰ τῶν ἀρχαίων γενῶν εἶχον μείνει ἐν αὐτῇ
μετὰ τῆς θρησκείας καὶ τῶν μύθων αὐτῶν. Καὶ ὁ Πίνδαρος κατήγετο
ἐκ τίνος τούτων τῶν γενῶν, τῶν Αἰγιδῶν, ὁ πατὴρ δ' αὐτοῦ ἦτο μου-
σικός (αὐλητής).

Ὑπὸ μουσικῶν ἐξόχων, οἷος Λάσος ὁ Ἐρμιονεύς, παιδευθεὶς ὁ Πίν-
δαρος ἤσκησεν ἐνωρὶς τὸ ποιητικὸν αὐτοῦ τέχνητον. Ἰδιαίτην ἐπίδρα-
σιν ἐπ' αὐτοῦ ἔσχεν ἢ ἐκ Τανάγρας πατήτρις Κόριννα. Αὕτη ἐδίδαξεν
αὐτὸν νὰ μὴ παρεμβάλλῃ εἰς τὰ λυρικά αὐτοῦ ποιήματα μύθους καὶ πα-
ραδόσεις ὑπὲρ τὸ μέτρον, ὡς ἐποίει κατ' ἀρχὰς ὁ Πίνδαρος, διότι, ὡς
ἔλεγε, «δεῖ τῇ χειρὶ σπείρειν, οὐχὶ τῇ θυλάκῃ». Οὕτως ὁ Πίνδαρος
ἠσκήθη νὰ σχετίζῃ τὰς μυθικὰς ταύτας παρεμβολὰς ὡς ἄριστα πρὸς τὴν
δεδομένην ὕλην καὶ νὰ ἐκφράζῃ ἐν αὐταῖς τὰς ἠθικὰς αὐτοῦ ἀρχὰς.

Κατὰ τὰς διαφόρους πανηγύρεις ὁ Πίνδαρος ἔγραφε καὶ τὰ χορικά
αὐτοῦ ᾄσματα. Ἦτο δὲ περιζήτητος πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος. Ἦτο ἐπί-

σης ἐπιφανῆς ἐν ταῖς ἐλευθέραις πολιτείαις, ὡς καὶ ἐν ταῖς αὐλαῖς τῶν ἡγεμόνων καὶ τυράννων. Ὁ Ἀλέξανδρος τῆς Μακεδονίας, οἱ Ἀλευάδαι τῆς Θεσσαλίας, ὁ Ἀρκεσίλαος τῆς Κυρήνης, ἐν τῇ Σικελίᾳ ὁ Ἴερων καὶ Θήρων, ἐτίμων αὐτὸν πολὺ καὶ ἐκάλουν εἰς τὰς αὐλὰς αὐτῶν. Τῷ 474 π. Χ. ὑπήκουσεν εἰς τὴν ἐπανειλημμένην πρόσκλησιν τοῦ Ἴερωνος καὶ διέτριψεν, εἰ καὶ (ὡς φαίνεται) ὀλίγον χρόνον, ἐν Σικελίᾳ. Ἀνὴρ σταθεροῦ χαρακτῆρος ὁ Πίνδαρος ἐγένωσκε νὰ διατηρῇ ἑαυτὸν ἀνεξάρτητον καὶ οὐδέποτε ἐγένετο κόλαξ τῶν ἰσχυρῶν.

Μεγαλοπρέπεια εἶναι τὸ χαρακτηριστικὸν τῶν ποιημάτων αὐτοῦ, τὰ ἑποῖα ἤδη ἐν τῇ ἀρχαιότητι τὰ μάλιστα ἐθαυμάσθησαν.

Ὁ Πίνδαρος διέπρεψεν εἰς διθυράμβους, παιᾶνας (ὕμνους καὶ προσόδια), ἐπίνικους (ἐγκώμια), θρήνους. Πλήρεις διεσώθησαν ἡμῖν μόνον οἱ ἐπίνικοι. Οὗτοι πανηγυρίζουσι τὴν νίκην, τὴν ἐν τοῖς μεγάλοις ἐθνικοῖς ἀγῶσιν, ἐν Ὀλυμπίᾳ, ἔπου ἐλαίας, ἐν Δελφοῖς, ἔπου δάφνης, ἐν Νεμέᾳ, ἔπου σελίνου, ἐν Ἰσθμῷ, ἔπου πίτυος στέφανος ἐδίδοτο τῷ νικητῇ, ἐν ἵπποδρομίαις καὶ ἀρματοδρομίαις εἰς τιμὴν τῆς πατρίδος καὶ ἄλλης τῆς χώρας, εἰς ἣν αὕτη ἀνήκειν.

Οὕτως ὁ Πίνδαρος παρὰ τῷ ἄθλῳ ἐνὸς ἐκάστου ἄπτεται τοῦ ὅλου, τῆς χώρας, μετὰ τῶν περὶ ἡρώων αὐτῆς μύθων καὶ συναῖπτε πρὸς αὐτοὺς τὰς ἑαυτοῦ ἠθικὰς παρατηρήσεις, νοουθεσίας καὶ ἐλπίδας.

Αἱ γενικαὶ καὶ ὑψηλαὶ ἰδέαι κατέστησαν τὸν Πίνδαρον ἐθνικὸν τῶν Ἑλλήνων Λυρικόν, ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν σεβασμὸς διήρκεσε καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ. Ἀπόδειξις τούτου ἡ ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου κατὰ τὴν καταστροφὴν τῶν Θηβῶν δοθεῖσα διαταγή, ὅπως μείνη ἄθικτος ἡ οἰκία αὐτοῦ.

Ὁ Πίνδαρος τέλος ἀπέθανεν ἐν Ἀργεῖ, αἱ δὲ θυγατέρες αὐτοῦ Εὐμητις καὶ Πρωτομάχη μετεκόμισαν τὴν κόνιν αὐτοῦ εἰς Θήβας.

Ἡ διάλεκτος αὐτοῦ εἶναι, ὡς καὶ τῶν ἄλλων χορικῶν Λυρικῶν, δωρικὴ. Εἶναι μὲν βᾶσις αὐτῆς ἡ ὁμηρικὴ μετὰ τῶν αἰολικῶν τύπων, ἀλλὰ διὰ μεγάλης ἀναμείξεως δωρικῶν λέξεων λαμβάνει πληρεστέραν δωρικὴν μορφήν.

β'. Περὶ διθυράμβου.

Ὁ διθύραμβος, ἐν τῶν πολλῶν εἰδῶν τῆς Λυρικῆς καὶ τοῦτο, ἦτο ἐνθουσιῶδες ἄσμα εἰς Διόνυσον, συνδεδεμένον μετὰ μεγάλης κινήσεως καὶ ὀρχήσεως, κινουὺν τὴν ψυχὴν εἰς ἐμπαθῆ κατάστασιν λυπηρὰν ἢ φαιδρὰν. Τί ἐσήμαινε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, παραμένει μέχρι τοῦδε ἀγνωστον

ἡμῖν, αὐτὸ δὲ φαίνεται προελθὼν ἐκ τῶν ἀνειμένων διονυσιακῶν ἐορτῶν καὶ παιδιῶν, δι' ὃ καὶ ἐκαλλιεργήθη ἐν χώραις οἰνοφόροις, οἶαι ἢ Νάξος, αἱ Θῆβαι, ὁ Σικυών, ἢ Κόρινθος, ἢ καὶ πατρίς αὐτοῦ φερομένη, καὶ ἄλλαι. Πραγματικὴ δ' ὅμως πατρίς τοῦ διθύραμβου εἶναι ἢ Φρυγία, διότι ἐκείθεν τὸ εἶδος τοῦτο ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐν Κορίνθῳ δὲ ἐρυθμίσθη καὶ ἐκανονίσθη τεχνικῶς ὑπὸ τοῦ Μηθουναίου Ἀρίονος, ἀκμάσαντος περὶ τὸ 625 π. Χ. Εἰς Ἀθήνας εἰσήγαγε τὸν διθύραμβον Λᾶσος ὁ Ἑρμονεύς, περὶ τὸ τέλος δ' ὅμως τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἐξέπεσε τὸ εἶδος τοῦτο κατὰ τὴν εὐπρέπειαν καὶ τὴν τάξιν τοῦ ῥυθμοῦ καὶ τὸ ὕψος τῆς ἐμπνεύσεως, ἀπέδαλε δὲ καὶ τὸν θρησκευτικὸν αὐτοῦ χαρακτήρα.

Τὸ κυριώτατον χαρακτηριστικὸν τοῦ διθύραμβου ἦτο ὁ ἀχαλίνωτος ἐνθουσιασμός. Ἦιδετο δὲ πρὸς αὐτὸν ὑπὸ Χοροῦ 50 ἀνδρῶν, ὀρχουμένων περὶ τὸν βωμὸν τοῦ Διονύσου ἐνθουσιωδῶς, ἐν ῥυθμῷ ταχεῖ, τῆς ποιήσεως αὐτοῦ οὔσης ταλμηρᾶς καὶ παραδόξου, ἅτε ἀναφερομένης εἰς τὰ πάθη τοῦ θεοῦ τούτου.

γ'. Ἑρμηνεία τοῦ 55.

Ὁ Πίνδαρος ἐν τῇ ὑπ' ἀριθμὸν 55 καταχωριζομένῳ ὑφ' ἡμῶν διθύραμβῳ, ὃν ἐδίδαξεν ἐν Ἀθήναις, παρέχει ἡμῖν λαμπρὸν ὑπόδειγμα φυσικῆς παρατηρήσεως ἡδείας καὶ χαριέσεως.

Στίχος 1. Ἰδαί' ἐν : εἰσίδετε, παρατηρήσατε· διότι δωρ. ἢ ἐν=εἰς καὶ ἐν (ἐνς). Πρβλ. τὸ λατ. in=εἰς καὶ ἐν.—2. ἐπι τε... πέμπετε : ἐπιπέμπετε.—3. πολύβατον : πολυπάτητον, πολυσύχναστον.—διμυαλόν : τὴν ἀκρόπολιν.—θύοντα : πλήρη καπνοῦ, θυμιάματος=εὐώδη.—5. οἰχνεῖτε : ἔρχεσθε, κατεῖτε.—πανδαίδαλον : ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀνδροῦσιν τῶν Ἀθηνῶν μετὰ τὰ Μηδικὰ καὶ τὸν καλλωπισμὸν αὐτῶν καὶ σημαίνει ἔντεχον, πολὺ τεχνικὴν, ἀριστούργημα.—εὐκλέ' : εὐκλεᾶ=ἐνδοξον, περίφημον.—6. ἰοδέτων : (ὁ ἰόδετος)=ἐξ ἴων δεδεμένων, πεπλεγμένων.—7. ἐαρίδρεπιον : (ἔαρ—δρέπω) τὴν ἐν ἔαρι δρεφθεῖσαν, κοπεῖσαν. Καθ' ὑπαλλαγὴν ἀναφέρεται εἰς τὸ λειβάν, ἐν ᾧ ἔπρεπε νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὸ στεφάνων. Λειβὰ ἢ λειβὴ (ἐκ τοῦ λείβειν) ἢ σπονδή, χοή, ἐνταῦθα δὲ γενικῶς ἢ προσφορά.—Λιόθεν : ὑπὸ Διός, ἐκ Διός· κατὰ βούλησιν τοῦ Διός.—σὺν ἀγλαίῃ : σὺν εὐφροσύνῃ, σὺν τιμῇ, σὺν χαρᾷ, μετὰ χαρᾶς. Πρβλ. «τὸν μὲν ἀγάλλον θεός» (Ὀλ. Β' 50) = τιμῶν αὐτόν.—8. π. ἐς αἰοιδάν : π. εἰς ᾧδὴν, ἐπιχειρήσαντα νὰ ᾄσῃ ᾧδὴν (διθύραμβον).—9.

κισσοδέταν : κισσῷ δεδεμένον, κισσῷ ἐστεφανωμένον.—10-12. Τὸν Βρόμιον... καλέομεν : ὃν καλοῦμεν ἡμεῖς οἱ βροτοὶ Βρόμιον... τοῦτον ἔμολον μελπέμεν. Καὶ ἐν Ὀλ.ιδ' « Ἀσώπιχον... ἀεῖδων ἔμολον». — Βρόμιος : ἐπίθ. Διονύσου, ὡς καὶ τὸ Ἐριβόας. Τὸ ἄ ἐκ τοῦ βρόμος, κρότος, πάταγος, ταραχὴ) = θορυβώδης, ἄγριος : τὸ δὲ Ἐριβόας (ἐρι-βοῖω) = ἐξοχρῶς βοῶν, ὁ πολὺ ἀλαλάζων καὶ μακρὰν ἀκουόμενος. Οὕτω καὶ ἐριβρομος ὁ Διόνυσος ἐν Ὑμν. 6, 56 = πολυτάραχος, πολύκροτος, ἐκ τοῦ βαρέος καὶ θορυβώδους ἤχου τῶν αὐλῶν καὶ τοῦ ἀλαλαγμοῦ, δι' ὧν συνωδεύετο ἡ λατρεία αὐτοῦ.—βροτοί : (μείρομαι, μόρος, mors, μορτός, βροτός) = ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι, οἱ θνητοί.—γόνον' : οἶον.—ἔπι. πατέρων : τοῦ Διός. Ὁ Ζεὺς παρ' Ὀμήρω γινωστὸν ὅτι λέγεται ὑπατος κρείοντων θεῶν, πατήρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε κ. λ. Ὁ δὲ πληθυντ. ἀντὶ τοῦ ἐνικῶ διὰ τὸ ἡμεγαλοπρεπέστερον. Οὕτω καὶ κατωτέρω γυναικῶν Καδμεϊᾶν. Διὰ τοῦ Καδμεϊᾶν ἐννοεῖ τὴν Σεμέλην, θυγατέρα τοῦ Κάδμου, ἐξ οὗ καὶ οἱ Θηβαῖοι Καδμεῖοι, ὅθεν τὸ Καδμεϊᾶν = Θηβαϊδῶν.—Ὑλατος : ὑπέρτατος, ἀνώτατος.—μελπέμεν : (ἀπαρέμφ. τοῦ μέλω = ὕμνω μετὰ χοροῦ καὶ μουσικῆς) = νᾶ μέλω, νᾶ ὕμνω.—13. οὐ λανθάνει = δὲν διαφεύγουσι τὴν προσοχὴν (τῶν ἀνθρώπων). Ἡ σειρά τοῦ λόγου εἶναι : ἐναργέα σάματα τελῶν οὐ λανθάνει.—τελῶν : οὐδέτερον = τελῶν, τῶν τελετῶν (ἑορτῶν τοῦ Διονύσου). Νοοῦνται τὰ μεγάλα Διονύσια τελούμενα κατὰ μῆνα Ἐλαφηβολιῶνα (Μάρτιον—Ἀπρίλιον).—ἐναργέα σάματα : ἐναργῆ σήματα = φανερά, λαμπρά σημεῖα δηλαδὴ ἐναργῆ ὄντα τὰ σημεῖα τῶν διονυσιακῶν ἑορτῶν δὲν διαφεύγουσι τοὺς ἀθρώπους. Εἶναι δὲ τὰ σημεῖα ταῦτα τὰ ἐπόμενα : φυτὰ νεκτάρεια, Ἴων φόβαι ῥόδα τε.—14. ὁπότ' ἐπάγωνιν : ὅταν φέρωσιν.—φοῖνιξ. Ὠρῶν : ἐκ τοῦ φοῖνιξ (πορφυροῦς, κόκκινος) καὶ ἐανός (ἱμάτιον, φόρεμα τῶν θεαινῶν καὶ ἐπισήμων γυναικῶν). Ὅθεν φοινικοέανος = ἡ φέρουσα κόκκινον φόρεμα. Τοιαῦτα παρίσταντο αἱ Ὠραι.—οἰχθέντος θαλάμου φ. Ὠ. : ἀνοιχθέντος τοῦ θαλάμου τῶν κοκκινόφωρον Ὠρῶν. Αἱ Ὠραι καθ' Ὀμηρον εἶναι αἱ θυρωροὶ τοῦ Ὀλύμπου (οὐρανοῦ) ἀνοίγουσαι καὶ κλείουσαι τὴν ἐκ νεφελῶν πύλην, τ. ἔ. εἶναι αἱ ἔφοροι τοῦ καιροῦ, τῶν ἀτμοσφαιρικῶν μεταβολῶν, φέρουσαι τὴν εὐδίαν ἢ τὴν βροχίην, εἶναι καὶ θεαὶ τῶν ὥρων τοῦ ἔτους. Τὸ οἰχθέντος εἶναι μετοχ. τοῦ οἰγνυμαι = ἀνοίγομαι.—15-16. εὐδομον ἔαρ : τὸ εὖσομον ἔαρ.—φυτὰ νεκτάρεια : εὐώδη ὡς τὸ νέκταρ.—βάλλεται : (ὑπακ. τὰ φυτὰ νεκτάρεια) = τότε διασπείρονται εὐώδη φυτὰ. ἀμβροτῶν χθόν' : ἐπὶ τὴν ἀθάνατον γῆν. Τὸ ἀμβροτος ἀποδίδεται οὐχὶ μόνον εἰς τοὺς γνωστοὺς θεοὺς, ἀλλὰ καὶ εἰς πᾶν ὅ,τι προ-

σωποποιούμενον παρίσταται ὡς θεὸς ἢ ἀνήκει εἰς τὸν θεόν. Οὕτω λ. χ. ἄμβροτος λέγεται ἢ νύξ, ἐνταῦθα δὲ ἢ χθών. — 17. ἴων φόβαι : σωροὶ ἴων. Κυρίως ἡ φόβη σημαίνει τὴν χαίτην, τὰς τρίχας τῆς κόμης καὶ τῶν φυτῶν τὸ φύλλωμα. — κόμαισι μίγνυται : τίθενται περὶ τὰς κόμας, στεφανοῦσι τὰς κεφαλὰς. — 18. ἀχεῖτῃ : ἤχεϊτε (ἀμεταβάτως). — ὄμφαι μέλεων : φωναὶ μελῶν, μελικὰ ἄσματα. — 19. ἀχεῖτε : ἤχεϊτε (μεταβατικῶς) ὕμνεϊτε (τὴν Σεμέλην). — Αὕτη ἦτο ἡ μήτηρ τοῦ Διονύσου. — ἐλικίμπυξ : ἡ φέρουσα ἐλικοειδές, περιελικτὸν διάδημα. — ἄμπυξ : ἦτο τὸ διάδημα τῆς κεφαλῆς, τὸ συνέχον τὴν κόμην καὶ κοσμοῦν τὸ μέτωπον τῶν γυναικῶν (Γλ. χ. 469).

56.

Τὸ ἄσμα τοῦτο εἶναι ὁ ἰδ' τῶν Ὀλυμπιονικῶν τοῦ Πινδάρου. Δι' αὐτοῦ ὕμνεῖται ὁ Ἀσώπιχος, παῖς ἐξ Ὀρχομενοῦ, νικῆσας ἐν Ὀλυμπίᾳ στάδιον τῷ 476 π. Χ. Ἐψάλλη δὲ τὸ ἄσμα ἐν Ὀρχομενῷ ὑπὸ τῶν φίλων τοῦ νικητοῦ, καθ' ὃν χρόνον ἐδάδιζον πρὸς τὸν βωμὸν τῶν Χαρίτων οὗτοι μετ' αὐτοῦ, ἵνα ἀφιερῶσιν εἰς αὐτὰς τὸν ἀπονεμηθέντα εἰς αὐτὸν στέφανον τῆς νίκης.

Ἡ σειρά τῶν λέξεων εἶναι : ὦ αἰοῖμοι Χάριτες, βασίλειαι λιπαρᾶς Ὀρχομενοῦ, λαχοῖσαι Καφ. ὑδάτων, ταί τε ναίετε καλ. ἔδραν, ἐπίσκοποι κ. λ. κλυτε. — λαχοῖσαι : λαχοῦσαι, διὰ λαχνοῦ λαβοῦσαι καὶ κατοικοῦσαι. — Καφισίον : Κηφισίον, τῶν ὑδ. τοῦ Κηφισοῦ (ποτ. τῆς Βοιωτίας). — ταί : αἱ. — καλλίπολον : (καλὸς - πῶλος) = εὐῖππον (διότι πῶλος = τὸ νεογνὸν τοῦ ἵππου). — ἔδρα : κατοικία. — βασίλειαι : βασίλισσαι. — λιπ. Ὀρχομενοῦ : τῆς πλουσίας πόλεως Ὀρχομενοῦ. Ὁ Ὀρχομενὸς ἦτο ἐπὶ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Κηφισοῦ εἰς τὴν Κοπαΐδα (νῦν Σκριποῦ), κτίσμα τῶν Μινυῶν, ἀρχαιοτάτων κατοίκων τῆς Βοιωτίας. Αἱ δὲ Χάριτες ἦσαν κόραι Διὸς καὶ Εὐρυνόμης, τρεῖς τὸν ἀριθμὸν, Ἀγλαΐα, Εὐφροσύνη καὶ Θαλίη ἢ Πασιθέα. — 4. ἐπίσκοποι : φύλακες. — παλαιγόρων : τῶν παλαιῶν. — Μινυῶν : Μινυῶν. — κλυτ' ἐπεὶ εὐχομαι : ἀνάστις τοῦ «κλυτέ μοι εὐχομένῳ». — ὕμνιν : ὕμνον. — ἀνεται : ἀνύεται, ἀνύονται = κατορθοῦνται. — σὺν ὕμνιν : τῇ βοηθείᾳ ὑμῶν. Οὕτω καὶ ἡμεῖς λέγομεν : σὺν Θεῷ. — τὰ τετραὰ καὶ τὰ γλυκέα : δηλ. σοφία, κάλλος, δόξα. Τοῦτο νοσοῦμεν ἐκ τῶν ἐπιφερομένων : εἰ σοφός, εἰ καλός, εἴ τις ἀγλαὸς ἀνὴρ, ἐννοεῖται δὲ τὸ ῥ. γίγνεται. — 8. ἄνευ : ἄνευ. — κοιρανέοντι : κοιρανέουσι, κυδερ-

νώσι.—*δαίτας*: συμπόσια.—*ταμίαι*: οικονόμοι.—10. *θέμεναι*: θέσαι. Ἡ παρὰ τῷ Ἀπόλλωνι παρεδρία τῶν Χαρίτων εἰκονίζει τὸν χαριεντα ἐξωραϊσμένον τῆς φύσεως διὰ τοῦ ἡλιακοῦ φωτός.—*αἰέταον τιμάν*: τὸ αἰώνιον ἀξίωμα.—*σέβοντι*: σέβουσι, μετὰ σεβασμοῦ ἀναγνωρίζουσι.—13. *πότνια*: δέσποινα.—*φιλησίμολπε*: (φιλῶ-μολπή)—ἢ ἀγαπῶσα τὸ ἔσμα.—*κραίστου*: τίνος;—*ἐλακοοῖτε*: εὐκτ. τοῦ ἐλακοέω=ἐπακούω.—*ερασίμολπε*: ὡς καὶ τὸ φιλησίμολπε.—*ἰδοῖσα*: ἰδοῦσα.—16. *κῶμον*: τὴν πομπήν. Ἰδέ. 31.—*ἐπ' εὐμενεὶ τύχη*: διὰ τὴν εὐμενῆ τύχην, τὴν εὐτυχησίαν ταύτην (τὴν νίκην).—*κοῦφα*: ἐλαφρῶς.—*βιβῶντα*: βαίνοντα, χορεύοντα.—17. *Α. τρώφω*: διὰ λυδικῆς ἀρμονίας.—*Λυδὸς τρόπος*: εἶδος μουσικῆς, ἢ λυδικὴ ἀρμονία ἢ λυδιστὶ καλουμένη. Παρὰ τοῖς παλαιοῖς ὑπῆρχον 6 τρόποι μελωδιῶν ἢ μουσικαὶ ἀρμονίαι (δηλ. εἶδη μουσικῆς), ἢ δωριστί, φρυγιστί, λυδιστί, μεταξὺ δὲ τούτων ἢ αἰολιστί καὶ ἰαστί καὶ τέλος ἢ μιξολυδιστί. Αἱ ἀρμονίαι αὗται διεκρίνοντο ἐκ τοῦ χαρακτήρος ἢ ἤθους αὐτῶν. Ἡ δωριστί λ. χ. εἶχεν ἀνδρεῖον, σεμνόν, μεγαλοπρεπῆ χαρακτήρα· ἢ φρυγιστί ἐνθουσιαστικόν· ἢ λυδιστί γλυκύν, μαλακόν καὶ κόσμιον· ἢ ἰαστί εἶχε τραχύτερόν πως χαρακτήρα τὸ πρῶτον, ἔπειτα δὲ μαλακώτερον· ἢ αἰολιστί εἶχε γαῦρον καὶ ὀγκώδη· ἢ μιξολυδιστί τέλος παθητικόν καὶ θρηνηώδη. Παρόμοιον ἔχομεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὰ ἔσματα καὶ τοὺς χοροὺς. Ἄλλον δηλ. χαρακτήρα ἔχει τὸ σμυρναϊκόν ἔσμα (ὁ ἀμάνες τουρκ.), ἄλλον τὸ πελοποννησιακόν, ἄλλον τὸ ἠπειρωτικόν (τραγοῦδι τοῦ Ἀλῆ πασᾶ)· καὶ τῶν χορῶν ἄλλον ὁ συρτός, ἄλλον ὁ καλαματιανός, ὁ νησιωτικὸς μπάλλος, ὁ κρητικὸς πεντοζάλης κ. λ.—*ἔμολον*: ἤλθον. Ἄόρ. τοῦ βλώσκω.—*αἰείδων*: γὰ ὑμνήσω.—19. *οὔνεκ*: διότι.—*ἡ Μινύεια*: ἢ Μινύεια, ἢ πόλις τῶν Μινυῶν (Ὁρχομενός).—*σεῦ ἔκατι*: σοῦ ἔνεκα, ἐξ αἰτίας σοῦ.—*μελαντειχεά*: (μέλαν-τεῖχος)= τὸν ἔχοντα μαῦρον τεῖχος.—21. *Ἀχοῖ*: κλητ. τῆς Ἥχους=Ἥχοι.—*Ἥχώ*: ἐνταῦθα εἶναι ἢ ἀντήχησις τῶν ἡσμάτων καὶ ἐπευφημιῶν, δι' ὧν τιμᾶται ὁ νικητής. Ἡ Ἥχώ ἐμυθολογεῖτο, ὅτι ἦτο μία τῶν Νυμφῶν, εἰς ἄκρον λάλος, ἀλλὰ καὶ τόσον δυσειδής, ὥστε ἔμενε πάντοτε κεκρυμμένη καὶ μόνον ἢ φωνή τῆς ἠκούετο. Κατ' ἄλλον μῦθον ἦτο νόμφη ὠραία, διδαχθεῖσα τὴν μουσικὴν ὑπὸ τῶν Μουσῶν, φίλη τῆς ἐρημίας. Ζηλοτυπῆσας πρὸς αὐτὴν ὁ Πάν διὰ τὴν μουσικὴν τῆς τέχνην ἠρέθεισεν ἐναντίον αὐτῆς τοὺς ποιμένας, οἵτινες κατεσπάραξαν αὐτὴν, τὰ δὲ μέλη τῆς διεσπειραν ἀνὰ τὴν γῆν. Ἀπὸ τότε ἢ Ἥχώ πλανᾶται μιμουμένη πᾶσαν φωνήν, τὴν ὁποῖαν ἀκούει. Κατ' ἄλλους πάλιν μετεμόρφωσεν

αὐτὴν εἰς ἡχώ ἢ Ἦρα ὀργισθεῖσα κατ' αὐτῆς διὰ τὴν φλυαρίαν τῆς· ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου ἢ Ἠχώ δὲν ὀμιλεῖ μὲν πρώτη, δὲν δύναται ὅμως νὰ σιωπήσῃ ἀκούουσα ἄλλον ὀμιλοῦντα καὶ διὰ τοῦτο ἐπαναλαμβάνει τοὺς λόγους αὐτοῦ.—*Πῖσα*: πηγὴ ἐν Ὀλυμπίᾳ, ἐξ ἧς καὶ αὐτὴ ἢ Ὀλυμπία. Ἡ χώρα *Πισαῖς*, ὃ δ' ἐκ τῆς πηγῆς σχηματιζόμενος παραπόταμος τοῦ Ἀλφειοῦ *Πίσης*.—*Φερσεφόνας*: Περσεφόνης.—*φέροισ'*: φέρουσα.—*κλυτήν*: περίφημον.—*ὄφρα εἴπῃς*: ἵνα εἴπῃς (εἰς αὐτόν, τὸν Κλ., ὅστις εἶχεν ἀποθάνει).—*ρέαν... χαίταν*: τὴν νεαράν του κόμηγ.—*περοῖσι κνδ. ἀέθλων*: διὰ πτερῶν ἐνδόξων ἄθλων.—*ἀδλα*: ὁ στέφανος.—*οἱ*: ἡθικ. δοτ.—*ὅτι οἱ ἐστεφάνωσε*: ὅτι τοῦ ἐστεφάνωσε.

Πῶς δυνάμεθα νὰ συγκεφαλαιώσωμεν τὴν ἔννοιαν τοῦ ποιήματος τούτου διὰ 4 ἢ 5 λέξεων:

57.

Δὲν ἔκρινεν ἀνάξιον ἑαυτοῦ καὶ ὁ μέγας Σταγίριτης τὸ γράφειν ἐνίστολυρικά τινα ποιήματα. Περὶ μυρία ἄλλα ἐπιστημονικὰ διατρίβων ἐνόμιζεν, ὅτι ἀναπαύεται καὶ ἀναλαμβάνει ὁ μέγας φιλοσοφικός αὐτοῦ νοῦς διὰ τῆς ποιήσεως. Τῶν ποιημάτων δ' αὐτοῦ τούτων ἐν εἶναι καὶ τὸ τὴν ἀρετὴν ἐξυμνοῦν, ὅπερ συνδέεται στενότερα καὶ πρὸς τὸν βίον τοῦ μεγάλου φιλοσόφου.

Ὁ Ἀριστοτέλης (384—322 π. Χ.) ἦλθεν ἐκ τῆς πατρίδος αὐτοῦ εἰς Ἀθήνας χάριν σπουδῶν ἐν ἡλικίᾳ σχεδὸν 17 ἐτῶν καὶ ἐμαθήτευσε παρὰ Πλάτωνι ἐπὶ 20 ὄλα ἔτη. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ διδασκάλου μεταβάς εἰς Ἀταρνέα τῆς Αἰολίδος ἐνουμφεύθη Πυθιάδα, τὴν ἀνεψιάν τοῦ ἐκεῖ ἡγεμόνος Ἑρμείου. Τρία ἔτη μετὰ τοῦτο ἀπῆλθεν εἰς Μυτιλήνην, ἐκεῖθεν δὲ προσληφθεὶς διδάσκαλος τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου διέτριψεν ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Φιλίππου ἐπὶ 8 ἔτη. Ἐπανελθὼν ἔπειτα εἰς Ἀθήνας ἐδίδασκεν ἐν τῷ Λυκείῳ τὸ φιλοσοφικὸν αὐτοῦ σύστημα γενόμενος ἀρχηγὸς τῶν Περιπατητικῶν κληθέντων φιλοσόφων· ἀλλὰ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου μὴ δυνάμενος νὰ μένῃ ἐν Ἀθήναις διὰ πολιτικούς λόγους ἀνεχώρησεν εἰς Χαλκίδα τῆς Εὐβοίας, ἐνθα κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος (322) νοσήσας ἐτελεύτησε, τῆς γυναικὸς αὐτοῦ προαποθανούσης ἐν Ἀθήναις.

Πρὸς τὸν θεῖον τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, τὸν ὕστερον ἡγεμόνα τοῦ Ἀταρνέως Ἑρμείου, ἀναφέρεται τὸ τὴν ἀρετὴν ἐξυμνοῦν μελικὸν αὐτοῦ ποίημα (57). Ὁ Ἀριστοτέλης ἐγνωρίσθη πρὸς αὐτόν ἐν Ἀθήναις τὸ πρῶτον, ὅπου ὁ Ἑρμείας ἦλθε χάριν σπουδῶν μαθητεύσας παρ' ἀμφοτέροις

τοῖς τότε ἀκμάζουσι φιλοσόφοις, τῷ τε Πλάτωνι πρότερον καὶ αὐτῷ τῷ Ἀριστοτέλει μετὰ τοῦτον. Ὅτε δέ, ὡς προεῖρηται, μετέβη ὁ φιλόσοφος εἰς Ἀταρνεά, ὁ Ἑρμείας εἶχεν ἤδη καταστῆ ἡγεμῶν ἐκεῖ καὶ εἶχε καταρθῶσαι νὰ ἐπεκτείνῃ τὸ κράτος αὐτοῦ διὰ κατακτήσεως τῶν γειτονικῶν μερῶν. Τοῦτου ἕνεκα ἀπέβη λίαν ἐπίφοβος τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν, ὁ δὲ ἐν περσικῇ ὑπηρεσίᾳ ὡς σατράπης διατελῶν Μέντωρ ἐπέτυχε νὰ συλλάβῃ αὐτὸν διὰ προδοσίας καὶ νὰ υποβάλλῃ εἰς τὸν δι' ἀγχόνης θάνατον (τῷ 34+ π.Χ.). Τὴν μνήμην λοιπὸν τούτου, ἀγαθοῦ ὄντος καὶ σπουδαίου ἀνδρός, τιμῶν ὁ Ἀριστοτέλης συνέταξε τὸ περὶ αὐτοῦ ὁ λόγος ποίημα.

1. Ἀρετὰ: Ἀρετὴ κατὰ προσωποποιήσιν. Πρβλ. 52, 2.—πολύμοχθε: Πρβλ. 51, 1.—γένει βροσιῶν: τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει.—2. θήραμα: κυνήγιον, τέρμα.—κάλλιστον: ὠραιότατον (εἰς τὸν βίον).—3. σᾶς πέρι...μορφᾶς: ὑπὲρ τῆς σῆς μορφῆς.—4. καὶ θανεῖν: καὶ ν' ἀπεθάνῃ τις.—ζαλοῦτός...πόμος: ζηλωτὴ μοῖρα, εὐτυχία νομίζεται.—5. καὶ πόρους πλῆραι: καὶ κόπους νὰ υπομείνῃ τις.—μαλεροῦς: ἰσχυροῦς, δυνατοῦς.—ἀκάμαντας: (α στερ. καὶ κάμνω) = ἀκουράστους, ἀκαταβλήτους.—6. τοῖον ἐπεὶ φρένα βάλλεις: ἢ σειρὰ εἶναι: ἐπεὶ βάλλεις φρένα εἰς τοῖον ἀθ. ἄρπυν=ἐπειδὴ ἐμβάλλεις τὴν ψυχὴν εἰς οὕτως ἀθάνατον δίκτυον.—7. ἄρπυν: αἰολ. ἀντὶ ἄρκυν=δίκτυον μεταφορικῶς ὁ ἔρωσ.—κρείσσω: ἀνώτερον (καὶ τοῦ χρυσοῦ).—8. καὶ γανῶν: (γάνος) καὶ τῶν ἡδονῶν.—μαλακανώποιο θ' ἵππου: καὶ τοῦ μαλακῶς (νωθρῶς τὰ ὄμματα λάμποντος), τοῦ γλυκοφθάλμου (κατὰ προσωποποιήσιν), τοῦ γλυκέως ἵππου (1). Εἶναι δ' ἡ λέξις μαλακανώποιος ἐκ τοῦ μαλακῶς καὶ αἰγωπόος, ὁ πάλιν ἐκ τοῦ αἰγῆ (λάμψις) καὶ ὄψ (ὄμμα), σημαίνει: τὸν μαλακῶς αἰγωπόον, ἦτοι τὸν μαλακῶς λάμποντα τὰ ὄμματα, ἡδέως προσβλέποντα, τὸν ἡμέρους καὶ γλυκεῖς ὀφθαλμοῦς ἔχοντα, τὸν μαλακόφθαλμον, ἐπομένως τὸν γλυκύν.—9. σεῦ δ' ἔνεχ': σοῦ δ' ἕνεκα.—οὐκ Διός: ὁ ἐκ τοῦ Διός, ὁ υἱὸς τοῦ Διός.—Αἰῆδας τε κοῦροι: καὶ τῆς Αἰῆδας οἱ υἱοὶ (Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης, οἱ Διόσκοροι, οἵτινες μετέσχον τῆς ἀργοναυτικῆς ἐκστρατείας κ.λ.).—10-11. πόλλ' ἀνέταν: πολλὰ ὑπέμειναν.—σάν...δύναμιν ἐπ'...ἀναγορεόντες: τὴν σὴν δύναμιν πρὸς τοῖς ἄλλοις μεγαλοφώνως κηρύττοντες.—ἔργοις: διὰ τῶν ἔργων.—12. σοῖς...πόθοις διὰ τὸν σὸν πόθον, σὲ ποθοῦντες. Πρβλ. Ἰλ. τ, 321 «σὴ ποθῆ».—Ἀχλεύς: ἀντὶ Ἀχιλλεύς, χάριν τοῦ μέτρου.

(1) Τὴν γραφὴν μαλακανώποιο ἐγράψαμεν καθ' ἡμετέραν εἰκασίαν ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς χειρογράφοις μαλακανώποιο.

— Ἄϊδαο δ' ἦλθον : ἀπέθανον, ἐφρονεύθησαν. — 13. σῶς φ. μορφᾶς : χάριν δὲ τῆς ἰδικῆς σου φιλικῆς μορφῆς. — Ἀταρνέος ἔντροφος : ὁ τρόφιμος τοῦ Ἀταρνέως, ὁ ἐν Ἀταρνεὶ τραφεῖς. Οὗτος ἦτο ὁ Ἑρμείας, ὅστις κατήγετο μὲν ἐκ Βιθυνίας, ἀλλ' ἐτράφη ἐν Ἀταρνεὶ τῆς Αἰολίδος ὑπὸ Εὐδούλου τοῦ ἡγεμόνος, γενόμενος ὑστερον καὶ διάδοχος αὐτοῦ. — χήρωσεν : (χήρῳ) ἀντὶ τοῦ μέτου χηρώσατο = ἐστερήθη. — ἀελίον... ἀργᾶς : τῆς ἀγῆς τοῦ ἡλίου, τοῦ φωτὸς τοῦ ἡλίου, τῆς ζωῆς. — 14. τοιγάρ : διὰ τοῦτο ἀληθῶς. — ἀοιδίμος : (ἐκ τοῦ ἀοιδῆ) = ἀοιδῆς (ᾠδῆς) ἄξιος, ἐγκωμίων ἄξιος εἶναι. — ἔργοις : κατὰ τὰ ἔργα. — ἀθάνατον : κατηγορ. κατὰ πρόληψιν = αἶ' τε Μοῦσαι ἀξήσουσί μιν, ὥστε γενέσθαι ἀθάνατον = καὶ αἶ' Μοῦσαι θά ἀξήσουσι (θά ἐγκωμιάσωσιν) αὐτόν, ὥστε νὰ γίνῃ ἀθάνατος. Πρὸς. 53, 19. Περὶ δὲ Μουσῶν ἰδὲ 8, 2. — 15. Μνημοσύνας : τῆς Μνημοσύνης αἱ θυγατέρες. Πρὸς. 8, 1. — σέβας ἀσχοῦσαι : σεβόμενα, τιμῶσαι τὸν ξ. Δ., εἰς τιμὴν τοῦ ξ. Διός. — ξενίου Διός : ἀναφέρεται εἰς τὴν ξενίαν, ἣν ὁ Ἑρμείας παρέσχε τῷ Ἀριστοτέλει κατὰ τὴν ἐν Ἀταρνεὶ διατριβὴν αὐτοῦ. — γέρας τε : καὶ εἰς βράβειον, εἰς ἐπισφράγισιν. — φιλίας... βεβαίον : σταθερᾶς φιλίας. Τῷ ὄντι μεγίστη καὶ πιστοτάτη φιλία συνέδεε τοὺς δύο τούτους ἄνδρας, ἐξ ἧς καὶ ὁ γάμος τοῦ Ἀριστοτέλους προῆλθεν.

Τὸ ποίημα τοῦτο εἶναι παῖαν, ἀδόκιμος ἐν ἀρχῇ συμποσίου, εἶδος δηλ. ἐπιτραπεζίου προσευχῆς. Ὑπὸ τινων λέγεται σκόλιον, ἀλλὰ τὰ σκόλια ἦσαν μᾶλλον αὐτοσχέδια καὶ μικροτέρων στροφῶν ποιήματα, λαβόντα τὸ ὄνομα ἐκ τῆς ἀνωμάλου (σκολιάς) σειρᾶς, καθ' ἣν ἤγοντο ὑπὸ τῶν συμποσίων. Τοιοῦτον εἶναι τὸ ἐπόμενον ποίημα (58).

58.

Ὅτι καὶ ἐπὶ τῆς δωρικῆς Κρήτης ἐκαλλιεργήθη ἡ Λυρική, δεικνύει ἡμῖν τὸ ὑπ' ἀριθ. 58. στρατιωτικὸν ἄσμα Ὑβρίου τοῦ Κρητός, ἐν ᾧ οὗτος, ὡς γνήσιος Κρής, ἐγκωμιάζει τὰ ὄπλα καὶ τὸ στρατιωτικὸν ἔργον ὡς τὴν μόνην περιουσίαν, ἣ ὁποία φέρει τὴν ἐλευθερίαν καὶ εὐημερίαν εἰς τὸν ἄνθρωπον, μάλιστα δὲ τὸν Ἕλληνα.

Ὁ χρόνος τοῦ ποιητοῦ δὲν εἶναι ἐξηκριθωμένος, διότι οἱ ἀρχαῖοι οὐδὲν περὶ αὐτοῦ παρέδωσαν ἡμῖν· ὡς ἐκ τοῦ λόγου δ' ὁμοῦ αὐτοῦ φαίνεται, ὁ Ὑβρίας πάντως εἶναι τῶν δοκίμων χρόνων. Παλλοὶ τάσσουσιν αὐτὸν εἰς τὸν ε' αἰῶνα π. Χ.

Στίχ. 2. πρόβλημα : ἐκ τοῦ προβάλλομαι = ῥίπτω ἐμπρός μου = προ-

φύλαγμα. — λαισήιον : άσπις ελαφρά (άσπιδίσκιον ώμοθύρσινον). — χρωτός : χρώς, χρωτός = τὸ δέριμα, ποιητικῶς δὲ κατὰ συνεκδοχὴν, ὡς ἐνταῦθα, τὸ σῶμα. — 3. ἀρω : (ἀρόω-) ὀργώνω, καλλιεργῶ τὴν γῆν. — 4. ἀπ' ἀμπέλω : ἀπ' ἀμπέλου (δωρικῶς) ὁ ὅποιος παράγεται ἀπὸ τῆς ἀμπέλου. — 5. μοῖα : ὑπὸ τὸν Κρητῶν μοῖα ἢ μοῖα, δημοῖα καὶ μοῖα ἐλέγετο ἢ τάξις τῶν δούλων ἢ δουλοπαροίκων. Τὸν ἔπαινον τῶν ἔπλων εὐρίσκομεν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς δημῶδες :

« Ὁ πλοῦσιος ἔχει τὰ φλωριά, ἔχει ὁ φτωχὸς τὰ γλέντια.

Ἄλλοι παιᾶνε τὸν πασᾶ καὶ ἄλλοι τὸν βεζίρη,

μὰ γῶ παιᾶνάω τὸ σπαθί, τὸ τουρκοματωμένο,

τόχει καμᾶρι ἢ λεβεντιά κι' ὁ κλέφτης περηφάνια. »

τοί : οἱ = ὄσοι. — τολμῶντι' : τολμῶντι (δωρ.) = τολμῶσι. — 8. πεπιη-
 ὄτες : (πριμ. τοῦ πτήσσω = ζαρῶνῶν ἐκ φόβου, συστέλλομαι, κύπτω = κε-
 κυφότες, ζαρῶμένοι, περίφοβοι. — 9. σέβοντι : (δωρ.) σέβουσι. — προσκν-
 νέοντι : προσκυνέουσι οὔσι. — 10. φωνέοντες : καλοῦντες, ὀνομάζοντες.

59.

Ἐν τῇ θρησκείᾳ τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων διαφαίνεται σαφέστατα ἡ τάσις πρὸς σύναψιν τῶν πολλῶν εἰς ἓνα ἀνώτατον θεόν. Ὁ θεὸς οὗτος εἶναι ὁ Ζεὺς, πατήρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε [καθ' Ὅμηρον], ὅτε δὲ ἡ Εἰμαρμένη ἢ ἡ Μοῖρα, ἐμφανιζομένη ἕως ἀνεξάρτητος τῶν ἄλλων θεῶν, εἰς ἣν καὶ αὐτοὶ ὑποτάσσονται, ἔθεν τὸ γνωστόν : τὴν πεπρωμένην μοῖραν ἀδύνατά ἐστιν ἀποφυγεῖν καὶ θεῶ. Πόσον δὲ βαθεῖα ἦτο ἡ πίστις αὕτη, ἀποδεικνύει τὸ ὅτι ἡ Τύχη εἶχεν ἤδη παλαιότατα ἰδίαν λατρείαν. Οὐδὲν ὅμως ἔχει ῥιζωθῆ ἔν τῇ ψυχῇ τῶν Ἑλλήνων τῶν καλῶν χρόνων βαθύτερον τῆς γνώμης, ὅτι ὁ ἀνθρώπινος βίος εἶναι ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους μεστὸς θεῶν ἐπιδράσεων. Οὕτως ἡ Τύχη ὕμνεται ὡς ἀρχὴ καὶ τέρμα τῆς ἀνθρωπίνης υπάρξεως, ὡς φῶς ἐν σκότει καὶ παραμυθία ἐν πένθει. Στεναὶ συγγενεῖς τῇ Τύχῃ, ἀδελφαὶ λεγόμεναι, εἶναι αἱ Μοῖραι [Κλωθῶ, Λάχεσις καὶ Ἄτροπος] (Πρόβλ. σχόλ. 1, 14), εἰς ἃς ἀναφέρεται τὸ ὑπ' ἀριθ. 59 ἄσμα, αἱ ὅποσαι ὑφαίνουσι τὴν ἀνθρωπίνην τύχην ὡς ὕφασμα. Ταύτας ὁ ἄγνωστος ἡμῖν ποιητὴς ἐκετεύει ἐνταῦθα, ἵνα πέμψωσιν εἰς τὴν πατρίδα τάξιν, δικαιοσύνην καὶ εἰρήνην.

Στίχ. 1. κλύτε : [ἀόρ. τοῦ κλύω] = ἀκούσατε. — Μοῖραι : ἐνταῦθα λέγονται θυγατέρες Νυκτός, ἀλλαχοῦ δὲ Θέμιδος καὶ Διός. — αἶ τε = αἱ ὅποσαι, ὡς γνωστόν. — ἰζόμεναι = καθήμεναι. — ἀγχοτάτω θεῶν : [ὑπερθ.

τοῦ ἀρχοῦ] = πλησιέστατα τῶν θεῶν. — 2. περιούσι^ο: περιούσια [περίεμι] = περισσά, ὑπερμεγέθη. — ἄφροντα: ἄφροντα, τὰ ὅποια δὲν δύναται τί νά ἀποφύγη. — μύθια: (μῦθος εὖς) = σκέψεις, ἐπινοήματα. — 3. π. βοῦ λᾶν: [δωρικ.] = παντοδαπῶν βουλῶν, ἀποφάσεων. — ἄδ. κερκίσιν: δι' ἀδαμαντίνων κερκίδων. Τὸ ἐπίθ. ἀδαμαντινος δηλοῖ τὸ σκληρὸν καὶ ἀναπότερπτον τῆς τύχης· κερκίς ἐλέγετο ἢ σπάθη ἢ σαγιττα τοῦ ἐργα λειοῦ. — 3. Αἴσα: Μοῖρα (ἢ Ἄτροπος). — εὐώλενοι: (εὐ—ὠλένη κυ ρίως τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ πήχεως, ἔπειτα δὲ καὶ ἡ ἔλη χεῖρ) = ὠραία χεῖρας ἔχουσαι. — 6. οὐράναι χθοναί τε: ἐξουσίαν ἔχουσαι ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. Κατὰ τοὺς παλαιούς ἡ ἐξουσία τῶν Μοιρῶν ἦτο ἀπεριόρι στος. — 7. πανδείμαντοι: τοῖς πᾶσι φοβεραί. — 8. ἄμμιν: ἡμῖν. — ὀδό κολπον: τὴν ῥόδιον κόλπον ἔχουσαν. — Εἰνομίαν: προσωποποιήσις τῆς καλῆς δικαίσεως, τῆς τηρήσεως τῶν νόμων. — λιπαροθρόνους: [λιπαρὸς -θρόνος] = λαμπροθρόνους. — Δίκαν: Δικαιοσύνην [κατὰ προσωποποιήσιν]. — 10. στεφανηφόρον: [στεφάνη—φέρω] = τὴν φέρουσαν στεφάνην, τὴν ἐστεμμένην. — στεφάνη: γυναικεῖον κόσμημα, στέμμα, διάδημα περὶ τὴν κεφαλὴν πρὸς συγκράτησιν τῆς κόμης. — Εἰράναν: Εἰρήνην. — πόλιν τε τάνδε: καὶ τήνδε τὴν πόλιν. — λελάθοιτε: [ἄορ. τοῦ λανθάνω μετὰ δι- π्लाσιασμοῦ] = εἶθε νά κάμητε νά λησμονήση, νά προξενήσητε εἰς αὐτὴν λήθην. — 11. συντυχιᾶν: συντυχιῶν = περιπετειῶν, συμφορῶν (βαρυφρό- νων = βαρυθύμων, βαρειῶν).

60.

Ἐπιγράμματα.

Τὸ ἐπίγραμμα εἶναι κυρίως μικρὰ ἐλεγεία, ἐσχηματίσθη δ' ὅλως φυ- σικῶς, ὅτε ὁ πεζὸς λόγος δὲν εἶχεν ἀκόμη ἀναπτυχθῆ καὶ ἐγένετο χρῆ- σις αὐτοῦ ἐπιτύμβιος πρὸς βραχυτάτην ἐκθεσιν τῶν σπουδαιότερων τοῦ βίου τοῦ ἐν τῷ τάφῳ νεκροῦ. Καὶ ἐν μὲν τοῖς ἀρχαιότεροις χρόνοις τὸ ἐπίγραμμα ἦτο ὅλως ἐπικόν (διηγηματικόν) καὶ μέτρον εἶχε τὸ ἡρωϊκὸν ἐξάμετρον· ἐπειδὴ δ' ὅμως ἡ ἐπιτύμβιος χρῆσις αὐτοῦ ἀπατεῖ μαλακὴν διάθεσιν, προϊόντος τοῦ χρόνου τὸ μέτρον αὐτοῦ μετεβλήθη εἰς ἡρωελε- γεῖον, ἐπὶ δὲ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων καὶ εἰς ἰαμβικόν. Εἰκόνα νεκρο- ταφείου μετ' ἐπιτυμβίων στηλῶν, εἰς ἃς ἀνεγράφοντο τὰ ἐπιγράμματα, παρέχομεν τὴν τοῦ ἔξω Κεραμεικοῦ τῶν Ἀθηνῶν.

Χρῆσις δ' ὅμως τοῦ ἐπιγράμματος δὲν ἐγένετο ἀποκλειστικῶς μόνον ἐπὶ τῶν τάφων. Ὑπὴρχον καὶ ἀναθηματικά ἐπὶ παντοίων ἀναθημάτων

ἐπιγράμματα καὶ γνωμικὰ γραφόμενα ἐπὶ κρηνῶν ἢ ναῶν, μάλιστα δ' ἐπὶ στηλῶν (Ἑρμῶν), αἵτινες ἐχρησίμευον ὡς ὁδοδείκται ἢ σταδιομέτρα, πρὸς τούτους δὲ καὶ τινα σκωπτικά.

Χαρακτηριστικὸν τοῦ ἐπιγράμματος εἶναι τὸ μὲν μεγάλη βραχύτης, τὸ δὲ εὐστοχία καὶ ὕψος τῆς ἐκφραζομένης ἐννοίας. Δύο ἢ τέσσαρες στίχοι ἀποτελοῦσι τὸ κανονικὸν καὶ σύνηθες μῆκος αὐτοῦ. Μακρότερα τοῦ μέτρου τούτου ἐπιγράμματα τῶν καλῶν χρόνων εἶναι σπανιώτερα καὶ ἀποτελοῦσι μᾶλλον ἐλεγείας ἢ ἀληθῶς ἐπιγράμματα, διότι ἀείποτε ἢ βραχύτης ἐθεωρήθη ὡς ἡ μεγίστη τοῦ ἐπιγράμματος ἀρετή. Τὰ μακρὰ ἐπιγράμματα εἶναι συνήθως ῥωμαϊκῶν χρόνων.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 60 ἐπίγραμμα προτάσσεται ὡς ἀρχαιότατον. Εὐρίσκειται ἐν τῷ Μουσεῖῳ Κερκύρας. Διὰ τούτου τιμᾶται Κερκυραῖός τις, Ἄρνιαδας ὀνόματι, ὅστις ἐφανεύθη ἀριστεύων ἐν τινὶ μάχῃ πρὸς τοὺς Ἡπειρώτας (ἴσως Ἀμβρακιώτας) παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀράχθου, ὅπου εἶχε καταπλεῦσαι ὁ κερκυραϊκὸς στόλος. Ἦότε συνέθη τούτο, ἀδηλον· πάντως ὅμως μεταξὺ τοῦ 7 καὶ 8 αἰῶνος π. Χ.

Σῆμα : ὄψρ. σῆμα, μνήμα.—τόδ' : (τοῦτο ἐδῶ τὸ μνήμα εἶναι τοῦ Ἄ.).—Χάροπος : τοῦ υἱοῦ τοῦ Χάροπος.—Χάροψ : συνώνυμον τῷ Χάροω. Χάροψ ἐπωνομάζετο κυρίως ὁ Ἡρακλῆς καὶ ἐτιμᾶτο ἀρχαιότατα ἐν Κορωνεῖα, ὅπου οἱ Βοιωτοὶ ἔλεγον, ὅτι ἀνέβη ἐξ Ἄδου ὁ ἦρωες ἄγων τὸν Κέρβερον. Ἡ λέξις σημαίνει ὅτι κυρίως καὶ τὸ χάροπος, δηλ. τὸν πυρρὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς, φλογόφθαλμον, δεινόφθαλμον, δεινόν, ὅθεν καὶ ὄνομα κυνῶν παρὰ τοῖς παλαιοῖς ὁ Χάροψ ἢ Χάρων, διότι τὸν δαίμονα τοῦ θανάτου (τὸν καὶ παρ' ἡμῖν Χάρων) ἐφαντάζοντο οἱ παλαιοὶ ὡς λέοντα ἢ κύνα ἄγριον, τοὺς ὀφθαλμοὺς φλογοδόλον, κατασπαράσσοντα τοὺς ἀνθρώπους. Χάροψ ἄρα Ἡρακλῆς εἶναι ὁ τὸν Κέρβερον ἐξ Ἄδου ἀναβιδάσας, χαρώνειος. Ἐντυχῆα βλέπομεν, ὅτι τὸ ἐπίθετον χάροψ ἐλαμβάνετο καὶ ἀντὶ οὐσιαστικοῦ κυρίου ὀνόματος καὶ δι' αὐτοῦ ὠνομάζοντο καὶ ἄνθρωποι, ὡς συνέθη καὶ εἰς ἄλλα ἐπίθετα (ξανθός, πυρρὸς κ. λ.).—τόν δ' : αὐτὸν δὲ τὸν (Ἄρνιαδαν).—Ἄρης : μετωνομικῶς ὁ πόλεμος.—βαρνώμενον : ὄψρ.—μαρνώμενον, μαχόμενον. Ἀράχθιοι : Ἀράχθου.—ῥοαῖσι : πλησίον τῶν βουμάτων.—πολλόν : πολύ.—ἀριστεύοντα : ἀνδραγαθοῦντα.—στονόφροσαν : στονόεσαν, πλήρη στόνων, στεναγμῶν.—ἀφυτάν : αὐτὴν—μάχην.

Τὸ ἐπίγραμμα τούτο εἶναι γεγραμμένον βουστροφηδόν, ἐξ οὗ καταφαίνεται καὶ ἡ ἀρχαιότης αὐτοῦ. Ταύτην δεικνύει καὶ τὸ μέτρον (δακτυλικόν) καὶ ἡ γλῶσσα καὶ ἡ χρῆσις τοῦ δίγαμμα.

61.

Ἄκρος τῶν ἐπιγραμμάτων τεχνίτης ὑπῆρξε Σιμωνίδης ὁ Κεῖος. Τὰ ἐπιγράμματα αὐτοῦ διακρίνονται διὰ τὴν λαμπρὰν γλῶσσαν, τὴν ἐνάργειαν, τὸ ὕφος τῶν ἐννοιῶν καὶ κατὰ τὴν συγκινητικὴν ἀπλότητα. Εἰς τοῦτον ἀνέθεντο αἱ πόλεις, αἱ πρὸς τοὺς Μῆδους ἀγωνισάμεναι (κατὰ τὰ Μηδικά), τὸν δι' ἐπιγραμμάτων ἀπαθανατισμὸν τῶν εὐκλεῶν αὐτῶν ἀγῶνων. (Πρβλ. βίον Σιμωνίδου ἐν 50).

Τὸ δα' ἀριθ. 61 καταχωρισθὲν ὑφ' ἡμῶν ἐπίγραμμα εἶναι τὸ ἐπὶ τῇ ἐν Μαραθῶνι νίκῃ ὑπὸ Σιμωνίδου ποιηθέν. Ἐν αὐτῷ διὰ δύο μόνον στίχων ὁ ποιητὴς ἐπέτυχε νὰ εἴπῃ τὸν ἔνδοξον τῶν Ἀθηναίων πρὸς τοὺς Μῆδους ἀγῶνα, τὸν τόπον, ἐν ᾧ ἐγένετο (Μαραθῶνι), τὸν τρόπον (Ἑλλήνων προμαχοῦντες) καὶ τὸ ἀποτέλεσμα αὐτοῦ (ἐστόρεσαν).

1. Ἑλλήνων προμαχοῦντες: ὑπὲρ (πάντων) τῶν Ἑλλήνων μαχόμενοι.—Μαραθῶνι: δοτ. τοπική. Ἐπὶ τῶν δήμων τῆς Ἀττικῆς γνωστόν, ὅτι παραλείπεται ἢ πρόθεσις=ἐν Μαραθῶνι.—2. χουσοφόρων: διότι ἐφόρουσαν χρυσὰ κοσμήματα, φέλια, στρεπτοὺς καὶ τὰ τοιαῦτα.—ἐστόρεσαν: κατέβαλον, κατενίκησαν, συνέτριψαν.

62.

Τὸ ἐπίγραμμα τοῦτο ἀναφέρεται εἰς τὰς Θερμοπύλας καὶ τοὺς ἐν αὐταῖς ἀγωνισαμένους, ἐξαίρει δὲ τὴν ἀνδρείαν τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες τετρακισχίλιοι μόνον ὄντες ἐτόλμησαν ν' ἀντιπαραταχθῶσι πρὸς τριακοσίας μυριάδας, δηλ. πρὸς τρία ἑκατομμύρια βαρβάρων.

1. Μυριάσιν...τριακοσίαις: κατὰ 300 μυριάδων.—τᾶδε: δωρ.=ἐνταῦθα, ἐδῶ (ἐν Θερμοπύλαις δηλαδὴ, διότι ἡ στήλη ἢ φέρουσα τὸ ἐπίγραμμα ἦτο ἐστημένη ἐπὶ τόπου).—τέτορες: τέσσαρες.

63.

Τοῦτο εἶναι τὸ περιώνυμον εἰς τοὺς ἐν Θερμοπύλαις πεσόντας Σπαρτιάτας, ἐν ᾧ ἐξαίρεται ἢ εἰς τὰς διαταγὰς τῶν Ἀρχῶν κατὰ τοὺς νόμους μέχρι θανάτου ὑπακοῇ τῶν Λακεδαιμονίων.

1. ὦ ξεῖν: ὦ ξένε.—ἀγγέλλειν: ἀπαρ. ἀντὶ προστακτικῆς=ἄγγελλε.—τῆδε: Πρβλ. 62, 1.—τοῖς κείνων ῥήμασι: τοῖς ῥητοῖς κελεύσμασιν ἐκείνων, εἰς τὰς ῥητὰς διαταγὰς ἐκείνων.

64.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 64 ἐξαίρει τὴν φιλοπατρίαν καὶ φιλοτιμίαν τοῦ μάν-
τεως Μεγιστίου, ὅστις ἐξ Ἀκαρνανίας ὧν ἠκολούθησε μετὰ τοῦ στρα-
τοῦ τοῦ Λεωνίδα εἰς Θερμοπύλας. Οὗτος καίπερ προειδώς, ὡς μάντις,
τὴν τύχην, ἣτις ἀνέμενεν αὐτοὺς ἐκεῖ, δὲν ἠθέλησε παρὰ τὰς προτρο-
πὰς τοῦ Λεωνίδα ν' ἀναχωρήσῃ, ἀλλὰ μόνον τὸν μονογενῆ αὐτοῦ υἱόν,
ὅστις εἶχε συνακολουθήσει αὐτῷ, ἀπέστειλεν οἴκαδε, αὐτὸς δὲ συναπέ-
θανε μετὰ τοῦ Λεωνίδα καὶ τῶν τριακοσίων.

1. τόδε : ἐστί.—κλεινοῖο Μεγιστία : τοῦ κλεινοῦ Μεγιστία.—ὄν ποτε
Μῆδοι κτεῖναν : τὸν ὅποιον ἐφόνευσάν ποτε οἱ Μῆδοι.—2. ἀμειψάμε-
νοι : διαβάαντες (τὸν Σπ. ποταμόν). Πρβλ. 19, 11.—3. μάντιος : μάν-
τεως.—σάφα εἰδώς : καίπερ σαφῶς εἰδώς.—κῆρας : τὸν θάνατον (ὅτι
ἐπήρχετο).—4. οὐκ ἐτίη : δὲν ἐτόλμησε, δὲν ὑπέφερε, δὲν ἐβάσταξεν
ἢ ψυχῇ του.—προλιπεῖν : νὰ φύγῃ καὶ ἀφήσῃ.

65.

Πρὸς τὸν ἀείμνηστον Λεωνίδα ἀποτεινόμενος διὰ τούτου ὁ ποιητὴς
μακαρίζει τοὺς μετ' αὐτοῦ ἐν Θερμοπύλαις πεσόντας ἐξαίρων τὴν ἀν-
δρείαν αὐτῶν.

1. Εὐκλέας : εὐκλεεῖς, ἐνδόξους.—αἶα : ἡ γῆ· ἄλλος τύπος τοῦ
γαῖα.—κέκευθε : παρακ. τοῦ κεύθω μετὰ σημασίας ἐνεστῶτος= κρύ-
πτει, καλύπτει. Ἡ σειρὰ εἶναι : Λεωνίδα, Σπάρτης εὐρυχόρου βασιλεῦ,
αἶα κέκευθεν εὐκλέας (τούςδε), οἱ μετὰ σεῖο τῆδ' ἔθανον δεξάμενοι κ.
τ. λ.—οἱ μετὰ σεῖο : ὅσοι μετὰ τοῦ σοῦ.—2. τῆδ' : ἐδῶ.—ἔθανον : ἐφο-
νεύθησαν, ἔπεσον.—εὐρυχόρου : εὐρυχώρου.—3. σθένος : συναπτεόν
τῷ δεξάμενοι ὧδε : δεξάμενοι πολέμῳ σθένος=ὑπομείναντες ἐν πολέμῳ
δύναμιν (στρατόν).—τόξων. ἰππων καὶ ἀνδρῶν : τοξοτῶν, ἰππέων καὶ
ὀπλιτῶν· ἀντιστάντες δηλ. κατ' αὐτῶν.—4. Μηδείων : Μηδικῶν, τῶν
Μήδων.

66.

Εἰς τοὺς κατὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν πεσόντας Κορινθίους ποι-
ήσας ταῦτα ὁ ποιητὴς ἀνακηρύσσει αὐτοὺς σωτήρας τῆς Ἑλλάδος. Ἄ-
νευρεθὲν τὸ ἐπίγραμμα κεῖται νῦν ἐν τῷ Μουσεῖῳ.

1. ὦ ξεῖν : Πρβλ. 63, 1.—ἐναίομες : ὄρω. ὠκοῦμεν, κατφκοῦμεν.
—ποκ' (ά) : ὄρω.=ποτέ.—εὐνδρον...ἄστν : τὴν εὐδρον, τὴν πολυῦδρον.

πολλά καὶ καλὰ ὕδατα ἔχουσιν πόλιν.—2. ἀμ' : ἀμέ' δωρ.—ἡμᾶς.—
 Αἶαντος : διότι ἐκείθεν ἦτο Αἴας ὁ Τελαμώνιος.—ἔχει : κατέχει, κα-
 λύπτει.—3. Φ. νῆας : Φοινικὰ πολεμικὰ πλοῖα. Γνωστὸν ὅτι ὁ Περσὶ-
 κὸς στόλος ἦτο τὸ πλεῖστον Φοινικικὸς.—ἐλόντες : καταβαλόντες, νικῶ-
 σαντες.—4. ὄρυσάμεθα : ἐρρυσάμεθα, ἐσώσαμεν. Οἱ Κορίνθιοι ἐπολέμη-
 σαν ὑπὸ τὸν Ἀδείμαντον ἐν Σαλαμῖνι, ὡς γνωστὸν.

67.

Ἐγκωμιάζονται διὰ τούτων οἱ κατὰ τὴν διπλὴν ἐπ' Εὐρυμέδοντι μῦ-
 χην πεσόντες.

1. παρ' Εὐρυμέδοντα : πλησίον τοῦ Εὐρυμέδοντος· εἶναι δ' οὗτο-
 Παμφυλίης ποταμὸς ἐκβάλλων εἰς τὸν κόλπον Ἀτταλείας. Γνωστὸν ὅτι
 παρ' αὐτῷ οἱ Ἕλληνες ὑπὸ τὸν Κίμωνα ἐνίκησαν τοὺς Πέρσας.—ὄλε-
 σαν : ἀπώλεσαν, ἔχασαν—ἀγλαὸν... ἤβην : τὴν λαμπρὰν αὐτῶν νεότητά-
 —2. μαρνάμενοι : μαχόμενοι. — προμάχοις : πρὸς τοὺς προμάχους
 (τῶν τοξ. Μήδων).—3. αἰχμηταί : πολεμισταί.—ὠκυπόρων : ταχειῶν
 —4. ἀρετῆς μνήμη' : μνημεῖον (ἐνθύμημα) ἀνδρείας.—ἔλιπον : κατέλε-
 πον.—φθίμενοι : ἀποθανόντες, φονευθέντες.

68.

Τὸ ἐπίγραμμα τοῦτο, εἰς τοὺς ἐπὶ τῶν Μηδικῶν πεσόντας ἥρωας ἀνα-
 φερόμενον, διδάσκει ἡμᾶς, ὅτι ἀγήρως ἐστὶν ἡ μνήμη τῶν ὑπὲρ πατρί-
 δος ἐκάστοτε πιπτόντων.

Στίχ. 1. τὸ καλῶς θνήσκειν : ὁ ἐνδοξὸς θάνατος.—2 ἐκ πάντων :
 —ἐξ ὅλων τῶν ἄλλων, πρὸ πάντων.—τύχη : ἡ τύχη.—3. σπεύδοντες :
 προθυμούμενοι, μετὰ μεγάλης προθυμίας ἀγωνιζόμενοι.—περιθίβηται : νὰ
 περιβάλλωμεν. Μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν ἱματίων. Ὡς λέγεται περιθίβημι
 τινι ἱμάτιον, οὕτω καὶ περιθίβημι τῇ Ἑλλάδι ἐλευθερίαν.—4. χρώμενοι :
 ἔχοντες.—ἀγηράντων : ἀγήρως, μὴ γηρασκούση, αἰώνια.—εὐλογίη : ἐπαί-
 νος· χρώμενοι ἀγ. εὐλογίη=ἔχοντες ἐπαινον ἀγήρως, αἰώνιον ἢ αἰωνίαν
 δόξαν.

69.

Καὶ τοῦτο τὸ ἐπίγραμμα εἶναι ὅμοιον τῷ ἀνωτέρω.

Στίχ. 1. ἄσβεστον κλέος : (Πρβλ. ἐν τῷ προηγουμένῳ 68 ἀγήρατος
 εὐλογία)=ἀθάνατος δόξα.—περὶ... θέντες=περιθέντες. (Πρβλ. 68, 3.)
 οἶδε : οὗτοι ἐδῶ, οἱ κείμενοι ἐνθάδε.—2. ἀμφεβάλοντο : ἐνεδύθησαν,

ἐφόρεσαν (μεταφορικῶς).—κυνέειον... νέφος: τὸ μαῦρον νέφος.— νέφος θανάτου: ὁ θάνατος (περιφρ.).—3—4. σφ³: σφῆ=σφᾶς=αὐτοῦς. ἀνάγει σφ³=ἀναδιβάλλει αὐτοῦς.—καθύπερθεν: ἄνωθεν.—κυνδαίνουσα: (κυνδοσ, κυδαίνο) = δοξάζουσα. — ἐξ Ἐίδεο δώματος: ἐκ τῆς κατοικίας τοῦ Ἐίδου, ἐξ Ἐίδου.

70.

Εἰς Ἀρχεδίκην τὴν ἐν Λαμφάκῃ ἀποθανοῦσαν θυγατέρα τοῦ Πεισιστρατίδου Ἰππίου ποιήσας τὸ ἐπίγραμμα τοῦτο ὁ ποιητὴς ἐξαίρει τὴν μεγίστην σωφροσύνην τῆς γυναικὸς ταύτης.

1. Ἄνδρός: ἡ σειρὰ εἶναι ἡ ἐξῆς: ἦδε κόνις κέκευθε Ἀρχεδίκην Ἰππίου, ἄνδρὸς ἀριστεύσαντος κ.τ.λ.—ἡ κόνις ἦδε κρύπτει: (καλύπτει) κ.τ.λ. Περὶ τοῦ κέκευθε πρβλ. 65, 1.—ἀνδρὸς ἀριστεύσαντος: ἄνδρὸς ὅστις ἠρίστευσεν.—τῶν ἐφ' ἑαυτοῦ: τῶν συγχρόνων του.—3. οὔσα: ἂν καὶ ἦτο (πατρός τε καὶ ἀνδρὸς ἀδελφῶν τε παίδων τε τυράννων), ἂν καὶ εἶχε καὶ πατέρα καὶ ἄνδρα καὶ ἀδελφοὺς καὶ υἱοὺς τυράννους.—ἀνδρός: οὗτος ἦτο Αἰαντίδης ὁ Λαμφάκου τύραννος.—ἀδελφῶν: εἰς τούτων εἶναι γνωστὸς ἡμῖν ὁ ὀνομαζόμενος, ὡς περ ὁ πάππος, Πεισιστρατος, ὃς καὶ ἄρχων ἐν Ἀθήναις ἐγένετο.—4. οὐκ ἤροθη νοῦν: δὲν ἐπήρθη κατὰ τὸν νοῦν.—ἐς ἀτασθαλίην: μέχρι ἀτασθαλίας.

71.

Τὸ ἐπίγραμμα τοῦτο φέρεται ἐπὶ λίθου, εὑρεθέντος τῇ 1877 καὶ κειμένου ἐν τῇ Μουσείῳ Θηβῶν. Ὡς φαίνεται ἐκ τῶν τριῶν ὑπεράνω αὐτοῦ ἀναγεγραμμένων ὀνομάτων καὶ ἐκ τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ῥήματος ἐδράμομεν, ἀναφέρεται εἰς τρεῖς ἐπισήμους Θηβαίους Ξενοκράτη, Θεόπομπον καὶ Μνασίλαον, καὶ εἶναι ἀναμνηστικὸν τῶν ὑπὲρ πατρίδος πολεμικῶν αὐτῶν ἀγῶνων.

Ἐξ ὧων γινώσκωμεν, ὁ μὲν Ξενοκράτης ἦτο βοιωτάρχος μετ' Ἐπαμεινώνδου κατὰ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην, γενομένην, ὡς γνωστόν, τῇ 371 π. Χ. μεταξὺ Θηβαίων καὶ Λακεδαιμονίων, ὁ δὲ Θεόπομπος ἦτο τῶν ἐξεχόντων ἐν Θήβαις τότε (ἰδὲ Πλητρ. Πελοπ. 8 καὶ περὶ δαίμων. Σωκρ. 26, 21). Περὶ Μνασιλάου οὐδὲν γινώσκωμεν: οἱ τρεῖς φαίνεται ἠνδραγάθησαν κατὰ τὴν εἰρημένην μάχην, ἴσοι πρὸς Ἐπαμεινώνδαν ἐν τῇ ἀγῶνι γενόμενοι. Τοῦτου ἕνεκα καὶ ἐτιμήθησαν ὑπὸ τῆς πατρίδος διὰ τοῦ ἐπιγράμματος τούτου, οὗ ἡ ἐρμηνεία οὕτω μόνον εὐοδοῦται.

Στίχ. 1. Ἀνίκα: ἠνίκα, καθ' ὃν χρόνον, ὅτε.—τὸ Σ. ἐκράτει δόου:

ἴσχυεν ἢ Σπάρτη (κατὰ περίφρασιν).—*τηνίκαις* : λέξεις ἐνταῦθα μόνον ἀπαντῶσα. Τὸ σύνηθες θὰ ἦτο *τηνίκα* = τότε.—*εἶλε Ξ. κλάρω* : περίφρασις ἀντὶ τοῦ ἐκκλησιώθη, ἐξελέγη, ἔλαχε [βοιωτάρχως].—2. *φέρειν τροπαῖα* : τὸ ἀντικ. τοῦ εἶλε κλάρω = νὰ φέρῃ τρόπαια, δηλ. νὰ νικήσῃ καὶ κατ' ἀκολοσθίαν τῆς νίκης νὰ φέρῃ τρόπαια εἰς τὸν Δία. Ὡς λέγεται *αἰρεῖν στεφάνους* (ἐν Πινδάρου Πυθ. 3, 133) καὶ *αἰρεῖν κῦδος* (ἐν Ἰλ. ρ, 321), οὕτω καὶ ἐνταῦθα εἶλε [κλάρω] *φέρειν τροπαῖα*. Τὸ δὲ κλάρω [κλήρω] ἐτέθη ἴσως, ἵνα σημάνῃ τὸν τρόπον τῆς ἐκλογῆς, διότι, ὡς φαίνεται οἱ βοιωτάρχως ἦσαν, ὡς καὶ οἱ Ἀθηναίων ἄρχοντες, κληρωτοὶ ἐκ προκρίτων, δηλαδή ἐξελέγοντο πρῶτον καὶ εἶτα μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν ἐκκληροῦτο ὠρισμένος τις ἀριθμὸς εἰς τὴν ἀρχήν. Ἦσαν δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν 11, ἀπὸ δὲ τοῦ 371 π. Χ. μόνον 7, ὧν 2 Θηβαῖοι. Ἐξελέγοντο δὲ κατὰ τὰς χειμερινὰς τροπὰς τοῦ ἡλίου καὶ ἦσαν ἐνιαύσιοι, ἢ δὲ κατακράτησις τῆς ἀρχῆς εἶχε τιμωρίαν θάνατον. Τὴν ἡγεμονίαν τοῦ στρατοῦ εἶχεν ἐκ περιτροπῆς ἕκαστος, ἀλλ' ἐνίοτε ἀνετίθετο καὶ εἰς ἓνα μόνον ἢ δύο, ὡς συνέβη τοῦτο τῷ 369 εἰς τὸν Ἐπαμεινώνδαν καὶ Πελοπίδαν. Τὸ κλάρω δ' ὅμως ἴσως ἐτέθη καὶ ποιητικῶς, θέλοντος τοῦ ποιητοῦ νὰ σημάνῃ ἀπλῶς, ὅτι συνέπεσε νὰ ἐκλεχθῇ τότε βοιωτάρχως ὁ Ξενοκράτης καὶ νικήσας νὰ φέρῃ τρόπαια εἰς τὸν Δία.—2. *Ξενοκράτης* : χάριν τοῦ μέτρου ἀντὶ *Ξενοκράτης*. Τὸ δὲ *Ζηγὶ τροπαῖα φέρειν* ὑπενηθυμίζει τὸ ἐν Ἀντιγόνη τοῦ Σοφοκλέους στ. 143 «ἔλιπον Ζηγὶ τροπαίῳ πάγχυαλα τέλη».—3. *οὐ... δείσας* : μὴ φοβηθεῖς, ἀψηφήσας, χωρὶς νὰ φοβηθῇ.—*στόλον* : τὴν ἐκστρατείαν, τὴν ἐκ Σπάρτης σταλεῖσαν δύναμιν. Τί παρατηροῦμεν περὶ τῆς λέξεως *στόλος* ἐνταῦθα;—*ἀσπίδα* : ἀντὶ *ὀπλίτας*, *ἀσπιδιώτας*, κατὰ μετωνυμίαν.—*Λάκαιναν ἀσπίδα* : τὸν λακωνικὸν στρατόν.—4. *κρείσσορες* : ἀνώτεροι.—5. *καρύσει* : δωρ. ἀντὶ *κηρύσει* τί;—*Λεύκτροις* : δωρ. τοπικῆ=ἐν Λεύκτροις.—*δουροί* : διὰ δόρατος, διὰ πολέμου στηθέντα, πολεμικά.—6. *δεύτεροι ἐδράμομεν* : μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν ἐν τῷ σταδίῳ δρομέων=οὐκ ἐφάνημεν κατώτεροι· *τίνας* : Δηλαδῆ; (ἴσοι πρὸς τὸν Ἐπαμεινώνδαν ἐδειχθημεν).

72.

Συνοτμώτατον καὶ ὠραιότατον ἐπίγραμμα ἐπὶ τοῦ ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν Ἀθηναίων στηθέντος χαλκοῦ ἀνδριάντος τοῦ μεγάλου ῥήτορος. Ὁ Δημοσθένης, ὡς γνωστόν, ἠτύοκτόνησε διὰ δηλητηρίου ἐν Καλαυρεῖα (νῦν Πόρω) ἐν τῷ ναφί τοῦ Ποσειδῶνος, ὅπου εἶχε καταφύγει διωκόμενος.

ὑπὸ τοῦ φυγαδοθήρα Ἀρχίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ κατ' ἐντολήν τοῦ Ἀντι-
πάτρου. Οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ 42 ἔτη ἀπὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, δηλ. τῇ
280, ἔστησαν ἐν τῇ ἀγορᾷ τὸν ἀνδριάντα αὐτοῦ.—*γνώμη* : τῇ πολιτικῇ
συνέσει.—*δύωμιν* : στρατιωτικὴν δύναμιν.—*Ἄρης Μακεδῶν* : κατ' ἀν-
τονομασίαν ὁ Φίλιππος καὶ οἱ μετ' αὐτόν.

73.

Διὰ τοῦ ἐπιγράμματος τούτου ἐξυμνεῖ ὁ Ἀρχίλοχος ἀποθανόντας δύο
ἄνδρας τῆς Νάξου, οὓς ὀνομάζει στύλους αὐτῆς ὑψηλοῦς.

Υψηλοῦς...κίονας : ὑψηλοῦς στύλους, μεταφορικῶς. Οὕτω καὶ ἡμεῖς
μέχρι σήμερον λέγομεν στυλον τοῦ σπιτιοῦ τὸν πατέρα ἢ τὸν πρεσβύ-
τερον ἀδελφόν, τὸν συντηροῦντα καὶ διευθύνοντα τὸν οἶκον, διὰ τὴν
σπουδαιότητα αὐτῶν. Ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν κίωνων τῶν οἰκοδομῶν, οἱ
ὅποιοι ὑποβαστάζουσι τὴν στέγην καὶ ἐπομένως τὸ ἔλον οἰκοδόμημα.
—*Ἀριστοφόων* : ποιητικῶς ἀντὶ Ἀριστοφών.

74.

Τὸ ἐπίγραμμα τοῦτο ἀνεκαλύφθη κατὰ τὰ ἐρεῖπια τῆς ἀρχαίας Σύ-
ρου γεγραμμένον ἐπὶ μαρμαρίνης πλακῆς. Ὡς βλέπομεν, ἐξυμνεῖ τὰς
ἀρετὰς Θεοφίλας τινὸς Δωρίδος, ἀποθανούσης ἐν ἡλικίᾳ 35 ἐτῶν. Κεῖται
νῦν ἐν τῇ ἀρχαιολογ. συλλογῇ Ἑρμουπόλεως. Εἶναι ῥωμαϊκῶν χρόνων.
"Ad" : ἦδε, αὕτη ἐδῶ.—*ἀρετὰν στέροξασα* : ἐναρέτως ζήσασα.—*ἐνδίκαι* :
νόμιμα.—*λέκτρα* : ἡ κλίνη, ὁ γάμος.—*ξύνευτος* : σύζυγος.—*ἐγ* : κατ' ἀ-
φορισμῶσιν πρὸς τὸ ἐπόμενον M. ἀντὶ ἐκ.—*πλησαμένα* : συμπληρώσασα,
—*τρισσαῖδ* : ποιητικῶς ἀντὶ τρισίν.—*τῶδ* : ὑπὸ τῶδε τάφῳ ἔθηκε (ὅπο-
κάτω τούτου ἐδῶ τοῦ τάφου).

75.

Στήλη ἐπιτύμβιος εὑρεθεῖσα ἐν Σύρῳ πλησίον τῆς ἀριστερᾶς ὀχθῆς
τοῦ χειμάρρου Λαλακιά, νῦν ἐν τῇ ἀρχαιολογ. συλλογῇ Ἑρμουπόλεως.

Διὰ τοῦ ἐπιγράμματος τούτου τιμᾶται ἱερεὺς τις, Κλειτοφῶν Ἑρα-
σιοθένης ὀνόματι, ὑπὸ τῆς θυγατρὸς του.

αἰξουσα : θέλουσα νὰ αὐξήσῃ.

Τὶ διαφέρει τὸ ἐπίγραμμα τοῦτο τῶν μέχρι τοῦδε γνωσθέντων ;—

76.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 76 ἀνήκει εἰς τὰ συμφωνίδια ἀναθηματικά ἐπιγράμματα,

ὑπῆρχε δὲ γεγραμμένον ἐπὶ τοῦ ἔξωθεν τοῦ ἀνατολικοῦ τείχους τῶν Πλαταιῶν βωμοῦ τοῦ Ἐλευθερίου Διός, τοῦ μετὰ τὴν ἤτταν τοῦ Μαρδονίου ἰδρυθέντος, ἐν ᾧ μέχρι τῆς β' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος ἐτελοῦντο θυσίαι καὶ ἀγῶνες εἰς μνήμην τῆς ἐνδόξου ἐκείνης νίκης τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν βαρβάρων.

1. Τόνδε : ἀναφέρεται εἰς τὸ ἐν τῇ δ' στίχῳ βωμῶν—τοῦτον ἐδῶ τὸν βωμὸν (τοῦ Ἑλ. Διός) παρὰ ταῖς Πλαταιαῖς.—Ἕλληνας : ὑποκ. τοῦ ἰδρύσαντο.—νίκας κράτει : (πλεονασμὸς)—νίκη—διὰ νίκης : συναπτόν δὲ πρὸς τὸ ἐξελάσαντες—διὰ νίκης ἐκδιώξαντες (τοὺς Πέρσας).—ἔργῳ Ἄσχος : πολέμῳ, ἐν πολέμῳ.—2. πειθόμενοι : προσδιορίζει τὸ ἐξελάσαντες, δι' ὃ καὶ δὲν συνδέονται αἱ μετοχαί.—λήμμαι : φρονήματι, ἀποφάσει (εὐτόλμῳ)—εἰς τολμηρὸν φρόνημα : ἐκ τοῦ λάω-λῶ.—3. κοινόν : κατηγ. εἰς τὸ βωμῶν τὸν δε ἰδρύσαντο.—ἐλευθερά Ἑλλάδι : ἡ δοτ. αὕτη ἀναφέρεται εἰς τὸ κοινόν=κοινὸν τῆς Ἑλλάδος ἐλευθέρως, ἢ ἐλευθέραν διέσωσαν.

77.

Καὶ τοῦτο ἀναθηματικὸν εἶναι τὸ ἐπίγραμμα, γραφὲν εἰς δόρυ παλαιωθὲν ἤδη ἐκ τῆς χρήσεως καὶ τῇ Διὶ ἀνατεθέν.

1. μελία : (μετωνομία)—δόρυ διότι κατεσκευάζετο ἐκ μελίας, ἔθεν παρ' Ὀμήρῳ μελίον λέγεται καὶ ὁ Πρίαμος ἐνμελής ἢ ἐνμελίας (ἐπικρῶς)—καλὴν μελίαν ἔχων, καλὸν δόρυ, καλὸς πολεμιστής.—ταναά : μακρά.—ποτὶ κίονα μακρόν : πρὸς μακρὸν κίονα, πλησίον τοῦ μακροῦ κίονος.—2. ἦσο : κάθησο.—πανομαίῳ : (πᾶς-ὀμφῆ) τῇ παραγωγῇ πασῶν τῶν προφητικῶν φωνῶν, τῶν προφητειῶν.—Ζηγί : Διί.—3. ἤδη πλέον.—χαλκός : ἡ αἰχμή (σου).—γέρον : ἐστὶ=παλαιά ἐστι=πεπαλαιώται=ἔχει παλαιωθῆ.—αὐτὰ τε : καὶ σὺ αὕτη (ἡ μελία, τὸ ξύλον διγλαδῆ).—τέτροσαι : πρkm. παθ. τοῦ τρώω=ἔχεις βασιανισθῆ, ἔχεις πολλὰ ὑπομείνει, ἔχεις βλαβῆ.—πυκνά : (ἐπίρρ.)=συχνάκις, συχνά.—κραδαινομένα : κραδαινομένη, παλλομένη (παλλόμενον).—δαῖφ ἐν πολέμῳ : ἐν τῇ καταστρεπτικῇ πολέμῳ. Δαίος δωρ.—δῆϊός, καταστρεπτικός.

78.

Ὡς ἡ ἐπιγραφὴ αὐτοῦ δηλοῖ, τὸ ἐπίγραμμα τοῦτο ἀναφέρεται εἰς τὰ τόξα τῶν ἠρώων, τῶν πρὸς τοὺς Πέρσας πολεμησάντων, ἀνατεθέντα εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς ἐν ἀπομαχίᾳ ἤδη.

Στίχ. 1. τάδε : ταῦτα ἐδῶ (τὰ ὁποῖα βλέπετε).—πεπανμένα π. δακρ.

=πεπαιυμένα του πλήρους δακρύων πολέμου, του πολλά δάκρυα (λύπας) προξενούντος, απόμαχα ἤδη.—2. νηῶ Ἀθηναίης : (δοτική τοπική)=ἐν τῷ ναυῷ τῆς Ἀθηναίης.—κεῖται : κεῖνται.—ὕπορροφια : ὑπὸ τὴν ὀροφήν (του ναοῦ), ὑπὸ τὴν στέγην, ἐστεγασμένα, ἐν προφυλάξει.—3. πολλάκι : πολλάκις.—δή : ἤδη.—κατὰ κλόρον στονόεντα : κατὰ τὴν ὥραν τῆς πλήρους στεναγμῶν συμπλοκῆς, του πλήρους στεναγμῶν ὄθισμοῦ.—ἐν δαΐ : (δαΐς, δαΐδος, δαΐδι καὶ δαΐ)=ἐν τῇ μάχῃ, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μάχης.—φωτῶν : ὁ φῶς, του φωτός=άνηρ)=τῶν ἀνδρῶν.—λουσάμενα... αἷματι : λουσθέντα διὰ του αἵματος.—ἵππομάχων Π.=τῶν ἵππομάχων, τῶν ἀπὸ ἵππων (ἢ ἄρματος) μαχομένων Περσῶν.

79.

Ἐκ του Ἡροδότου (VI, 105) γνωστὸν ἡμῖν, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι, ὅτε οἱ Πέρσαι ἀπεβιδιάσθησαν εἰς Μαραθῶνα, ἐπεμφαν ἡμεροδρόμον (ταχυδρόμον) εἰς Σπάρτην αἰτούμενοι ταχεῖαν βοήθειαν. Ὁ ἡμεροδρόμος οὗτος, Φειδιππίδης ὀνόματι, διαβαίνων διὰ Τεγέας περὶ τὸ Παρθένιον ἕρος, εἶδε σπουδαιότατον ὄραμα· παρέστη δηλ. αὐτῷ ὁ Πάν καὶ ὄνομαστί καλέσας ἐκέλευσεν αὐτὸν νὰ εἴπῃ εἰς τοὺς Ἀθηναίους, οἱ ὅποιοι μέχρι τότε οὐδεμίαν ἐπιμέλειαν του θεοῦ τούτου ἐποιοῦντο, νὰ ἐπιμελῶνται καὶ αὐτοῦ, διότι διάκειται εὐνοϊκῶς πρὸς αὐτοὺς καὶ πολλαχῶς ἤδη ὠφελήσεν αὐτοὺς καὶ θὰ ὠφελήσῃ ἀκόμη. Ὁ ἡμεροδρόμος ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας εἶπε τὸ ὄραμα τούτο, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι μετὰ τὴν νίκην ἰδρῶσαντο κάτωθεν τῆς Ἀκροπόλεως ἐν σπηλαίῳ, ἔτι καὶ νῦν σφῆζομένη, Πανὸς ἱερὸν καὶ ἰλάσκοντο αὐτὸν δι' ἐπετείων θυσιῶν καὶ λαμπαδηφορίας. Ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ ὁ στρατηγὸς Μιλτιάδης ἔστησε κάλλιστον ἄγαλμα του θεοῦ, ἐπὶ τῆς βάσεως του ὁποίου ἐχαράχθη τὸ ὑπ' ἀριθ. 79 ἐπίγραμμα.

1. Πάν : υἱὸς Ἑρμοῦ καὶ Δρυόπης (Ἔγν. 18, 34) ποιμενικὸς θεός, δαισιώμενος ἐν ἀγροῖς καὶ ὄρεσιν, λατρουόμενος μάλιστα ἐν Ἀρκαδίᾳ, ἧς πάντα σχεδὸν τὰ μεγάλα ὄρη ἦσαν αὐτῷ ἱερά. Ἡ φαντασία τῶν Ἑλλήνων ἐπλαττεν αὐτὸν ἔχοντα σῶμα δασύ, ὄτα αἰγός, κέρατα ἐρίφου καὶ πόδας τράγου, φέροντα δὲ συνήθως σύριγγα.—τὸν Ἀρκαδία : ὡς ἐν Ἀρκαδίᾳ λατρουόμενον.—κατὰ Μήδων : διότι ὡς ἐπίστευον, τῇ συνεργίᾳ αὐτοῦ ἠττήθησαν οἱ Μῆδοι.—μετ' Ἀθηναίων : διότι ἐβοήθησεν αὐτοῖς εἰς τὴν νίκην.

80.

Ἡ Ἀνύτη ἦτο ποιήτρια ἐκ Τεγέας ἀκμάσασα περὶ τὸ 290 π.Χ. Σφίζονται αὐτῆς 22 ἐπιγράμματα. Ἡ ποίησις αὐτῆς τόσον ἤρεσκεν εἰς τοὺς παλαιούς, ὥστε ὠνόμασαν αὐτὴν θῆλυν Ὀμηρον.

Τὸ ἐπίγραμμα αὐτῆς τοῦτο ἀναφέρεται εἰς δόρυ ἀπόμαχον ἀνατεθὲν εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς.

Ἔσταθι : πρkm. προστ. = ἴσθι ἔστηκυῖα = μένε στημένη, μένε. — τᾶδε : δωρ. = τῆδε = ἐδῶ. — κράνεια : μετωγυμ. τὸ ξύλον ἀντὶ τοῦ ἐξ αὐτοῦ δόρατος. Ἐκ κρανεῖας (κρανίᾳς κατεσκευάζοντο τὰ δόρατα, διότι εἶναι σκληρὸν τὸ ξύλον αὐτῆς. — βροτοκτόνε : (βροτὸς· κτείνω) = ἀνθρωποκτόνε. μηδ' εἶμι : καὶ μηκέτι (στάζει), μὴ (στάζει) πλέον. — λυγρὸν... φρόνον : θλιβερόν αἶμα. — χάλκεον ἄμφ' ὄνυχα : περὶ τὸν χαλκοῦν ὄνυχά σου — ὄνυξ : ἡ αἰχμή, ἡ λόγχη τοῦ δόρατος. κατὰ μεταφορὰν ἀπὸ τῶν ὀνύχων τῶν θηρίων. — δαῖων : δωρ. ἀντὶ δηῖων = ἐχθρῶν. — δόμον : οἶκον, ναόν. — ἡμέρα : καθημένη, μένουσα. — ἀνορέαν : δωρ. ἀντὶ ἡγορέην = ἀνδρείαν (ἐκ τοῦ ἀνήρ).

81.

Ὁ Ἴων ἦτο ἐκ Χίου, υἱὸς Ὀρθομένους, ἀποθανὼν περὶ τὸ 402 π.Χ. Εἶχεν εὐρείας γνώσεις ποιήσεως καὶ φιλοσοφίας, δὲν ἔγραψε δὲ μόνον λυρικά ποιήματα, ἀλλὰ καὶ τραγῳδίας καὶ περὶ συγγράμματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ἡ κτίσις τῆς Χίου.

Ἐν τῷ ἐπιγράμματι τούτῳ, κειμένῳ ἐν τῷ μουσεῖῳ Δελφῶν, ὑμνεῖται ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ ὁ Λακεδαιμόνιος Λύσανδρος, ὁ νικητὴς τῶν Ἀθηναίων. Μετὰ τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς μάχην, καθ' ἣν κατεστράφη ὁ ἀθηναϊκὸς στόλος, ἐπελιορκήθησαν, ὡς γνωστὸν, οἱ Ἀθηναῖοι ὑπὸ Λυσάνδρου κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. Μετ' οὗ πολὺ, ἐκλιπόντων τῶν ἐπιτηδείων, ἤναγκάσθησαν νὰ συνθηκολογήσωσι πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους δεχόμενοι τοὺς ὅρους αὐτῶν, ἐν οἷς καὶ τὴν καθάρσει τῶν τειχῶν. Τῆς καθαρῆσεως συντελεσθείσης, ἀνεχώρησεν ὁ Λύσανδρος εἰς Σπάρτην κατάφορτος λαφύρων καὶ στεφάνων, οὓς προσέφερεν εἰς αὐτὸν αἱ πόλεις. Τοῦ γεγονότος τούτου τὴν μνήμην θέλοντες ν' ἀπαθανατίσωσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔστησαν ἐν Δελφοῖς τοὺς ἀνδριάντας πολλῶν ἐπισήμων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης Σπαρτιατῶν καὶ συμμάχων, ἐν οἷς καὶ τοὺς τῶν ναυάρχων, μεταξὺ δ' αὐτῶν διεκρίνετο ὁ ἀνδριᾶς τοῦ Λυσάνδρου

στεφανούμενος ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος. Ἐπὶ τῆς βάσεως τοῦ συμπλέγματος τούτου ἦτο γεγραμμένον τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐπίγραμμα.

Ἐάν: ἀντων. γ' προσ.=τὴν ἑαυτοῦ, τὴν ἰδικήν του.—Εἰκόν' εἰάν: τὴν εἰκόνα του.—ἐπ' ἔργῳ τῶδ: διὰ τὸ ἐξῆς κατόρθωμα.—ὅτε νικῶν: ἔπεξ. τοῦ ἔργῳ=διότι νικῶν.—πέρσεν: ἐπόρθησε, κατέστρεψε.—Κεχροπιδᾶν δ.: τὴν δύναμιν τῶν Κεχροπιδῶν (τῶν Ἀθηναίων). Κεχροπιδᾶν: ὄψρ.=Κεχροπιδῶν. Κεχροπίδα: οἱ Ἀθηναῖοι ἀπὸ Κέκροπος, ἀφ' οὗ καὶ ἡ ἀκρόπολις Κεχροπία.—ἀκρόπολιν: τὸ προπύργιον τῆς Ἑλλάδος.—καλλίχορον: ἐπικὴς τύπος τοῦ καλλίχορον=τὴν ἔχρυσαν καλοῦς χώρους, ὠραίους τόπους. Οὕτω καὶ εὐρόχορος ἀντὶ εὐρόχωρος.—Λακεδαίμων' ἀπόρθητον: τί συναίσθημα κατέχει τὸν λέγοντα ταῦτα:—

82.

τετρομένα: πρkm. τοῦ τρώομαι=βασανίζομαι, κουράζομαι: τετρομένα=βασανισμένα, κουρασμένα.—γυῖ': γυῖα=τὰ μέλη.—ἀδύ: ὄψρ. ἡδῶ, εὐχάριστον.—πνεῦμα: αὔρα. ἀδὺ πνεῦμα=εὐχάριστος αὔρα, εὐχάριστον ἀεράκι.—θροεῖ: ψιθυρίζει, προξενεῖ θρῶν.—ἐν χλωροῖς πετάλοις: διὰ μέσου τῶν πρασίνων φύλλων.—λίδαξ: τὸ ὕδωρ.—ὀδίταις: τοῖς ὀδοιπόροις.—ἀμπαυμ': ἀνάπαυμα, ἀνάπαυσις.—καῦμα: ἡ ζέστη. Περὶ Ἀνύτης ἰδὲ ἀριθ. 80.

83.

Σιωπητικὸν ὃν τὸ δίστιχον τοῦτο ἀναφέρεται εἰς τὸν ἐχθρὸν τοῦ Σιμωνίδου καὶ ὁμότεχον αὐτοῦ Τιμοκρέοντα τὸν Ῥόδιον, πρὸς ὃν ὁ Σιμωνίδης εἶχε βιαιότατον πόλεμον, διότι φίλος ὢν τοῦ Θεμιστοκλέους δὲν κατόρθωσε νὰ πείσῃ αὐτόν, ὅπως ἀνακαλέσῃ ἐκ τῆς ἐξορίας τὸν Τιμοκρέοντα, ἐπὶ μηδισμῷ κατηγορηθέντα.

1. φαγόν...πιών...εἰπών: χρον. μετοχαί.—κάκ' εἰπών: κακολογῆσας: διότι ἦτο βιαιοτάτου χαρακτήρου ἄνθρωπος ὁ Τιμοκρέων, συγχρόνως δὲ ἀδηφάγος.

ΜΕΤΡΙΚΟΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΝ ΩΙ ΕΞΕΤΑΖΟΝΤΑΙ ΤΑ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΜΕΤΡΑ

Α'. Ἡρωελεγείον.

Τὸ Ἡρωελεγείον, ἐν ᾧ ἔχουσι ποιηθῆ πάντα τὰ ἐλεγειακὰ ποιήματα, ἀποτελεῖται ἐκ στροφῆς διστίχου, συγκειμένης ἕξ ἐνὸς στίχου δακτυλικοῦ ἠρωϊκοῦ ἑξαμέτρου καὶ ἐνὸς ἐλεγείου καλουμένου. Τούτων ὁ μὲν δακτυλικὸς ἑξάμετρος (ὁ καὶ Ὀμηρικὸς ἢ ἐπικὸς καλούμενος) σύγκειται ἐκ ποδῶν ἕξ, δακτύλων ($\text{—}\cup\cup$) ἢ καὶ σπονδαίων ($\text{—}\text{—}$), πλὴν τοῦ τελευταίου ὄντος τροχαίου ($\text{—}\cup$). ὁ δὲ δεῦτερος, ὁ ἐλεγειακός, ἐκ ποδῶν ἕξ, δακτύλων καὶ τούτων ἢ καὶ σπονδαίων, τεμνομένων δ' ὅμως ἀναγκαίως διὰ τμῆς ἐν τῇ μέσῃ καὶ ἀποβαλλομένης τῆς ἄρσεως τοῦ γ' καὶ ε' αὐτῶν. Τύπος τοῦ μὲν α' εἶναι ὁ ἑξῆς:

$$\text{—}\cup\text{—}\cup\text{—}\cup\text{—}\cup\text{—}\cup\text{—}\cup$$

τοῦ δὲ δευτέρου ὅδε:

$$\text{—}\cup\text{—}\cup\text{—}\parallel\text{—}\cup\text{—}\cup\text{—}$$

Ἐν τῇ β' μέρει τοῦ ἐλεγειακοῦ (β') στίχου δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τετῆ σπονδαῖος ἀντὶ δακτύλου. Ὡστε οἱ ἀνωτέρω τύποι δεόν γὰ εἶναι: ὡς ἑξῆς:

α') $\text{—}\overline{\cup}\text{—}\overline{\cup}\text{—}\overline{\cup}\text{—}\overline{\cup}\text{—}\overline{\cup}\text{—}\overline{\cup}$

β') $\text{—}\overline{\cup}\text{—}\overline{\cup}\text{—}\parallel\text{—}\cup\text{—}\cup\text{—}$

Ἄλλ' ὅμως, ἐπειδὴ ὁ δακτυλικὸς ἑξάμετρος εἶναι στίχος μακρὸς, ἐπενοήθη παρὰ τοῖς παλαιαῖς ὁ ἐν τῇ μέσῃ χωρισμὸς αὐτοῦ εἰς δύο τριποδίας, τῆς α' θέσεως (ἦτοι τῆς α' συλλαβῆς) ἐκάστης τριποδίας προφερομένης τριπλασίως ἐντονώτερον τῶν ἄλλων δύο, τῆς δὲ β' διπλασίως ὥστε ὁ ἀνωτέρω τύπος καθίσταται τοιοῦτος δε:

$$\begin{array}{l} \alpha') \quad \overline{\overline{\overline{\omega}} \overline{\overline{\omega'}} \overline{\overline{\omega}}} \parallel \overline{\overline{\overline{\omega}} \overline{\overline{\omega'}} \overline{\overline{\omega}}} \\ \beta') \quad \overline{\overline{\overline{\omega}} \overline{\overline{\omega'}}} \parallel \overline{\overline{\overline{\omega}} \overline{\overline{\omega'}}} \\ \alpha' \text{ τριποδία} \qquad \qquad \qquad \beta' \text{ τριποδία} \end{array}$$

ἢ διὰ συλλαβῶν, ὡς ἀντικατέστη παρ' ἡμῖν ὁ χρόνος διὰ τοῦ τόνου, ὁ ἐξῆς :

Τάραλα λάλαλα λάλαλα || τάραλα λάλαλα λάλα
Τάραλα λάλαλα λά || τάραλα λάλαλα λά.

Παραδείγματος χάριν :

Κάτω στή Ῥόδον ἐβγήκεν ὁ || Τοῦρκος νὰ πάη κυνήγι·
δὲν ἐκυνήγα λαγούς· || λάφια δὲν ἤθελ' αὐτός.

Ἐπειδὴ δὲ δὲν εἶναι δυνατόν ὁ ἐξάμετρος νὰ τέμνηται πάντοτε ἀκριβῶς ἐν τῇ μέσῃ, καθ' ὅσον δὲν συμπίπτει πάντοτε νὰ τελευτᾷ καὶ ἡ λέξις ἐν αὐτῷ, ἤτοι μετὰ τὸν γ' πόδα, θὰ ἦτο δὲ καὶ μονότονον, ἂν οὕτως ἐτέμνετο, διὰ ταῦτα οὕτως δύναται νὰ χωρίζηται εἰς δύο καὶ διὰ τομῆς τινός (1) ἢ διαιρέσεως, γιγνομένης ἀκριβῶς ἐκεῖ, ἔνθα τελευτᾷ ἡ λέξις· οὕτω (γνωστοῦ ὄντος, ὅτι τρεῖς εἰσὶν αἱ κύριαι τομαὶ καὶ μία ἡ διαίρεσις) ἔχομεν τοὺς ἐξῆς τύπους :

α) Ὄταν ἡ τομὴ εἶναι πενθημιμερής :

Κάτω στή Ῥόδον ἐκεῖ | ἐκυνήγαε Τοῦρκος μιὰ μέρα·
δὲν ἐκυνήγα λαγούς· || λάφια δὲν ἤθελ' αὐτός.

β) Ὄταν εἶναι ἐφθημιμερής :

Κάτω στή Ῥόδον ὁ Τοῦρκος πασαῶς | στὸ κυνήγι· ἐβγήκεν·
δὲν ἐκυνήγα λαγούς· || λάφια δὲν ἤθελ' αὐτός.

γ) Ὄταν εἶναι κατὰ γ' τροχαῖον :

Κάτω στή Ῥόδον ἐβγήκεν | ὁ Τοῦρκος νὰ πάη κυνήγι·
δὲν ἐκυνήγα λαγούς· || λάφια δὲν ἤθελ' αὐτός.

(1) Τομὴ λέγεται ἡ διακοπὴ τοῦ ῥυθμοῦ ἐν τῇ μέσῃ ποδός, τελευτώσης τῆς λέξεως· διαίρεσις δὲ ἡ διακοπὴ τοῦ ῥυθμοῦ ἐν τῇ τέλει ποδός, πάλιν τελευτώσης τῆς λέξεως.

δ') Ἐπὶ βουκολικῆς τετραποδίας :

Καὶ τὰς ὀφρῦς συμμαζεύων, | βρυχώμενος, || ἀντιπαλαίων
λέξεις ἢ ἀφήση σφιγκτάς, || φράσεις θὰ βίψῃ σκληράς.

Δύναται δὲ σὺν τῇ διαιρέσει νὰ ὑπάρχη καὶ τις τῶν τομῶν, οἷον :

Καὶ τὰς ὀφρῦς συμμαζεύων, (τομῇ) | βρυχώμενος, (διαίρ.) || ἀντιπαλαίων.

Ταῦτα ἔχων τις πρὸ ὀφθαλμῶν, δύναται ν' ἀπαγγεῖλη ρυθμικῶς οἷον
δῆποτε ἑλεγειακὸν ποίημα.

Β'. Ἰαμβικὸν μέτρον.

Ἰαμβὸς ἐστὶ πρὸς δισύλλαβος ἔχων τὴν α' συλλαβὴν βραχεῖαν καὶ
ἄτονον (ἄρσιν), τὴν δὲ β' μακρὰν καὶ μετὰ τόνου (θέσιν), ὧδε :

υ' — (λαρά, καλῶς). Ἰαμβικὸν δὲ μέτρον τὸ ἐξ ἰάμβων, ὧν τινες δύ-
ναι νὰ ἀντικατασταθῶσι καὶ διὰ τριβράχους (υ' υ' υ') ἢ διὰ σπονδαίου,
συνήθως ἐν ταῖς περιτταῖς χώραις, σπανίως δ' ἐν ταῖς ἀρτίαις, τονου-
μένου δ' ὅμως ἐπὶ τῆς β' συλλαβῆς (— υ').

Βαίνεται δέ, τ. ἔ. διαιρεῖται, τὸ ἰαμβικὸν μέτρον ἢ ὁ ἰαμβικὸς στί-
χος κατὰ διποδίας, ὁ μὲν τρίμετρος διαιρούμενος εἰς τρεῖς τοιαύτας, ὁ
δὲ δίμετρος εἰς δύο, τῆς θέσεως τοῦ β' ποδὸς τονουμένης τριπλασίως,
τῆς δὲ τοῦ δ' διπλασίως τῆς τοῦ ε', ὡς ἐξῆς :

υ' — υ' — υ' — υ' — υ' — υ' — (¹)	} τρίμετρος.
λαρὰ λαρὰ λαρὰ λαρὰ λαρὰ λαρὰ.	
ἀφήστε νά σας εἶπω τὰ τραγούδια μου	
καὶ τὸν μεγὰ λο πόνο τῆς καρδοῦλάς μου.	

Ἐν δὲ τῇ διμέτρῳ τονουμένου τοῦ β' ποδὸς διπλασίως τοῦ δ', ὧδε :

υ' — υ' — υ' — υ' —	} δίμετρος.
λαρὰ λαρὰ λαρὰ λαρὰ.	
Στὴ Ῥούμελῃ ν' ἕνα δεντρο πλατύφυλλο καὶ θροσερό,	
ἴπῳχει ῥε τῆ βίζα κρυὸ νερὸ καὶ στὴν κορφή χρυσὸ σταυρό. (²)	

(¹) Ἡ τελευταία συλλαβὴ παντὸς μέτρου εἶναι ἀδιάφορος, βηλ. ἢ μακρὰ ἢ βραχεῖα, ε,τι ἂν τύχη.

(²) Τομῶν χρῆσις γίνεται καὶ ἐν τῇ ἰαμβικῇ μέτρῳ, ὡς καὶ ἐν τῇ δακτυλικῇ καὶ ἑλεγείῳ, πλὴν τῆς κατὰ γ' τροχαίου.

Τοῦ διμέτρου τούτου ποιεῖται χρῆσιν ὁ Ἀρχίλοχος ἐν ἐπιφοῖς μετὰ τριμέτρου.

Γ'. Τροχαϊκὰ τετράμετρα.

Τὸ δὲ τροχαϊκὸν τετράμετρον στίχος ἐστὶν ἐξ ὀκτὼ ποδῶν τροχαίων, δηλ. δισυλλάβων, ἐχόντων τὴν μὲν α' συλλαβὴν μακρὰν μετὰ τόνου (θέσιν), τὴν δὲ δευτέραν βραχεῖαν καὶ ἄτονον (ἄρσιν), ὡδε: $\overset{\cdot}{\text{—}}\text{—}$ (λάλα, χαίρε). Ὁ τροχαῖος ἐν αὐτῷ δύναται ν' ἀντικατασταθῇ ὡς καὶ ἐν τῷ ἰαμβικῷ διὰ τριβράχους ἢ σπονδαίου, τοῦ σπονδαίου τιθεμένου συνήθως ἐν ταῖς ἀρτίαις χώραις.

Βαίνεται δὲ καὶ τὸ μέτρον τοῦτο κατὰ διποδίας, τῆς θέσεως ἐκάστου α' ποδὸς τονουμένης διπλασίως τῆς ἐκάστου δευτέρου, καὶ ἔχει αἱ διαίρεσιν ἐν τῷ τέλει τοῦ δ' ποδός. Ὡστε ὁ τύπος αὐτοῦ ἐστὶν ὅδε :

$$\begin{array}{cccc} \overset{\cdot}{\text{—}}\text{—} & \overset{\cdot}{\text{—}}\text{—} & \overset{\cdot}{\text{—}}\text{—} & \overset{\cdot}{\text{—}}\text{—} \\ \hline \text{α' διποδία} & \text{β' διποδία} & \text{γ' διποδία} & \text{δ' διποδία} \end{array}$$

Τάρα λάλα | τάρα λάλα || τάρα λάλα | τάρα λάλα
τῆς ἀγάπης | τὸ βοτάνι || κάθε τόπος | δὲν τὸ κάνει

Συνηθέστερος δ' ὅμως εἶναι ὁ τροχαϊκὸς καταληκτικὸς τετράμετρος, ὁ καταλήγων εὐθὺς μετὰ τὴν θέσιν τοῦ 8ου ποδός, οὗ ὁ τύπος ὅδε :

$$\overset{\cdot}{\text{—}}\text{—} & \overset{\cdot}{\text{—}}\text{—} & \overset{\cdot}{\text{—}}\text{—} & \overset{\cdot}{\text{—}}\text{—}$$

Τοιοῦτος ὁ ἔθνικὸς ἡμῶν ὕμνος. Τοιοῦτον ἐν μέρει καὶ τὸ γνωστὸν δημῶδες ἄσμα τοῦ Χαραλάμπη :

Θά την πάρης. | Δέν την παίρνω. || ἄλλα λόγια, βρέ παιδιά.

Κατὰ τοῦτο τὸ μέτρον ἔχουσι ποιηθῆ πάντα τὰ ὑφ' ἡμῶν καταχωρισθέντα τετράμετρα.

Δ'. Ἀναπαιστικόν.

Τὸ ἀναπαιστικὸν μέτρον εἶναι τὸ ἐναντίον τοῦ θακτυλικοῦ, ἀποτελεῖται δ' ἐξ ἀναπαίστων, ὧν ἕκαστος τρισύλλαβος ὧν σύγκειται ἐκ δι-συλλάβου βραχείας ἄρσεως καὶ μονοσυλλάβου μακρᾶς θέσεως ὡς ἐξῆς : $\text{—}\text{—}\overset{\cdot}{\text{—}}$ (ταρατάμ, ἀκριθῶς). Βαίνεται δὲ κατὰ διποδίας (οὐχὶ σπανίως καὶ κατὰ μονοποδίας) ὡδε :

υ υ ′ υ υ ′ | υ υ ′ υ υ ′

προχωρεῖτ' εὐθαρσῶς, | προχωρεῖτε, παιδιὰ.

Δύναται δ' ἴσως ἀντὶ ἀναπαίστου γὰ τεθῆ καὶ σπονδαῖος καὶ οὕτως ἀκριβῶς ἔχει ποιηθῆ τὸ Τυρταίου ἐμβατήριον (5), οὗ τὸ μέτρον παραμικρὸν (παρὰ—οἶμος) δίμετρον ὃν καταληκτικὸν ἔχει τελευταίαν συλλαβὴν τὴν θέσιν τοῦ τελευταίου ποδός, τῆς προτελευταίας γιγνομένης τετρασήμου, δηλ. ἴσης πρὸς 4 βραχείας. Τοῦτου ὁ τύπος ἐστὶν ὅδε :

υ υ ′	— ′		— ′	—	ταρατάμ τακατάμ		τακαάαα ρα
— ′	υ υ		υ υ ′	—	τακατάμ ταρατάμ		ταρατάαα ρα κ.λ.
— ′	υ υ ′		υ υ ′	υ			
υ υ ′	— ′		— ′	υ			
— ′	υ υ ′		— ′	—			
— ′	υ υ ′		— ′	—			
α' διποδία			β' διποδία				

Ἐναλυομένων δὲ τῶν ἐν αὐτῷ σπονδαίων, θὰ εἶχεν ὡδε :

υ υ ′ υ υ ′ | υ υ ′ υ

Προχωρεῖτε, ἀγόρια πατέεεερων
πολιτῶν τῆς εὐάνδρου μας Σπάααααρτης,
κ. λ.

Τοιοῦτον εἶναι τὸ τοῦ Σολωμοῦ :

«Στῶν Ψαρῶν τὴν ὀλόμαυρη βράχι
περπατῶντας ἢ δόξα μονάχη »
κ. λ.

Ε'. Μέλη.

Τῶν ὑφ' ἡμῶν κατακεχωρισμένων μελικῶν ποιημάτων ἄλλα μὲν (τὰ ἀπλοῦστερα) εἶναι κατὰ σχέσιν καὶ σύγκεινται ἐκ στροφῶν, ἄλλα δ' ἀποτελοῦσιν ἀπολελυμένα ἄσματα ἢ συστήματα ἀνανταπόδοτα. Καὶ στροφή μὲν λέγεται μελωδία ἀνακυκλουμένη, τοῦτ' ἔστιν, ἀπαξ ἐξαγγελθεῖσα μέχρι τέλους, ὑποστρέφουσα πάλιν εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ ἐπαναλαμβανομένη ἢ αὐτή. Σύστημα δὲ εἶναι σειρά διαφόρων μελωδιῶν διαδεχομένων ἀλλήλας ἄνευ ἀνακυκλήσεως.

Εἰς τὰ ἐκ στροφῶν συγκείμενα κατατάσσονται τὰ ὑπ' ἀριθ. 42—51, 56 καὶ 58.

Τούτων τὰ 42, 43, 44 ἔχουσι στροφὴν τετράστιχον, τὴν Ἀλκαίικην ἀπὸ τοῦ ποιητοῦ κληθεῖσαν, οὖσαν δὲ ταίανδε :

$\overline{\cup} \overline{\cup} \overline{\cup} \overline{\cup} \mid \overline{\cup} \cup \cup \overline{\cup} \cup$	στίχος α' καὶ β'.
$\overline{\cup} \overline{\cup} \cup \overline{\cup} \overline{\cup} \cup \cup$	» γ'.
$\cup \cup \cup \cup \cup \cup \cup \overline{\cup}$	» δ'.

τὰ ράλα λάλα | τάραλα λάλα λα
 τὰ ράλα λάλα | τάραλα λάλα λα
 τὰ ράλα λά ταραλά λάλα
 τάραλα λάλαλα λάλα λάλα.

Τὸ δὲ 45 Σαπφικὸν ἔχει τὴν ἐξῆς τετράστιχον ὡσαύτως στροφὴν :

$\overline{\cup} \cup \overline{\cup} \overline{\cup} \cup \cup \overline{\cup} \overline{\cup}$	στίχος α'—γ'.
$\overline{\cup} \cup \cup \overline{\cup}$	» δ'.

τάρα λάλα τάραλα λάλα λάλα
 τάρα λάλα τάραλα λάλα λάλα
 τάρα λάλα τάραλα λάλα λάλα
 τάραλα λάλα.

Τὸ δὲ 46 σύγκεται ἐκ δύο ἀνίσων συστημάτων, τοῦ μὲν α' τριστίχου, τοῦ δὲ β' πεντεστίχου, τῆς προτελευταίας συλλαβῆς τοῦ τελευταίου ποδὸς ἐκατέρου οὖσης τετρασήμεου, ἧτοι ἴσης πρὸς 4 βραχείας. (Δύναται δ' ὅμως νὰ ἐκληφθῆ καὶ μονοστροφικόν.) (Πρβλ. Ἑλλ. Μετρ. Δ. Χ. Σεμιτέλου σ. 321).

$\overline{\cup} \overline{\cup} \overline{\cup} \overline{\cup} \cup$	}	α' σύστημα
$\overline{\cup} \overline{\cup} \overline{\cup} \cup \overline{\cup}$		
$\overline{\cup} \overline{\cup} \overline{\cup} \overline{\cup} \overline{\cup}$		

ΤΥΡΤΑΙΟΥ ΕΜΒΑΘΗΡΙΟΝ

Μουσική - Τετραβώνια ἄνδρῶν
ὑπό Γεωργίου Καραζῆ

Tempo di Mare. $\text{♩} = 4$

Tenor I, II

Passo I, II

Ἀ - γί - εἰ Σπαρ - τας ἡ - αν - θρω - πᾶ - γί - εἰ

ἡ Σπαρ - τας ἡ - αν - θρω - πᾶ - γί - εἰ ἡ Σπαρ - τας ἡ - αν

θρω - πᾶ - γί - εἰ ἡ Σπαρ - τας ἡ - αν - θρω - πᾶ - γί - εἰ ἡ Σπαρ - τας ἡ - αν

αν - θρω - πᾶ - γί - εἰ ἡ Σπαρ - τας ἡ - αν - θρω - πᾶ - γί - εἰ ἡ Σπαρ - τας ἡ - αν

αν - θρω - πᾶ - γί - εἰ ἡ Σπαρ - τας ἡ - αν - θρω - πᾶ - γί - εἰ ἡ Σπαρ - τας ἡ - αν

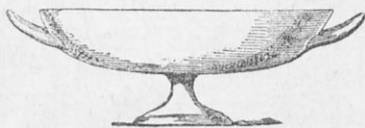
αν - θρω - πᾶ - γί - εἰ ἡ Σπαρ - τας ἡ - αν - θρω - πᾶ - γί - εἰ ἡ Σπαρ - τας ἡ - αν

Νεκροταφεῖον μετ' ἐπιτυμβίων στηλῶν.
Ὁ ἔξω Κεραμεικὸς τῶν ἀρχ. Ἀθηνῶν (ἅγια Τριάς).

Κρατήρ.

Φιάλη.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Πρὸς

τὸν κ. Νικόλαον Μπαξεβανάνιν

Ἀνακοινοῦμεν ὑμῖν, ὅτι δι' ἡμετέρας πράξεως, τῇ 9ῃ τοῦ ἰσταμένου μηνὸς ἐκδοθείσης καὶ τῇ 18ῃ τοῦ αὐτοῦ δημοσιευθείσης ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 38 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἐνεκρίθη, τὸ βιβλίον ὑμῶν *Ἕλληνες Δυρικοὶ* ἐκδοσις ἐσχολιασμένη διὰ τὴν Γ' τάξιν τῶν γυμνασίων διὰ μίαν δεκαετίαν, λογιζομένην ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1927—1928 ὑπὸ τὸν ὄρον ὅπως συμμορφωθῆτε πρὸς τὰς ἐν ταῖς σχετικαῖς ἐκθέσεσιν ὑποδείξεις τῆς κριτικῆς ἐπιτροπείας.

Ἐντολῇ τοῦ Ὑπουργοῦ

Ὁ Διευθυντής

Ε. ΚΑΚΟΥΡΟΣ

Κ. ΚΑΜΠΕΡΗΣ

Συνεπεία τῆς ὑπ' ἀριθ. 51739 τῆς 17 Σεπτεμβρίου 1926 πράξεως τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θρησκευμάτων ἀδξάνεται ἡ τελικὴ τιμὴ τῶν διδακτικῶν βιβλίων τῶν σχολείων τῆς μέσης καὶ δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως κατὰ 20 % ἐφ' ὅσον ταῦτα μεταφέρονται ἐκ τῆς πόλεως, ἐν ἣ ἐξεδόθησαν. εἰς ἄλλας πόλεις.